
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱

رساله شريفه (اثنى عشريه) ١٣٨

هذه الرسالة الشريفة
المسمى بالاثنى عشرية من
تأليفات الفاضل النحرير
الشيخ بهائي زاد الله
بهاءه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي وفقنا للاهتداء بشريعة اشرف المرسلين و
سيد الاولين والاخرين وهدانا لاقتفاء آثار اهل بيته الائمة
الطاهرين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين وبعد
فيقول اقل العباد محمد المشتهر ببهاء الدين العاملي عفى الله عنه
هذه مقالة لطيفة في واجبات الصلوة اليومية ومستحباتها
مرتبة الفصول على نهج غريب لم يسبقها اليها احد ولعل الطلاب باسلوب غريب
يحرص عليه اولوا الالباب في ضبطها ليحوزوا عظيم الثواب وجزيل الاجر
يوم يقوم الحساب فاقول ان الامور المعتبرة في الصلوات الخمس
اثنى عشر نوعاً لانها اما افعال او تروك وكل منهما اما واجبة
او مستحبة وكل منها اما لسانية او جنانية او اركانية فصارت

مسائل هذه المقالة الالفية منحصرة في اثني عشر فصلا و
هذا تفصيلها الاول الافعال الواجبة اللسانية الثاني
الافعال الواجبة الجنانية الثالث الافعال الواجبة الاركانية
الرابع الافعال المستحبة اللسانية الخامس الافعال المستحبة
الجنانية السادس الافعال المستحبة الاركانية السابع
التروك الواجبة اللسانية الثامن التروك الواجبة الجنانية
التاسع التروك الواجبة الاركانية العاشر التروك
المستحبة اللسانية الحادي عشر التروك المستحبة الجنانية
الثاني عشر التروك المستحبة الاركانية الفصل الاول
في الافعال الواجبة اللسانية وهي اثنا عشر الاول تكبيرة
الاحرام وهي ركن بالنص والاجماع وصحيحة الحلبي بمضي ناسيها
في صلوته متأولة وصحيحة البزنطي باجزاء تكبيرة الركوع عنها محمولة
على من ادرك الامام راكعا فكبر للافتتاح والركوع معا وهي جزء
من الصلوة تبعا لشيخنا في المبسوط وسائر المتاخرين وقال
المرتضى رضي الله عنه انه لم يجد لاصحابنا نصا على جزئيتها
والاجماع على الركنية لا يستلزم الجزئية كالنية والاستدلال
بجعل الخروج عنها بعد الدخول فيها قبل الفراغ منها غير كاف

لجواز كون آخرها كاشفا عن الدخول باولها ويجب التلفظ بها
على الوجه المنقول قاطعا همزتي الجلالة واكبر مقارنا بها للنية
القلبية اما اللفظية فتبطل مقارنتها لها لفوت قطع همزة الجلالة
ان قارنت وفوت المقارنة ان قطعت الثاني قراءة الحمد
في الثنائية واوليي غيرها ويتخير في الثالثة والرابعة بين الحمد
والتسبيحات الاربع ويضم اليها الاستغفار كما في صحيحة عبيد بن زرارة
ولا يتعين الحمد فيهما لناسيها في الاوليين خلافا للخلاف وقوله عليه السلام
لا صلوة الا بفاتحة الكتاب محمول على غير الناسي جمعا بينه وبين صحيحة
معوية بن عمار الثالث قراءة سورة كاملة غير عزيمة بعد الحمد
ومقدمها ساهيا يكتفي باعادتها وعامدا مبطل مع احتمال الاكتفاء
للساهي الرابع مطابقة القراءة لاحدى السبع وان خالفت
في اسقاط بعض الكلمات كلفظة من في قوله تعالى تجري من تحتها
الانهار ويجب ان يستثنى من ذلك ترك البسملة في قراءة بعض
السبعة فانه غير مجوز اجماعا فقول علمائنا رحمهم الله بجواز
القراءة بكل ما وافق احدى السبع ليس على عمومه الخامس الجهر للرجل
والخنثى مع عدم سماع الاجنبي في الصبح واوليي العشائين والاخفات
في البواقي وجاهل الحكم معذور والمرتضى رضي الله عنه على عدم

بوجوبه وصحيحة علي بن جعفر شاهدة له وتجهر المرأة مع عدم سماع
الاجنبي فلو اسمعته فالاقرب احتمال بطلان صلوتها وبه قطع بعض
المتأخرين وللبحث فيه مجال لعدم تحريم سماعه مشروط بخوف الفتنة لا
مطلقا وفاقا للتذكرة فلا يبعد اشتراط تحريم اسماعه بذلك منهما
او منه وكلام القوم خال عنه السادس ذكر الركوع والسجود والاصح
عدم تعيين لفظ فيهما وقد دلت على ذلك صحيحتا الهشامين مع
حسنة مسمع ولا معارض لها عند التحقيق السابع التشهد في
الثانية مرة وفي الثالثة والرابعة عقيبها تشهدا بالشهادتين على
الوجه المنقول الثامن الصلوة على النبي وآله صلوات الله عليه
وعليهم بعد الشهادتين ووجوبها اجماعي وصحيحتا زرارة ومحمد
مسلم المشعرتان بخلافه متأولتان وليستا كالخلاف للخلاف و
يحتمل كلام الشهيدين وقول ابن الجنيد بوجوبها في احدهما فقط.
والصدوق بعدم وجوبها في الاول شاذان التاسع التسليم
وصيغتها السلام عليكم ورحمة الله وبركاته والاصح وجوبه
كما نطقت به الروايات المعتبرة المتكثرة وشيخنا الشهيد في قواعده
على وجوبه وخروجه عن الصلوة كالشيخ فقال ان صحيحة زرارة في
قاطع المحدث قبل التسليم تمت صلوته وصحيحة الآخر في من صلى

خمسا ان كان جلس في الرابعة بقدر التشهد فقد تمت صلوته لا يدل
شيء منها على عدم وجوبه فيثبت دلائل الوجوب خالية عن المعارض
وانا بسطت الكلام في هذا المقام في الحبل المتين العاشر اخراج
حروف جميع ما يجب التلفظ به من الاذكار وغيرها من المخارج المقررة
وفيما يتبع احتماله لغويه الحادي عشر عربية جميع ما يتلفظ
به واجبا او مستحبا خلا القنوت فان البعض وقفنا اذ هو
المعهود من الشارع وظاهر النهي في صحيحة علي بن مهزيار شموله
المطالب الدينية والدنيوية لا الاختلاف اللغوية الثاني عشر
التلفظ بما يجب التلفظ به عن ظهر القلب مع القدرة على الاقرب
اذ هو المعهود قرآنا كان او ذكرا وفي المستحب احتمال العربية به
الصيقل ضعيفة ومحمولة على عدم الحفظ الفصل الثاني في
الافعال الواجبة الجنانية وهي اثنا عشر الاول تحصيل
المعارف الخمس التي يتحقق بها الايمان على وجه تطمئن به نفس المكلف
بحيث يخرج عن التقليد المحض اما معرفة الدلائل على وجه يقتدر
بها على دفع الشبه فمن الواجبات الكفائية الثاني تحصيل العلم
الشرعي بوجوب ما يجب في الصلوة من الاقوال والافعال والشروط
بالاجتهاد ان كان من اهله وبتقليد المجتهد الحي العدل ولو متجزيا

ان لم

ان لم يكن الثالث العلم الشرعي بكونه طاهراً من الحدث الاكبر
والاصغر ومن الخبث الا لعشرة ثوبا وبدنا سوى ما استثني من الدم
دون الدرهم منه غير الاربعة وثوب المربية بالشرطين وما تقدم
تطهيره وما لا تتم فيه الصلاة الا فطنة المستحاضة الرابع
العلم اليقيني بدخول الوقت للقادر وهو الفجر الصادق للصبح
والزوال للظهر المعلوم بزيادة الظل بعد نقصه وحدوثه بعد عدمه
كما يتفق بخط الاستواء فيما نقص عرضه عن الميل الكلي او ساواه
لا في مكة وصنعاء في يوم واحد وللفارغ منها ولو بقدر العصر
وذهاب الحمرة المشرقية للمغرب ووقتها الشيخ فقط والصدوق باستتار القرص
والروايات كالمتعارضة والجمع بينها بالعمل بالاول اولى وللفارغ
منها ولو بقدر العشاء ووقتها الشيخان بغيبوبة الشفق الاحمر
اما الاصفر فلا عبرة به عندنا ومنتهى النصف في طلوعها والظهران
الى غروبها والعشاءان الى الانتصاف الخامس العلم بحال
الساتر من كونه مباحا الا حريرا ولا ذهبا لرجل الا لمضطر او خنثى ولا
من غير مأكول الا ما استثني ولا يجوز في حرير لا يتم فيه كالتكة
والقلنسوة لمكاتبة عبد الجبار الصحيحة ورواية الحلبي ضعيفة باحمد
بن هلال الراوي عنه واطلاق ابن ابي عمير لا اعتماد على ما يرويه من كتاب
نوادره

نوادره وكونها منه غير معلوم السادس العلم بحال المكان
من اباحته ولو بشاهد الحال والمرتضى رضي الله عنه على استصحابها
وان طرأ غصبه وعدم تعدي نجاسته الى الثوب والبدن في الاظهر
ولو كانت دون الدرهم من الدم لنقل فخر المحققين عن والده
الاجماع عليه وطهارة محل الجبهة وهو اجماعي وابو الصلاح اشترط
طهارة مساقط السبعة وفي صحيح ابن محبوب في السجود على الجص
اشعار ما بالاول ان حملنا السجود فيها على وضع الجبهة فقط و
بالثاني ان حملناه على وضع المساجد اجمع السابع الاجتهاد في
تحصيل القبلة للقادر عليه وهي عين الكعبة للقريب اجماعا وجهتها
للبعيد كما اشتهر بين المتأخرين وقد حققنا معنى الجهة في رسالة
مفردة والشيخان وجمهور القدماء على ان الكعبة قبلة من في المسجد
وهو قبلة من في الحرم وهو قبلة من خرج عنه وقد نقل الشيخ اجماع
الفرقة على ذلك ودلت عليه بعض الاخبار والقول به قريب وما اورد
عليه المتأخرون مدفوع ويجوز التعويل على قواعد الهيئة فقد قال
لشيخنا في الذكرى واكثر العلامات الدائرة على السنة الفقهاء
مأخوذة منها كما قال رحمه الله وقد حكم بانها تفيد الظن الغالب
بالعين وهو منه عجيب في بادي النظر لكنه بعد التأمل حقيق بالقبول

فان البعيد كلما ازداد بعداً ازداد مجازاً والحقيقة غير لازمة لنا
العلم بما هو مكلف به من القصر والاتمام وان لم يجب التعرض لشيء منهما
في النية اما العلم بالتخيير في مواضعه فلا التاسع النية وهي شرط
في الصلوة لا شطر وفاقاً للمشهور ولا ايثار في ذلك بكيفيتها ويجزي فيها
قصد اداء الصلوة الواجبة او قضائها امتثالاً لامر الله تعالى
ويضيف نية الجماعة فيما يجب فيه ولو بنذر وشبهه وقصد الائتمام
بمعين او تعددوا العاشر الاستدامة الحكمية وهي البقاء
على حكم النية والعزم على مقتضاها بمعنى سنوح ما عقد به
قلبه من الاتيان بافعال الصلوة على امره ما دام التلبس بها بالنية
يسوق تفسير بامر عدمي هو ان لا ياتي بنية تنافي الاولى وشيخنا
الشهيد في التفسير الاول لعلى القول باحتياج الباقي الى المؤثر والثاني
على استغنائه عنه وحكم المتاخرون عنه بان بناه هذا غير مستقيم
وظني انه مستقيم الحادي عشر اجراء المريض الافعال على باله
شيئاً فشيئاً كل في محله اذا عجز عن الاتيان بابدالها وكذا القول
كالمتكلم في الاقوال والبدل في الركعة وغيرها وان نوى المبدل منه عن
الاصل والبدل والاولى التفصيل بالانتقال الدفعي والتدريجي
ففي الاول لا دخل للثاني قطعاً وفي الثاني لا دخل للاول على الظاهر

ولو لم ينو البدلية عن شيء جاز الثاني عشر عقد الاخرس قلبه
بمعنى النية القراءة والاذكار الواجبة حال تحريك لسانه
عند هذا الا بمعنى احضار معانيها بالبال كما يظهر من التذكرة بل قصد
كون هذا التحريك تحريكاً لتلك القراءة وذلك الذكر والاقرب عدم
وجوب الاقتداء عليه على الخبر الفصل الثالث في الافعال الواجبة
الاركانية وهي اثنا عشر الاول الطهارة بالوضوء او الغسل للمحدث
الاصغر وبالغسل للجنب وبهما للحائض والنفساء والمستحاضة الغير
القليلة ومس الميت نجساً وبالتيمم لذي العذر بضربتين مطلقاً
على الاحوط ولاخلال التاسية بالموالاة توهم الثاني القيام
ناوياً مكبراً قارياً والركن منه ما يركع عنه فلو ركع عن قيام
القنوت لنسيان اجزء عن الاستحباب وتمحض في الوجوب واعتبار
الحيثيتين كالتكبير للاحرام والركوع والصلوة على من فوق الستة
دونها ممكن الثالث الاستقلال في القيام والقعود وغيرها
بمعنى القاء الثقل على الارض من غير تشريك بينهما وبين غيرها
من عصا او حائط ونحوه بحيث لو زال لسقط وجوز ابو الصلاح
الاعتماد على المجاور من الابنية وصحيحة علي بن جعفر وموثقة ابن ابي
بكير يشهدان له وحملنا على الاستناد والاتكاء لا الاعتماد معه الرابع

الهوى للركوع غير قاصد به غيره كسقوط لشئ فيرجع الى الانتصاب

ويركع الا اذا بلغ حد الراكع فيحتمل الرجوع والبطلان وجعله

ركوعا وقطع فى التذكرة بالاول الخامس الركوع وهو ركن

فى كل ركعة وحده فى مستوى الخلقة محاذاة كفيه ركبتيه منحنيا

غير منخنس وغيره يحال عليه ويجب فيه الطمانينة بقدر واجب الذكر فلو

هوى قبلها سهوا او لما يبطل احتمل الاستمرار لاستلزام تداركها

زيادة الركن والعود لعدم وقوع الركن على وجه السادس رفع

الراس منه مطمئنا بعده بما يزيد على السكون الضرورى في مختلقه

ولو يسيرا ولو ندبا خلافا للخلاف السابع الهوى لكل

من السجدتين غير قاصد به غيرها فيرجع الى اذا بلغ حد الساجد

مفهوم الاحتمالات الثلثة واقتصر فى الذكرى هنا على الثانى مع

قطعه هناك بالاول كما مر الثامن السجود ويتحقق بوضع مجموع

الاعضاء السبعة على الارض غير متفاوت المحال بازيد من لبنة ولو

ترك البعض سهوا كفى عند وضع الجبهة من غير عكس ولا يبعد فى اجزاء البعض

الاجزاء عن الكل فى بعض الحالات فلو جعل الركن كلا السجدتين

او ما اقامه الشارع مقامهما كما لو لعت حال نسيان الاخرى لم يكن بعيدا

ويجب الطمانينة فيه كالركوع ووضع الجبهة على الارض او غير مستحيل

من اجزائها او نباتها غير ماكول او ملبوس عادة ونقل اشتراط

صحيحة ابن محبوب بجواز السجود على الجص ولا اعلم لها معارضا ونطقت

صحيحة صفوان بجوازه على القرطاس لا اعلم لها مخالفا نعم كلام الذكرى

يعطى التردد التاسع رفع الراس من كل من السجدتين مطمئنا به

الرفعين واوجبها المرتضى بعد ثانيتهما فى اولى الركعتين والثالثة

من الرباعية وهى جلسة الاستراحة وبفيد عدم تركها الفاضل رحمه الله

عند الاجماع على وجوبها العاشر النهوض بعدنا فى الرفعين او

التشهد الى الاخرى الحادى عشر الجلوس للتشهد والتسليم

مطمئنا بقدرهما الثانى عشر الاستقرار من غير ابلاء ولا

تمايل ولا تساقط فيبطل فى العاصفة المحركة وعلى ما يرو ونحوها

لغير ضرورة اما فى السفينة السائرة فصححها بعضهم مطلقا لصحاح

ابن سنان وابن عمار وجميل ومستحبها وقيده بعضهم بالضرورة

واختاره غير نفسه لكنه قريب من غير السائرة لا يشعر بالضرورة

وهى غير صريحة فى وجوب الاستقرار على الدابة السائرة حمل

على المنع لا لضرورة وفى الواقفة المأمونة الحركة بالربط او نحوه

احتمالات الفصل الرابع فى الافعال المستحبة للصلاة

وهى اثنا عشر الاول والثانى الاذان والاقامة وفصول الاذان

ثمانية عشر كلها مثنى سوى التكبير اوله فهو اربعة وفي صحيحة ابن
سنان انها ست ثنتين وحملها الشيخ على محمد بعيد والحمل على اجزائها
ممكن وفصول الاقامة سبعة عشر كلها مثنى سوى التهليل آخرها فهو
مرة ويختصان باليومية ويتأكدان في الجهرية سيما الصبح والمغرب
والمنفرد على وجوبهما فيهما على الرجال ابن ابي عقيل وقد
حكم ببطلان الصلوتين بتركهما الثالث التكبيرات الست قبل
تكبيرة الاحرام او بعدها او بالتفريق والاختلاف في هذا التخيير لكن الشيخ
رحمه الله اولوية القبلية وتبعه المتأخرون وانا لا اعرف لذلك مستندا
والمستفاد من صحيحة زرارة في افتتاح النبي صلى الله عليه وآله الصلوة
بالتكبير حتى نطق الحسين عليه السلام له اولوية البعدية ولم ينبه على
ذلك احد وصحيحة هشام في حكاية المعراج لا تعطي القبلية كما قد
يظن بل ربما دلت على البعدية قال الصلوة معراج العبد الرابع
الاستعاذة قبل القراءة للامر بها في حسنة الحلبي وقول ابي علي ابن
الشيخ طاب ثراه بوجوبها شاذ ومحلها عندنا الركعة الاولى لا الاخيرة
وهي سرية ولو في الجهرية وجهر الصادق عليه السلام بها محمول على تعليم
الجواز الخامس الجهر ببسملة الحمد والسورة في السرية ولا
فرق بين الامام والمأموم والمنفرد وتخصيص ابن الجنيد بالامام

برده

برده اطلاق صحيحة محمد بن مسلم ولا بين الاوليين وغيرهما وتخصيص
ابن ادريس لهما يرده اطلاق صحيحة صفوان السادس ترتيل القراءة
وهو حفظ الوقوف وبيان الحروف كما روي عن امير المؤمنين عليه السلام
وفسر الاول بالوقف التام والحسن والثاني بالاتيان بصفاتها المعتبرة
من الهمس والجهر والاستعلاء والاطباق وغيرها والوقوف التامة
في الفاتحة اربعة والحسنة عشرة والظاهر استحباب الترتيل
في تسبيحات الركوع والسجود بل في جميع الادعية والاذكار السابع
سؤال الجنة والتعوذ من النار عند قراءة آيتيهما لكن بحيث لا يخل
بنظم القرآن فتبطل الثامن تكرار تسبيحات الركوع والسجود
ثلثا وخمسا وسبعا وفي صحيحة ابان بن تغلب انه عد للصادق عليه السلام
في الركوع والسجود ستين تسبيحة التاسع القنوت في كل ثانية
بعد القراءة قبل الركوع واوجبه ابن ابي عقيل في الجهرية والصدوق
في الخمس وابطل الصلوة بتركه عمدا وفي الاخبار المعتبرة ما يشعر بوجوبه
وقد استوفينا البحث في ذلك في حبل المتين ويأتي به الناسي بعد الركوع
فان لم يذكره فبعد الصلوة جالسا وفي صحيحة زرارة اذا ذكره وهو
في الطريق استقبل القبلة ولا يترك في هذه الاحوال القضاء على
الاظهر وتردد فيه في المنتهى وفي كلام جماعة ان افضل ما يقال فيه

كلمات الفرج ولم اجد بذلك خبرا والذي في صحيحة الحلبي اثن على
ربك وصل على نبيك واستغفر لذنبك وفي حسنة سعد بن خلف
بحرابك في القنوت اللهم اغفر لنا وارحمنا وعافنا واعف عنا في الدنيا
والآخرة انك على كل شيء قدير وهو حسن ولو في الستر لصحيحة زرارة الا
للمأموم وحملها المرتضى رضي الله عنه تابعا للصلوة في الجهر والاخفات
المائة اشعر التكبيرات الزائدة على الست لافتتاح سوى التحريمة
وهي خمس مع خمس القنوت خمس وتسعون في كل من الظهرين والعشاء
احدى وعشرون وفي المغرب ست عشرة وفي الفجر احدى عشرة ولا
تكبير للرفع من الركوع بل يقول سمع الله لمن حمده ولا للقيام من التشهد
بل يقول بحول الله وقوته اقوم واقعد واثبته المفيد رحمه الله في كتابه
وقال الشيخ لست اعرف بقوله هذا حديثا اصلا ثم استدل على سقوطه
بكلام اتباعي **الحادية** يقتصر العلماء في مواضعها بالماثور فعند القيام
الى الصلوة ما تضمنته صحيحة معوية بن وهب اللهم اني اقدم اليك محمدا
صلى الله عليه وآله بين يدي حاجتي واتوجه به اليك فاجعلني به وجيها
عندك في الدنيا والاخرة ومن المقربين اجعل به صلوتي به مقبولة
وذنبي به مغفورا ودعائي به مستجابا انك انت الغفور الرحيم
وبين الاذان والاقامة جالسا اللهم اجعل قلبي بارا وعيشي

قارا

قارا ورزقي دارا واجعل لي عند قبر نبيك صلى الله عليه وآله رسولك
مستقرا وقرارا وتجزي الحمدلة والسبحلة كما في موثقة الساباطي
وفي التكبيرات السبع الافتتاحية الادعية الثلثة التي تضمنتها
حسنة الحلبي فالاول بعد الثالثة اللهم انت الملك الحق لا اله الا انت
سبحانك اني ظلمت نفسي فاغفر لي ذنوبي انه لا يغفر الذنوب الا
انت والثاني بعد الخامسة لبيك وسعديك والخير في يديك
والشر ليس اليك والمهدي من هديت لا ملجأ منك الا اليك
سبحانك وحنانيك تباركت وتعاليت سبحانك رب البيت والثالث
بعد السابعة احرامية كانت او غيرها وجهت وجهي للذي فطر
السموات والارض عالم الغيب والشهادة حنيفا مسلما وما انا
من المشركين ان صلوتي ونسكي ومحياي ومماتي لله رب العالمين
لا شريك له وبذلك امرت وانا من المسلمين وفي الركوع ما
تضمنته صحيحة زرارة اللهم لك ركعت ولك اسلمت وبك آمنت
وعليك توكلت وانت ربي خشع لك سمعي وبصري وشعري
وبشري ولحمي ودمي ومخي وعظامي وما اقلته قدماي غير مستنكف
ولا مستكبر ولا مستحسر ثم يقول سبحان ربي العظيم وبحمده
ثلثا وفي السجود ما تضمنته حسنة الحلبي اللهم لك سجدت وبك

امنت

امنت ولك اسلمت وعليك توكلت وانت ربي سجد وجهي للذي
خلقه وشق سمعه وبصره الحمد لله رب العالمين تبارك الله احسن الخالقين
ثم يقول سبحان ربي الاعلى وبحمده ثلثا وفيما بين السجدتين ما تضمنه
حسنة الحلبي ايضا اللهم اغفر لي وارحمني وادفع عني اني لما انزلت
الي من خير فقير تبارك الله رب العالمين وبين السجدتين استغفر الله ربي
واتوب اليه وهو في صحيحة حماد وان شاء دعا في السجود بما تضمنه
صحيح ابي عبيدة الحذاء ففي السجدة الاولى اسئلك بحق حبيبك محمد
صلى الله عليه وآله الا بدلت سيئاتي حسنات وحاسبتني حسابا
يسيرا وفي الثانية اسئلك بحق حبيبك محمد صلى الله عليه وآله الا
كفيتني مؤنة الدنيا وكل هول دون الجنة وفي الثالثة اسئلك
بحق حبيبك محمد صلى الله عليه وآله لما غفرت لي الكثير من الذنوب
والقليل وقبلت مني عملي اليسير وفي الرابعة اسئلك بحق حبيبك محمد
صلى الله عليه وآله لما ادخلتني الجنة وجعلتني من سكانها ولما نجيتني
من سفعات النار برحمتك وصلى الله على محمد وآله ويضيف الى التشهد
الاول والثاني ما تضمنه موثقة ابي بصير وهو مشهور الثاني
عشر التعقيب وهو بعد الفريضة افضل من الصلوة تنفلا
كما في حسنة زرارة وافضله تسبيح الزهراء عليها السلم ففي صحيحة ابي

خالد

بسم الله الرحمن الرحيم

ابي خالد القماط انه في كل يوم دبر كل صلوة افضل من صلوة الف ركعة
في كل يوم والظاهر ان الجلوس غير شرط في حصول حقيقته الشرعية بل في
كماله وان فسره بعض اللغويين بالجلوس بعد الصلوة لدعاء او مسألة
وقد فسره بعض علمائنا بالاشتغال بعد الصلوة بدعاء او ذكر او
ما اشبهه لعل المراد بما اشبههما البكاء من خشية الله تعالى والشكر
على جزيل آلائه والتفكر في عجائب صنعه وسماته وما هو من هذا القبيل
وهل يعد الاشتغال بعد الصلوة بقراءة القرآن تعقيبا فيه تردد
التعقيب به الظاهر نعم وفيه تامل ولم اظفر في كلام الاصحاب بشيء في
هذا الباب **الفصل الخامس** في الافعال المستحبة الخارجية وهي
اثنى عشر **الاول** استشعار الخوف عند القيام الى الصلوة كما نقل عن
سيد العابدين ع **الثاني** اخلاص القلب والاقبال على جميع افعالها
ففي صحيح محمد بن مسلم عن الباقر ع لا يرفع لها الا ما اقبل عليه بقلبه **الثالث**
ان يخطر بباله عند صلوته انها اخر صلوته فقد قال الصادق ع اذا صليت
فريضة فصلها لوقتها صلوة مودع يخاف ان لا يعود اليها ابدا رواه
الصدوق **الرابع** اخفات فصول الاذان والاقامة ينبغي له اذا كان مريضا
لا يقدر على التلفظ بهما كما في موثقة الساباطي ولو قيل بجريان ذلك
في كل الاذكار المندوبة لم يكن بعيدا لكني لم اظفر في غير الاذان

والا فانه ينقص من اجره الخامس الخشوع في الصلوة فقد قال سبحانه
والذين هم في صلوتهم خاشعون وقال صلى الله عليه وآله لما رأى العابث
في الصلوة لو خشع قلبه لخشعت جوارحه السادس نية الامام كونه
جامعا في صلوته ليحصل له الجماعة ليفوز بثوابها فان لكل امرئ ما نوى
السابع استشعار عظمة الله سبحانه وكبريائه واستصغار ما سواه
حال التكبير كما روي عن الصادق ع واداة كونه اكبر من كل شيء او من ان
يوصف وكلاهما مروي في معنى التكبير الثامن ان يخطر بباله حال الركوع
آمنت بك ولو ضربت عنقي التاسع ان يخطر بباله في السجدة الاولى
اللهم انك منها خلقتنا اي من الارض وفي رفعها ومنها اخرجتنا وفي
الثانية واليها تعيدنا وفي رفعها ومنها تخرجنا تارة اخرى كما روي عن
امير المؤمنين ع العاشر ان يخطر بباله حال التورك في التشهد حين
يرفع اليمنى ويخفض اليسرى اللهم امت الباطل واقم الحق كما روي عنه
عليه السلام الحادي عشر ملاحظة معاني ما يقرؤه في الصلوة بل معاني
جميع ما يتلفظ به فيها من الادعية والاذكار لقول الصادق عليه السلام
من صلى ركعتين يعلم ما يقول فيهما انصرف وليس بينه وبين الله عز وجل
ذنب الا غفر له واما الصدق الثاني عشر ان يقصد الامام
بصيغة الخطاب في التسليم الانبياء والائمة والحفظة والمأمومين

وانه

وانه يرجع عن الله تعالى للمأمومين بالسلامة والامن من عذاب يوم
القيمة كما روي عن امير المؤمنين ع ويقصد المأموم باولى التسليمتين
الرد على الامام لانه قد حياه ولم يجب ايضا ان يقصد محض التحية والصدق
(اي الرد)
على ان المأموم يرد على الامام بتسليمه ثم يسلم على جنبيه بتسليمتين
ويقدم الرد لانه حق آدمي مضيق ويقصد المنفرد ما يقصده الامام
سوى الاخير الفصل الرابع في الافعال المستحبة الاركانية
وهي اثنا عشر نوعا موزعة على اثني عشر عضوا الاول وظيفة الجبهة
وهي السجود عليها كلها ثم على قدر الدرهم منها لا انقص ووضعها على
التراب وافضله التربة الحسينية على مشرفها السلام واستحب بعض علمائنا
السجود على ما يتخذ من خشب قبور الائمة سلام الله عليهم الثاني وظيفة
العين وهي شغلها حال القيام بالنظر الى موضع السجود وحال الركوع
الى ما بين القدمين كما في صحيحة زرارة المشهورة لكن في صحيحة حماد ان
الصادق ع غمض عينيه في ركوعه والحمل على الاستحباب التخييري طريق
الجمع كما في رواية مسمع من نهي النبي ص عن تغميض الرجل عينيه
في الصلوة محمول على ما عدا ذلك وفي حال السجود الى طرف الانف
(اي ما عدا حال الركوع)
فيما بين السجدتين وقعود التشهد والتسليم الى حجره وفي حال القنوت
الى باطن كفيه ويومي المنفرد حال التسليم بمؤخر عينه الى يمينه ثانيا.

وظيفة الأنف وهي السجود عليه كباقي الأعضاء كما في صحيحة حماد والإرغام به
كما في صحيحة زرارة بمعنى إلصاقه حال السجود بالرغام بالفتح وهو التراب
واعتبر المرتضى طرفه الذي يلي الحاجبين وابن الجنيد طرفه وحكم بشموله
معاً وفي الذكرى تفسير الإرغام بالسجود على الأنف الظاهر أنه أخص منه
كما قلناه ولا يقوم غير التراب مما يصح السجود عليه مقامه في تأدية سنة
الإرغام خلافاً لشيخنا الشهيد الثاني رحمه الله واستدلاله بما في
موثقة عمار الساباطي من قول أمير المؤمنين ع لا تجزي صلاة لا
يصيب الأنف فيها ما يصيب الجبين لا ينهض بمدعاه الرابع وظيفة الرقبة
حال الركوع كما في صحيحة حماد وليس فيها كون المد موازياً للظهر كما
ظنه شيخنا الشهيد الثاني ره ويمكن الاعتذار بشموله الظهر ظهر
الوقت الخامس وظيفة المنكبين وهي إسقاطهما كما تضمنته صحيحة
زرارة المشهورة بأن لا يرفعهما إلى فوق السادس وظيفة اليدين
وهي رفعهما بالتكبيرات كلها وأوجبه المرتضى رضي الله عنه ووضعهما
على الفخذين حال القيام والتجنيح بهما حال السجود كما في صحيحة حماد ورفعهما
فوق الرأس عند الفراغ من الصلاة كما في صحيحة صفوان السابع
وظيفة الكفين وهي استقبال القبلة بباطنهما عند رفعهما بالتكبير
مبتدئاً بابتدائه منتهياً بانتهائه غير متجاوز بهما أذنيه ووضعهما

حال

حال الركوع على الركبتين وتفريجهما ووضع اليمنى على اليمنى على اليسرى
على اليسرى وتمكينهما من الركبتين وهما في صحيحة زرارة المشهورة ورفعهما
حيال الوجه حال القنوت متلقياً بباطنهما السماء ووضعهما على
الأرض قبل الركبتين حال الهوي إلى السجود كما في صحيحة زرارة المشهورة
والمرأة بالعكس وتضع كفيها على ثدييها حال القيام وعلى أسفل الفخذين
فوق الركبتين حال الركوع وفي صحيحة زرارة تعليله بأن لا تطأطأ كثيراً
وهو يعطي أن انحناءها دون انحناء الرجل كما قاله بعض مشايخنا
الثامن وظيفة أصابع اليدين وهي وضع الإصبعين في الأذنين
حال الأذان وضمها جميعاً حال القيام وحال السجود وحال التشهد
وتفريجها على الركبتين حال الركوع كما في صحيحة زرارة المشهورة وضم
ما عدا الإبهام حال القنوت أما عند الرفع بالتكبيرات فكالقيام عند
جماعة وكالقنوت عند آخرين واختاره المحقق في المعتبر شيخنا الشهيد
الثاني التاسع وظيفة الظهر وهو تسويته حال الركوع بحيث لو صب
عليه قطرة من ماء أو دهن لم تزل كما هو منطوق صحيحة حماد العاشر
وظيفة الركبتين وهي ردهما إلى الخلف حال الركوع كما في صحيحة حماد و
رفعهما قبل اليدين عند النهوض إلى الركعة الأخرى وإلصاقهما بالأرض
حال التشهد وترك فرج بينهما [illegible] في صحيحة زرارة المشهورة

الحاذي لبشره وتطبيقه القدمين وهي ان يكون الانفراج بينهما حال القيام
قدر اصبع الى شبر كما في صحيح زرارة المشهور ولعل المراد طول الاصبع
وفي صحيح حماد قدر ثلث اصابع منفرجات ولا منافاة لان هذا احد
جزئيات ذلك فان حمادا انما روى فعل الامام عليه السلام وزرارة قوله ورد ركبتيه
حال الركوع قدر شبر وان يجعل التكبير على الارض وظهر اليمنى على باطن
اليسرى حال التشهد كما في صحيح زرارة المشهور الثاني عشر وطيه ابهامي
القدمين وهي ان يستقبل بهما جميعا القبلة حال القيام كما في صحيح
حماد وان يجعل طرف ابهام اليمنى على الارض حال التورك في التشهد كما في
صحيح زرارة المشهور **الفصل الثالث** في التروك الواجبة اللسانية
وهي اثنتا عشر الاول ترك التثويب في الاذان فانه بدعة والقول بكراهته
ضعيف وصحيح ابن مسلم محمول على التقية **الثاني** ترك المد بين حروف
التكبير كمد همزة الجلالة بحيث يصير استفهاما ومد اكبر بحيث يصير جمعا
وفي حكمه الفصل بين كلمتيه ولو بشيء على الاشبه نحو الله تعالى
اكبر وكذا نقصها شيئا من الاذكار بحيث تصير معه كلاما واحدا نحو الله
اكبر جل شانه وان قصد به المعنى نحو الله اكبر من كل شيء او من ان يوصف
الثالث عدم قراءة البسملة قبل تعيين السورة لغير الملتزم بواحدة
ومعتاد قراءتها ومن لا يحفظ سواها او من جرى لسانه عليها فقد قصد
بالبسملة

بالبسملة سواها والقاصد يرجع الى المقصود لا غيره ان كانت الجحد
والتوحيد الى الجمعتين والجمعتين في غيرهما اليها او غيرها قبل التنصيف
وبعده وبعد البسملة في الجميع **الرابع** ترك اشتراط التطويل في القراءة
فيبطل الصلاة به على الاظهر وكذا في الاذكار الواجبة اما المستحبة ففيه
البطلان وجهان اقربهما ذلك ويحرم رفع الصوت في الجهرية بالزائد على المعتاد
كرفعه على الاذان مثلا نظر ولو قيل بتحريمه لم يكن بعيدا لحكم فيه بعضهم
عليه في بعض الروايات مما يدل على المنع منه **الخامس** ترك التامين بغير
تقية والمحقق في المعتبر على كراهته محتجا بصحيح جميل ولا دلالة فيها على الخ
مع ان التقية تلوح من عبارتها كما تلوح من صحيحة معوية بن وهب والاجماع
المنقول كما قلنا اما بطلان الصلوة به فانكره بعضهم واثبته اخرون منهم
الشيخ مدعيا عليه في الخلاف الوفاق **السادس** ترك قراءة السور في
الثالثة والرابعة وادعى بعضهم عليه الاجماع **السابع** ترك قراءة
سورة يفوت بقراءتها الوقت وان ادرك منه ولو ركعة ما منه وكذا الثاني
في القراءة والتشهد الاخير يا في التسليم **الثامن** ترك القران في اثناء الحمد
والسورة من غيرها بحيث يخل بالنظم وكذا منها ان اخل وان كان لا يخل
الوثوق بالاصلاح **التاسع** ترك قراءة العزيمة على الاظهر على الاشهر
وفاقا للاكثر بل كاد يكون اجماعا وضعف الروايات بمجبر بذلك وبخلاف

ابن الجنيد غير معتو به مع ان كلامه غير صريح في الجواز والروايات فيه ذلك
محمولة على النافلة العاشر ترك الدعاء بالمحرم فتبطل الصلوة به لا الدعاء
المنقول في التذكرة ولولاه لكان للبحث في البطلان مجال وهل يعذر جاهل
التحريم وجهان الحادي عشر ترك الكلام بحرفين فصاعدا او بحرف مفهم
غير قرآن ولا دعاء ولا ذكر فتبطل ان تعمد واستثنى بعض الاصحاب حال
التنحنح وهو غير بعيد هل تقوم اشارة الاخرس مقام التكلم اشكال
اقربه ذلك فتبطل بالواحدة ولم تكن مفهمة لقيامها في حقه مقام كلامه
وهل الكلام الواجب كتحذير المشرف على التردي في المكروه عليه مبطل
الاظهر نعم ولو تركه مشتغلا بالقراءة احتمل البطلان الثاني عشر ترك
العدول عن السورة بعد بلوغ نصفها لغير غلط او ضيق وقت او عن الاخلاص
والجحد وان لم يبلغ نصفهما الا الى الجمعة والمنافقين في الجمعة وظهرها
فيجوز فيهما اليهما لغير العامد ما لم يبلغ نصفهما والى العزيمة سهوا
فيعدل الى غيرها وجوبا وان تجاوزه ما لم يتم السجدة وبعدها يتم
الاستمرار لزوال المانع والعدول الى ركعة لعدم الاعتداد بما هي عنه
الفصل الثامن في التروك الواجبة الجنانية وهي اثنا عشر الاول
ترك نية الافتتاح بسوى تكبيرة الاحرام فلو قصد بعدها بغيرها
بطلت صحت الثالثة وهكذا يصح كل فرد ويبطل كل زوج الا ان

بقصد

بقصد الخروج فتصح ما بعده الثاني ترك نية الوجوب في الفعل
المندوب كالقنوت مثلا فتبطل الصلوة لو نواه على قول قوي وشيخنا
في البيان على الصحة لتأكد العزم لكن في امكان قصد العالم وجوب
ما اشتبه في وجوبه تأمل كيف في وجوب ما يعتقد استحبابه الثالث
ترك نية الندب في الفعل الواجب فتبطل قولا واحدا ولو تردد في
الوجوب والندب لتعارض الادلة ان كان مجتهدا او فقد المجتهد الحي
العدل ان كان مقلدا تخير فينوي ما شاء والترديد كنية ذكره
ما شك في بقائه ونيته ما تشاركه فيه فهو مطلق الواجبات ونيته
الوجوب كمختار البيان الرابع ترك الاستدامة الحكمية بالعدول
عن اللاحقة الى السابقة لتداركها في الاثناء مع عدم فوت المحل
الخامس تركها بالعدول عن السابقة الى اللاحقة اذا ظهر
ايقاعها في المختص باختها السادس ترك قصد كون الاشتغال
بين السورتين من غير المفردة فاصلا عمدا بعيدها ما يعتد به ان اخل
باخلالها بالنظم ومعه تبطل الصلوة السابع ترك قصد اكمال
الصلوة ابتداء او عدولا في مواضع التخيير اذا ظن ضيق الوقت عنها
تامة او عن الاخرى مقصورة الثامن ترك قصد الاتمام اثناء
التلبس بالمقصورة او قبله في الوقت الا مثله مع ظن ضيق التاسع

ترك قصد قطع الصلوة او قصد فعل يستلزم قطعها كالقهقهة
والبكاء لامور الدنيا فتبطل وان لم يقطع او يفعل وبالجملة التردد
في انه هل يقطعها او يفعل ما يقطعها فتبطل بمجرد التردد على تردد
العاشر ترك تعليق قطعها او فعل ما يقطعها على امر ضرورى
كمجيء المطر وهو مرتفع او غير متوقع كمجيء ولده وهو مسافر فتبطل
لو علقه على ممتنع عادى كانقلاب الحجر ذهبا فلا على الاظهر الحادي عشر
ترك قصد غير الصلوة ببعض افعالها الواجبة كقصد القيام للاخر
بالنهوض الى الثانية فتبطل وانسحاب الحكم الى الافعال المبتدء به
كوضع اليدين للتكبير بقصد ابا امر بعيد الا اذا كثرت ومثله الاشتراك
في فعل بعد ان الواجب منه اذا لم يترجح الزيادة عليه كتطويل الانحناء
في الركوع بنية هو من عدم تحقق كثرة الفعل هنا على القول باستثناء
الباقي عن المؤثر لكونه غير فعل مرددا بانتفاء عزمه وهو الحكم شرعا
الثاني عشر ترك قصد الرياء او اجابة مستمع كزيادة تسبيحات
الركوع او ترتيل القرآءة فتبطل فيهما على الاظهر مع احتمال الجملة في التسبيح
كما يأتي فيتوقف البطلان على الكثرة كما جزم به بعض الاصحاب

الفصل التاسع في التروك الواجبة الاركانية وهي اثنا عشر

الاول ترك الانحناء المتفاحش ولو لم يبلغ حد الراكع يمينا

مثلا

مثلا الا ... للقادر عليه في القيام الواجب كقيام القراءة اما
المندوب كقيام القنوت فلا مع لحوقه لمساواته له في الكل وفيما
سوى الاول نخيب الثاني ترك الوقوف المتطاول على رجل واحدة
اما رفعها آنا ثم وضعها فلا الا اذا كثر وكذا الانحناء الثالث ترك
تباعد الرجلين بما يخرج به عن حد القيام ولو دار الامر بين تباعدهما
والانحناء كالوحلين في بيت منخفض السقف ففي الترجيح توقف وبعضهم
رجح التباعد لبقاء الفرق به بين القيام والركوع بخلاف الانحناء وهو
جيد ان كان انا ما فيلغيه والا فالفرق باق في التوقف للمتمكن التخيير
متجه ولو دار الامر بين الانحناءات الادنى فالظاهر ترجيح الاول ان قصر
عن الركوع والا فالترجيح للثلثة من غير ترجيح الرابع ترك استدبار
القبلة بالبدن كله لو الوجه خاصة للقادر عليه النسيان والاشتباه
بالاول لا بالثاني على المشهور ومستندهما في المنع قول الشهيد عليه قوله
الصادق عليه السلام في صحيحة زرارة ولا تقلب وجهك عن القبلة فتفسد
صلوتك الخامس ترك التكفير وهو وضع اليمين على الشمال
لغير تقية وتبطل الصلوة به وفاقا للاكثر بل نقل المرتضى رضى الله
عنه الاجماع عليه وكرهه ابو الصلاح ووافقه المحقق في المعتبر ولو تكفير في
موضع التقية ففي البطلان نظر السادس ترك الفعل الكثير عادة

وتبطل مع العمد لا السهو الا مع انمحاء الصلوة مطلقا ولو تفرق في كل ركعة
واتفقا الكثرة بدون الاجتماع فلا تحرم الا ابطال السابع ترك
الاكل والشرب وان لم يعد فعلا كثيرا وقيدهما العلامة به والشيخ
اطلق محتجا بالاجماع ولا تضر ابتلاع ما بخلل بين الاسنان ان لم يكثر
الثامن ترك التحول في فعل في كمال الواجب كالانحناء للركوع قبل
اكمال القراءة والرفع منه ومن السجود قبل اكمال الواجب من الذكر والطمأنينة
التاسع ترك الحائل عن الاعضاء السبعة او بعضها حال السجود
العاشر ترك الموضع الحالة العليا من القيام ثم القعود ثم الاضطجاع
على الايمن ثم الايسر مع القدرة عليها وان عجز عنها الى ما هو اخفض بشكله
الحادي عشر ترك كل من هذه الامور اذا لم يتمكن من الاستقرار
معها الا او هو امعنها الى غيره كما تاثره من الاولى نشكل الثاني
عشر ترك الحالة الدنيا اذا قدر على العليا من غير تجدد ويعود
حال الانتقال هنا لا هنا وقيل يسكت فيها حتى يسكن ويعد
اذا لم يبطل سكونه في انتظار سكونه ويقوم القاعد لو خف بعد انتهاء
ولو عجز او فخر وطمأنينة وجب لها الهوى للسجود ولا يجب الطمأنينة
لم يرد في جوازها نظر فلو تعذر ... ثم قصده السجود فعن
احتسابه هويه نظر فان جوزناه وصلة والا فعدة ثم سجد الفصل

الثالث

العاشر في التروك المستحبة الساقطة وهي ثلث عشر ولا باس في بعض
اطلاق المستحب على ترك المكروه فانه متعارف عندهم الاول ترك
الكلام في اثناء الاذان والاقامة سوى الصلوة على النبي صلى الله عليه
او المسند ذكره وحرمه المفيد والمرتضى رضي الله عنهما في الاقامة
ووافقهما الشيخ طاب ثراه فيما بعد قد قامت وصحيحة ابن ابي عمير و
موثقة سماعة تشعران بهذا اللهم فانهما اصرحتا في تحريمه بعد ذلك على
اهل المسجد الا في تقديم امام وحملنا على تاكد الكراهة جمعا بينهما
وبين صحيحة حماد بن عثمان المتضمنة جواز تكلم الرجل بعدما يقيم و
للمشهور لهؤلاء المشايخ الجمع بينهما بحمل الاولين على الاقامة الواجبة
عندهم اعني الاقامة للجماعة والثالثة على المستحبة وهي اقامة المنفرد
الثاني ترك الاعراب في اواخر فصولهما الثالث ترك الترجيع
فيهما وفسر بتكرار الشهادتين مرتين اخريين ولا باس به بقصد الاشعار
الرابع ترك الكلام بعد الفراغ من الاقامة الا ما يتعلق بالصلوة
من الواجبات كعدد تقدم المأموم والمستحبات كتسوية الصفوف
اما التلفظ بالنية فليس مما يتعلق بالصلوة فيكره اللهم الا ان
يتوقف استحضارها عليه فيجب ولا استثناء في استحبابها الى ان شغل القلب
واللسان معا فهو اجر مدفوع بانه فرع كون التلفظ عبادة وهو

او العبث الخامس ترك القراءة لمريد التقديم خطوة او التنبيه في اثناء
التخطي السادس ترك التأوه بحرفين الابين به السابع السكوت
بعد قراءة الفاتحة وبعد السورة بقدر نفس وطرده بعضهم في الركعتين
الاخيرتين بل بعد التسبيح ايضا الثامن ترك المأموم القراءة خلف
المرضي في السرية وفي الجهرية اذا سمع ولو همهمة وحرمها الشيخان في
الباقي التاسع ترك المأموم القاري لعدم سماع الهمهمة قراءة الاوليين
الاخيرتين ان يقصد بقراءته عن قراءة امام لم يكن عنها وليحمد الله سبحانه
فيهما العاشر ترك الادغام الكبير فان الحرف الملحن في الصلوة فانما
بمانة حسنة وقواعد التجنيس كما في الخبر الحادي عشر ترك اشباع الحركات
بحيث يتقارب الحروف الثاني عشر ترك القران بين سورتين وفاقا
لاكثر المتأخرين والروايات المشعرة بتحريمه محمولة على الكراهة جمعا بينها
وبين الدالة على جوازه والشيخ حملها على ظاهرها كمن تبعه في النهاية
والمبسوط بل ابطل الصلوة به وفاقا للمرتضى وكيف كان فهو مستثنى
بين الضحى والانشراح والفيل والايلاف فقد اوجبها الاكثر بل ادعوا
وحدة السورتين حتى نفى الشيخ في التبيان وجوب البسملة في البين ولم
نظفر في الاخبار بما يدل على الوجوب في الاصل الوحدة بل دواية المفضل
جبر يجب في البعض الفصل الحادي عشر في التروك المستحبة

للجنابة وهي اثنا عشر الاول ترك قصد حصول الثواب او الخلاص
من العقاب كما تضمنه بعض الاخبار خلافا لما ابطل كثير من علمائنا الصلوة به
وغيرها من واجب العبادات بقصد احد الامرين الثاني ضم احد
القصدين الى التقرب الثالث ترك نية القصر في الاربعة فان
الاتمام فيها افضل الرابع ترك العدول في اثناء المنوي تمامها
في احد الاربعة الى القصر قبل ركوع الثالثة اما بعده فيبطل وان
قلنا باستحباب التسليم الخامس ترك الاستئناف الحكمية بالعدول
عن نية الحاضرة الى الفائتة وان نحا الفاسق وجهرا فذكرها في الا
مع السعة قبل ركوع الرابعة واوجبه المرتضى واكثر علمائنا على
تضيق القضاء فعله قبلا وبينا انفا بعدا السادس ترك الوسوسة
في النية وغيرها من الافعال كما في صحيحة ابن سنان السابع ترك
احضار غير المعبود بالبال الثامن ترك حديث النفس كما في صحيحة زرارة
التاسع ترك قصد القربة بالفعل ملاحظة ما يلزمه من الامور الخارجة
كالراحة في جلوس التشهد والتحرز عن مواجهة الشمس في الركوع والسجود
ان جوزنا قصد اللازم في ضمن الملزوم كالتبرد في الوضوء اما الداخلة
في مصلحة الصلوة كتطويل الامام الركوع ليدرك الداخل فلا العا
ترك الاستئناف الحكمية بالرجوع في الاثناء لتدارك
شو

الأذان والإقامة لمناسبتهما إلا أن العامة في الشيخ عكس في التهذيب و
أطلق في المبسوط والعلامة فرق في المختلف بما فيه كلام وكيف
كان فشرط الرجوع قبلية الركوع واتساع الوقت وعدم فوت شرط
كانتقاض كمية إباحة ساتر وانتفاء النادرية إلى سقوط الأداء كما في
تمكنه من الماء بعد التكبير متيمماً وفقده مع بدله في الفطر إن
لم يوجب عنده لوجود الأذان ونقلنا كالتيمم بالنقص في حق غير المتلبس
بها **الفصل التاسع** في التروك المستحبة لأركانها وغيرها وهو
اثنا عشر نوعاً موزعة على اثني عشر عضواً **الأول** ما للعين
وهو ترك النظر إلى السماء وترك تحديده في شيء من الأشياء **الثاني**
ما للأنف وهو ترك الامتخاط كما في صحيحة زرارة إلا إذا كثر فشغل
في القلب فإن الأولى فعله **الثالث** ما للفم وهو ترك التثاؤب
كما في صحيحة زرارة والتنخم والتلثم الغير المخل بالقراءة والواجب الذكر
وفي صحيحة محمد بن مسلم نفي البأس عنه للراكب وترك نفخ موضع
السجود بعد تحرفيه وترك البصاق إلى القبلة أو إلى اليمين فإن
غلبه فإلى اليسار أو تحت القدم اليسرى وترك التسليم وإن كان
منشاؤه السرور والابتهاج الكامل بتذكر العفو الشامل والرحمة
التي وسعت كل شيء **الرابع** ما للشعر والرأس وهو ترك عقصه
للرجل

للرجل والقول بتحريمه ضعيف وبإبطاله أضعف وترك الفصل به
بين شيء من الجبهة والأرض إذا وقع بعضها عليها كما تضمنه صحيح علي
جعفر من منع المرأة منه والظاهر عدم الفرق بينها وبين الرجل وقد
يحمل المنع على التحريم لصدق السجود على الشعر وغيره مما أن يحتوي على
غيره أيضاً وهو محتمل فلا فرق بين حيلولة الشعر وغيره مما لا يسجد
عليه **الخامس** ما للوجه وهو ترك الانحراف اليسير به عن سمت
القبلة أما ما فوقه فقد عرفت حكمه **السادس** ما لليدين وهو
ترك افتراش الذراعين حال السجود كما في صحيحة زرارة المشهورة وللمرأة
تفرشهما وترك العبث بهما كما في صحيحة الأخرى وفي الحسن بترك العبث بسائر
الأعضاء وترك التمخر بهما أو يلحد بهما حال النهوض من السجود والتشهد
كما في حسنة زرارة وترك التمطي **السابع** ما للكفين وهو
ترك التطبيق وهو وضع إحدى الراحتين على الأخرى راكعاً بين
ركبتيه وقول الشيخ للعلامة الا لضرورة وترك جعلهما حال السجود
بإزاء الركبتين بل يجعلهما عنهما بيسير كما في صحيحة زرارة المشهورة
الثامن ما للأصابع وهو ترك تشبيكها كما في صحيحة زرارة
المشهورة وترك فرقعتها كما في صحيحة الأخرى **التاسع** ما للظهر
وهو ترك التبازخ في الركوع بالتاء المثناة الفوقانية والباء

والباء الموحدة والزاء والخاء المعجمة نفوض الظهر الى فوق
مع اخراج الصدر وترك التدبيج فيه ايضا بالتاء المثناة
الفوقانية والدال المهملة والباء الموحدة والياء المثناة
التحتانية والخاء المعجمة وروي بالحاء المهملة نفوض الظهر الى فوق
مع طاطاة الراس **العاشر** ما للخصر وهو ترك
التخصر اعني قبض الخصر باليدين او احديهما كما يفعله
المترفون **الحادي عشر** ما للرجلين وهو ترك التورك
والمراد به هنا الاعتماد على احدى الرجلين تارة والاخرى
اخرى من غير تخصيص ولو كثر فالظاهر بطلان الصلوة به اما
مع الرفع فلا تردد في البطلان **الثاني عشر** ما للقدمين
وهو ترك تلاصقهما حال القيام كما في صحيحة زرارة المشهورة
بخلاف المراة وترك الاقعاء بين السجدتين وفي جلسة الاستراحة
والتشهد وهو ان يعتمد بصدور قدميه على الارض
ويجلس على عقبيه وقد يفسر بان يجلس على اليتيه
ناصبا فخذيه وفي بعض الاخبار ايماء اليه وربما فسر
بان يجلس على قدميه ويضع الارض بيديه وترك
الجلوس عليهما حال التشهد وهو من التروك المذكورة

الموكدة

الموكدة لنهي ابي جعفر الباقر عليه السلام عنه في صحيحة زرارة
المشهورة بقوله واياك والقعود على قدميك فتتاذى بذلك
ولا تكون قاعدا على الارض فتكون انما قعد بعضك على بعض
فلا تصبر للتشهد والدعاء صورة خط من نقل عن خط المصنف
رحمه الله اتفق فراغي من تاليف هذه الرسالة الاثنا عشرية
في يوم مولد من ختمت به الرسالة الى البرية سنة
الف واثنا عشر هجرية على صاحبها واله
الف الف صلوة وسلام وتحية
وانا احوج الخلق الى رحمة الله
الغني محمد المشتهر
ببهاء الدين
العاملي وفقه الله للعمل في يومه لغده قبل ان يخرج الامر من يده
والحمد لله اولا واخرا

بسعی و اهتمام جناب مستطاب بندة
الاخیار آشیخ مشهدی قاسم کتابفروش طهرانی
وکمال سعی در تصحیح [illegible]

دعای یا من اظهر الجمیل

در کتاب توحید صدوق علیه الرحمه روایت شده
که جبرئیل ع نازل شد بر رسول خدا صلی الله علیه و
اله در حالتیکه خندان و خوشحال بود پس عرض
کرد السلام علیک یا رسول الله فرمود و علیک السلام
یا جبرئیل پس عرض کرد بدرستیکه خدا هدیه
بسوی تو فرستاده رسول خدا فرمود چه چیز است
آن هدیه عرض کرد کلماتیست از گنجهای
عرش که خدا تو را گرامی داشته است بآنها فرمود
کدام است آن کلمات عرض کرد بگو .
و دعا اینست .

بسم الله الرحمن الرحیم

یا مَنْ اَظْهَرَ الجَمیلَ وَ سَتَرَ القَبیحَ یا مَنْ لَمْ یُؤاخِذْ
بِالجَریرَةِ وَ لَمْ یَهْتِکِ السِّتْرَ یا عَظیمَ العَفْوِ یا
حَسَنَ التَّجاوُزِ یا واسِعَ المَغْفِرَةِ یا باسِطَ الیَدَیْنِ

بالرحمة

بِالرَّحْمَةِ یا صاحِبَ کُلِّ نَجْوی وَ یا مُنْتَهی
کُلِّ شَکْوی یا کَریمَ الصَّفْحِ یا عَظیمَ
المَنِّ یا مُبْتَدِئً بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقاقِها یا
رَبَّنا وَ یا سَیِّدَنا وَ یا مَوْلانا وَ یا غایَةَ رَغْبَتِنا
اَسْئَلُکَ یا اَللهُ اَنْ لا تُشَوِّهَ خَلْقی بِالنّارِ .
پس رسول خدا فرمود ای جبرئیل چیست ثواب این
کلمات عرض کرد هیهات هیهات منقطع شده
است علم بثواب این کلمات اگر جمع شوند ملائکه هفت
آسمان و هفت زمین بر اینکه وصف کنند ثواب این دعا را
نتوانند تا روز قیامت یکجزء از هزار جزء این دعا را وصف
نمایند چون بنده بگوید یا من اظهر الجمیل و ستر القبیح
پوشاند او را خدا در دنیا برحمت خود و در آخرت او را
جمیل گرداند و پوشاند بر او هزار پرده و محاسبه نکند او را در
روز قیامت و ندرد پرده او را در روز یکه دریده میشود
پرده ها و چون بگوید یا عظیم العفو بیامرزد خدا همه
گناهان او را اگر چه مثل کف دریاها باشد و چون بگوید

يا حَسَنَ التَّجاوُزِ بگند خدا آمرزیدنی او هفتاد دراز رحمت
پس خوض میکند در رحمت خدا تا و فتنه اند تنها بیرون
برود و چون بگوید یا باسِطَ الْیَدَیْنِ بِالرَّحْمَةِ بگشاید
برا او خدا دست خود را برحمت و چون بگوید یا صاحِبَ کُلِّ
نَجْوی وَ مُنْتَهی کُلِّ شَکْوی عطا کند خدا باو
ثواب هر مصیبت سنگی و سالم و مریض و نابینا و
مسکین و فقیر تا روز قیامت و چون بگوید یا کَرِیمَ
الصَّفْحِ کرامی دارد خدا او را مثل گرامی داشتن انبیاء
و چون بگوید یا عَظِیمَ الْمَنِّ عطا کند خدا باو در روز قیامت
امنیت خلایق را و چون بگوید یا مُبْتَدِئاً بِالنِّعَمِ
قَبْلَ اسْتِحْقاقِها عطا کند خدا باو اجر بعدد اشخاصی
که شکر نعمت خدا کنند و چون بگوید یا رَبَّنا وَ یا
سَیِّدَنا وَ یا مَوْلینا بگوید خدا ای ملائکه من شاهد باشید
که من او را آمرزیدم و عطا کردم باو اجر بعدد آنچه
خلق کرده ام در جنت و نار و هفت آسمان و هفت زمین
و آفتاب و ماه و ستارگان و قطرات باران و انواع خلایق
و کوهها و سنگریزها و عرش و کرسی و چون بگوید

یا غایة

یا غایَةَ مُنْتَهی رَغْبَتِنا عطا کند خدا باو بعدد دو صد حوریه
او را و مثل خواهش خلایق را و چون بگوید اَسْئَلُکَ یا اَللهُ
اَنْ لا تُشَوِّهَ خَلْقِی بِالنّارِ بگوید خدا بنده من طلب آزادی
از آتش جهنم کرد از من شاهد باشید ملائکه من که من او را و
پدر و مادرش و خواهران و برادران و اهل و اولاد و همسایه‌ها
او را از آتش جهنم آزاد کردم و قبول شفاعت او کنم در حق
هزار نفر که همه مستوجب آتش باشند و برهانم
او را از آتش پس تعلیم کن ای محمد این کلمات
را به متقین نه به منافقین زیرا که
دعوه مستجابه اند از برای
خوانندگان

قد فرغ من تسوید هذه النسخة الشریفة فی غرة شهر محرم الحرام
فی سنة السابع و الثلاثمائة بعد الالف من الهجرة
النبویة و بید اقل الطلاب لکتاب
زین العابدین القمی المسکن

هو الله

بسعی واهتمام استاد
الماهر عالیشان عزت و
سعادت نشان مشهدی محمد
تقی در چاپ این سعی
بلیغ نمودند فی سنه
۱۳۹۱

نفلية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي ختم النشر لجميع الشتات وارسل خير البشر بالبينات وختمهم بمحمد عليهم وعلى آله افضل الصلوات اما بعد فاني لما وقفت على الحديثين المشهورين عن اهل بيت النبوة اعظم البيوتات احدهما عن الامام الصادق ابي عبد الله جعفر بن محمد عليه وعلى آبائه افضل التحيات للصلوة اربعة الاف حد والثاني عن الامام الرضا ابي الحسن علي ابن موسى عليهما الصلوة المباركات ان للصلوة اربعة الاف باب ووفقني الله سبحانه لاملاء الرسالة الالفية في الواجبات الحقت بها بيان المستحبات تيمنا بالعدد تقريبا وان كان المعدود لم يقع في الخلد تحقيقا فتمت الاربعة من نفس المقارنات واضيف اليها ساير المتعلقات والله حسبي في جميع الحالات وهي مرتبة ترتيب الفيها على مقدمة وفصول ثلثة وخاتمة اما المقدمة فالصلوة المندوبة افعال غير مخصوصة تحريمها التكبير وتحليلها التسليم تقربا الى الله وثوابها عظيم قال الله تعالى والذين هم على صلواتهم دائمون ثم قال تعالى

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ قال الامام ابو جعفر الباقر عليه السلام الاية الاولى في النافلة والثانية في الفريضة ويحتمل اولى من اتحاد الموضوع وحمل الدوام على المواظبة على الاداء والمحافظة على الشرايط والاركان لكثرة الفائدة بتغاير الموضوع وعن النبي عليه السلام الصلوة خير موضوع فمن شاء استقل ومن شاء استكثر وعن الباقر عليه السلام ان العبد ليرفع له من صلواته نصفها وثلثها وربعها وخمسها فلا يرفع له الا ما اقبل منها بقلبه وانما امروا بالنوافل ليتم ما نقصوا من الفريضة وقال الصادق عليه السلام ان الرجل ليصلي ركعتين يريد بهما وجه الله فيدخله الجنة ثم النوافل قسمان راتبة وهي اربع وثلثون ركعة حضرا ونصفها سفرا وما رواه عبد الله بن سنان عن الصادق عليه السلام انها سبع وعشرون ويحيى بن حبيب عن الصادق عليه السلام انها تسع وعشرون بنقص العصرية ستا او اربعا والوتيرة محمول على المؤكد منها وافضل الرواتب راتبة الفجر ثم الوتر ثم الزوال ثم راتبة المغرب ثم نافلة الليل ثم نافلة النهار وقيل افضلها الليلية وقصرها تابع لقصر الفريضة والثاني مطلقة وهي خمسة الاول المتعلقة بالاشخاص كصلوة النبي عليه السلام وصلوة علي وفاطمة وابنائهما وجعفر والاعرابي الثاني المتعلقة بسبب خاص كالاستسقاء والزيارة والشكر والاستخارة والحاجة والنذر المندوب ندب الطواف والتحية الثالث المتعلقة

بالأذان كنافلة شهر رمضان والمبعث والغدير ونصف رجب
شعبان والكاملة والعيد ندبا الرابعة المتعلقة بالاحوال
كاعادة الجماعة والكسوف والجنائز والاحتياط في موضع
الغنى الخامس ما عدا ذلك كابتداء النافلة فان الصلوة
قربان كل تقي وشبهها لتمرين لستنبط ووقتها حين الارادة
ما لم يكن وقت فريضة مطلقا ويجوز ايقاع الرواتب لاوقاتها
في وقت الفريضة للموسع وكذا سنة الاحرام والاقرب جواز
ايقاع ذوات الاسباب حيث لا تضر في وقت الفريضة بالغرض
وهو مروي في نافلة شهر رمضان وركعتي الفضيلة ورواية
علي بن جعفر عن اخيه عليه السلام لا صلوة في وقت صلوة
محمولة على ما يضر بها كعند تكامل الصفوف وحضور الامام
والوتر بتسليمة وصلوة الاعرابي كالصبح والظهرين والمعادة
تابعة والبواقي ركعتان بتسليم الا قضاء العيد في قول وشروطها
وافعالها كالواجبة الا انه ينوي النفل والسبب المخصوص
والقيام والقراءة من مكملاتها الا الوتيرة فيجوز السنن قعودا
وركوبا والاستقبال شرط في غير السفر والركوب على الاصح
ولا تتعين السورة فيها ولا يكره القران والاحتياط فيها البناء
على اليقين ولا جماعة فيها الا في العيدين والاستسقاء والاعادة
والغدير في قول الشيخ ابي الصلاح رحمه الله ولا اذان فيها
ولا اقامة ويكره ابتداؤها عند طلوع الشمس وغروبها وقيامها

وبعد

وبعد صلوتي الصبح والعصر وفي التوقيع الشريف لا يكره وقيل
يكره غير المبتداة ايضا بل روي نادرا كراهة قضاء الفريضة
فيهما ولم يثبت الفصل الاول في سنن المقدمات وهي احدى عشرة
الاولى وظائف الخلوة وهي اربع وستون ارتياد موضع مناسب
للاستنجاء بان يكون مرتفعا وذا تراب كثير فانه من الفقه وستر البدن
عن النظارة والدخول باليسرى والخروج باليمنى عكس المسجد
والاعتماد على اليسرى وفتح اليمنى وتغطية الراس والتقنع رويا
ومسح بطنه قائما بيده اليمنى بعد الفراغ والاستبراء والتنحنح
فيه ثلثا ووضع الوسطى في الاستبراء تحت المقعدة والمسح
بها الى اصل القضيب ثم وضع المسبحة تحته والابهام فوقه ونتره
باعتماد ثم عصر الحشفة ثلثا ثلثا وتقديم غسل اليدين قبل
ادخالهما الاناء كالغسل امام الوضوء والغسل في غير المتعدي
والجمع في المتعدي بين الاحجار والماء والصبر حيث يمكن وايثار
عدد الاحجار لو لم ينق بالثلاثة والاقتصار على الارض ونباتها
وتعدد الثلثة بالشخص واستيعاب المحل بكل واحد وجعله
على طريق الادارة والالتقاط وبداءة الاولى بصفحة اليمنى والثاني
باليسرى والثالث بالوسط واستعمال بارد الماء لذي البواسير و
الاستنجاء باليسار وبنصرها وتقديم الدبر وازالة الرائحة مطلقا
وازالة الاثر لو استجمر والمبالغة للنساء في الغسل والزيادة
على المثلين في مخرج البول واستنجاء الرجل طولا والمرأة عرضا

والدعاء

والدعاء فالدخول بسم الله وبالله اعوذ بالله من الرجس
النجس الخبيث المخبث الشيطان الرجيم وبعده الحمد لله
الحافظ المؤدي وعند الفعل اللهم اطعمني طيبا في عافية
واخرجه مني خبيثا في عافية وعند النظر اليه اللهم ارزقني
الحلال وجنبني الحرام وعند رؤية الماء الحمد لله الذي
جعل الماء طهورا ولم يجعله نجسا وعند الاستنجاء
اللهم حصن فرجي واستر عورتي وحرمهما على
النار ووفقني لما يقربني منك يا ذا الجلال والاكرام
وعند مسح بطنه الحمد لله الذي اماط عني الاذى وهنأني
طعامي وعافاني من البلوى وعند الخروج الحمد لله الذي
عرفني لذته وابقى في جسدي قوته واخرج عني اذاه
يا لها نعمة يا لها نعمة يا لها نعمة لا يقدر القادرون
قدرها ويكره استقبال النيرين والريح بالبول وفي الصلبة
وقائما والتطميح في الماء والجاري اخف وفي الجحرة ومجرى
الماء والشارع والمشرع والفناء والملعن وهو مجمع النادي
او ابواب الدور وتحت المثمرة وفيء النزال ومواضع التأذي
والاستنجاء باليمين وباليسار وفيها خاتم عليه اسم الله تعالى
او احد الائمة المعصومين مقصودا بالكتابة بل ادخاله الخلاء
ايضا والجماع به والكلام الا بذكر الله واية الكرسي او حكاية
الاذان او لحاجة يخاف فوتها واطالة المكث ومس الذكر باليمين

والقيء

لبمين

باليمين واستصحاب دراهم بيض والاستنجاء بماء بكره اسخانه
من المياه والسواك والاكل والشرب لثانيه يستحب الوضوء
لاحد وثلثين ندبا لصلوة والطواف ومس كتابة الله و
حمله وقرائته ودخول المسجد وصلوة الجنازة والسعي في
الحاجة وزيارة القبور والنوم وخصوصا نوم الجنب وجماع
المحتلم وجماع الحامل وجماع غاسل الميت وذكر الحائض
وتجديده بحسب الصلوة وللمذي والودي والتقبيل بشهوة و
مس الفرج ومع الاغسال المسنونة ولما لم يشترط فيه الطهارة
من مناسك الحج وللخارج المشتبه بعد الاستبراء وبعد الاستنجاء
بالماء للمتوضي قبله ولو كان قد استجمر ولمن زال عذره وفي
الرعاف والقيء والتخليل المخرج للدم اذا كرههما الطبع
وللزيادة على اربعة ابيات شعرا باطلا وللكون على طهارة
وللتأهب لصلوة الفرض ثم سنن الوضوء اربع وخمسون
التسمية والدعاء بعدها وصورتها بسم الله وبالله اللهم
اجعلني من التوابين واجعلني من المتطهرين وغسل
اليدين من الزند مرة من النوم والبول والغائط والمشهور
فيه مرتان قبل ادخالهما الاناء والدعاء عند رؤية الماء بما
تقدم ووضع الاناء على اليمين واخذ الماء بها ونقله الى
اليسار والمضمضة ثلاثا والاستنشاق ثلاثا والاستنثار
كذلك وجعل كل على حدة وبثلاث غرفات وادارة المسبحة
والابهام

والابهام في الفم والبداءة بالمضمضة وتثنية غسل الاعضاء
ومسح الراس مقبلا وبثلاث اصابع عرضا وغسل الوجه باليمنى
وحدها ومسح الراس والرجل اليمنى بها وتقديم اليمنى في
المسح وجعله بجميع الكف وتقديم النية عند غسل اليدين
على قول مشهور او عند المضمضة والاستنشاق والاولى
عند غسل الوجه وحضر النية على القلب وحضور القلب عند
جميع الافعال وذكر الله تعالى والصلوة على النبي في اثنائه و
بداءة الرجل في الاولى بظهر الذراع وفي الثانية بباطنه وبدءة
المراة بالعكس والوضوء بمد والسواك قبله وبعده وترك الا
الاستعانة والتمندل ووضع المراة القناع ويتاكد في الصبح
والمغرب تقديم غسل الرجلين لو احتاج اليه للتنظيف و
تزيد ولو نسيه تراخى به عن المسح والدلك باليد وضرب الوجه
بالماء شتاء وصيفا وغسل مسترسل اللحية وتقديم الاستنجاء
على الوضوء ومسح الاقطع ما بقي من المرفق وتحريك غير المانع و
ترك استعمال المشمس في السؤر المكروه وهو والماء الاجن في المستعمل
في الاكبر والطهارة من اناء فيه تماثيل او فضة والوضوء في المسجد
من غير الريح والنوم وعند المستنجي وترك التكرار في المسح وقول
الحمد لله رب العالمين عند الفراغ وفتح العينين على الرواية
والدعاء عند الافعال فعند المضمضة اللهم لقني حجتي
يوم القاك واطلق لساني بذكرك وشكرك وعند

الاستنشاق اللهم لا تحرمني طيبات الجنان واجعلني
ممن يشم ريحها وروحها وريحانها وعند غسل الوجه
اللهم بيض وجهي يوم تسود فيه الوجوه ولا تسود
وجهي يوم تبيض فيه الوجوه وعند غسل اليمنى اللهم
اعطني كتابي بيميني والخلد في الجنان بشمالي وحاسبني
حسابا يسيرا وعند غسل اليسرى اللهم لا تعطني كتابي
بشمالي ولا تجعلها مغلولة الى عنقي واعوذ بك من
مقطعات النيران وعند مسح الراس اللهم غشني برحمتك
وبركاتك وعند مسح الرجلين اللهم ثبت قدمي
على الصراط المستقيم يوم تزل فيه الاقدام واجعل
سعيي فيما يرضيك عني يا ذا الجلال والاكرام وعند
الفراغ اللهم اني اسئلك تمام الوضوء وتمام الصلوة
وتمام رضوانك والجنة وقراءة القدر الثالثة تستحب
الغسل للجمعة من ثنيا الى الجمعة ويجعل الخميس لخائف الفوات
وقضى السبت وفرادى شهر رمضان واكده ليلة تسعة
عشر واحد وعشرين وبعدها اوله ونصفه وغسل اخر ليلة
ثالثة وعشرين وليلة الفطر ويومي العيدين وليلتي نصف
رجب وشعبان والمبعث والغدير والمباهلة رابع عشرين
ذي الحجة في الاصح والدحو والتروية وعرفة والنيروز والاحرام
والطواف وزيارة احد المعصومين وترك الكسوف المستوعب

طيبها — بلبيض تسود — اليمين — بيساري — وثلث وعشرين

عمدا والسعي الى رؤية المصلوب بعد ثلثة وللتوبة مطلقا وقيده
المفيد بالكبائر وللحاجة والاستخارة والمولود ودخول الحرمين
مطلقا وقيد المفيد دخول المدينة لاداء فرض او نفل والمسجد
والحرم والكعبة والاستسقاء وقتل الوزغة واعادة الغسل
بعد زوال الرخص والغسل عند الشك في الحدث كواجد
المني في المشترك واعادة الغسل الفعل ان احدث قبله ولم يثبت
وللافاقة من الجنون عندنا السنن في غسل الحي اربعون الا
ستبراء على الرجال والنساء بالبول والاجتهاد على الرجال
والتسمية وتقديم غسل اليدين من المرفقين ثلاثا والمضمضة
والاستنشاق والغسل مثلثا وتخليل ما يصل اليه الماء من
شعر او خاتم او نحوهما ونقضها الضفاير وامرار اليد على الجسد
والولاء وستر البدن وغسل الشعر والغسل بصاع وغسل
الراس باليمنى والسواك وتقديم النية عند غسل اليدين على
القول المشهور والاولى عند غسل الراس وقصر النية على القلب
حضوره عند جميع الافعال والدعاء في اثنائه اللّهم طهر
قلبي واشرح لي صدري واجر على لساني مدحتك
والثناء عليك اللّهم اجعله لي طهورا وشفاء ونورا
انك على كل شيء قدير وبعد الفراغ اللّهم طهر قلبي
وزك عملي واجعل ما عندك خيرا لي اللّهم اجعلني
من التوابين واجعلني من المتطهرين وجلوس الحائض

في مصلاها متوضية مستقبلة مستحية بالاربع مستغفرة
مصلية على النبي واله بقدر الصلوة وقضاؤها صوم لنفل
وتقديم المستحاضة الغسل على تجديد القطنة والخرقة قاله
المفيد رحمه الله واختيار المغتسل الترتيب وتقديم الوضوء
غسل الميت — على غسله في غير الجنابة والغسل بمقدر واما غسل الميت فيستحب
فيه توجيه الميت الى القبلة كالمحتضر وغسل فرجه بالحرض والسدر
ولف خرقة على يد الغاسل الى زنده وطرحها عند غسله وشق
لمائه ع — جيبه ونزع ثوبه من تحته وجعل حفرة وتليين اصابعه برفق
وتوضيته وغسل راسه برغوة السدر والبداة بشقه الايمن
ثم الايسر وتثليث الغسل وغمز بطنه قبل كل من الغسلتين الا
ولتين والاسباغ وخصوصا تحت الابطين والوركين و
الحقوين وتسبع قربا سيما غسل به النبي صلى الله عليه و
في التيمم — وان يقصد تكرمة الميت والذكر والاستغفار والوقوف على
الايمن ومغايرة المغسل للصاب وغسل اليدين الى المرفقين
مع كل غسلة وتخفيف صوبا للكفن واغتساله قبل تكفينه و
الوضوء ان خاف عليه فان تعذر غسل يديه الى المرفقين ويغسل
الميت جنبا مرتين ويكره للجنب في هذا الغسل عبثه وسوء المكروه
المستعمل ع — والارتماس في كثير الراكد احتياطا والمعتسل في فرض او سنة
والادهان والخضاب ومس غير الكتابة من المصحف وحمله وقراءة
غير العزائم الاسبع ايات للجنب خاصة ويختص بكراهة الاكل و

الشرب الا بعد غسل اليدين والوجه وفي المضمضة والاستنشاق والنوم
الا بعد الوضوء ودخول المستحاضة المسجد وخصوصًا الكعبة مع
امن التلويث وغسل الميت تحت السماء اختيارا وبالمسخن بالنار
الا لضرورة وغمز بطنه في الثالثة وبطن الحبلى مطلقا وركوبه و
قص اظفاره وترجيل شعره وادخال الماء اذنيه ومنخريه وارسال
الماء في الكنيف الرابعة يستحب التيمم لما يستحب له الوضوء الحقيقي
عند تعذره وللاحرام عند تعذر الغسل وربما قيل باطراده
في مواضع استحباب الوضوء والغسل وللجنازة والنوم ولو مع
امكان الطهر فيهما وتجديده بحسب الصلوات وفي السنن ثمانية عشر
تاخره في صورة جوازه مع السعة وقصد الربى والعوالي
والتراب الخالص وتجنب الاقامة في بلد يحوج اليه التيمم في الاصح
والحجر والرمل والسبخ والمهابط ومظان النجاسة وتراب الطريق والطلب
بحسب القرائن ما لم يعلم العدم وتفريج الاصابع حال الضرب و
نفض اليدين ومسح الاقطع راس العضد والاعادة ما صلاه
المتيمم عن الجنابة عمدا وعن زحام الجمعة وعرفة ونجاسة لا يمكن
ازالتها الخامس سنن الازالة وهي اربع واربعون تثليث الغسل
والازالة في الكثير والجاري ونضح بول البعير والشاة وعصر بول
الرضيع ورش الثوب الملاقي لليابس من النجاسات وخصوصا
الكلب العين ومسح البدن الملاقي لذلك بالتراب وازالة دون
الدرهم دمًا وصبغ الثوب الملون بالدم بعد الغسل المزيل

للعين

للعين بما يغير لونه والمشق افضل وازالة ابوال البغال والحمير و
الدواب وروثهما وذرق الدجاج غير الجلال وسؤر اكل الجيف
مع خلو الملاقي عن العين وسؤر الحائض المتهمة ومن لا
يتوقى النجاسة والجنب والفارة والوزغة والدجاجة والثعلب
والارنب وفي الحشرات وعرق الجنب وخصوصا من الحرام والتجنب
والابل الجلالة ولعاب المسوخ والدم المتخلف في اللحم والقيء
والقيح والوسخ والحديد ولبن البنت في المشهور وطين الطريق
بعد ثلاثة والازالة بما تكره به الطهارة والنضح عند الشك في
النجاسة واستعمال المغسول العددي بعد الجفاف وغسل المذي
والودي وغسل ذي القروح كل يوم السادسة سنن الستر و
هي اربعة وسبعون الصلوة في احسن الثياب وفي الاخشن
واجودها واطهرها واصفقها واستصحاب ذي الرائحة الطيبة
والتعمم والتحنك في الودي ولو بطرف العمامة وخصوصا الامام
والتسرول وستر الامة والصبية راسهما وستر المراة قدميها و
صلوتها في ثلثة اثواب درع وازار وقناع وفي الحلي لا عطلا
وجعل العاري في المؤتزر والمتسرول القافلين للثوب خيطا على
العاتق او شبهه واعادة الساتر للعاري من العراة والصلوة
في البيض لا السود وخصوصا القلنسوة الا العمامة والكساء
والخف وفي النعل العربية وغير الحزن في صورة الجواز و
غير المكفوف به والممزوج وغير الرقيق والمزعفر والاحمر والمفدم

للرجل والازار فوق القميص والوشاح فوقه وخصوصا للامام
اما ... والرداء فوق الوشاح والسدل وهو ان يلتف
بالازار ولا يرفعه على كتفيه واشتمال الصماء ووضع طرفي
الرداء على اليسار واستصحاب ... عاء من جلد حمار او آلة
والحديد بارزا وفي القباء المشدود والخاتم الحديد والمصور
والخلخال المصوت وفي واسع الجيب الا مع زره او شعار تحته
واستصحاب الدراهم الممثلة وخصوصا البارزة واللثام
غير المانع من القراءة والنقاب للمرأة كذلك والقباء المشدود
ولبس السيف في غير الحرب للامام والصلوة في السنجاب وجلد
الخز والوقوف على الحرير وجعل راس التكة منه والصلوة
في الثوب المتهم بالنجاسة او الغصبية والملاصق لوبر الارانب
والثعالب في الاصح وبما عمله الكافر مع جهل الرطوبة وبجزء
معفو عنه كالتكة ونقش الخضاب للرجل والمرأة وجعل
اليدين تحت الثوب لا في الكمين وابقاء شيء من البدن
غير مستور خصوصا من السرة الى الركبة واكده للامام
فلا يقتصر على السراويل والقلنسوة السابعة المكان وسننه
ماة ايقاعها في المسجد والافضل الاربعة والاقصى و
المشاهد الشريفة لا في مسجد الضرار وفي كثير الجماعة
والنافلة في المنزل وخصوصا الليلية وفي الحرم ومواقف
الحج والعمرة والمشاعر الشريفة وصلواة المرأة في دارها

المكان

شفار ... عن الصماء ... الصحيح اياك ... فان الصماء قلت وما ... فان الصماء قال ان ... الثوب تحت ... واحد ...

وافضلها

وافضلها البيت وافضله المخدع والصفة لها افضل من
الصحن وهو السطح المحجر وهو من غيره وطهارة المصلي الجمع وصلوة
راكب السفينة على الجدد مع تمكنه منها والسترة ولو قدر ذراع او
بالسهم او الحجر او العنزة ولو معترضة او كومة تراب وخطا و
حيوان ولو انسانا غير مواجه والدنو من السترة بمربض عنز الى مربض
فرس وسترة الامام للماموم ودرء المار بين يديه وفي سليمان
بن جعفر المروي من ابي الحسن انه لو تقبل التوجه اعاد التكبير و
رش البيعة والكنيسة وبيت المجوس لمريد الصلوة فيها ومساواة
المسجد للموقف وخفضه باليسير وبعد المرأة والخنثى عن الرجل
بعشر ذراع او مع حائل وكذا المرأة عن الخنثى والخنثى عن
مثلها وتقديم الرجل في الصلوة لو زاحمه الخنثى او المرأة
وتقديم الخنثى على المرأة وتجنب الكعبة في الفريضة والحبل
المشدود بنجاسة والحمام لا المسلخ وبين القبور لا بحائل او
بعد عشرة اذرع وعلى القبر والبيع وان كانت نافلة الى قبور الائمة
عليهم السلام الا على راي ويجوز اليها وعند الراس افضل و
تجنب الحظر وكذبها المطين والمعطن ولو غابت الابل ومرابط
الخيل والبغال والحمير ومرابض الغنم في قول وبيت المجوس وبيت فيه
مجوسي او كلب وفي بيت الغائط والمزبلة وبيت يبال فيه لا على سطحه
وبيت المسكر والنار واليها ولو جمرا او سراجا والسلاح مشهورا
والانسان مواجها وباب مفتوح او مصحف منشورا وقرطاس مكتوب

العنزة بفتح العين ثم النون ثم الزاء عود اطول من العصا واقصر من الرمح يضع بين يدي المصلي حتى يستتر بها المارة غلام علي

او طريق

اوطريق او جدد او امراة نائمة او حائط ينز من بالوعة البول وقرى
النمل وبطن الوادى والثلج والجمد والسبخة ومجرى الماء والطين
مع الماء للمتمكن من الافعال والمذبح وضجنان وهو جبل بمكة
والبيداء وهى على ميل من ذى الحليفة وذات الصلاصل وهى
الطين الحر المخلوط بالرمل والشقرة بكسر القاف وهى الشقيقة
والشقرة بضم الشين وهى من بادية المدينة وارض خسف بها
والرمل والسجود على قرطاس مكتوب وعلى ما مسته النار وعلى
الوقت ما اشبه المستحيل من الارض الثامنة الوقت وسننه اثنان وعشرون
التقديم فى اوله وخصوصا الغداة والمغرب والاستظهار فيه
عند الاشتباه والتاخير للابراد بالظهر يسيرا فى قطرها وخصوصا
الجامع ولانتظار الجماعة وخصوصا الامام للرواية وللسعى
الى مكان شريف وخصوصا المشعر بالعشائين وللذهاب
المغربية فى العشاء الاخرة الا لعذر كالمريض والمطر والسفر و
الصبى ولصيرورة الظل مثله فى العصر كذلك فى الاظهر وقدر
النافلة فى الظهر للمتنفل وللجمع فى المستحاضة والسلس والمبطون
ولزوال العذر وتوقع المسافر النزول ولاخر الليل لسنة
وقدره الربع او السدس وقضاؤها فى صورة جواز التقديم
والختم بالوتر والوتيرة الا فى نافلة شهر رمضان فان الوتيرة
تقدم عليها وتاخير ركعتى الفجر الى طلوع اوله والضجعة بعدها
بلا نوم والدعاء فيها بالمرسوم وقراءة خمس آل عمران وتحرى

السجدة

السجدة عن الضجعة وقضاء من ادرك دون ركعة واتمام الصبى
لو بلغ مع قصور الباقى عن الطهارة وركعة والعدول الى النافلة
لطالب الجماعة والاذان وقراءة الجمعتين وفى الى الفائتة من الحاضرة
اذا ذكرت الفائتة ودخل غير عامد وترتيب الفوائت غير اليومية
بحسب الفوات فى قول وتقديم الحاضرة على مشاركيها من
الفرائض وتعجيل قضاء الفائت وعدم تحرى مثل زمان فوات
المندوب التاسعة القبلة وسننها التشعر بالمشاهدة للكعبة او محل
الرسول او محراب الامام او محراب المسجد للتمكن والتياسر للعراقى
والاستقبال فى النافلة سفرا او ركوبا وكشف الوجه عند الايماء بالسجود
وتجديد الاجتهاد لكل فريضة فى صورة جواز تركه العاشرة يستحب الاذان
والاقامة للخمس اداء وقضاء وخصوصا الجامع والجاهر ويتأكد فى الغداة
والمغرب لعدم قصرهما ولافتتاح كل من الليل والنهار باذان واقامة
واحكامها مع ذلك مائة واثنا عشر الاجتزاء بالاقامة عند مشقة
التكرار فى القضاء فى غير اول ورده والمعيد صلوته لمبطل مع الكلام
ولعروض شك وللجامع لعذر كالسلس والبطن لا الجامع مطلقا فى
رواية ان رسول الله ص جمع بين الظهرين والعشائين حضرا بلا
علة ولا اذان للثانية وتجزى الاقامة ايضا فى عصرى الجمعة وعرفة
وعشاء المزدلفة ويسقطان عن الجماعة الثانية قبل تفرق الاولى مطلقا
ولو حكما وعن الجماعة باذان من سمعه الامام متما او مخلا سهوا حكاية
متلفظا بالمتروك ولو مميزا واعادة مريد الجماعة ويتأكدان حضرا

وصحة

مسائل عن الصادق ع ان رسول الله ص جمع بين الظهر والعصر باذان واقامتين وجمع بين المغرب والعشاء فى الحضر من غير علة باذان واقامتين وصحيحة عمر ابن اذينة عن جماعة منهم الزرارة عن ابى جعفر ع مثلها

وصحة واخفاتا المريض اذكاره بباله ويجوز افرادهما سفرا واتمام
الاقامة افضل من افرادهما وللنساء وتجزى بالشهادتين بعد
التكبير او بدونه والمتقى الخائف لفوات بقد قامت الى اخر الاقامة
وروى لتعجيل وروى لتعجيل قبلها وليقتصر على الاقامة اذا اريد احدهما
وترتيلها وتحدرها وترتيبهما وان وجب بشروط واعادة الفصل
المنسى وما بعده والوقوف على فصولهما والفصل بينهما بركعتين في
الظهرين خاصة من نافلتهما الا من فانه سنة فقضاها فركعتان
بين اذاني الغداة والعشاء وروى الفصل بين اذاني الغداة
بركعتيها ويجوز على الاطلاق بسجدة او جلسة او دعاء او تحميد
او خطوة او تسبيحة او سكتة بقدر سكتة نفس ويختص المغرب
في المشهور بالثلثة الاخيرة وروى الجلسة والدعاء في الجلسة او سجدة
اللهم اجعل قلبي بارا وعيشي قارا ورزقي دارا وعلى
سارا واولادي ابرارا وزوجتي من الحور العين واجعل
لي عند قبر نبيك وحبيبك محمد المصطفى صلى الله
عليه واله وسلم مستقرا وقرارا برحمتك يا ارحم الراحمين
وغير ذلك وايقاعه اول الوقت وتقديمه في الصبح خاصة ثم
اعادته ولا تقديم فيها للجماعة وجعل ضابطة يستمر عليه كل
ليلة ورفع الصوت للرجل في الصبح ولو في بيته لازالة السقم
والعقم واسرارها ولا بد من اسماعهما نفسهما والاقامة في
ثوبين او رداء ولو خرقة والاستقبال وخصوصا الاقامة

والشهادتين فيهما واعادتهما مع الكلام وخصوصا الاقامة وعدالة
المؤذن وعلوه وفصاحته ونداوة صوته وطيبه مبصريته
الا مبلد وبصيرته وطهارته وتأكد الاقامة ولزوم سمت
القبلة وقيامه فيهما اتم وجعل اصبعيه في اذنيه حذرا من الضرر
وتقديم الاعلم بالمواقيت مع التشاح والقرعة مع التساوى
وتتابع المؤذنين الا مع الضيق واظهار الهاء في الله واله واشهد
الصلوة وحاء الفلاح وحكاية السامع والتلفظ بالمتروك
ولو في الصلوة الا الحيعلات فيها والدعاء عند الشهادة الاولى
واسرار المتقى بالمتروك والقيام عند قد قامت الصلوة وتلاوتها
او تلاوة في الاقامة للناسي الى الركوع وصحتها ما لم يقرء او ترك الاذان
فيهما ويختص بالاقامة وفي الصومعة وتكرير التكبير والشهادتين
بعد الاشعار واكبار خصوصا الاقامة والحيعلتين بين الاذان
والاقامة والكلام فيهما مطلقا وبينهما في الصبح وفي الاقامة
اكد وبعد لفظها اتم تاكيدا في الاشهر وفي حكمه الايماء باليد
عند لفظها الا لمصلحة والدعاء بعدها بقوله اللهم رب
هذه الدعوة التامة الخ الحادي عشر سنن القصد الى المصلى
وهي عشرة السكينة والوقار والخضوع والخشوع واخضاع اعظمه
المعصو التسبيحة والدعاء عند القيام الى المصلى اللهم اني
اقدم اليك محمدا بين يدي حاجتي واتوجه به اليك فاجعلني
به وجيها في الدنيا والاخرة ومن المقربين واجعل

صَلوتي به مُتقبلةً وذنبي به مغفوراً ودعائي به مستجاباً
إنك أنت الغفور الرحيم وتقديم اليمنى عند دخول المسجد واليسرى
داخلاً وخارجاً الفصل الثاني في سنن المقارنات وهي
تسع الاولى سنن التوجه وهي احدى وعشرون تكبيرات الست
امام التحريمة وبعدها والتفريق والبدين بكل الى حذاء
شحمتي اذنيه ثم يرسلهما الى فخذيه واستقبال القبلة بطونهما
وبسطهما وضم الاصابع الى الابهامين ولو نسي الرفع تداركه
ما لم يفرغ التكبير ولا يتجاوز بهما الاذنين كباقي التكبيرات
كما ان ابتداء رفعهما عند ابتدائه في الاصح والدعاء بعد الثلث
ثم بعد الاثنين ثم بعد السابعة والافضل تاخير التحريمة ويجوز
الولاء والاقتصار على خمس او ثلث وروي واحدة وعشرون واسرارها
للامام والمؤتم ويختص باول كل فريضة والاولى من الليل والوتر
ونافلة الزوال والمغرب ونافلة الاحرام والوتيرة واول في
الرواية التكبيرة الاول بان يلمس بالاخماس او يدرك بالحواس
او ان يوصف بقيام او قعود والثاني ان يوصف بحركة او سكون
والثالث ان يوصف بجسم او يشبه بشبيه والرابع ان يحله
ان يحله الاعراض وتولمه الامراض والخامس ان يوصف بجوهر او
عرض ويحل في شيء والسادس ان يجوز عليه الزوال والانتقال والتغير
الى حال والسابع ان يحله الخمس الحواس وروي التسبيح بعده
سبعا والتحميد سبعا الثانية سنن النية وهي خمس الاقتصار

على

على القلب والتعظيم لله جل جلاله بما استطاع ونية القصر
الائتمام والجماعة والابوي القطع في النافلة لا فعل منافي
فيهما وربما قيل بتحريم قطعها ولا المكروه في الصلوة واحضار
القلب في جميع الافعال الثالثة سنن التحريمة وهي تسع استشعار
عظمة الله واستحضار انه اكبر من ان يحيط به وصف الواصفين و
يلزمه احتقار جميع ما عداه من الشيطان والهوى المطغيين النفس
الامارة بالسوء والخشوع والاستكانة عند التلفظ بها والا
فصاح بها مبينة الحروف والحركات والوقف على اكبر بالسكون
واجلاؤها من شائبة المد في همزة الله وباء اكبر بل يأتي باكبر على
وزن افعل وجهر الامام بها واسرار المأموم ورفع اليدين
بها كما مر وان يخطر بباله عند الرفع الله اكبر الواحد الاحد الذي
ليس كمثله شيء ولا يلمس بالاخماس ولا يدرك بالحواس الرابعة
سنن القيام وهي اربعة وعشرون الخشوع والاستكانة والوقار
والتشبه بقيام العبد وعدم الكسل والنعاس والاستعجال واقامة
الصلب في النحر والنظر الى موضع سجوده بغير تحديق وان يفرق
بين قدميه قدر ثلث اصابع مفرجات الى شبر او فتر وان
يحاذي بينهما وان تجمع المرأة بين قدميها وتخير الخنثى وان
يرسل الذقن على الصدر عند ابي الصلاح وان يستقبل بالابهامين
ولزوم السمت بلا التفات الى الجانبين وعدم التورك و
هو الاعتماد على احد الرجلين تارة وعلى الاخرى والتحصر

وهو

الفرج بالفتح ما بين السبابة والابهام اذا فتحهما بالتفريج المعتاد مجمع

وهو قبض خنصره بيده وان يجعل يديه مبسوطتين مضمومتي
الاصابع على فخذيه محاذيا عيني ركبتيه ووضع المراة كل يد
على الثدي المحاذي لها بان يضعهما الى صدرها والقنوت
في قيام الثانية بعد القراءة قبل الركوع في الفرايض و
النوافل وفي الجمعة في القيامين الا انه في الثاني بعد الركوع
وفي مفردة الوتر مطلقا وبتاكده في الفرض واكده فيما اكد
اذانه واوجبه بعض الاصحاب والتكبير له رافعا يديه واطا
وافضله كلمات الفرج وليقل بعدها اللهم اغفر لنا
وارحمنا وعافنا واعف عنا في الدنيا والاخرة ثم ما سنح
من المباح وان كان بالعجمية في الاصح وكذا في جميع الافعا
عند القراءة والاذكار الواجبة واقله ثلث تسبيحات
و دعا خمس وروي البسملة ثلثا وحملت على التقية والاستغفا
في قنوت الوتر واختيار المرسوم ومطابقة المسبوق الامام
فيه ورفع اليدين موازيا الوجه جاعلا بطونهما الى السما
مبسوطتين مضمومتي الاصابع الا الابهامين ولا يتجاوز بهما
وجهه ولا يمسح بهما عند الفراغ والجهر فيه للامام والمنفرد
والسر للماموم وتقضيه الناسي بعد الركوع ثم بعد الصلوة
جالسا ثم يقضيه في الطريق ومريد ازالة النجاسة يقصد امامه
لا خلفه وتربع المصلي قاعدا في القراءة والتثني في الركوع والتورك
في التشهد سواء كان في فرض او نفل الخامسة سنن القراءة

وهي خمسون التعوذ في الاولى سرا وصورته اعوذ بالله
من الشيطان الرجيم او اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان
الرجيم اعوذ بالله ان يحضرون ان الله هو السميع العليم
وروي الجهرية واحضار القلب ليعلم ما يقول والشكر والسؤال
والاستعاذة والاعتبار عند النعمة والرحمة والنقمة والقصص
واستحضار التوفيق للشكر عند اول الفاتحة وكل شكر والتوحيد
عند قوله رب العالمين واستحضار التحميد وذكر الالاء على
جميع الخلق عند الرحمن الرحيم والاختصاص لله تعالى بالخلق
والملك عند مالك يوم الدين مع احضار البعث والجزاء
والحساب وملك الاخرة واستحضار الاخلاص والرغبة الى
الله وحده عند اياك نعبد والاستزادة من توفيقه وعبادته
واستدامة ما انعم الله على العباد عند واياك نستعين و
الاسترشاد به والاعتصام بحبله والاستزادة في المعرفة
به سبحانه وتعالى والاقرار لعظمته وكبريائه عند اهدنا الصراط
المستقيم والتاكيد في السؤال والرغبة والتذكر لما تقدم
من نعمه على اوليائه وطلب مثلها عند صراط الذين انعمت
عليهم والاستدفاع لكونه من المغضوب عليهم الكافرين المستخفين
بالاوامر والنواهي عند الباقي والترتيل وهو تبيين الحروف
بصفاتها المعتبرة من الهمس والجهر والاستعلاء والاطباق
والغنة وغيرها والوقف التام والحسن وعند النفس مطلقا

وفي الفاتحة اربع تراجم وعلى اواخراى الاخلاص وتعمد الا
عراب وحركات البناء من غير افراط والمد المنفصل وتوسطه
مطلقا والتشديد بلا افراط واشباع كسرة كاف ملك يوم
الدين وضمة دال نعبد والاتيان بالواو بعدها سلساو
اخلاص الدال في الدين والياء في اياك واخلاص الفتحة
في الكاف من اياك بلا اشباع مفرط والتحرز من تشديد الباء
في نعبد ونحوه والتاء في نستعين وتصفية الصاد في
الصراط المختاره وتمكين حروف المد واللين بغير افراط
وفتح طاء صراط الذين بلا افراط وكذا فتح نون الذين
واجتناب تشديد تاء انعمت وضاد المغضوب وتفخيم
واللام الالف واخفاء الهاء بل تكون ظاهرة وترك الادغام الكبير
في الصلوة واسماع الامام ما لم يحل وتوسط المنفرد و
قراءة الامام وناسي الجهر من الاوليين في الاخيرتين والتسبيح
ثلثا اذا لم يوجب ضم السورة في النفل والجهر في الليلية
والسر في غيرها والجهر بالبسملة في السرية واسرار النساء في
الجهرية والسكون بعد قراءة الفاتحة وبعد السورة كل
سكتة بقدر نفس والتخفيف لخوف الضيق والاقتصار
للامام والمطولات من المفصل في الصبح كالقيامة وعم
ونفل الليل والمتوسطات في الظهر والعشاء كالاعلى
والشمس والقصار في المغرب والعصر ونفل النهار والجمعة

قوله من المفصل واعلم ان المراد من المفصل من سورة محمد الى آخر القرآن والمراد بالقصار من سورة الضحى الى آخر القرآن محمد حسين

نافلة

الاعلى في عشائها والتوحيد في صبحها مع السعة والجمعة والمنافقين
فيها وفي ظهرها والعدول عن غيرهما اليهما ما لم يتنصف والى
النفل ان انتصف ودون مغربها وعصرها كصبحها وان صبحها
كظهرها والانسان والغاشية في صبح الاثنين والخميس و
الجحد في الاولى من ستة الزوال والمغرب والليل والفجر والطواف
والاحرام وفرض الغداة مصبحا وفي الثانية التوحيد وقراءته
ثلثين في اولتي الليل وفي الركعتين السابقتين والقرائة با
المرسوم في النوافل والفاتحة للقيام عن سجدة اخر السورة والتفات
في السورة ورد كراهة تكرار الواحدة وبكون القران في
الفريضة والعدول عن السورة الى غيرها عدا المستثنى وابقاء
المؤتم اية ليركع بها وعدول المرتج عليه الى الاخلاص وقول
صدق الله وصدق رسوله خاتمة الشمس وكذلك الله ربي
خاتمة التوحيد والتكبير ثلثا خاتمة الاسراء وقول كذب العادلون
بالله عند قوله ثم الذين كفروا بربهم يعدلون وقول الله خير
الله اكبر عند قراءة الله خير اما يشركون السادسة سنن الركوع
وهي ثلثون استشعار عظمة الله وتنزيهه عما يقول الظالمون
والخشوع والاستكانة والتكبير له رافعا يديه ثم ...
والتجافي ورد الركبتين الى خلف وبروز اليدين ودونه
في الكمين وان لا يكونا تحت ثيابه وتسوية الظهر بحيث لو
قطر عليه ماء لم يزل ومد العنق موازيا بالظهر واستحضار

استنبلث ولو ضرب عنقي وان لا يخفض راسه ويرفع
ظهره وهو التصويب ولا بالعكس وهو الاقناع ولا ترفع المراة
عجزيها وينظر الى ما بين الرجلين وجعلهما على هيئة القيام و
التجنيح بالعضدين ووضع اليدين على الركبتين وتفريج
الاصابع ولو منع احديهما وضع الاخرى والبداءة بوضع
اليمنى قبل اليسرى وتمكينهما من الركبتين وابلاغ اطرافهما
على الركبتين ووضع المراة يديها فوق ركبتيها وترتيل الس
التسبيح واستحضار التنزيه لله والشكر لانعامه وتكراره
ثلثا مطلقا وخمسا وسبعا فما زاد لغير الامام الا مع حب
الماموم الاطالة فقد عد عن الصادق ع راكعا اماما سبحان
ربي العظيم وبحمده اربعا وثلثين مرة والدعا امام الذكر
اللهم لك ركعت ولك خشعت وبك امنت ولك
اسلمت وعليك توكلت وانت ربي خشع لك سمعي
وبصري ومخي وعصبي وعظامي وما اقلته قدماي
لله رب العالمين واسماع الامام من خلفه الذكر واسرار
الماموم وزيادة الطمانينة في رفع الراس منه بغير افراط
وقوله سمع الله لمن حمده والحمد لله رب العالمين اهل الكبرياء
والجود والعظمة لله رب العالمين وليكن بعد التكبير لقيام
والجهر للامام واسرار الماموم وتخير المنفرد في جميع الاذكار
ويجوز قصد العاطس بهذا التحميد الوظيفتين والتكرار

اولى

اولى السابعة سنن السجود وهي خمسة استشعار نهاية الخضوع
والتنزيه للبارئ عز اسمه والخشوع والاستكانة من المصلي
فوق ما كان في ركوعه والقيام بواجب الشكر واحضار اللهم
انك منها خلقتنا عند السجود الاول ومنها اخرجتنا عند
رفعه منه واليها تعيدنا في الثاني ومنها تخرجنا تارة
اخرى في الرفع منه واستقبال الرجل الارض بيديه معا
ودعمار السبق باليمنى والتكبير له قائما رافعا معتدلا ولما
في تمكين الاعضاء واستغراق ما يمكن استغراقه منها
ابرازها للرجل والسجود على الارض وخصوصا التربة
الحسينية المقدسة ولو لوحا وندب سلار البر الى المتخذ
من خشب قبورهم عليهم السلام والافضاء بجميع المساجد الى
الارض واقل في الفضل في الجبهة مساحة درهم والارغام
بالانف واستواء الاعضاء مع النجاء في حقه وتجنيح الرجل — اغطاء
بمرفقيه وجعلهما حيال المنكبين وجعل الكفين بحذاء
الاذنين وانحرافهما عن الركبتين يسيرا وضم اصابعهما
جمع التفريج بين الركبتين والنظر ساجدا الى طرف انفه وقاعدا
الى حجره وان لا يسنم ظهره ولا يفترش ذراعيه والسجود على
الانف وترك كف الشعر عن السجود وسبق المراة بالركبتين
وبدأتها بالقعود وافتراشها ذراعيها وان لا تتخوى وان
لا ترفع عجزيها وترتيل التسبيح واستشعار التنزيه والزيادة

فيه

فيه كما مر فقد عد ابان بن تغلب عن الصادق عليه السلام
ستين تسبيحة في الركوع والدعاء امامه اللهم لك
سجدت وبك امنت ولك اسلمت وعليك توكلت
وانت ربي سجد لك سمعي وبصري وشعري وعصبي و
مخي وعظامي سجد وجهي البالي الفاني للذي خلقه
وصوره وشق سمعه وبصره تبارك الله احسن الخالقين
والتكبير المرفع معتدلا في القعود واضاف به ثم الدعاء جالسا
وادناه استغفر الله واتوب اليه وفوقه اللهم اغفر لي و
ارحمني واجبرني وادفع عني وعافني اني لما انزلت الي
من خير فقير تبارك الله رب العالمين والتورك بينهما
غير مقع ولا جالس على اليمنى وضم المرأة فخذيها ورفع ركبتيها
ووضع اليدين على الفخذين مضمومتي الاصابع مبسوطتين
ظاهرهما الى الاشياء لا الباطن والتكبير للثانية معتدلا ولو
قدمه او اخره ترك الاولى ولا تكبير لسجود القرآن وقيل يكبر لرفعه
وهو خمس عشرة وتكرر وتكرر السجدة في ان كان للتعليم ويسجد
فيه الملتجأة وقول لا اله الا الله حقا حقا لا اله الا الله
ايمانا وتصديقا لا اله الا الله عبودية ورقا سجدت
لك يا رب تعبدا ورقا ودعا فيهما ذكر السجود وذكرا
في الاوقات المكروهة والجلوس عقيب الثانية والطمأنينة
فيه وقول بحول الله وقوته اقوم واقعد وروي اقوم واركع

واسجد

واسجد عند القيام في كل ركعة والسبق برفع ركبتيه والاعتماد
على يديه مبسوطتين غير مضمومتي الاصابع فيرفع اليمنى ولا
وجعلهما اخر ما يرفع والاسدال للمرأة في القيام ولا ترفع عجيزتها او
وان لا يتقدم موضع السجود الثالثة سنن التشهد وهو اثني عشر التورك
وضم اصابع القدمين فيه ووضع اليدين على الفخذين كما مر والنظر
الى حجره واستحضار وحدانيته ونفي الشريك عنه واحضار معنى
الرسول والتعيين في كل من الشهادتين وعدم الاقعاء والجلوس
على الايمن بل على الايسر والايمن فوقه مستحضرا اللهم امت لنا الباطل
واقم الحق وقول بسم الله وبالله وخير الاسماء لله وبعده عبده
ورسوله ارسله بالحق بشيرا ونذيرا بين يدي الساعة واشهد
ان ربي نعم الرب وبعد الصلوة على النبي وآله وتقبل
شفاعته في امته وارفع درجته ثم يقول الحمد لله رب العالمين
مرة واكمله ثلث ويختص تشهد اخر الصلوة بعد قوله نعم الرسول
بقول التحيات لله الصلوات الطاهرات الطيبات الغاديات
الرائحات السابغات الناعمات لله ما طاب وطهر وزكى و
خلص وصفى لله ثم يكرر التشهد الى نعم الرسول واشهد ان الساعة
آتية لا ريب فيها وان الله يبعث من في القبور والحمد لله
الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله الحمد
رب العالمين اللهم صل على محمد وآل محمد وبارك على محمد
وآل محمد وسلم على محمد وآل محمد كما صليت وباركت و
ترحمت وارحم على محمد وآله

وَتَرَحَّمْتَ عَلَى اِبْرٰهِيمَ وَآلِ اِبْرٰهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وروى سلام
عن الصادق جواز التسليم على الانبياء ونبينا فى التشهد الاول
ولم يثبت التاسعة سنن التسليم وهى تسع التورك ووضع يديه
كامترو والقصد به الى الخروج من الصلواة واستحضار اسم الله تعالى و
السلامة من الافات والقصد به الى الانبياء والائمة والملائكة
وجميع مسلمى الانس والجن والامام المؤتم وبالعكس على طريق الرد
وقصد الامام انه مترحم عن الله بالايمان لهم عن العذاب فى التسليمة
الثانية والايماء الى القبلة ويختص الامام بصفحة وجهه عن يمينه
وكذا الماموم ان لم يكن على يساره احد او حايط والا فاجرى الى
يساره والمنفرد بمؤخر عينيه يمينا وروى ان الماموم يقدم تسليمة
الرد على الامام ويقصد قلبه وملكيته ثم يسلم اخريين وليس
بمشهور وتقديم اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ
اَلسَّلَامُ عَلَى اَنْبِيَاءِ اللهِ وَرُسُلِهِ اَلسَّلَامُ عَلَى جَبْرَئِيلَ وَمِيكَا
ئِيلَ وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ اَلسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ خَاتَمِ
النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ ومجموع هذه الاعداد على سبيل الترتيب
ففى الركعة الاولى مائة وثمانون لسقوط وضائف القنوت
العشر وفى الثانية مأة واربع وخمسون لسقوط التوجه والتكبير
والنية عدا احضار القلب وسقوط التعوذ واضافة القنوت
وفى كل من الثالثة والرابعة مائة وخمسة وثلثين لسقوط
القنوت وخصايص الصلوة ففى الصبح ثلثماة وخمس وخمسون

بضم التشهد والتسليم مع التحيات وفى المغرب خمسمائة واثنان
وفى كل رباعية ستمائة وسبع وثلثون ففى الخمس الفان وسبعمائة
وثمانون وستون سنة الفصل الثالث فى منافيات الافضل
وهى اثنان وخمسون مقاربة القدمين زيادة على ما ذكر والدخول
فى الصلواة متكاسلا او ناعسا او مشغول الفكر او مشدود
اليدين اختيارا واخطار غير المعهود بالبال والتثاؤب والتمطى
والعبث باللحية والراس والبدن والتنخم والبصاق وخصوصا
الى القبلة واليمين وبين يديه اما تحت القدمين او اليسار
فلا والامتخاط والجشا والتنحنح وفرقعة الاصابع والتأوه بحرف
والانين به ومدافعة الاخبثين والريح ورفع البصر الى السماء
وتحديد النظر الى شئ بعينه والتقدم والتاخر الا لضرورة
ومسح التراب عن الجبهة الا بعد الصلوة فانه سنة وتفريج الاصابع
فى غير الركوع ولبس الخف الضيق وحل الازار لفا قد الازار
والايماء والتصفيق وضرب الحايط الا لضرورة والتبسم و
الاستناد الى ما لا يعتمد عليه ويستحب استحضار انها صلوة
الوداع وتفريغ القلب من الدنيا وترك حديث النفس والملاحظة
للملكوت لله تعالى عند ذكره وذكر رسوله كلما ذكر والصلوة
عليه عند ذكره وعلى النبى صلى الله عليه واله واسماع نفسه جميع
الاذكار المندوبة ولو تقديرا والتباكى وحمد الله عند العطاس
والتسميت وابراز اليدين ويجوز قتل الحية والعقرب ودفع

لا يموت وقل الحمد لله الذي لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في
الملك ولم يكن له ولي من الذل وكبره تكبيرا ثم يسبح تسبيح
الزهراء عليها السلام قبل ثني الرجلين ثم ليقل سبحان الله والحمد
لله ولا اله الا الله والله اكبر اربعين مرة ويقرء الحمد و
اية الكرسي وشهد الله واية الملك واية السخرة ثم التوحيد اثني
عشرة مرة ويبسط كفيه داعيا اللهم اني اسألك باسمك المكنون
المخزون الطاهر الطهر المبارك واسألك باسمك العظيم و
سلطانك القديم يا واهب العطايا ويا مطلق الاسارى ويا
فكاك الرقاب من النار اسألك ان تصلي على محمد وال محمد و
ان تعتق رقبتي من النار وان تخرجني من الدنيا سالما وتدخلني
الجنة امنا وان تجعل دعائي اوله فلاحا واوسطه نجاحا واخره صلاحا
انك انت علام الغيوب ثم سجدتي الشكر مفترشا خديه وجنبيه
الايمن ثم الايسر مفترشا ذراعيه وصدره وبطنه واضعا جبهته مكانها
حال السجود الصلوة قائلا فيها الحمد لله شكرا شكرا مائة مرة
وفي كل عاشرة شكرا للمجيب ودون شكرا مائة مرة او عفوا مائة مرة
واقله شكرا ثلاثا وليقل فيها اللهم اني اسئلك بحق من رواه
وروى عنه صل على جماعتهم وافعل بي ما انت اهله ولا
تفعل بي ما انا اهله ولا تكبر لهما واذا رفع راسه مر يده اليمنى
على جانب خده الايسر الى جبهته الى خده الايمن ثلاثا ثم يقول
في كل مرة باسم الله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة

الرحمن الرحيم اللهم انك اني اعوذ بك من الهم والحزن والسقم
والعدم والصغار والذل والفواحش ما ظهر منها وما بطن و
يمر يده على صدره في كل مرة وان كان به علة مسح موضع سجوده و
امر يده على العلة قائلا يا من كبس الارض على الماء وسد الهواء
بالسماء واختار لنفسه احسن الاسماء صل على محمد وال محمد
وافعل بي كذا وكذا وارزقني كذا وعافني من شر كذا وكذا
وسؤال الله عن فضله ساجدا وفي سجدتي الصبح اكد ورفع اليدين
فوق الراس عند ارادة الانصراف ثم ينصرف عن اليمين ويختص
الصبح والمغرب بعشر لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك
وله الحمد يحيي ويميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو
على كل شيء قدير قبل ان يثني رجليه ويختص الصبح بالاكثار
من سبحان الله العظيم وبحمده استغفر الله واتوب اليه و
اسئله من فضله فانه مثراة للمال والمغرب بثلث الحمد لله
الذي يفعل ما يشاء ولا يفعل ما يشاء غيره فانه سبب للخير
الكثير وتاخير تعقيبها الى الفراغ من نافلتها ويختص العصر والمغرب
بالاستغفار سبعين مرة وصورته استغفر الله ربي واتوب
اليه ويختص العشاء بقراءة الواقعة قبل نومه للامن من الفاقة و
يكره النوم بعد الصبح والعصر والمغرب وقبل العشاء والاشتغال
بعد العشاء بما لا يجدي نفعا وليكن النوم عقيب صلوة العشاء
في خصوصيات باقي الصلوة فللجمعة احدى وخمسون [illegible] لصلوات

منها است الغسل قائلا اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك
له واشهد ان محمدا عبده ورسوله صلى الله عليه وآله اللهم
صل على محمد وآل محمد واجعلني من التوابين واجعلني من
المتطهرين واجعلني من عبادك الصالحين والحمد لله رب العالمين
وحلق الراس وتسريح اللحية وتقليم الاظفار والاخذ من الشارب
قائلا قبل القلم بسم الله وبالله وعلى ملة رسول الله صلى الله
عليه وآله والائمة من بعده عليهم السلام وقبل الاخذ من الشارب
بسم الله وبالله وعلى ملة رسول الله صلى الله عليه وآله وعلى
امير المؤمنين والاوصياء عليهم السلام ولبس افضل الثياب
ومباكرة المسجد والطيب والتعمم شتاء وقيظا والتحنك والترديّ و
الدعاء امام التوجه والوقار والمشي الا لضرورة والجلوس حيث
ينتهي به المكان وان لا تخطى الرقاب الا الامام او مع خلو الصف الاول
وحضور من لا يجب عليه الجمعة واخراج المحبوس للصلاة وزيادة
اربع ركعات على راتبتي الظهرين وجعلها ستا عند الانبساط
والارتفاع والقيام قبل الزوال وركعتان عنده ودون زيادة
ركعتين بعد العصر وصلاة الظهر في المسجد الاعظم لمن لم يجب
عليه الجمعة وسكوت الخطيب على سوى الخطبة واختصارها اذا خاف فوت
فضيلة الوقت وكونه افضلهم واتصافه بما يامر به وخلوه عما ينهى
وفصاحته وبلاغته ومواظبته على اوائل الاوقات وصعوده
بالسكينة واعتماده على قوس وسيف وشبهه وسلامه على الناس

فيجب الرد والقعود دون الدرجة العليا من المنبر والجلوس
وللعيد ستون تقاربها سبع حيث تختل الشرائط جماعة وفرادى
ووظائف الجمعة من الغسل والتعمم وروي اعادتها لناسي الغسل
بعده والخروج الى المصلى عند انبساط الشمس وذهاب شعاعها
وتاخير الخروج في الفطر عن الخروج في الاضحى ولبس البرد والمشي
والسكينة والوقار ومغايرة طريقي الذهاب والاياب وخروج
المؤذنين بين يدي الامام وبايديهم العنزة والتحفي وذكر الله و
الاصحار بها الا بمكة وان تطعم قبل خروجه في الفطر وافضله الحلو
وبعد عوده في الاضحى مما يضحى به وحضور من سقطت عنه لعذر
وعدم السفر بعد الفجر قبلها واخراج المسجونين لها وقيام الخطيب
والاستماع وترك الكلام والنفل قبلها وبعدها الا بمسجد النبي
فيصلي التحية قبل خروجه تاسيا به والخروج بالسلاح وقراءة الاعلى
في الاولى والشمس في الثانية والجهر بالقراءة والقنوت بالمرسوم والحث
على الفطرة في خطبة الفطر وبيان جنسها وقدرها ووقتها ومستحقها
والمكلف بها وعلى الاضحية في الاضحى وبيان جنسها ووصفها
ووقتها وفي منى بيان المناسك والنفر وكون الخطبتين من ماثور
الائمة والسجود على الارض وان لا يفترش سواها والمشهور ان
التكبير والقنوت بعد القراءة في الركعتين ونقل ابن سعيد والمرتضى
الاجماع على تقديمه في الاولى وهو في صحيح جميل بن دراج عن الصادق
والتكبير للجامع والمنفرد حاضرا او مسافرا رجلا او امراة حرا

ارعبدًا في الفطر عقيب العشائين وصبح العيد قبل عقيب الظهرين وفي
الاضحى عقيب عشر وللمناسك عقيب خمس عشرة اولها ظهر العيد وبفضي
يقول عند النوم يا من يمسك السموات والارض صل على محمد
وال محمد وامسك عنا السوء انك على كل شيء قدير لبامن
سقوط البيت وللطواف سنة قرائة الجحد والاخلاص كما مر و
القرب من المقام لو منع منه فخلفه ثم جانبيه وقربها الى الطواف
ويجوز ابقاء نفلها في بقاع المسجد وللجنازة اثنان وخمسون
تقارنها عشرون الطهارة والصلوة في المواضع المعتادة و
استحضار الشفاعة للميت ورفع اليدين في كل تكبيرة واضافة
ما يناسب الواجب من الدعاء كما روى عن النبي صم انه اوصى
علياً عم به اللهم عبدك وابن عبدك ماض فيه حكمك
خلقته ولم يكن شيئاً مذكوراً وانت خير مزور اللهم
لقنه حجته والحقه بنبيه ونور له قبره واوسع عليه مدخله
وثبته بالقول الثابت فانه افتقر الى رحمتك واستغنيت
عنه وكان يشهد ان لا اله الا انت فاغفر له ولا تحرمنا
اجره ولا تفتنا بعده والصلوة على من نقص عن ست اذا
ولد حيا وتلافي من لم يصل عليه بعد الدفن خصوصاً الى
يوم وليلة والنهي عن تثنية الصلوة حمل على الجماعة لا الفرادى
وتقديم الاولى بالارث والزوج اولى ولو اجتمعوا قدم الافقه
فالاقرأ فالاسن فالاصبح والهاشمي اولى وامام الاصل
اولى منه ووقوف الامام وسط الرجل وصدرها ويتخير في الخنثى
ونزع نعله خصوصاً الحذاء اما الخف فجائز ولزوم موقفه حتى ترفع
ووقوف المأموم الواحد وراء الامام ومحاذاة صدرها وسطه
لو اتفقا ونقديه الى الامام وتقديمها على الطفل لا على العبد
ثم الخنثى على العبد وتقديم الافضل ومع التساوي القرعة
وتفريق الصلوة على كل واحدة واقله على كل طائفة وتقديمها
على الحاضرة مع الخوف على الميت وان لا تفعل في المسجد وقصد الصف
الاخير وانفراد الحايض بصف وتشييع الجنازة وراءها او جانبيها
والتفكر في امر الاخرة واعلام المؤمنين وتربيعها وهو حملها من الاركان
الاربعة مبتدأ بالايمن ثم يدور من ورائها الى الايسر وقول الحمد
لله الذي لم يجعلني من السواد المخترم وان لا يجلس حتى توضع
وان لا يمشي اماماً ولا يركب الا لضرورة ولا يتحدث في امور
الدنيا ولا يضحك ولا يرفع صوته وللملتزم ثلثة وعشرون
تقارنها خمسة عشر المبادرة في اول الوقت المعين واول الامكان
في المطلق وقضاء فائت النافلة واكده الراتبة والمسارعة الى قضاء
فائت الفريضة وعدم الاشتغال بغير الضروري والوصية بالقضاء
ان حضره الموت قبله وان وجب وكره للولي فعل المنذور الفعلي
والمنذور في حال الكفر وقضاء العيد اربعا على رواية وحملت
على من لا يحسن الخطبة والتكبير ولو لم تقض الراتبة تصدق عن كل
اذا سئلت عمن لم يشهد الجماعة فقل لا اعرفه وعن الصادق

الصراة

الصّلوة خلف العالم بالفسق كغيره وخلف القرشي بهاشمي وخلف العربي بعجمي وخلف المولى بعربي وعشرون ويعتبر ايمان الامام عدالته وختانه الا المراة وطهارة المولد والعقل والبلوغ الا الصبي بمثله والرواية بامامة العشر يحمل على النفل وحملت على الفرض والذكورة اذا ام مثله او خنثى والاتيان بواجب القراءة والقيام بمثله ومحاذاة المأموم موقف الامام وتقدمه عقبه في الاصحّ وقربه عادة وانتفاء الحائل الا في المراة خلف الرجل والصلوة بالمعتدة وتوافق نظم الصلوتين لا عددهما ومتابعة الامام ولو مشيا فيتم المتقدم عمدا ويعود الناسي ما لم يكثر كالسبق بركعتين فيستوي الافراد مع قوة الانتظار والمتاخر سهوا يخفف ويلحق ولو بعد التسليم والقدوة والفضيلة باقيتان على الرواية وظاهرها سقوط القراءة وتحريمها للمأموم بعد ولا معنى في الاصحّ وتعيين الامام في نية الاقتداء واشتراط اثنين فصاعدا الا في واجبها بالاصالة وادراك الركوع مع ركوع الامام وقبل السجدتين ليستأنف ومدرك القعدة يبني ولو تشهّد وظائفها مع ذلك تماما وخمس فعلها في الجامع فالاجمع ومسجد لا يتم جماعة الا بحضوره ومسجد العامة ليخرج بحاجته و يغفر له بعدد من خالفه واعادة المنفرد جماعة والجامع في حول ثوى اماما او ماموما والاقتداء بامام الاصل او نائبه ثم الراتب ثم صاحب المنزل والامارة ومختار المأمومين فلو اختلفوا

قدّم

قدّم الاورع فالافقه فالاقرأ فالاشرف فالاقدم هجرة فالاسن فالاصبح وجها او ذكرا فالقرعة ولو تعارضا قدم الذي احسن ذكرا فالقرعة وينبغي السلامة من العمى خصوصا في الصحراء والجذام والبرص وخصوصا في الوجه فالفالج والعرج والقيد والحدّ مع التوبة وان لا يكون اعرابيا او متيمما او عبدا او اسيرا او مكشوف العورة وخصوصا الرأس وحائكا ولو عالما او حجاما ولو زاهدا او دبّاغا ولو عابدا او ادران او مدافع الاخبثين او جاهلا بغير الواجب الانبساق بهم وزوى ولا ابنا باببه وليستنب الامام شاهد الاقامة سواء كان صلوة الامام باطلة من اصلها او من حينها وروي في الاولى ان الاستنابة للمأموم وليعط الامام المنصرف للحدث نفسه على رواية ولا يستناب المسبوق بل ولا السابق وقصد الصف الاول والطالبة الا مع الافراط والتخطي اليه ما لم يتحرّ اذا يؤذ احدا واختصاص الفضلاء به ووضع الصبيان والعبيد والاعراب منه وتوسط الامام الصفوف ووقوف الجماعة خلفه وتوخر الخنثى والمؤنث وبيانا من الذكر الواحد لا تاخّر ومسامتة جماعة العراة الامام في النساء ومساواة الامام في الموقف وعلوّ الامام واقامة الصفوف محاذاة المناكب وتباعدها بمربض عنز وعدم حيلولة نهر او محرّم او رقاق في الاصحّ والقرب من الامام وخصوصا اليمين وتوخّر

المراة

المراة عن الصبي و العبد وتاخر المراة عن الخنثى وعدم دخول
الامام المحراب لا لضرورة ووقوف الامام وحده والمحافظة
على ادراك تكبيرة الاحرام من الامام وقطع الصلوة بنيته
لو كبر قبله او معه على الاصح ويجوز المشي راكعا ليلحق بالصف
والسجود مكانه وتقدم في رواية ابن المغيرة انه لا يحتسب وانما يجر رجليه
حكاية لفعل الصادق ع وترك القراءة في الجهرية المسموعة ولو
همهمة والقراءة لغير السامع وللمدرك الاخيرتين وفي رواية عمار
عن الصادق ع باعادة من لم يقرأ فيهما وكون التسبيح الاخفاتية
ولمن فرغ من القراءة قبل الامام وابقاء اية يركع بها والتاخر
عن افعال الامام بالمباشرة وعدم الاشتغال عن يمين احد واو حالة
الاقامة وعن يكرها للماموم والقيام عند قد قامت الصلوة كما
مر فعيدا الاقامة لو سبق على رواية وعدم صلوة نافلة
بعدها وقطعها لو كان فيها ونقل الفريضة اليها وبنيه فيقة
وقطعها مع الاصل وقول الماموم سرا الحمد لله رب العالمين
بعد فراغ الامام من الفاتحة وبعد قول الامام سمع الله لمن
حمده وجلوس المسبوق في تشهد الامام ذكر المسبوق استحبابا
وقد مر ملتبسا على انه ذكر بعض القنوت وانتظار المسبوق
تسليم الامام ولو قام الامام مكانه حتى تم وان لا يسلم الماموم
قبل الامام الا لعذر وتسوية الامرين الناسي والظان بتخيير ان
بالتسديد الدخول فيما ادرك ولو سجدة وجلسة وبذلك

فضل

فضل الجماعة مطلقا لرواية محمد بن مسلم عن ابي جعفر ع اذا ادركت
الامام في السجدة الاخيرة من الركعة الرابعة فقد ادركت الصلوة
وفي رواية عمار عن الصادق اذا ادرك الامام ولما يقل السلام
عليكم فقد ادرك الصلواة وادرك الجماعة ومحافظة الامام
على الرفع بالتكبير وانحرافه عن مصلاه بالنافلة وجهره بالاذكار
كلها وخصوصا القنوت والتعميم بالدعاء والتخفيف بتثليث
التسبيح في الركوع والسجود بغير دعاء وخصوصا اذا استشعر ضرر
مؤتم بمرض او حاجة وتسديس التسبيح اذا احس بداخل وكراهة
طول انتظار المن سيجيء ولا يفرق بين الداخلين والتعقيب
مع الامام والرواية انه ليس بلازم لا ترفع الاستحبابات تتمة
يستحب بناء المساجد ورمها واعادتها وكشفها ولو بعضها وتوسطها
في العلو واسراجها وكنسها وخصوصا اخر الخميس وتعاهد النعل وتقديم
اليمنى والخروج باليسرى كما مر وترك الشرف والمحراب الداخل وتوسط
المنارة وتعليتها واستطراقها والنوم والبصاق والامتخاط فليرد
والاقليد فيه ورفع القمل فيدفن وسل السيف وتعليم الصبيان
فيها وعمل الصنايع وخصوصا بري النبل وكشف العورة والحدف
بالحصى والبيع والشراء وتمكين المجانين والصبيان وانفاذ الاحكام
وتعريف الضالة واقامة الحدود وانشاد الشعر ورفع الصوت و
الدخول برائحة خبيثة وخصوصا البقول الكريهة وادخال نجاسة
غير ملوثة ولا يحرم في الاصح الزخرفة والنقش بالصور وجعل
الميضاة

الميضاة وسطها بل على بابها ويحرم اخراج الحصى منها فيعاد ولو الى
غيرها وتلويثها بنجاسة والدفن فيها ولو بتغيرها وليقل عند الدخول
بسم الله وبالله السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته
اللهم صل على محمد وال محمد وافتح لنا باب رحمتك واجعلنا من
عمار مساجدك جل ثناؤك وجهك وعند الخروج اللهم صل
على محمد وال محمد وافتح لنا باب فضلك واذا دخل فلا يجلس حتى
تصلى التحية ولو في الاوقات المكروهة واما النوافل فلا تحصر
لخصايصها وفي كتب العبادات فيها قدر صالح وخصوصا المصباح
وتتمات ابن طاوس رحمه الله ولنذكر المهم فالرواتب ثمان للظهرية
عند الزوال قبل الفرض الى زيادة الفيء قدمين وتسمى صلاة
الاوابين والعصرية قبلها الى اربعة اقدام وينبغي اتباع الظهرية
بركعتين منها والمغربية بعدها الى ذهاب الحمرة قبل الكلام وروى
الصدوق في كفاية الركعتين في العليين وفي الاربع حجة مبرورة و
العشائية بعدها الى نصف الليل ويجوز القيام فيهما والليلية
بعدها والقرب من الفجر الثاني افضل وتقدم على النصف للمسافر
والمريض والشاب وقضاؤها افضل ثم الشفع ثم الوتر وتقدمها
ايضا على الثلاثة والفجرية قبلها الى الحمرة المشرقية ومزاحمة الظهرين
بركعة والليلية باربع ولا مزاحمة في المغربية والفجرية وليدع بالمأثور
بالمنقول وللاستسقاء وشرعيتها عند الحاجة الى المطر والنبوع
كالعيد ويجهر بها ايضا وقنوتها بسؤال الرحمة وتوفير المياه و

يجهر الاستغفار

والاستغفار وليصم قبلها ثلاثة ثالثها الاثنين ثم الجمعة واعلام الناس
وامرهم بالتوبة والصدقة ورد المظالم وازالة الشحناء والخروج الى
حفاة الى الصحراء الا بمكة ففي المسجد والمشي بسكينة ووقار واخراج
الشيوخ والشبان والاطفال والتفريق بينهم وبين الامهات
ولا يخرج الكافر والشابة ويحول الرداء عند الفراغ منها للامام
خاصة ثم يكبرون والامام مستقبل القبلة مائة مرة ويسبحون
وهو متيامن مائة ويهللون وهو متياسر ويحمدون وهو مستقبلهم مائة
مائة رافعي الاصوات في الجميع تابعين للامام ثم الخطبتان من
المأثور ولو اتفق والا فالدعاء وتكرار الخروج لو لم يجابوا
وليدع بدعاء النبي ص اللهم اسق عبادك وبهائمك وانشر
رحمتك واحي بلادك الميتة وكذا بدعاء الائمة عليهم السلام
ودعا اهل الخصب لاهل الجدب والدعاء بالصحو والقلة عند
افراط المطر ويكره ان يقال مطرنا بنوء كذا ولنافلة شهر رمضان
انها الف ركعة في العشرين عشرون ثمان بعد المغرب واثنتا عشرة
بعد العشاء والوتيرة وفي العشر الاواخر ثلثون اثنان وعشرون
بعد العشاء وفي كل من الفرادى مائة ويجوز الاقتصار عليها
وتفريق الثمانين على الجمع والدعاء فيها بالمأثور وزيادة مائة
ليلة النصف في كل ركعة بعد الحمد التوحيد عشر مرة ونافلة
علي ع ركعتان في الاولى بعد الحمد التوحيد مائة ونافلة فاطمة
عليها السلام اربع ركعات في كل ركعة بعد الحمد التوحيد خمسين

مرة

مرة ممن حكاها الصدوق رحمه الله والمشهور العكس فافلة جعفر
جعفر عليه السلام تكرارها فى كل ليلة ودونه فى كل جمعة
ثم فى الشهر ثم فى السنة ويجوز احتسابها من الرواتب وهى اربع
بعد الحمد فى الاولى الزلزال وفى الثانية والعاديات وفى الثالثة
النصر وفى الرابعة التوحيد وبعد كل قرائة سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اكبر خمس عشر مرة ثم عشرا فى كل ركوع
وسجود ورفع منهما ففى الاربع ثلثمائة والدعا اخر سجدة بالمأثور
ولو تعذر التسبيح فيها قضى بعدها وللاستخارة صورة كثيرة منها
ان يغتسل ثم يكتب فى ثلث رقاع بعد البسملة خيرة من الله
العزيز الحكيم لفلان ابن فلان افعل وفى الثلثة بعد البسملة
خيرة من الله العزيز الحكيم لفلان ابن فلانة لا تفعل ثم يجعلها
تحت مصلاه ثم يصلى ركعتين ويسجد بعدهما ويقول مائة مرة
استخير الله برحمته خيرة فى عافية ثم يرفع راسه ويقول اللهم
فى جميع امورى فى يسر منك وعافية ثم يشوش الرقاع ويخرج فان
توالت ثلثا افعل او لا تفعل فذاك وان تفرقت عمل على الاكثر
الخمس والصلوة الشكر انها ركعتان عند تجدد نعمة من الله
او رفع نقمة او قضاء حاجة يقرأ فى الاولى الحمد والتوحيد
وفى الثانية الحمد والجحد ويقول فى الركوع والسجود الحمد لله شكرا لله
شكرا وحمدا حمدا وبعد التسليم الحمد لله الذى قضى حاجتى
واعطانى مسئلتى ثم يسجد سجدة الشكر كل بحمد الله وطوله

وقوته وحوله والصلوة على خير خلقه محمد واله اجمعين
الطيبين الطاهرين المعصومين جعلنا الله ممن يستحضرها
ويعمل بها بحق محمد النبى واله الطاهرين
تمت بعون الله فى يوم الثلثا سادس عشر
جميدى الاخرى من شهور سنة
ثمان وثلثمائة بعد الالف
❊ من الهجرة النبوية ❊

الحمد لله رب العالمين الخلائق والصلوة على محمد
خاتم المرسلين وآله الغر الميامين وبعد
چون اين رساله شريفه مسمى بنفليه تاكنون
بطبع نرسيده بود واليا بان طلاب طالب بارت
او بودند لهذا موفق عاليجناب كرم نخبة الطلاب آقا
شيخ محمد حسين نعم الخلف آقا شيخ محمد على تاجر
ودر صدد طبع او بر آمده بمساعدت
بنده ضعيف عاصى اقل دعاگويان شيخ غلام
حسين بروجردى ما كمال سعى واهتمام در كار
خانه استاد الماهر فى امر الطباعة بطبع رسانيد
واميد عفو واغماض از آقايان خود دارم هر گاه
غلطى يافته بقلم عفو تصحيح نمايند وزبان طعن
بابن حقير نگشايند لان الانسان لا يخلو عن السهو والنسيان

۲
عباس ... لا محمد اسمعيل
کربلائی محمد حسين
طهران ۱۳۰۸

چون کتاب مستطاب ترجمهٔ مفتاح
الفلاح که از اصل از مصنفات شیخ العلما
الراشدین بهاء الملة والدین و ترجمه از جناب مستطاب
قدوة العلماء الکاملین جمال الملة والدین شکر الله
مساعیهما الجمیلة که هر دو از اصیبت شنهای فضل و علم
چون شمس در رابعة السماء واضح و هویدا شده است مشتمل
بر تتمهٔ تکالیف شرعیه و تعقیبات فرایض یومیه تا حال با اینکه
مطمح نظر طالبان و مقصد اصحاب یقین است معهذا نسخه اش
چون اکسیر تحصیلش از قلت کمیاب و عنبر بو د لهذا جناب جلالتمآب
معتمد السلطان میرزا مجید خان مؤتمن دفتر دام اقباله بصوابدید
جناب مستطاب مروج شرع سید المرسلین حاجی میرزا محمد
حسین شریعتمدار تبریزی سلمه الله تعالی فی الدارین
امر بانطباع نسخهٔ مبارکه نمودند بعنوان هدیه بکافهٔ مؤمنین
و اخوان دین تقدیم مینمایند برجا آنکه در حین قرائت
ادعیه جناب ایشان و والدین و سایرین
دوستان را بدعای خیر یاد و شاد فرمایند

ترجمهٔ مفتاح الفلاح

بسم الله الرحمن الرحیم

سپاس مر خدایرا که دلالت کرد ما را بر عبادت و بجا آوردن
وهدایت فرمود ما را بسوی آنچه واجب کرداند بلندی درجات
و درود بر اشرف آفریدگان و افضل اهل زمین و آسمانها
محمد و آل او آنانکه بر دوستی ایشان قبول میشود نمازها و برکتهای
ایشان مستجاب میگردد دعاها و بعد چنین میگوید کمترین
بندگان نیازمند بعمل بهترین ایشان از روی لغزشها محمد مشتهر به بهاء
الدین عاملی توفیق دهد خدا او را برای عمل پیش روز وجزا فردا
او پیش از آنکه بیرون رود امر از دست و گوید که بتحقیق التماس کرد
از من جمعی از برادران دینی و دوستان یقینی تالیف مختصری که مشتمل باشد
بر آنچه ناچار است اهل ایمان را از دانستن آن در هر روز و شب از
واجب عبادات و مندوبات آنها و بیان آداب و مرغوبات آنها اقتصار کنند
در اعمال سنتی بر آنچه قلیل المؤنة کثیر المعونة باشد پس اجابت کردم

مسئول ایشانرا

ایشانرا و نامیدم آنرا مفتاح الفلاح و بجا آوردم بتوفیق
تعالی مامول ایشان را سؤال کنند از خدای تعالی آنکه
نفع بخشد بان طالبان را و اینکه بگرداند آنرا از بهترین
ذخیرها از برای روز جزا و ترتیب دادم آنرا بر شش باب
توکل کننده بر الهام کننده صواب در هر باب باب اول در بیان
آنچه کذارده میشود در میان طلوع صبح صادق تا طلوع آفتاب
باب دویم در آنچه کذارده میشود در میان طلوع آفتاب تا
پیشین باب سیم در آنچه کرده میشود در میان پیشین تا غروب
باب چهارم در آنچه کرده میشود در میان غروب تا وقت خواب
باب پنجم در آنچه کرده میشود در میان وقت خواب تا نصف
شب باب ششم در آنچه کرده میشود در میان
نصف شب تا طلوع صبح باب اول در آنچه کرده
میشود در میان طلوع صبح تا طلوع آفتاب و این مشتمل است
بر مقدمه و چند فصل مقدمه روایات بسیار از اصحاب عصمت
در فضیلت این وقت نقل شده و آنرا ساعت غفلت گویند

چنانکه

چنانکه میان غروب آفتاب و بر طرف شدن شفق نیز ساعت غفلت
میگویند و سزاوار آنست که آدمی در این وقت بیدار باشد
چه خواب در این وقت مکروه است روایت کرده رئیس محدثین
محمد بن بابویه در کتاب من لا یحضره الفقیه از حضرت امام
محمد باقر علیه السلام بدرستیکه خواب صبح مکروه است منع می کند
روزی را و زرد میکند رنگ او را و تغییر می دهد آنرا و این خواب
شوم است بدرستیکه خدای تبارک و تعالی قسمت میفرماید
روزیها را در میان طلوع صبح تا طلوع آفتاب پس حذر کنید
شما از خواب در این وقت و روایت کرده است نیز در کتاب
مذکور از امام ابی الحسن الرضا در تفسیر قول خدای
تعالی فالمقسمات امرا که آنحضرت فرمود که ملائکه قسمت می
کنند روزیهای بنی آدم را در میان طلوع صبح آفتاب پس هر که
بخوابد در میان این دو وقت میخوابد از روزی خود و روایت
شده است که نماز صبح نوشته میشود در عملهای شب
و عملهای روز هر دو و روایت کرده است ثقة الاسلام
محمد بن

محمد بن یعقوب کلینی در کتاب کافی از حضرت صادق در تفسیر
آیه شریفه ان قرآن الفجر کان مشهودا که آنحضرت فرمود
یعنی نماز صبح میشنوند آنرا ملائکه روز و ملائکه شب پس
هرگاه بگذارد بنده نماز صبح را وقت طلوع صبح ثبت میشود
از برای او دو مرتبه ثبت میکنند آنرا ملائکه شب و ملائکه
روز و در اینجا اشکالی هست و آن اینست که روایت
کرده اند جمعی از علمای ما از حضرت صادق که آنحضرت فرمود
که مردی از نصارا پرسید از یزید من حضرت باقر از ساعتی
که نیست از ساعات شب و نه از ساعات روز پس آنحضرت
فرمود که آن ساعتی است که میان طلوع صبح است تا طلوع
آفتاب پوشیده نیست که این منافات دارد با آنچه
نقل کرده اند اصحاب ما و بر آن اجماع کرده اند که نماز صبح
از نماز روز است و اینکه مخالفت نکرده است در این
مگر سلیمان بن مهران اعمش که آن نماز صبح را از نماز شب
شمرده و استدلال کرده بقول پیغمبر که نماز روز عجما است یعنی
که آهسته گذارده میشود و استدلال کرده اند نیز
ان

ازجانب اعمش آنچه روایت کرده است پس محمد ثقتین
در کتاب فقیه از حضرت ابی جعفر که آنحضرت فرمود
که پیغمبر نماز نمیکرد در روز هیچ نمازی تا اینکه زوال
آفتاب میشد و حکمت خلاصی از این اشکال باینکه روایت
وارد شده باینکه این شخص که از حضرت باقر سوال کرده
کسی بوده از علمای نصاری و سوال کرده از آنحضرت
چند که معروف بوده مکرم میان اکابر علمای ایشان
و این مسئله از جمله اینها بوده پس شاید که امام جواب
فرموده باشد او را از آنچه موافق عرف و اعتقاد
ایشان باشد و این منافات ندارد باینکه روز در شرع
ما حقیقت باشد در آنچه میان طلوع صبح باشد تا
طلوع آفتاب و اما آنچه استدلال کرده است بآن
اعمش از قول پیغمبر که نماز روز عجما است پس جواب گفته اند
از آن علمای ما قدس الله ارواحهم باینکه آن از باب غالب
کرده اند یا که اکثر است را اول و اینکه آنحضرت کرده اند است

نماز

نماز صبح را از نماز شب جهت مبالغه در تغلیس بدان
پس بتحقیق که روایت کرده اند که پیغمبر تغلیس میفرمود
بنماز صبح حتی اینکه هرگاه فارغ میشدند از آن زنی
کشتند از ایشان شناخته نمیشدند از سبب تاریکی
و روایت کرده است پس محمد بن در فقیه که یحیی بن
اکثم سوال کرد از حضرت ابو الحسن از نماز صبح که چرا
بلند میکنند در آن قرائت را و حال آنکه آن از نمازهای روز است
پس آنحضرت فرمود که جهت آنکه پیغمبر تغلیس میفرمود
بآن پس نزدیک میکردند از شب و با آنچه ذکر کردیم
ظاهر میشود جواب از آنچه استدلال کرده اند بآن از
جانب اعمش بآنکه ظاهر است که مراد امام نفی نافله
سنتی است جهت رد بر سنیان که نماز چاشت را سنت
میدانند تبصره قصوری نیست در تحقیق صبح اول
و دویم بنقل کلامی در این مقام که ذکر کرده است آنرا
علامه جمال الملة والحق والدین در کتاب منتهی المطلب

از لعیت بدانکه روشنی روز از روشنی آفتابست و دور
نمیشود با آفتاب چیزی مگر که تیره باشد فی نفسه و کثیف باشد
فی ذاته مانند زمین و ماه و اجزای زمین خواه متصل باشد
بزمین و خواه جدا باشد از آن و هر چیز روشن میشود
بسبب آفتاب پس می افتد سایه از آن بطرف دیگر آن و بتحقیق
که تقدیر کرده است خدای تعالی بحکمت لطیف خود که
آفتاب دور زمین باشد پس افتد سایه زمین بالای آن
بر شکل مخروطی و احاطه میکند هوائی که روشن شده
بروشنی آفتاب همه اطراف این مخروط پس روشن می
شود اطراف این سایه مخروطی بروشنی آن هوای
روشن لیکن روشنی هوا چون ضعیفست بسبب آنکه
بالذات نیست و از دیگری کسب شده نفوذ نمیکند
بسبب اندر اجزای آن مخروط بلکه هر چند دور میشود
آن روشنی زیاده میشود ضعف آن پس هر گاه
بوده باشیم ما در وسط آن مخروط خواهیم بود در تاریکی

سخت پس چون نزدیک شود آفتاب بافق شرقی میل کند آن
مخروط تا از بالای سر بطرف مغرب میافتد و نزدیک
میشود بصر آن اجزائیکه در اطراف سایه روشن شده
بودند بروشنی هوائیکه از آفتاب روشن شده بود
و در این وقت اندک قوتی میگیرد روشنی آن اجزا پس درک
میکند آنرا بصر نزدیک صبح و همچنین هر چند زیاد
میشود نزدیکی آفتاب بافق زیاده میشود نزدیکی
روشنی اطراف تا بصر تا وقتیکه طلوع میکند آفتاب
و اول مرتبه که ظاهر میشود روشنی نزدیک صبح باریک
و بلند است مانند ستون و آنرا صبح کاذب میگویند
و شبیه است بدم گرگ بسبب باریکی و بلندی که دارد و صبح
اول نیز میگویند باعتبار آنکه قبل از صبح دویم است
که مذکور خواهد شد و آنرا کاذب جهت آن میگویند
که افق در این وقت تاریک است و بالا تر از آن روشن شده
پس اگر راست میگفت که روشنی آفتاب است که آنچه

نزدیک

بر فلک باشد با فتاب که آن افق روشن باشد
نه آنچه دور است از آن که آن بالای افق باشد و این
روشنی صبح کاذب ضعیف و باریک بد انوقت
بامثیت روی دنبالی و تاریکی خود بسبب سایه خود
دارد و بعد از آنکه زیاده میشود آن روشنی تا اینکه
میرود بطرف طول و عرض و پهن میشود در عرض
افق بشکل نصف دایره و این صبح دوم است و آنرا
صادق میگویند باعتبار آنکه راست خبر داده است
ترا از صبح و ظاهر کرده است صبح را از برای تو اینست
کلام علامه بلند کرد الله خدای تعالی مقام او را
و بدانکه تعلق نگرفته است بطلوع صبح اول مکروه
قلیلی از عبادات مثل دخول وقت فضیلت نماز
و ترجمه افضل اوقات اثمّا صبح اول دوم است
لکن چنانچه روایت کرده شیخ طایفه ابو جعفر طوسی در کتاب تهذیب
صحیح از اسمعیل بن سعد اشعری که گفت سؤال کردم

از حضرت ابو الحسن رضا از ساعتها و ترس آن حضرت گفت
فرمود که روشنتر انها تکون من صبح اول است و روایت
شده است که مردی سؤال کرد از حضرت امیر المؤمنین
علی ابن ابیطالب از وتر در اول شب پس آن حضرت جواب
فرمود پس چون صبح اول بود و هم شلیت و امل آن حضرت
نکو مسجد و سه مرتبه نداء فرمود که چه شد آنکه سؤال
کرد از وتر خوب ساعتی است از برای وتر اینست عنی بعد
از آن برخواست آن حضرت و وتر کذار دو اما صبح دوم
پس عبادات متعلق بان بسیار است پس هر گاه تحقیق
کردی طلوع آن را بخوان یا فالق من حیث لا اری
و مخرجه من حیث اری صل علی محمد و آله
ای شکافنده صبح از جائی که نمی‌بینم و بیرون آورنده آن از جائی که می‌بینم رحمت فرست رحمت فرستادنی بر محمد و اولاد او
واجعل اول یومنا هذا صلاحا و اوسطه فلاحا
و بگردان اول روز ما را اینست صلاحی و میان آنرا نجاح
و آخره نجاحا و بخوان آنچه را نیز روایت کرده است انرا
و آخر آنرا فیروزی
رئیس محدثین در فقیه از حضرت صادق که آن حضرت فرمود که حضرت نوح

صبح وشام میخوانند اللهم انی اشهدک انه

خداوندا بدرستیکه من گواه میگیرم ترا

ما اصبح بی من نعمة وعافیة فی دین او دنیا

فمنک وحدک لا شریک لک لک الحمد ولک

الشکر بها علی حتی ترضی وبعد الرضا میخوانند

این را در صبح ده مرتبه ودر شام ده مرتبه پس بسبب این

نامیده شد بعبد شکور یعنی بنده بسیار شکر کننده و

بخوان نیز انچه روایت کرده است انرا ثقة الاسلام

در کافی بسند حسن از حضرت ابی عبد الله که بدرستیکه

امیر المومنین میخواندند در صبح سه مرتبه این را

سبحان الملک القدوس وبعد از ان میگفتند

اللهم انی اعوذ بک من زوال نعمتک ومن

خداوندا بدرستیکه پناه میاورم بتو از زایل شدن نعمت تو واز گردیدن

تحویل عافیتک ومن فجاءة نقمتک ومن درک

عافیت تو واز ناگاه رسیدن عقاب تو واز یافتن

الشقاء ومن شر ما سبق فی اللیل والنهار

اللهم انی اسالک بعزة ملکک وشدة قوتک

خداوندا بدرستیکه من سوال میکنم ترا بغلبه پادشاهی تو وشدت قوت تو

وبعظم سلطانک وبقدرتک علی خلقک ان تفعل

وبزرگی سلطنت تو وبتوانائی تو بر خلق تو اینکه بکنی با من

بی کذا وکذا وازدعاها اینکه خوانده میشود در طلوع

صبح دعائیست که روایت کرده است انرا در کافی

بسند صحیح از حضرت باقر که انحضرت فرمود که گذشت

رسول خدا بمردی که میکاشت درخت در باغی که برای

او بود پس انحضرت در انجا توقف فرمود که ایا راه بنمایم

ترا بر درختی که ثابت تر باشد بیخ ان وزودتر باشد

رسیدن هنگام چیدن میوه ان ونیکوتر باشد میوه

ان وباقی تر باشد انمرد گفت بلی راه بنما مرا یا رسول

خدا پس فرمود انحضرت که هر گاه داخل صبح شوی وداخل

شام شوی پس بگو سبحان الله والحمد لله ولا اله

الا الله والله اکبر پس بدرستیکه از برای تست

اگر بگوئی انرا بعوض هر تسبیحی ده درخت در بهشت

در انواع نحوابها از جمله باقیات صالحات اند و حضرت باقر فرمود که پس گفت امیر در پس به در شیعه که من گواه میگیرم ترا ای رسول خدا که این باغ من صدقه است قبض کرده شده بر فقراء مسلمانان که اهل صدقه باشند پس خدای تعالی فرستاد این آیه را

فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى روایت کرده است سید جلیل جمال عابدین رضی الدین علی بن طاوس از حضرت باقر که آن حضرت فرموده که هر که صبح کند و در او انگشتری باشد که نگین او عقیق باشد آنرا در دست با انگشت کرده باشد پس صبح کند پیش از اینکه به بیند کسی را پس برگرداند نگین آنرا بطرف باطن کف و بخواند سوره انا انزلناه فی لیلة القدر تا آخر بعد از آن بگوید آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَكَفَرْتُ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ

ایمان آوردم بخدا تنها در حالیکه نیست شریکی برای او و کفر آوردم بجبت و طاغوت

وَاٰمَنْتُ بِسِرِّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَعَلَانِيَتِهِمْ وَظَاهِرِهِمْ وَبَاطِنِهِمْ

و ایمان آوردم به نهان آل محمد و آشکار ایشان و ظاهر ایشان و باطن ایشان

وَاَوَّلِهِمْ وَاٰخِرِهِمْ نکه داردا و را خدای تعالی در آن روز

و اول ایشان و آخر ایشان از شر آنچه فرود میاید از آسمان و آنچه بالا میرود در آن و آنچه فرو میرود در زمین و آنچه بیرون میاید از آن و بوده باشد در پناه خدای تعالی و سایه او تا آنکه داخل شام شود و از آنچه خوانده میشود در صبح دعائیست که روایت شده از حضرت صادق اَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ الْعَلِيَّ الْاَعْلَى

طلب نگه داری میکنم از خدا بلند تر بلند تر

الْجَلِيْلَ الْعَظِيْمَ دِيْنِيْ وَنَفْسِيْ وَاَهْلِيْ وَمَالِيْ وَوَلَدِيْ

جلیل بزرگ دین را و نفس را و اهل را و مال را و فرزندان را

وَاِخْوَانِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَجَمِيْعَ مَا رَزَقَنِيْ رَبِّيْ وَجَمِيْعَ

و برادران مؤمن مرا و جمیع آنچه روزی کرده است پروردگار من

مَنْ يَعْنِيْنِيْ اَمْرُهٗ اَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ الْمَخُوْفَ الْمَرْهُوْبَ

و آنچه اهتمام دارم بشان امر ان طلب نگاه داری میکنم از ترسیده شده و بیم داشته

الْمُتَضَعْضِعَ لِعَظَمَتِهٖ كُلُّ شَيْءٍ دِيْنِيْ وَنَفْسِيْ وَاَهْلِيْ وَمَالِيْ وَوَلَدِيْ

فروتنی کننده از برای بزرگی هر چیز آنچه دین مرا و نفس مرا و اهل مرا و مال مرا و فرزندان مرا

وَاِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَجَمِيعَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي وَجَمِيعَ مَنْ يَعْنِينِي اَمْرُهُ

و برادران مومن مرا و همه آنچه روزی کرده است پروردگار من و همه

میخوانند این را سه مرتبه فصل (٩)

پس اگر نزد طلوع صبح با وضو نباشی پس شتاب بوضو تا آنکه در وقت اذان صبح با طهارت باشی و هر آینه ذکر میکنیم ما در اینجا کیفیت وضو کامل را پس میگوئیم که هرگاه اراده وضو داشته باشی ابتدا کن پیش از آن بمسواک و باید که مالیده شود مسواک بر عرض دندانها نه بر طول آنها و مجربست انگشت بعوض مسواک روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب از حضرت صادق که پیغمبر که مسواک کردن با انگشت سنت است و انگشت شهادت سنت است و رو کردن بقبله در حال وضو و اکثر علما قدس الله ارواحهم ذکر نکرده اند این را و بعضی دیگر ذکر کرده اند بنابر عموم مستند ساخته اند باآنچه روایت شده است از ائمه که بهترین مجالس آن مجلسی است که بوده باشد رو در آن بجانب قبله پس اگر با وضوی

سازی

مهیا سازی از ظرفی که ممکن است بکف آب برداشتن از آن بگذار آنرا بجانب راست خود و اگر وضوی مهیا سازی از نهری یا حوضی مثلاً پس سزاوار است که چنان بنشینی که بوده باشد بجانب راست تو و اگر معارضه کنند کردن بدل این بجانب راست و رو کردن بقبله پس ظاهر است که بودن بقبله را باید ترجیح داد و بگو بوقت نگاه کردن باب

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا وَلَمْ يَجْعَلْهُ نَجِسًا

سپاس مر خدای را که گردانیده است آب را پاک کننده و نگردانیده است نجس

هر دو دست را تا بند دست پیش از آنکه داخل ظرف کنی یکمرتبه اگر وضوی تو از حدث خواب باشد یا از حدث بول و دو مرتبه اگر از حدث غایط باشد و سنت نیست شستن دستها از غیر این حدث و اگر وضوی تو از حوض یا ابریقی بوده باشد پس اکثری برآنند که شستن دستها در کار نیست و بعضی میل باین کرده اند که باز سنت است این وضو بگذارد و بعد از آن بگذار دست را

حدث حالتی است که در آن وقت بنده بعد از حاصل شدن یکی از اسباب

برآب بسم الله بگو چنانکه روایت کرده است شیخ طایفه
در تهذیب بسند صحیح از حضرت باقر که آنحضرت فرمودند که
هرگاه بگذاری دست خود را در آب بگو بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ
بنام خدا و بیاری خدا
خداوندا بگردان مرا از توبه کنندگان و بگردان از پاکیزه کاران مرا
بعد از آن سه مرتبه مضمضه بکن یعنی به کف آب بعد از آن
استنشاق بکن همان نحو و بگو عقب هر یك از اینها
آنچه نقل خواهیم کرد در فصل بعد از این بعد از آن بر
دار به دست راست یك کف آب و نیت بکن بجای آوردن
واجب بجهة فرمان بردن امر خدای تعالی و اما افعال
سنتی آن پس داخل در این نیت میشود هرگاه قصد کنی ۲
هر یك از واجبها و سنتها را علیحده نیز جا آوردن آن
را بهتر خواهد بود و مقارن دار نیت را با شستن
بالای روی خود و همیشه باشد در حکم آن نیت تا فارغ شوی
و بگو نیز در شروع در شستن رو بسم الله چنانکه روایت کرده است

از ثقة الاسلام در کافی از حضرت باقر و ظاهر است که
تسمیهٔ اول وضو که سابقا مذکور شد غیر تسمیهٔ آب زدن رو
چه تسمیه نزد شروع در واجبست و آن زیادتیست بوی
تجویز کرده اند علما مقارن ساختن نیت را با شستن دستها
که در اول وضو مذکور شد هرگاه جمع شده باشد شرایط آن
و با مضمضه و استنشاق نیز و چنین گفته اند که اینها
از جملهٔ افعال وضوی کامل اند و ابن طاوس توقف کرده
است در جواز مقارن ساختن نیت با غیر شستن رو و احتیاط
با او است پس هرگاه بریزی آب را بر رو سزاوار است که بگیری
دست خود را از این جهة آمده با آنچه نقل کرده اند از اصحاب
عصمت سلام الله علیهم نیز در حکایت ایشان وضوی پیغمبر را
و جهة بیرون آمدن از خلاف بعضی از علمای ما که واجب
دانسته اند آنرا و واجب نیست بر تو که مقدار شستن هر
جزوی از اجزای روی را بر آنچه پایین تر از آن باشد بلکه همین کم

در اول ابتدا کردن بشستن از بالای کافیست و حد روی
طول و عرض آن قدر است که بگردد بر آن انگشت بزرگ و
انگشت میانین آنچه ناطق است با حدیث صحیح زراره از حضرت
باقر و ما بسط داده ایم کلام را در این مقام در شرح حدیث
چهارم از کتاب اربعین و واجب است تخلیل موئی که
دیده شود پوست روی از زیر آن در مجلس گفتگوی یعنی
که برسد آب بآن بر وجهی که شسته شود اما آنچه دیده نشود
پوست از زیر آن چون دیگر واجب نیست تخلیل آن بلکه واجب
نیست بر تو مگر شستن آنچه مواجه میگردد بآن اندرونها
کن چشمهای خود را در وقت وضو پس بتحقیق که روایت
کرده است بعضی محدثین در فضیلت از پیغمبر که فرمود باز
کنید چشمهای خود را نزد وضو شاید که نه بینند آتش
جهنم را و اکثر علمای ما ذکر نکرده اند این را در سنتهای
وضو و گاه باشد که گمان شود که سبب وا گذاشتن ایشان این
نیست که نقل کرده است شیخ اجماع علما بر اینکه سنت نیست

رسانیدن

۲۱ رسانیدن آب وضو باندرون چشمها و شیخ ما شیخ شهید در
ذکری گفته که منافات نیست میان این دو امر زیرا که چشم
باز کردن لازم ندارد رسانیدن آب را باندرون چشمها
و این سخن خوبیست و دور نیست که مرتب شود ثواب درین

تتمه

آنچه بجای آورده اند از وضو سازنده از افعال وضو
پس هر گاه فارغ شوی از شستن روی پس بردار یک کف آب
بدست چپ چنانکه کرده است حضرت باقر نزد بیان وضوی
پیغمبر و بشوی دست راست را در حالیکه ابتدا کنی از مرفق
و بکشی دست را بر آن تا سرهای انگشتان چنانکه گذشت
در رو و لیکن واجبست در اینجا تخلیل مو هر چند بوده
باشد بر خود را و ابتدا بکن تو بشستن ظاهر ذراع و
زن ابتدا بکند بباطن آن بعد از آن بردار یک کف
دیگر بدست راست و بشوی دست چپ را نیز مثل دست
راست و باید که بوده باشد شستن هر یک از رو و دستها
یکمرتبه نه بیشتر چنانکه مختار شیخ الاسلام است در کتاب

و در بیش محدثین در حقیقت و ما بسط داده ایم کلام را در
این باب در کتاب مشرق الشمس و در کتاب حبل المتین
بعد از آن مسح کن پوست پیش سر خود را یا موی آنرا که
در روییده است بسبب کشیدن آن از حد پیش سر به مقدار سه انگشت
مضموم بتری دست راست و ببقیه آن تری مسح کن پشت
پای راست خودرا از سر انگشتان تا کعب یعنی مفصل
ساق و قدم و مجزی نیست مسح تا پایین تر از آن و تحقیق
که ما بیان کرده ایم اینرا در این دو کتاب مذکور و باید
زیاده بر آن نباشد بعد از آن مسح کن پشت پای چپ خود
را بتری دست چپ و باید که مسح سر و پاها بکف دست باشد
نه به پشت آن مگر بجهت ضرورتی و ناچار است کشیدن دست
بر محل مسح پس کافی نیست گذاشتن کف بر آن بی کشیدن
آنچه سزاوار است که مسح کنی پاها را باهتمام کف چنانکه
روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از
احمد بن محمد بن ابی نصر بزنطی که گفته سوال کردم از حضرت

ابو

ابو الحسن رضا از مسح بر پاها که چگونه است آن پس
گذاشتند کف مبارک بر انگشتان بعد از آن مسح کردند
تا کعبها پس گفتم من که اگر مردی بکشد به دو انگشت از انگشتان
خود هم چنین تا کعبها آنحضرت فرمودند نه مگر بکف تمام
آن و باید که بوده باشد افعال وضوی تو پی در پی بسبب [illegible]
میان آنها و رعایت کرده شود در آنها ترتیب مذکور حتی
در مسح پاها نیز چنانکه مختار جماعتی از متقدمین علما
در کافی بسند حسن از حضرت صادق
ما است و روایت کرده است ثقة الاسلام که فرمود
که مسح بکن بر پاها و ابتدا کن بطرف راست و سزاوار است
که خوانده شود نزد هر فعلی از شستنها و مسحها و دعایی
که وظیفه است چنانکه خواهد آمد در فصل آینده
پس هرگاه فارغ شوی از وضو بگو اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ
سپاس مر خدای را که پروردگار عالمیان است
و روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح [illegible]
بعد از آن بگو اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِی مِنَ التَّوَّابِینَ وَاجْعَلْنِی
خداوندا بگردان مرا از توبه کنندگان و بگردان مرا

مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْأَلُكَ تَمَامَ الْوُضُوءِ
از پاکیزه کاران خداوندا بدرستیکه من سؤال میکنم تمام بودن وضو
وَتَمَامَ الصَّلٰوةِ وَتَمَامَ رِضْوَانِكَ وَالْجَنَّةَ
وتمام بودن صلوة و تمام بودن رحمت تو و بهشت تو
وبدانکه اکثر فعلها و جمیع ذکرها که مذکور شد سنت
است و افعال واجبه همین ده چیز است نیت در حالی
که حکم آن باقی باشد تا آخر وضو و سه شستن و مسح
سه مسح لیکن بشرط آنکه متصل باشد مسحها آخر
از سر تا کعبها و ترتیب و پی در پی بودن و مباشرت
این افعال را بنفس خود مگر بسبب ضرورتی و سزاوار
ترک تمندل در وضو پس روایت کرده است ثقة الاسلام
در کافی از حضرت صادق که فرمودند که هرکه وضو بسازد
و تمندل کند خواهد بود از برای او یک حسنه و اگر وضو
بسازد و تمندل نکند تا آنکه خشک شود آب وضوی
آن خواهد بود از برای او سی حسنه و ظاهر این است که

که عمدا خشک کردن بآفتاب یا آتش مثلا حکم تمندل
دارد و فقهو ندارد وضو ساختن در مسجد از غیر حدث
بول و غایط اما از این دو حدث مکروه است چنانکه
روایت کرده است آن ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح
فصل (٩) روایت کرده است ثقة الاسلام در کافی و
رئیس محدثین در فقیه و شیخ طایفه در تهذیب از
عبد الرحمن بن کثیر هاشمی از حضرت ابی عبد الله که
فرمودند که در اثنای آنکه حضرت امیر المؤمنین بکرسی
نشسته بود با پسر خود محمد حنفیه رحمه الله ناگاه فرمودند با
ای محمد بیاور از برای من ظرفی از آب که وضو بسازم برای
نماز پس آورد محمد آب از برای آنحضرت پس آنحضرت ریخت
آب را بدست راست بر دست چپ پس فرمود بِسْمِ اللّٰهِ
وَبِاللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا وَلَمْ
و ستایش از برای خداست که گردانید آب را پاک و نگردانید
يَجْعَلْهُ نَجِسًا حضرت ابی عبد الله فرمودند که بعد

بعد از آن انحضرت استنجا کردند و فرمودند اللهم
حصن فرجي واعفه واستر عورتي وحرمني على
خداوندا نگاه دار فرج مرا از حرام و عفیف گردان از او و بپوش عورت مرا
النار بعد از آن مضمضه کردند و فرمودند
گردان بر آتش
اللهم لقني حجتي يوم القاك واطلق لساني
خداوندا بفهمان بمن حجت مرا روزی که ملاقات کنم ترا و رها گردان زبان مرا
بذكراك بعد از آن استنشاق کردند و فرمودند
بذکر خود
اللهم لا تحرم علي ريح الجنة واجعلني ممن
خداوندا حرام مگردان بر من بوی بهشت را و بگردان مرا از آنکه
يشم ريحها وروحها وطيبها بعد از آن شستند
ببوید بوی آنرا و نسیم خوش آنرا و طیب آنرا روی مبارک خود را
و فرمودند اللهم بيض وجهي يوم تسود فيه
خداوندا سفید گردان روی مرا روزی که سیاه میشود
الوجوه ولا تسود وجهي يوم تبيض فيه الوجوه
روها و سیاه مگردان روی مرا روزی که سفید میشود در آن رویها
و بعد از آن شستند دست راست خود را و فرمودند
اللهم اعطني كتابي بيميني والخلد في الجنان بيساري
خداوندا بده کتاب مرا بدست راست من و همیشه بودن در بهشت را بدست چپ

وحاسبني حسابا يسيرا بعد از آن شستند دست
وحساب کن حسابی اندک
چپ خود را و فرمودند
اللهم لا تعطني كتابي بشمالي ولا تجعلها مغلولة
ولا من وراء ظهري
خداوندا مده کتاب مرا بدست چپ من و مگردان آنرا غل کرده شده
الى عنقي واعوذ بك من مقطعات النيران
در گردن من پناه میگیرم بتو از جامهای بریده شده از آتش
بعد از آن مسح سر مبارک خود را کردند و فرمودند
اللهم غشني رحمتك وبركاتك بعد از آن
خداوندا بپوشان بمن رحمت خود را و برکتهای خود را
مسح کردند
پاهای مبارک خود را و فرمودند اللهم
ثبتني على الصراط يوم تزل فيه الاقدام واجعل
ثابت گردان مرا بر صراط روزی که میلرزد در آن قدمها و بگردان
سعيي فيما يرضيك عني يا ذا الجلال والاكرام
سعی مرا در آنچه راضی گرداند ترا از من ای صاحب بزرگی و کرامت
بعد از آن بالا کردند سر مبارک خود را و نگاه کردند
بمحمد و فرمودند ای محمد هر که وضو بسازد مثل این
وضوی من و بگوید مثل این گفته من خلق میکند خدای

تعالی از برای او و از هر قطره فرشته که تقدیس کند
او را و تسبیح کند او را و تکبیر کند او را پس بنویسد
خدای تعالی از برای او ثواب آنرا تا روز قیامت
فصل در هرگاه فارغ شوی از وضو متوجه شو بجانب
مسجد روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه
از حضرت صادق که هر که برود بسوی مسجد نمیگذارد
پا را بر هیچ تر و نه خشکی مگر اینکه تسبیح کند از برای
او زمین تا زمین هفتم و سزاوار است که بخوانی
نزد بیرون آمدن از خانهٔ خود بِسْمِ اللهِ الَّذِی
بنام خدا آنکه
خَلَقَنِی فَهُوَ یَهْدِینِ وَالَّذِی هُوَ یُطْعِمُنِی وَیَسْقِینِ
آفریده است مرا پس او راه مینماید مرا و آنکه او طعام میکند مرا و آب میدهد مرا
وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ یَشْفِینِ وَالَّذِی یُمِیتُنِی ثُمَّ یُحْیِینِ
و هرگاه بیمار شوم پس او شفا میدهد مرا و آنکه میمیراند مرا پس او زنده میکند مرا
وَالَّذِی أَطْمَعُ أَنْ یَغْفِرَ لِی خَطِیئَتِی یَوْمَ الدِّینِ
آنکه طمع دارم که بیامرزد مرا از برای من خطاهای مرا در روز جزا

رَبِّ هَبْ لِی حُکْمًا وَأَلْحِقْنِی بِالصَّالِحِینَ وَ
پروردگار من ببخش بمن حکمی و ملحق گردان مرا به صالحان
اجْعَلْ لِی لِسَانَ صِدْقٍ فِی الْآخِرِینَ وَاجْعَلْنِی
و بگردان تو برای من زبان راستی در آیندگان و بگردان مرا
مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِیمِ وَاغْفِرْ لِأَبِی پس به
از آنکه میراث میبرند بهشت نعمت را و بیامرز پدر مرا
تحقیق که روایت کرده است جمال السالکین در
کتاب عدة الداعی از پیغمبر ص که هر که وضو بسازد
و بیرون رود بسوی مسجد و بگوید در وقتیکه بیرون
میرود از خانهٔ خود بسم الله الذی خلقنی فهو یهدین
راه مینماید او را خدای تعالی بثواب ایمان و هرگاه
بگوید الذی هو یطعمنی ویسقین اطعام کند
خدای تعالی او را از طعام بهشت و بیاشاماند
او را از شراب بهشت و هرگاه بگوید واذا مرضت
فهو یشفین بگرداند خدای تعالی اینرا کفارهٔ گناهان
او و هرگاه بگوید الذی یمیتنی ثم یحیین بمیراند خدای

تعالی او را مردن شهیدان و زنده کردانند او را زنده
شدن نیك بختان و هرگاه بگوید وَالَّذِي اَطْمَعُ
اَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ بیامرزد خدا تعالی
از برای او خطاهای او را تمام و هرچند بیشتر باشد
از کف دریاها و هرگاه بگوید رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَ
اَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ببخشاید خدا تعالی مرا او را حکم
و علم و ملحق کرداند او را بصالح هرکه پیش از او بوده
باشد و صالح هرکه بعد از او بوده باشد و هرگاه بگوید
وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ بنویسد خدای
تعالی از برای او در ورق سفیدی اینکه فلان بن
فلان از جمله راستگویانست و هرگاه بگوید وَاجْعَلْنِي
مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ عطا کند خدای تعالی او را
منزلها در بهشت نعیم و هرگاه بگوید وَاغْفِرْ لِأَبِي بیامرزد
خدای تعالی مدر و مادر او را و هرگاه خواهی که داخل مسجد
شوی

شوی پس ملاحظه کن نعلین خود را و پیش گذار پای
راست را و بگو بِسْمِ اللهِ وَبِاللهِ وَمِنَ اللهِ وَاِلَى اللهِ
بنام خدا و بخدا و از خدا و سوی خدا
وَخَيْرُ الْاَسْمَاءِ كُلُّهَا لِلّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ لَا حَوْلَ
و بهترین نامهای تمام آنها از برای خداست توکل کردم بر خدا نیست حرکتی
وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
و نه قوتی مگر بخدا خداوندا رحمت بفرست بر محمد و آل محمد
وَافْتَحْ لِي اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَتَوْبَتِكَ وَاَغْلِقْ عَنِّي
و بگشا برای من درهای رحمت خود و توبه خود و ببند از من
اَبْوَابَ مَعْصِيَتِكَ وَاجْعَلْنِي مِنْ زُوَّارِكَ وَعُمَّارِ
درهای نافرمانی خود را و بگردان مرا از زیارت کننده گان خود و عمارت
مَسَاجِدِكَ وَمِمَّنْ يُنَاجِيكَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمِنَ
کننده های مسجدهای تو و از آنکه راز بگوید با تو در شب و روز و از آن
الَّذِينَ هُمْ فِي صَلٰوتِهِمْ خَاشِعُونَ وَادْحَرْ عَنِّي
جمعی که ایشان در نماز خود راز می کنند کانند و دور کن از من شیطان
الشَّيْطَانَ الرَّجِيمَ وَجُنُودَ اِبْلِيسَ اَجْمَعِينَ
شیطان رانده شده را و لشکرهای شیطان را تمام
پس هرگاه خواهی بکنی نعلین خود را پس بکن از پای چپ

۲۲ بهتر از آن است بعکس پوشیدن و اگر بوده باشد نعلین
نو عربی و ممکن باشد ترا که بکنی آنها را پس بکن آنها
را چه نماز در آنها سنت است اما بشرط آنکه پاک باشند
و بتحقیق که روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب
بسند صحیح از معاویة بن عمار که گفت دیدم حضرت ابا
عبد الله را که نماز میکرد در نعلین خود زیاده از
یکبار و ندیدم آنحضرت را که بکند آنها را هرگز و روایت
کرده است از عبد الرحمن بن ابی عبد الله از حضرت
ابی عبد الله که فرمود که هرگاه نماز کنی پس نماز کن
در نعلین خود هرگاه بوده باشند پاک پس بدرستی
که میگویند که این سنت است و قول آنحضرت پس بدرستی
که میگویند تا آخر ظاهر امر اد بان آن است که هرگاه
نماز کردی تو در نعلین خود معلوم میشود شیعه را
که نماز در اینها از سنت است و قایل میشوند با بن جه

ابن

این راوی از جمله امینان اصحاب حضرت صادق است
که اعتماد بوده بر اقوال و افعال ایشان بعد از آن
اذان بگو پس بدرستیکه اذان نماز صبح از متممات
است خبر اینکه سید مرتضی قایل شده است بر وجوب
آن بر مردان و موافقت کرده است با او ابن ابی
عقیل و زیاده کرده بر او اینکه قایل شده ببطلان
نماز صبح بسبب ترک اذان و صورت اذان اینست
الله اکبر چهار مرتبه و هر یک از شهادتین و حی علی
الصلوة و حی علی الفلاح و حی علی خیر العمل و الله
اکبر و لا اله الا الله دو مرتبه و باید که ایستاده باشی
در حال اذان و رو به قبله و باواز بلند و از روی
تانی بگوئی و بگذاری دو انگشت خود را در گوشهای
خود و وقف کنی بر هر یک از این هیجده فصل
و التفات کنی بجانب راست و چپ و حرف نزنی در
اثنای آن و صلوات بفرستی بر پیغمبر هرگاه ذکر کنی او را

یا ذکر

یا ذکر کنند نزد تو در اذان و غیر آن و پوشیده نماند که ظاهر این حدیث دلالت میکند بر ظاهر وجوب صلوات بر آنحضرت بر هر ذکر کننده یا شنونده هرگاه ذکر کند او را یا بشنود او را و بعضی از اهل سنت رفته اند بر وجوب صلوات بر آنحضرت در تمام عمر یکمرتبه و بعضی در هر مجلسی یکمرتبه و بعضی در هر مرتبه که ذکر شود و اینمذهب بیشتر محدثین است و اما آنچه مذهب واست از عدم وجوب صلوات بر پیغمبر در تشهد اول در نماز پس مراد آنست که جزء نماز نیست و باعتبار آن واجب نیست نه اینکه باعتبار اینکه نام آنحضرت مذکور شده نیز واجب نیست پس منافاتی نیست میان کلامهای او اعلی الله درجته و بتحقیق که موافقت کرده است با او صاحب کنز العرفان در وجوب صلوات هرگاه ذکر شود آنحضرت و اینقول صحیح است و بتحقیق که استدلال میکنند

برا این

بر این بقول خدای تعالی لا تجعلوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا یعنی مگردانید خواندن رسول را در میان خود مثل خواندن بعضی از شما بعضی دیگر را والله تعالی یعلم و با آنچه روایت شده است از آنحضرت که فرمود که هر کس که مذکور شده ام من نزد او پس صلوات نفرستد بر من پس داخل شده است آتش را پس دور کرده است خدای تعالی او را و با آنچه روایت شده است که سؤال کرده شد از آنحضرت از قول خدای تعالی ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما یعنی بدرستیکه خدا و ملائکه او صلوات میفرستند بر پیغمبر ای جماعتی که ایمان آورده اید صلوات بفرستید بر او و درود بفرستید درود فرستادن والله تعالی یعلم پس آنحضرت فرمود که این از علم مکنون است و اگر نمیبود اینکه سؤال کردید از آن

ذکر میکند و آواز میکند از بیرون خانه چنانکه یکدیگر را آواز میکنند پس بگوئید یا محمد بلکه بگوئید یا نبی الله و یا رسول الله و مانند آن با توقیر و تعظیم و تواضع و آواز آهسته

اخبار میکردم شما را بان بر دو شیء که موکل کرده است
خدای تعالی بمن دو فرشته پس ذکر کرده نمیشوم نزد هیچ
مسلمانی که صلوات بفرستد بر من مگر اینکه بگویند
مر او را از فرشتگان بیامرزد خدای تعالی ترا و بگویند
خدای تعالی فرشتگان او را امین و ذکر کرده نمیشوم
نزد هیچ مسلمانی که صلوات نفرستد بر من مگر انکه
بگویند مر او را از فرشتگان او را امین و پوشیده نماند
که ظاهر قول حضرت باقر در حدیث اول که هرگاه ذکر
کنی تو او را یا ذکر کند او را ذکر کننده اقتضا میکند
وجوب صلوات خواه مذکور شود انحضرت بنام مبارک
یا بلقب یا کنیت و ممکنست که مذکور شدن
انحضرت بضمیری که راجع باو باشد نیز چنین باشد
و اطلاع نیافته ام در کلام علمای ما قدس الله ارواحهم
درین باب بر چیزی و احتیاط موجب انست که در همه صور
مذکوره صلوات فرستاده شود و بدانکه ظاهر تر انست که

علد

کرده اند واجب را میشود بگفتن اللهم صل علی محمد و آل
محمد و اما انچه روایت شده است که چون نازل شد این
مذکوره گفتند یا رسول الله هذا السلام علیک فقد
عرفناه فکیف الصلوة علیک یعنی این سلام بر تو بتحقیق
دانستیم انرا پس چگونه است صلوات بر تو پس امر کرد ان
حضرت ایشانرا که بگویند اللهم صل علی محمد و آل محمد
خدایا رحمت فرست ... و آل محمد
کما صلیت علی ابرهیم و آل ابرهیم و بارک
رحمت فرستادی بر ابراهیم و آل ابراهیم و زیاده کن
علی محمد و آل محمد کما بارکت علی ابرهیم و آل
بر محمد و آل محمد چنانکه زیاده کردی بر ابراهیم و آل
ابرهیم انک حمید مجید پس ظاهر انست که مراد
ابراهیم بدرستیکه تو ستوده بزرگی
بان افضل کیفیات
صلوات بر انحضرت است نه اینکه خصوص این نحو
واجب باشد سزاوار انست که هرگاه صلوات بفرستی
بر این نحو ملاحظه کنی اینرا که انحضرت از جمله آل ابرهیم است
پس صلوات بر انحضرت فرستاده میشود و لا صلوات
در ضمن صلوات بر ابرهیم و عنوض از

تنبیه

از تشبیه آنستکه مخصوص شوند پیغمبر و آل او بصلواتی
که شامل نبود ایشان را از بقیهٔ آل ابرهیم پس بنا برین
لازم نمی‌آید خلاف قاعده که مقرر شده میان اهل
بلاغت که هرگاه چیزی را بچیزی تشبیه کنند باید که
مشبه به اقوی باشد از مشبه و حال آنکه پیغمبر ما
افضل بود از ابرهیم پس تشبیه صلوات بر آنحضرت
که باید افضل باشد بصلوات بر ابرهیم منافی آن
قاعده مینماید زیرا که بسبب ملاحظه مذکور منطبق
نشود کلام بر آن قاعده که شکی نیست که صلواتی که شامل
همه آل ابرهیم باشد من حیث العموم اقویست از آنچه مخصوص
ببعضی باشد پس مشبه به یعنی صلوات بر همه آل او که
پیغمبر ما و آل او علیهم السلم از جمله ایشانند اقویست
از مشبه یعنی صلوات بر خصوص پیغمبر ما و آل او پس مخالفت
قاعده مذکوره لازم نیامد و بعضی توجیه کرده اند
این تشبیه را باینکه صلوات بر حضرت ابرهیم باعتبار
اینکه

اینکه بیشتر واقع شده اقویست و محض همین کافیست
تشبیه هرچه مشبه باعتبار کیفیت اقوی باشد و توجیه
کرده اند نیز باینکه مشبه صلوات بر آل تنها است پس حاصل این
است صلوات بر ابرهیم و آل او اقوی باشد از صلوات
بر ایشان و ضعیف شمرده اند توجیه اول را بسبب قول
آنحضرت که گفت کنت نبیا و آدم بین الماء و الطین
یعنی من پیغمبر بودم و حال آنکه هنوز آدم میان آب و گل
بود پس چگونه صلوات بر حضرت ابرهیم مقدم باشد
بر صلوات بر او و توجیه دویم را نیز ضعیف شمرده اند
باعتبار آنکه خلاف متبادر بفهم است چه ایشان
سوال کردند از کیفیت صلوات بر پیغمبر پس قول باینکه
غرض تشبیه صلوات بر آل تنها است خلاف ظاهر است
و این تشبیه را توجیهات دیگر نیز کرده اند و ما بعضی از
آنها را ذکر کرده ایم در مبحث تشهد از کتاب حبل المتین
فصل پس هرگاه فارغ شدی از اذان پس فاصله کن میان
اذان و اقامه بسجده یا نشستن و بگو در حالیکه در سجده
باشی

باشی اللّهمّ اجعل قلبی بارّاً و عیشی قارّاً و رزقی
خداوندا بگردان دل مرا طاعت کننده و عیش قرار داده شده
دارّاً و اجعل لی عند قبر رسولک صلّی الله علیه
و روزی مرا فزاینده و بگردان از برای من نزد قبر رسول تو رحمت کند خدا او را
و آله مستقرّاً و قراراً بعد از آن میخوانی هر دعائی
و آل او مکان و قرار گرفتن
میخواهی و سؤال میکنی حاجت
خود را پس بتحقیق که روایت شده است از پیغمبر که دعا
میان اذان و اقامت رد کرده نمیشود بعد از آن برمیخیزی
جهت اقامت و فصول آن همه دو تا دو تا است مگر
لا اله الا الله که در آخر اقامه یکبار گفته میشود و باید
میشود بعد از حیّ علی خیر العمل قد قامت الصلوة دو
مرتبه و بجا آورده شود جمیع آداب اذان مگر تأنّی و گذاشتن
انگشتها در گوشها و بلند کردن آواز بلکه باید کرد
اقامت آهسته‌تر باشد و تاکید طهارت داشتن
و ایستادن در حال اقامت بیشتر است از حال اذان حتی
اینکه واجب دانسته‌اند آنها را بعضی علما و مکروه است هرگاه
فارغ شوی از اقامت و حال آنکه رو به قبله باشی

اللهم

اللّهمّ الیک توجّهت و مرضاتک طلبت و ثوابک
خداوندا بسوی تو متوجه شده‌ام و خوشنودی تو طلب کرده‌ام و ثواب تو
ابتغیت و بک آمنت و علیک توکّلت اللّهمّ
خواسته‌ام و بتو ایمان آورده‌ام و بتو توکل کرده‌ام خداوندا رحمت
صلّ علی محمّد و آل محمّد و افتح قلبی لذکرک و ثبّتنی
فرست بر محمد و آل محمد و بگشای دل مرا بذکر کردن تو و ثابت دار
علی دینک و لا تزغ قلبی بعد اذ هدیتنی و هب لی
بر دین خود و گردان دل مرا بعد از آنکه راه نمودی مرا و ببخش مرا
من لدنک رحمة انّک انت الوهّاب و باید که
از جانب تو رحمت بدرستیکه توئی بسیار بخشنده بایستی در نماز
با وقار و خشوع و بگذاری دستهای خود را بر روی
رانها مقابل زانوها و بگشائی میان قدمهای
خود را بقدر سه انگشت گشاده از یکدیگر یا بیشتر
و نگاه کنی بموضع سجده خود و بلند نکنی نگاه خود را
بطرف آسمان و در آوری بخاطر خود که نماز کسی است
که وداع میکند از نماز بعد از آن قصد کن ادای نماز
صبح واجب جهت فرمان برداری امر خدای تعالی مقارن دار
نیت را بیکی از هفت تکبیر که در اول نماز

گفته

گفته میشود ولیکن در هر یک از تکبیرها دستهای خود
را بعنوانی که کف دستها بطرف قبله باشد و انگشتان
یکدیگر چسبیده باشد غیر شستها که انها با یکدیگر گشاده
باشد و بلند میکند کف دستها را برابر گوشها یا نحو
و ابتدا کند بتکبیر نزد ابتداء دست برداشتن و تمام
میکند انرا نزد تمام شدن ان و بدانکه بعضی از علماء
متاخرین اطناب نموده اند در باب نیت و دراز کردن
عنان کلام را در ان و در احادیث ائمه نیز چیزی از ان
بلکه مستفاد از تتبع انچه وارد شده است از ایشان
در باب وضو و نماز و باقی عبادات که تعلیم کرده اند
انها را بشیوع خود اینست که امر نیت سهل است و اینکه
ان عبارت است از بیان و قرار گرفته است در خاطر جمیع
عقلا وقت صادر شدن فعلهای اختیاری از ایشان
و از برای اینست که قدمای فقهای ما رضه متعرض بحث
از ان نشده اند و خوض نکرده اند در ان مگر جماعتی
از

از متاخرین و رانده اند کلام را در ان بر وجهی که موهم
اینست که مرکب است نیت از اجزاء بسیار و این باعث
دشواری ان شده است به بسیاری از مردم و کشانده است
ایشان را به وسواس در نیت نیت در حقیقت مگر
قصد بسیطی بر واقع ساختن فعلی معین از برای علت
غائی ان و نیست ترکیب مگر در فعلی که خود اسم قصد
نزدیک نیست که جدا شود از ان عاقلی نزد هر فعلی
که بجا اورد حتی اینکه گفته بعضی از علمای ما که اگر
تکلیف میکرد ما را خدای تعالی به واقع ساختن فعلی
معین بی نیت هر اینه تکلیف کرده بود بچیزی که طاقت ان
نبود و حاضر کردن فعلی که خود در ذهن بعنوانی که تمیز
دهد انرا از غیر ان و قصد بجا اوردن ان جهة فرمان
برداری امر خدای تعالی در نهایت سادگیست مثلا نماز
ظهر که مکلفیم باداء ان در این وقت تصور کرده ایم انرا
باین وصف بعنوانی که ممتاز میشود با ان از جمیع عداء
خود

خود از عبادات و غیر عبادات و قصد کردن قربت
ساختن آن بجهة فرمان بردارے امر خدائے تعالی
نیست دشوارے بدان اصلا چنانکه حکم میکند بان
وجدان صحیح و هر که این را دشوار داند سؤال میکنم از
خدائے تعالی که باصلاح آورد وجدان او را بدرستی
که او بهمه چیز بغایت توانا است و بخوان میان شش
تکبیر بعینه دعا را که روایت کرده است ثقة الاسلام
در کافی بسند حسن از حضرت صادق پس بعد از تکبیر
سیم اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ لَا اِلٰهَ اِلَّا
خداوندا توئی پادشاه حق و آشکار نیست خدائی مگر تو
اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي ذَنْبِي اِنَّهُ
تسبیح میکنیم ترا بدرستیکه ستم کردم نفس خود را پس بخش گناه مرا بدرستیکه
لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ بعد از تکبیر پنجم بگوید
لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ فِي يَدَيْكَ وَالشَّرُّ لَيْسَ
لبیک و سعدیک و خیر در دستهای تست و شر نیست بسوی تو
اِلَيْكَ وَالْمَهْدِيُّ مَنْ هَدَيْتَ لَا مَلْجَأَ مِنْكَ
بسوی تو و هدایت کرده کسی است که تو هدایت کرده ای نیست پناهی از
اِلَّا اِلَيْكَ سُبْحَانَكَ وَحَنَانَيْكَ
مگر بسوی تو رحمت ترا و رحمتی

تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ سُبْحَانَكَ رَبَّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ
بعد از آن تکبیر هفتم خواه تکبیرة الاحرام باشد یا غیر آن
و بعد از تکبیر هفتم خواه تکبیرة الاحرام باشد یا غیر آن
بگوید وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَ
الْاَرْضَ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ حَنِيفًا مُسْلِمًا
وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ اِنَّ صَلٰوتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ
وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ
اُمِرْتُ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ و در روایت
دیگر با این نحو واقع شده است وَجَّهْتُ وَجْهِيَ
لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ عَلٰى مِلَّةِ اِبْرٰهِيمَ
وَدِينِ مُحَمَّدٍ وَمِنْهَاجِ عَلِيٍّ حَنِيفًا مُسْلِمًا تا آخر
بی افضا عالم الغیب والشهادة و اتفاقا کرده اند علما
ما بر اینکه جایز است مقارن داشتن نیت با هر یک از
شش تکبیر و بهتر خود آن است که مقارن دارد نیت

نماز بانگ کردن آنرا به تکبیرة الاحرام و بتحقیق ترجیح
داده است شیخ طایفه نوّر الله مرقده در مصباح در
گردانیدن تکبیر آخر را به تکبیرة الاحرام و آنچه ظاهر
میشود از حدیث زراره در افتتاح پیغمبر نماز را به
تکبیر و متابعت کردن امام حسین آنحضرت را آنست که
تکبیر اول را تکبیرة الاحرام گردانیده بودند چنانکه
ذکر کرده ایم در مقاله اثنی عشریه و بسط داده ام کلام
را در این در حبل المتین بعد از آن استعاذه میکنی
بعد از فراغ از اعوذ بالله من الشیطان الرجیم
دعا تیم پس میگوئی پناه میبرم بخدا از شیطان رانده شده
و استعاذه نزد ما مخصوص است برکعت اول و پس
میگوئی آهسته آنرا بعد از آن بخوان سوره حمد را ترتیل
کننده و ملند بخوان آنرا رعایت کننده و فقهای آنرا
در جایهای آن و حاضر کننده فقهای آنرا طلب خود را
تفکر کننده در معانی آن و ساکت میشوی بعد از آن بقدر
نفسی

نفسی بعد از آن بخوان سوره دیگر بخوان و باید که بود
باشد سوره نبا یا غاشیه یا قیامت یا دهر یا آنچه
مانند اینها باشد در درازی چنانکه روایت کرده است
آنرا شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از حضرت ابی
عبد الله و ساکت میشوی بعد از آن چنانکه ساکت
شدی قبل از آن بعد از آن نیز بر میداری دستهای خود
را چنانکه برداشتی در آن هفت تکبیر و میگوئی الله
اکبر بعد از آن برکوع برو و بعنوانی که بگذاری دست
راست را بر زانوی راست پیش از دست چپ بر زانوی
چپ و بر گیری کفها را بر زانوهای خود و انگشتان را
آنها تا گیر انگشتان خود و بر گردانی آنها را بطرف پشت
و هموار کنی پشت خود را و بکشی گردن خود را و بر هم
گذاری چشمهای خود را یا نگاه کنی بمیان قدمهای
خود بعد از آن میگوئی آنچه روایت کرده است ثقة
الاسلام در کافی بسند صحیح از حضرت صادق و آن

اینست اللّهمّ لك ركعت وبك اسلمت وبك
خداوندا بتو رکوع کردم و بتو طاعت کرده‌ام و بتو
آمنت وعلیك توكلت وانت ربی خشع لك
ایمان آورده‌ام و بتو توکل کرده‌ام و تو پروردگار منی فروتنی کرده است
سمعی وبصری وشعری وبشری ولحمی ودمی
از برای تو گوش من و دیده من و موی من و پوست من و گوشت من و خون من
ومخّی وعصبی وعظامی وما اقلّته قدمای
و مغز من و پی من و [illegible] و استخوان من و آنچه برداشته است آنرا پاهای من
غیر مستنكف ولا مستكبر ولا مستحسر بعد از آن
نه ننگ دارنده و نه استکبار کننده و نه تعب کشنده و نه خسته بگو
سبحان ربّی العظیم وبحمده و باید که این هفت
مرتبه گفته شود یا پنج مرتبه یا سه مرتبه بعد از آن راست
شود و میگوید سمع الله لمن حمده بعد از آن تکبیر
میگوید و بسجود بخضوع وخشوع در حالی که بگذارد
بر زمین کفها را پیش از زانوها و چنان میکند که در وقت
سجود منزله بالها شود از برای تو و پهن میکند کفها را در
حالی که انگشتان مضموم باشند در برابر

دوشها و میگذارد که هیچ عضوی از بدن خود را بر روی
عضوی دیگر و میگذارد پیشانی خود را از روی اعتماد تمام بر زمین و
افضل آن تربت حسینیه است علی صاحبها افضل التسلیمات و می
گذارد بینی خود را هشتم از مساجد سبعه و بخاك میمالد آنرا و نگاه
میکند در وقت سجود بسر بینی بعد از آن میگوید آنچه روایت کرده است
نیز در کافی بسند حسن اللّهمّ لك سجدت وبك آمنت
از حضرت علیه السّلام خداوندا برای تو سجده کرده‌ام و بتو ایمان آورده‌ام
ولك اسلمت وعلیك توكلت وانت ربی سجد
و مر ترا اطاعت کرده‌ام و بر تو توکل کرده‌ام و تو پروردگار منی و سجده کرده است
وجهی للذی خلقه وشقّ سمعه وبصره الحمد لله
روی من از برای کسی که آفریده است او را و شکافته است گوش آنرا و دیده آنرا سپاس خداوند
ربّ العالمین تبارك الله احسن الخالقین و بعد از آن
که پروردگار عالمیانست مقدس است خدا که بهترین آفریننده گانست بگو
سبحان ربّی الاعلی وبحمده و باید که بوده باشد
تسبیح میکنم تسبیح پروردگار خود را که منزه و بزرگ است و تسبیح میکنم بحمد او چنانکه در رکوع

مذکور شد و بعد از ان بردار سر خود را و تکبیر میگوی

و مینشینی تورک کنده و میگوی استغفر الله ربّی

طلب آمرزش میکنم از خدا که پروردگار

و اتوب الیه بعد از ان میگوی انچه را روایت کرده

منت و توبه میکنم بسوی او

ثقة الاسلام بهمان سند سابق از حضرت باقر

اللّهمّ اغفر لی و ارحمنی و اجرنی و ادفع عنّی

خداوندا بیامرز مرا و رحم کن برا و اصلاح کن شکستگی مرا و دفع کن از من

انّی لما انزلت الیّ من خیر فقیر تبارک الله ربّ

بدرستیکه انچه را بفرستی بسوی آن من از خیر محتاجم مقدس است پروردگار

العالمین و بعد از ان تکبیر میگوی و برو بسجود دویم مثل

عالمیان

سجده اول پس بردار سر خود را و مینشینی بعنوان

تورک یك لحظه و این جلسه استراحت میگویند و اما

مکدا از این بجهت که واجب دانسته است ان را سید مرتضی

و دعوی اجماع بر این کرده بعد از ان برخیز بنحوی که بردار

زانوها را پیش از دستها و اعتماد کنی بر دو وقت برخواستن

بر دستها و بگو بحول الله تعالی و قوته اقوم و

بحول خدای تعالی و قوت او بر میخیزم

اقعد و ارکع و اسجد پس هرگاه راست ایستادی

و می نشینم و برکوع میروم و سجود میکنم

بخوان

بخوان حمد و سوره چنانچه گذشت در رکعت اول و باید

که بوده باشد سوره قل هو الله احد بعد از ان ساکت میشوی

بقدر نفسی پس تکبیر میگوی از برای قنوت و قنوت میکنی به

کلمات فرج در حالی که بلند کنی دستها را در برابر روی خود

و بگردانی کف دستها را بطرف آسمان و بهم گذاری انگشتها

را غیر شستها پس میگوی لا اله الا الله الحلیم الکریم

نیست خدائی مگر خدای بردبار جود کننده

لا اله الا الله العلیّ العظیم سبحان الله ربّ

نیست خدائی مگر خدای بلند مرتبه بزرگ و پاکست خدای پروردگار

السّموات السّبع و ربّ الارضین السّبع و ما فیهنّ

آسمانهای هفت گانه و پروردگار زمینهای هفتگانه و انچه در انهاست

و ما بینهنّ و ربّ العرش العظیم و الحمد لله ربّ العالمین

و انچه در میان انهاست و پروردگار عرش عظیم و ستایش مر خدای را که پروردگار عالمیان

این کلمات فرج بر ان نحوی که روایت کرده است ثقة

الاسلام از ادریکافی بسند حسن از حضرت باقر در بعضی

کتابهای دعا و ما تحتهنّ بعد از و ما بینهنّ زیاد شده

در بعضی و ما فوقهنّ بعد از ما تحتهنّ و در بعضی و هو

رَبّ العرش العظیم ویافته ام این زیادتیها را در آنچه مطلع
شده ام برآن از کتابهای معتبره احادیث ومیگوئی بعد از
کلمات اللّهمّ اغفر لنا وارحمنا وعافنا
فرج خداوندا بیامرز ما را و رحمت کن و عافیت کن
واعف عنّا فی الدّنیا والآخرة انّك علی کلّ شیءٍ قدیر
وعفو کن از ما در دنیا و آخرت بدرستیکه تو بر همه چیز قدیری
پس بعد از آن اللّهمّ الیك شخصت الابصار
میگوئی خداوندا بسوی تو گشوده است چشمها در شدایدها و حرکت داده
ونقلت الاقدام ورفعت الایدی ومدّت الاعناق
داده شده است پاها و بلند کرده شده است دستها و کشیده شده است گردنها
وانت دعیت بالالسن والیك سرّهم ونجویهم
و بطرف تو خوانده شده بزبانها و بسوی تست سر ایشان و رازهایشان
فی الاعمال ربّنا افتح بیننا وبین قومنا بالحقّ وانت
در کردارها خداوندا حکم کن میان من و میان قوم من بحق و تو بهترین
خیر الفاتحین اللّهمّ انّا نشکوا الیك غیبة امامنا
حکم کنندگانی خداوندا بدرستیکه ما شکوه میکنیم بسوی تو از غیبت و نبودن امام ما
وقلّة عددنا وکثرة عدوّنا وتظاهر الاعداء علینا
و کمی عددهای ما و بسیاری دشمن ما و تظاهر دشمنان بر ما

ووقوع الفتن بنا ففرّج ذلك اللّهمّ بعدلٍ
و رسیدن فتنها بما پس برطرف کن آنرا خداوندا بعدل خود
تظهره وامام حقّ نعرفه اله الحقّ آمین ربّ
که ظاهر کنی آنرا و امام حقی که بشناسیم او را خدای حقی مستجاب کن دعا را ای
العالمین بعد از آن اللّهمّ من کان اصبح وله
پروردگار عالمیان میگوئی خداوندا هر که صبح کند و بوده باشد
ثقة اورجاء غیرك فانت ثقتی ورجائی یا اجود
از برای او اعتمادی یا امیدی غیر تو پس تو اعتماد منی و امید منی ای بخشنده ترین
من سئل ویا ارحم من استرحم ارحم ضعفی و
کسیکه سؤال کرده شده ای رحیم ترین کسیکه طلب رحم کرده شده رحم کن ضعف مرا
مسکنتی وقلّة حیلتی وامنن علیّ بالجنّة وفكّ
و درویشی مرا و اندکی چاره مرا و منت گذار بر من به بهشت و رها
رقبتی من النّار وعافنی فی نفسی وفی جمیع اموری
کردن مرا از آتش و عافیت ده مرا در نفس من و در جمیع امرهای من
برحمتك یا ارحم الرّاحمین و هرکه خواهد طول
برحمت خود ای رحم کننده ترین رحم کنندگان دهد قنوت را پس
اضافه کند با آن هرچه را خواهد از قنوتها نیکو ذکر می
کنیم ما آنها را در باب ششم انشاء الله تعالی بعد از آن میگوید

دستها را بتکبیر و رکوع کن و سجود کن دو سجده چنان
که گذشت بعد از ان بنشین از برای تشهد تورک
کنند و نگاه کنند بکنار خود و میگوئی بسم الله
وبالله وخیر الاسماء لله اشهد ان لا اله الا
بنام خدا و بخدا و بهترین نامها از برای خداست گواهی میدهم که نیست خدا مگر
الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا عبده و
خدا در حالیکه تنها است نیست انبازی از برای او و گواهی میدهم که محمد بنده او است
رسوله ارسله بالحق بشیرا ونذیرا بین یدی
و رسول او است فرستاده است او را بحق در حالتیکه بشارت دهنده و ترساننده
الساعة واشهد ان ربی نعم الرب وان محمدا
در پیش روی ساعت و گواهی میدهم که پروردگار من خوب پروردگاریست و آنکه محمد
نعم الرسول اللهم صل علی محمد وال محمد و
خوب رسولیست خداوندا بفرست رحمت بر محمد و اولاد محمد
وتقبل شفاعته فی امته وارفع درجته
و قبول کن شفاعت او را در باره امت او و بلند کن مرتبت او را
بعد از ان حمد میکنی خدا را دو مرتبه یا سه مرتبه و فقها
از این تشهد همین شهادتها است و صلوات بر پیغمبر و آل

صلوات الله علیهم اجمعین بعد از ان سلام بده و قصد
کنند بان بیرون امدن از نماز را پس میگوئی السلام
علیکم ورحمة الله وبرکاته وقصد میکنی بان
درود بر شما باد و رحمت خدا و برکتهای او
انبیا و ائمه و حفظه را و اشاره میکنی بگوشه چشمها
بطرف راست خود و بدانکه جمیع آنچه ذکر کرده شد در
فصل سنتست مگر آنچه ابتدا کرده باشی بفعل امر پس
آن واجبست فصل و هر گاه فارغ شدی از نماز پس شروع
کن در تعقیب پس بتحقیق که وارد شده در تفسیر قول
خدا تعالی فاذا فرغت فانصب والی ربک فارغب
که مراد اینست که هر گاه فارغ شوی از نماز واجب پس تعب
بکش بسوی پروردگار خود در دعا و رغبت کن بسوی
او در سؤال که عطا میکند بتو و روایت کرده است
شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از حضرت صادق
علیه السلم که فرمود که تعقیب مبالغه کننده ترست
در طلب روزی از رفتن بتجارت در شهرها میخواهد
تعقیب دعا خواندن در عقب نماز و روایت کرده

نیز در تهذیب بسند صحیح از احدهما علیهما السلام
که دعا در عقب نماز واجب افضلست از دعا در عقب نماز
سنت مثل فضیلت نماز واجب بر سنت روایت کرده
ثقة الاسلام در کافی بسند حسن از حضرت باقر که دعا
بعد از نماز سنت و روایات در این باب از ائمه علیهم
السلم بسیار است و افضل تعقیبات تسبیح حضرت فاطمه
زهرا است علیها السلم و روایت کرده است شیخ طایفه
در تهذیب بسند صحیح از حضرت صادق که هر که تسبیح کند
تسبیح فاطمه زهرا را پیش از آنکه بگرداند پاهای خود
را در نماز واجب امرزیده میشود و تکبیر و روایت کرده
است نیز از آنحضرت که فرمودند کما امر میکنیم اطفال
خود را بتسبیح فاطمه زهرا علیها السلم چنانکه امر
میکنیم ایشانرا بنماز پس ملازم شوا نرا پس بدرستیکه
ملازم نشد انرا بنده که بدبخت شود و از آنحضرت
علیه السلام است که فرمود که تسبیح فاطمه زهرا علیها
السلم

السلم در هر روز عقب هر نماز دوست تراست نزد
من از هزار رکعت نماز در هر روز و از حضرت باقر است
علیه السلم که فرمودند که نیست بنده که عبادت کند خدا
را بچیزی از تمجید افضل از تسبیح فاطمه زهرا و اگر چیزی
بود بهتر از آن هر اینه عطا میکرد آنرا پیغمبر
بفاطمه زهرا و روایات در فضیلت تسبیح فاطمه
بسیار در این باب و باید که بوده باشد نشستن تو در
تعقیب متصل بنشستن تو در تشهد و برهمان
هیئت از رو بقبله بودن و تورک و ترک کردن در
اثنای آن کلام و التفات و مانند آنرا پس بتحقیق
که روایت شده است که آنچه ضرر میرساند بنماز ضرر میرساند
بتعقیب پس هرگاه سلام دادی پس تکبیر بگو
سه مرتبه و بلند کن در هر یک دستهای خود را برابر روی
خود بعنوان اینکه پشت انها بطرف روی تو باشد و
کف انها بطرف قبله و این تکبیرها اول تعقیب است

بعد از ان

تعدادان بکو لا اله الا الله الها واحدا ونحن
نیست خدا اگر خدا نیست یکتا و ما ازبرای
له مسلمون لا اله الا الله لا نعبد الا ایاه و
او طلب کننده کانیم نیست خدا اگر خدا پرستش نمیکنیم مگر او را در حالیکه
مخلصین له الدین ولو کره المشرکون لا اله
خالص کرده ایم ازبرای او دین را و هرچند ناخوش دارند مشرکان نیست خدای
الا الله ربنا ورب ابائنا الاولین لا اله الا
مگر خدا پروردگار او پروردگار پدران پیشینیان ما است و نیست خدای مگر
الله وحده وحده انجز وعده ونصر عبده وهزم
خدا تنها است تنها است بجا آورده است وعده خود را و یاری کرده است بنده خود را
الاحزاب وحده فله الملک وله الحمد یحیی ویمیت
و گریزانده است گروهها را به تنهایی پس برای او است پادشاهی و برای او است سپاس زنده میکند و میمیراند
وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر
و او است حی و زنده و نمیرد و بدست او است خیر و او بر همه چیز نهایت توانا است
استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی القیوم
طلب آمرزش میکنم از خدا که نیست خدائی مگر او که همیشه بخود برپا است
واتوب الیه اللهم اهدنی من عندک وافض علی
و توبه میکنم بسوی او خداوندا هدایت کن مرا از نزد خود و بریز بر من

من

من فضلک وانشر علی من رحمتک وانزل علی
از فضل خود و وا کن بر من از رحمت خود و فرود آور بر من
من برکاتک سبحانک لا اله الا انت اغفر لی
از برکتهای خود تسبیح میکنم ترا نیست خدائی مگر تو بیامرز مرا
ذنوبی کلها جمیعا فانه لا یغفر الذنوب کلها
گناهان مرا تمام همه را پس بدرستیکه نمی‌بخشد گناهان را تمام
جمیعا الا انت اللهم انی اسالک من کل
و همه را مگر تو خداوندا بدرستیکه من سؤال میکنم ترا از هر خیری
خیر احاط به علمک واعوذ بک من کل شر احاط
که فرا گرفته است آنرا علم تو و پناه میاورم بتو از هر شری که فرا گرفته
به علمک اللهم انی اسالک عافیتک فی اموری
آنرا علم تو خداوندا بدرستیکه من از تو سؤال میکنم عافیت تو در کارهای
کلها واعوذ بک من خزی الدنیا وعذاب الاخرة
تمام آنها و پناه میاورم بتو از رسوائی دنیا و از عذاب آخرت
واعوذ بوجهک الکریم وسلطانک القدیم
و پناه میاورم بتو بذات کریم تو و پادشاهی قدیم تو
وعزتک التی لا ترام وقدرتک التی لا یمتنع منها
و عزت تو که طلب کرده نمیشود و قدرت تو که ابا نمیکند از آن

شیء

کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از حضرت
صاحب الزمان که سجده افضل چیزیست که تسبیح کرده
شود بآن و بعد درستیکه تسبیح کننده فراموش میکند
تسبیح را و میکرداند سجده را پس نوشته میشود از برای
او آن تسبیح بعد از آن میگوئی و این مخصوص است یا مقلب
القلوب والابصار صل علی محمد وآله وثبت قلبی
ای تغییر فرماینده دلها و دیده ها رحمت فرست بر محمد و آل او و ثابت گردان دل
علی دینک ودین نبیک صلی الله علیه وآله ولا
بر دین خود و دین پیغمبر خود رحمت کن خدا بر او و آل او و میل مده
تزغ قلبی بعد اذ هدیتنی وهب لی من لدنک رحمة
دل مرا بعد از آنکه راه نمودی مرا و ببخش مرا از نزد خود رحمتی
انک انت الوهاب اللهم انی اعوذ بک من زوال
درستیکه تو بسیار بخشنده خداوندا بدرستیکه پناه میاورم بتو از زایل شدن
نعمتک وتحویل عافیتک ومن فجاءة نقمتک ومن درک
نعمت تو و برگردیدن عافیت تو از ناگاه رسیدن عقاب تو و از دریافتن
الشقاء ومن شر ما سبق فی الکتاب اللهم انی اسئلک
دریافتن بدبختی و از شر آنچه پیشی گرفته است در کتاب خدا خداوندا بدرستیکه من

بعزة ملکک وعظیم سلطانک وشدة قوتک علی
سوال میکنم ترا بغلبه پادشاهی تو و بزرگی سلطنت تو و شدت قوت تو
جمیع خلقک ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تفعل
جمیع آفریده گان تو اینکه رحمت بفرستی بر محمد و آل محمد و اینکه بکنی بمن
بی کذا وکذا بعد از آن میگوئی اعیذ نفسی ودینی
بمن فلان و فلان التجا میبرم نفس خود را و دین خود را
واهلی ومالی وولدی واخوانی وما رزقنی ربی
و اهل خود را و مال خود را و فرزندان خود را و برادران خود را و آنچه روزی کرده است
وجمیع من یعنینی امره بالله الاحد الصمد الذی
پروردگار من و همه آنچه را اهتمام دارم در باره آن بخدای یگانه بی نیاز که
لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد وبرب الفلق
نزاییده است و زاییده نشده است و نیست مر او را همتائی و بپروردگار صبح
من شر ما خلق ومن شر غاسق اذا وقب ومن شر
و از شر آنچه آفریده است و از شر شب بسیار تاریک هرگاه داخل شود و از شر
النفاثات فی العقد ومن شر حاسد اذا حسد و
زنان باد دهنده در گره ها و از شر حسود هرگاه حسد برد
برب الناس ملک الناس اله الناس من شر الوسواس
وبپروردگار آدمیان و پادشاه آدمیان و معبود آدمیان از شر وسوسه کننده

الخناس

الخناس الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة
که وسوسه میکند در سرهای سینه مردم از جنیان
والناس پس بخوان سوره فاتحه و آیة الکرسی
و آدمیان
الله لا اله الا هو الحی القیوم لا تأخذه سنة
خدا نیست خدای مگر او که همیشه زنده بخود و بر پا است فرا نمیگیرد او را سستی
ولا نوم له ما فی السموات وما فی الارض من ذا الذی
و نه خواب او را است آنچه در آسمانها است و آنچه در زمین است کیست آنکه
یشفع عنده الا باذنه یعلم ما بین ایدیهم وما
شفاعت کند نزد او مگر باذن او میداند آنچه را پیش روی ایشانست
خلفهم ولا یحیطون بشیء من علمه الا بما شاء وسع
و آنچه را پشت سر ایشانست و احاطه نمیکنند بچیزی از علم او مگر آنچه او خواهد وسعت
کرسیه السموات والارض ولا یؤده حفظهما وهو
دارد کرسی او آسمانها و زمین را و سنگینی نمیکند او را نگاه داشتن آنها
العلی العظیم لا اکراه فی الدین قد تبین الرشد
و اوست بلند مرتبه بزرگ نیست اکراه و جبر در دین بتحقیق که ظاهر شده است رشد
من الغی فمن یکفر بالطاغوت ویؤمن بالله فقد
از گمراهی پس هر که کفر ورزد بشیطان و ایمان آورد بخدا پس بتحقیق

استمسک

استمسک بالعروة الوثقی لا انفصام لها
دست زده است بدستگیره محکم که نیست شکستن مر او را و خدا شنونده
والله سمیع علیم الله ولی الذین آمنوا یخرجهم
است داناست خدا دوست آنهاست که ایمان آوردند بیرون آورد
من الظلمات الی النور والذین کفروا اولیاؤهم
ایشان را از تاریکیها بسوی نور و آنانیکه کفر آوردند دوستان
الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات اولئک
ایشان شیاطین اند بیرون میآورند ایشان را از نور بسوی تاریکیها ایشان
اصحاب النار هم فیها خالدون وآیه شهادت
اصحاب آتش اند و ایشان در آن جاوید خواهند بود همیشه
شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا
گواهی داده که نیست خدای مگر خدا و فرشتگان و خداوندان
العلم قائما بالقسط لا اله الا هو العزیز الحکیم
علم در حالیکه برپا دارنده است عدل را نیست خدای مگر او که غالب است حکیم
وآیه ملک قل اللهم مالک الملک تؤتی الملک
بگو ای محمد خداوند صاحب پادشاهی میدهی پادشاهی
من تشاء وتنزع الملک ممن تشاء وتعز من تشاء
کسی را که میخواهی و میکنی پادشاهی را از کسیکه میخواهی و عزیز میکنی هر کرا

وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

و بدست تست خیر بدرستیکه تو ذلیل میکنی هر کرا میخواهی و بر همه چیز توانائی

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ

داخل میکنی شب را در روز و داخل میکنی روز را در شب

وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ

و بیرون میاوری زنده را از مرده و بیرون میاوری مرده را از زنده

وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ وَالسُّخْرَهِ اِنَّ رَبَّكُمُ

و روزی میدهی هر کرا میخواهی بی حساب بدرستیکه پروردگار

اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ

خدائیست که آفرید آسمانها و زمین را در شش روز

ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ

پس استوی شد بر عرش بپوشاند شب را به روز طلب میکنند

حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِاَمْرِهِ

شتابان و آفریده است آفتاب و ماه را و ستاره ها را در حالیکه رام کرده شده اند

اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

بعزمان او آگاه باشید که از برای خداست خلق و امر مقدس است پروردگار عالمیان

اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

بخوانید پروردگار خود را فروتنی کننده و پنهان بدرستیکه خدا دوست نمیدارد از حد گذرندگان را

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ

فساد مکنید در زمین بعد از اصلاح آن و بخوانید خدا را

خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

خوف دارنده و طمع کننده بدرستیکه رحمت خدا نزدیک است بر نیکوکاران

واخر کهف قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ

بگو ای محمد اگر بوده باشد دریا مداد از برای کلمات

رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي

پروردگار من هر آینه تمام شود دریا پیش از آنکه تمام شود کلمات پروردگار من

وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ

هر چند بیاوریم مثل آنها از امداد کردن بگو ای محمد بدرستیکه من نیستم مگر آدمی مثل شما

يُوحٰى اِلَيَّ اَنَّمَا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا

فرستاده شده وحی بسوی من بدرستیکه خدای شما خدائیست واحد پس هر کس داشته باشد امید

لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ

ملاقات پروردگار خود عمل کند عملی نیکو و شریک نگرداند بعبادت

بِعِبَادَةِ رَبِّهِ اَحَدًا واز اول سوره بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

پروردگار خود کسی را والصافات بنام خدای بخشاینده مهربان

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا

قسم میخورم بگروهها که صف زده اند صف زدنی و رانده اند راندنی پس خوانده اند ذکر را

إن إلهكم لواحد رب السموات والأرض وما

بدرستیکه پروردگار شما یکیست پروردگار آسمانها و زمین و آنچه

بينهما ورب المشارق إنا زينا السماء الدنيا

میان آنهاست و پروردگار مشرق است بدرستیکه زینت دادیم آسمان را نزدیک

بزينة الكواكب وحفظا من كل شيطان مارد

بآرایش ستارهاست وحفظ از کل شیطان سرکش

لا يسمعون إلى الملإ الأعلى ويقذفون من

نمیشنوند و گوش نمیدهند سوی گروه بلند مرتبه و دور میشوند از هر

كل جانب دحورا ولهم عذاب واصب إلا من

جانبی جهت راندن و از برای ایشانست عذاب دایم مگر آنکه

خطف الخطفة فأتبعه شهاب ثاقب وإنه

ربودن و ربودن پس از پی او آمد شهاب درخشان

از آخر والصافات سبحان ربك رب العزة عما

پاکست پروردگار تو پروردگار عزت از آنکه

يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب

وصف میکنند کفار و درود بر رسولان و سپاس از برای خدا که

العالمين وسورة الرحمن يا معشر الجن والإنس

پروردگار عالمیانست ای گروه جن و انس

إن

إن استطعتم أن تنفذوا من أقطار السموات

اگر میتوانید که بیرون روید از اطراف آسمانها

والأرض فانفذوا لا تنفذون إلا بسلطان

و زمین پس بیرون روید بیرون نمیروید مگر بقوتی

فبأي آلاء ربكما تكذبان يرسل عليكما شواظ

پس بکدام یک از نعمتهای خدا تکذیب میکنید شما فرستاده میشود بر شما

من نار ونحاس فلا تنتصران وچهار آیه از آخر

زبانه از آتش و دود پس یاری داده نمیشوید

سوره حشر

لو أنزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا

اگر میفرستادیم این قرآن را بر کوهی هر آینه میدیدی او را

متصدعا من خشية الله وتلك الأمثال نضربها

زاری کننده و شکافته شونده از ترس خدا و این مثلها میزنیم

للناس لعلهم يتفكرون هو الله الذي لا إله

آنها را برای مردمان شاید ایشان متفکر باشند اوست خدائیکه نیست خدا

إلا هو عالم الغيب والشهادة هو الرحمن الرحيم

مگر او داناست غیب و شهادت اوست بخشنده مهربان

هو الله الذي لا إله إلا هو الملك القدوس

اوست خدائیکه نیست خدائی مگر او پادشاه بسیار پاکیزه

اَلسَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
سلام امان دهنده حفظ کننده عزیز جبار دست گیر
سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ
پاکیست خدا از آنچه شریک میکنند مشرکان او است خدای تقدیر کننده
الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ لَهُ
آفریننده صورت بخشنده از برای او نامهای نیکو تسبیح میکنند
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
از برای او آنچه در آسمانها و زمین است و او است عزیز حکیم
بعد از آن میخوانی سوره قل هو الله احد دوازده
مرتبه بعد از آن میگوئی در حالی که گشاده باشی دستهای
خود را برابر روی خود اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْاَلُكَ بِاسْمِكَ
خداوندا بدرستیکه من سوال میکنم ترا بحق نام
الْمَكْنُونِ الْمَخْزُونِ الطُّهْرِ الطَّاهِرِ الْمُبَارَكِ وَ
پنهان کرده شده خزانه گذاشته شده پاک پاک مبارک تو و سوال
اَسْاَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَسُلْطَانِكَ الْقَدِيمِ
میکنم ترا بحق نام تو عظیم و پادشاهی تو قدیم است
يَا وَاهِبَ الْعَطَايَا يَا مُطْلِقَ الْاُسَارٰى يَا فَكَّاكَ الرِّقَابِ
ای بخشنده عطاها ای رها کننده اسیران خلاص کننده گردنها
مِنَ النَّارِ اَسْاَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
از آتش سوال میکنم ترا اینکه رحمت بفرستی بر محمد و آل محمد

وَاَنْ تُعْتِقَ رَقَبَتِيْ مِنَ النَّارِ وَاَنْ تُخْرِجَنِيْ مِنَ الدُّنْيَا
و اینکه آزاد کنی گردن مرا از آتش و اینکه بیرون بری مرا از دنیا
اٰمِنًا وَتُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ سَالِمًا وَاَنْ تَجْعَلَ دُعَائِيْ
ایمن و داخل کنی مرا به بهشت سالم و اینکه بگردانی دعای مرا
اَوَّلَهُ فَلَاحًا وَاَوْسَطَهُ نَجَاحًا وَاٰخِرَهُ صَلَاحًا اِنَّكَ
اول آنرا نجاتی و وسط آنرا فیروزی و آخر آنرا اصلاحی بدرستیکه تو
اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ بعد از آن میگوئی و این
توئی دانای غیبها مخصوص به تعقیب صبح است
اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَصْبَحْتُ اُشْهِدُكَ وَكَفٰى بِكَ شَهِيدًا
خداوندا بدرستیکه من داخل صباح شدم در حالیکه گواه میگیرم ترا و بس است تو برای
وَاُشْهِدُ مَلَائِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَسُكَّانَ
گواهی و گواه میگیرم ملائکان ترا و بردارنده عرش ترا و ساکنان
سَمٰوَاتِكَ وَاَرْضِكَ وَاَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ
آسمانهای ترا و زمین ترا و پیغمبران ترا و رسولان ترا
وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ فَاشْهَدْ
و صالحان از بنده گان ترا و جمیع آفریدگان ترا پس گواه شو از برای
لِيْ وَكَفٰى بِكَ شَهِيدًا اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ وَحْدَكَ لَا
من و بس است تو برای گواهی بدرستیکه توئی خدای یگانه نیست انباز
شَرِيكَ لَكَ وَاَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ
از برای تو و اینکه محمد رحمت بفرستد خدا بر او و آل او

عبدك

عبدك ورسولك وان كل معبود مما دون

بنده تو و پیغمبر تو و اینکه هر عبادت کرده شده از

عرشك الى قرار ارضيك السابعة السفلى باطل

پائین عرش تا قرارگاه زمین هفتمین پائین تو باطل است

مضمحل ما عدا وجهك الكريم فانت اعز واكرم

و مضمحل است غیر ذات تو که کریم است پس بدرستیکه او عزیزتر و کریمتر

واعلم من ان يصف الواصفون كنه جلاله

و عالمتر از همه وصف کننده وصف کنندگان بنهایت بزرگی

او تهتدى القلوب الى كنه عظمته يامن فاق

او دلها یا اینکه راه بیابند بکنه حکمت او ای آنکه

مدح المادحين فخر مدحه وعدا وصف

از مدح مدح کنندگان فخر مدح او و تجاوز کرده است از وصف

الواصفين مآثر حمده وجل عن مقالة الناطقين

وصف کنندگان مکرمتهای حمد او و بلند است از گفتن حرف زنندگان

تعظيم شانه صل على محمد وال محمد وافعل بنا

عظمت شأن او رحمت فرست بر محمد و اولاد محمد و بکن با ما آنچه

ما انت اهله يا اهل التقوى واهل المغفرة

تو سزاوار آنی ای سزاوار پرهیزکاری و سزاوار آمرزش

بعد ازان سبحان الله كلما سبح الله شئ وكما

میگوئی تسبیح میکنم تسبیح خدا هرگاه تسبیح کند خدا را چیزی و چنانکه

يحب الله ان يسبح وكما هو اهله وكما ينبغى

دوست میدارد خدا که تسبیح کرده شود و چنانکه او سزاوار است و سزاوار است از برای

لكرم وجهه وعز جلاله والحمد لله كلما

کریمی ذات او و غلبه بزرگی او و حمد از برای خدا است هرگاه

حمد الله شئ وكما يحب الله ان يحمد وكما هو

حمد کند خدا را چیزی و چنانکه دوست میدارد خدا که حمد کرده شود و چنانکه او

اهله وكما ينبغى لكرم وجهه وعز جلاله

سزاوار است و چنانکه سزاوار است از برای کریمی ذات او و غلبه بزرگی او

ولا اله الا الله كلما هلل الله شئ وكما

نیست خدائی مگر خدا هرگاه تهلیل کند خدا را چیزی و چنانکه دوست

يحب الله ان يهلل وكما هو اهله وكما ينبغى

میدارد خدا که تهلیل کرده شود و چنانکه او سزاوار است و چنانکه سزاوار است

لكرم وجهه وعز جلاله والله اكبر كلما

از برای کریمی ذات او و غلبه بزرگی او و خدا بزرگتر است هرگاه

كبر الله شئ وكما يحب الله ان يكبر وكما هو

تکبیر کند خدا را چیزی و چنانکه دوست دارد خدا که تکبیر کرده شود و چنانکه او

اهله وكما ينبغى لكرم وجهه وعز جلاله

سزاوار است و چنانکه سزاوار است از برای کریمی ذات او و غلبه بزرگی او

سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر

تسبیح میکنم تسبیح خدا و ستایش مر خدا راست و نیست خدائی مگر خدا و خدا بزرگست

عَلٰی کُلِّ نِعْمَةٍ اَنْعَمَ بِهَا عَلَیَّ وَ عَلٰی کُلِّ اَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ

بر همه نعمتی که انعام کرده است با آن بر من و بر همه کس از آفریدگان

مِمَّنْ کَانَ اَوْ یَکُوْنُ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَةِ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ

از آنکه بوده است یا خواهد بود تا روز قیامت خداوندا بدرستیکه من

اَسْئَلُکَ خَیْرَ مَا اَرْجُوْ وَ خَیْرَ مَا لَا اَرْجُوْ وَ اَعُوْذُ

سؤال میکنم ترا خیر آنچه امید دارم و خیر آنچه امید ندارم و پناه میاورم

بِکَ مِنْ شَرِّ مَا اَحْذَرُ وَ مِنْ شَرِّ مَا لَا اَحْذَرُ

بتو از شر آنچه خوف دارم و از شر آنچه خوف ندارم

خوانده شود و بعد از آن میگوئی و ابن زد غائبست که در دم تبریزی

بِسْمِ اللّٰهِ خَیْرِ الْاَسْمَآءِ بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْاَرْضِ وَ

بنام خدا بهترین نامهاست بنام خدا پروردگار زمین و آسمان

السَّمَآءِ بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا یَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ سَمٌّ

بنام خدا که ضرر نمیرساند با نام او زهری

وَ لَا دَآءٌ بِسْمِ اللّٰهِ اَصْبَحْتُ وَ عَلَی اللّٰهِ تَوَکَّلْتُ

و نه کوفتی بنام خدا داخل صباح شدم و بر خدا توکل کردم

بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰی قَلْبِیْ وَ نَفْسِیْ بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰی دِیْنِیْ وَ

بنام خدا بر قلب من و نفس من بنام خدا بر دین من

عَقْلِیْ بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰی اَهْلِیْ وَ مَالِیْ بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰی مَا

و عقل من بنام خدا بر اهل من و مال من بنام خدا بر آنچه

اَعْطَانِیْ رَبِّیْ بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا یَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَیْءٌ

عطا کرده است بر من بنام خدا که ضرر نمیرساند با نام او چیزی

فِی الْاَرْضِ وَ لَا فِی السَّمَآءِ وَ هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ

در زمین و نه در آسمان و اوست شنونده و داناست

اَللّٰهُ اَللّٰهُ رَبِّیْ حَقًّا لَا اُشْرِکُ بِهٖ شَیْئًا اَللّٰهُ اَکْبَرُ

خداست خدا پروردگار حقست و شریک نکنم با او چیزی را خدا بزرگتر است

اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَعَزُّ وَ اَجَلُّ مِمَّا اَخَافُ

خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است خدا غالب تر و بزرگتر است از آنچه میترسم

وَ اَحْذَرُ عَزَّ جَارُکَ وَ جَلَّ ثَنَآؤُکَ وَ تَقَدَّسَتْ اَسْمَآؤُکَ

و خوف دارم عزیز است همسایه تو و بزرگتر است ثنای تو و پاکست اسم تو

وَ لَا اِلٰهَ غَیْرُکَ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرِّ نَفْسِیْ

و نیست خدائی غیر تو خداوندا بدرستیکه من پناه میاورم بتو از شر نفس من

وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ سُلْطَانٍ شَدِیْدٍ وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ

و از شر هر پادشاه سختی و از شر هر

شَیْطَانٍ مَرِیْدٍ وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ جَبَّارٍ عَنِیْدٍ وَ مِنْ شَرِّ

شیطان سرکشی و از شر هر جبر کننده عنید و از شر

قَضَآءِ السُّوْٓءِ وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ دَآبَّةٍ اَنْتَ اٰخِذٌ

قضای بد و از شر هر جنبنده و تو گیرنده باشی

بناصيتها انك على صراط مستقيم وانت على كل
ناصيه او بدرستيكه تو بر راه راستي و تو بر هر چيز
شيء حفيظ ان وليي الله الذي نزل الكتاب
نگاه دارنده‌اي بدرستيكه دوست من خداست كه فرو فرستاده است كتاب
وهو يتولى الصالحين فان تولوا فقل حسبي الله
و او متولي صالحانست پس اگر اعراض كنند پس بگو بس است مرا خدا
لا اله الا هو عليه توكلت وهو رب العرش
نيست خدائي مگر او و بر اوست توكل كرده‌ام و اوست پروردگار عرش
العظيم فسيكفيكهم الله وهو السميع العليم
بزرگ پس زود باشد كه كفايت كند شر ايشان را از تو و اوست شنونده و دانا
ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم وصلى
و نيست حولي و نه قوتي مگر از خدا بلند مرتبه و بزرگ و رحمت كند
الله على خير خلقه محمد وآله الطاهرين بعد
خدا بر بهترين آفريدگان خود محمد و آل و اولاد او پاكان
از آن ميگوئي و اين نيز مخصوص است بتعقيب صبح
بسم الله وصلى الله على محمد وآله وافوض امري
بنام خدا و رحمت كناد خدا بر محمد و آل او و وا ميگذارم امر خود را
الى الله ان الله بصير بالعباد فوقيه الله سيئات
بسوي خدا بدرستيكه خدا بيناست به بندگان پس هدايت كند خدا گناه

ما مكروا لا اله الا انت سبحانك اني كنت
آنچه مكر كنند نيست خدائي مگر تو پاكي ياد ميكنم بدرستيكه من بودم
من الظالمين فاستجبنا له ونجيناه من الغم
از ستم كنندگان پس اجابت كرديم او را و نجات داديم از غم
وكذلك ننجي المؤمنين حسبنا الله ونعم
همچنين نجات ميدهيم مومنان را بس است ما را خدا و بهترين
الوكيل فانقلبوا بنعمة من الله وفضل لم
وكيلي است پس برگشتند بنعمتي از جانب خدا و زيادتي
يمسسهم سوء ما شاء الله لا حول ولا قوة
نرسيده بايشان مكروهي آنچه خواسته باشد خدا نيست حولي و نه قوتي
الا بالله ما شاء الله لا ما شاء الناس ما شاء
مگر بخدا آنچه خواسته است خدا نه آنچه خواسته‌اند مردم آنچه خواسته است
الله وان كره الناس حسبي الرب من المربوبين
خدا و اگر چه ناخوش دارند مردم بس است مرا خدا پروردگار از روزي
حسبي الخالق من المخلوقين حسبي الرازق من
بس است مرا آفريننده از آفريده شده‌ها بس است مرا روزي دهنده
المرزوقين حسبي الذي لم يزل حسبي حسبي من كان
از روزي داده شدگان بس است مرا آنچه هميشه بس است مرا بس است مرا آنكه بود
مذ كنت حسبي حسبي الله لا اله الا هو عليه
تا وام كه من بودم بس است مرا بس است مرا خدا نيست خدائي مگر او بر او

توكلت

توكلت وهو رب العرش العظيم بعد از ان اللهم
توكل كردم واوست پروردگار عرش بزرگ ميگوئی خداوندا
اصبح ظلمی مستجيراً بعفوك واصبحت ذنوبی
داخل صباح شدم ظلم من پناه جوينده بدر گذشتن تو و داخل صباح شده است گناهان
مستجيرة بمغفرتك واصبح خوفی مستجيراً بامانك
پناه جوينده بآمرزش تو و داخل صباح شدم پناه جوينده بتو امان تو
واصبح فقری مستجيراً بغناك واصبح ذلی مستجيراً
داخل صباح شده است درويشی پناه جوينده بتوانگری تو و داخل صباح شدم خواری من پناه
بعزك واصبح ضعفی مستجيراً بقوتك واصبح
جوينده بعزت تو داخل صباح شده است ضعف من پناه جوينده بقوت تو داخل صباح شده است
وجهی الفانی مستجيراً بوجهك الباقی يا كائناً قبل
ذات فانی من پناه جوينده بذات باقی تو ای موجود پيش از هر چيز
كل شیء ويا كائناً بعد كل شیء يا مكون كل شیء
ای موجود كننده هر چيز بعد از هر چيز ای موجود كننده هر چيز
صل علی محمد وآل محمد واجعل لی من امری فرجاً
رحمت فرست بر محمد و اولاد او و بگردان از برای من از امر من گشادگی
ومخرجاً وارزقنی من حيث احتسب ومن حيث لا
و خارج شونده و روزی ده مرا از آنجا که گمان دارم و از آنجا که گمان ندارم

احتسب بعد از ان ميگوئی هفت مرتبه وحال آنكه
گرفته باشی ريش خود را بدست راست و گشوده باشی
كف دست چپ را يا رب محمد وآل محمد صل علی
بسوی آسمان ای پروردگار محمد و آل محمد رحمت فرست بر
محمد وآل محمد وعجل فرج آل محمد وهفت مرتبه
محمد و آل محمد بتعجيل رسان راحت آل محمد را ميگوئی
يا رب محمد وآل محمد صل علی محمد وآل محمد واعتق
ای پروردگار محمد و آل محمد رحمت فرست بر محمد و آل محمد و آزاد گردان
رقبتی من النار بعد از ان يا الله يا رحمن يا رحيم
گردن مرا از آتش ميگوئی ای خدا ای بخشاينده ای مهربان
يا حی يا قيوم برحمتك استغيث اللهم انت ثقتی
ای زنده ای پاينده بهميشه برحمت تو فرياد رسی ميطلبم خداوندا تو اعتماد منی
فی كل كربة وانت رجائی فی كل شدة وانت لی
در هر سختی و تو از برای منی و تو اميد منی در هر شدت و تو از برای منی
فی كل امر نزل بی ثقة وعدة فاغفر لی ذنوبی
در هر امری كه فرود آيد بر من اعتماد و تهيه پس بيامرز از برای من گناهان مرا
كلها واكشف همی وفرج غمی اللهم اغننی بحلالك
همه آنها را و زايل كن اندوه مرا و برطرف كن غم مرا خداوندا بی نياز گردان مرا بحلال

عَنْ حَرامِكَ وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِواكَ بعد
از حرام تو و بفضل تو از کسی که غیر تو باشد ازان
میکوی وابتدا خوانده میشود در شام نیز
اَللّٰهُمَّ مُعْتَصِماً بِذِمامِكَ الْمَنيعِ الَّذي لا يُحاوَلُ
خداوندا دست زننده بحرمت قوی غالب که قصد کرده نمیشود
وَلا يُطاوَلُ مِنْ شَرِّ كُلِّ غاشِمٍ وَطارِقٍ مِنْ سائِرِ
و نزاع کرده نمیشود از شر هر ستم کننده و وارد شونده در شب
ما خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ الصّامِتِ وَالنّاطِقِ في
از جمیع آنچه آفریده از آفریده کان خود خاموش و گویا در
جُنَّةٍ مِنْ كُلِّ مَخُوفٍ بِلِباسٍ سابِغَةٍ وَلاءِ
بوشانده و نگاه دارد از هر چه مخوف باشد بلباس فراخ که آن دوستی
اَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَ
اهل بیت پیغمبر تو محمد رحمتهای تو بر او و بر
عَلَيْهِمْ مُحْتَجِباً مِنْ كُلِّ قاصِدٍ لي بِاَذِيَّةٍ بِجِدارٍ
بر ایشان پوشیده شده از هر قصد مرا بآزار رسانیدن بدیوار
حَصينِ الْاِخْلاصِ فِي الْاِعْتِرافِ بِحَقِّهِمْ وَالتَّمَسُّكِ
اخلاص در اقرار بحق ایشان و دست زدن
بِحَبْلِهِمْ مُوقِناً اَنَّ الْحَقَّ لَهُمْ وَمَعَهُمْ وَفيهِمْ
بریسمان ایشان یقین دارنده باینکه حق برای ایشانست یا هرکه دوستی

وَبِهِمْ اُوالي مَنْ والَوْا وَاُجانِبُ مَنْ جانَبُوا فَصَلِّ
یا هر که دوستی کرده اند و دوری میکنم از هر که دوری کرده اند پس رحمت فرست
عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَعِذْنِي اللّٰهُمَّ بِهِمْ مِنْ شَرِّ
بر محمد و آل محمد و پناه ده مرا خداوندا بایشان از شر هر چه
ما اَتَّقيهِ يا عَظيمُ حَجَزْتُ الْاَعادِيَ عَنّي
حذر دارم ای بزرگ منع کردم دشمنان را از خود
بِبَديعِ السَّماواتِ وَالْاَرْضِ اِنّا جَعَلْنا مِنْ بَيْنِ
به پدید آرنده آسمانها و زمین و بگردانیدیم از پیش روی
اَيْديهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدّاً فَاَغْشَيْناهُمْ
ایشان سدی و از پس ایشان سدی پس پوشانیدیم ایشان را
فَهُمْ لا يُبْصِرُونَ بعد ازان میکوی واین
پس ایشان نمیبینند — مخصوص است بتعقیب صبح
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي اَذْهَبَ اللَّيْلَ مُظْلِماً بِقُدْرَتِهِ
سپاس مر خدا را که برد شب را بقدرت خود و آورد
وَجاءَ بِالنَّهارِ مُبْصِراً بِرَحْمَتِهِ خَلْقاً جَديداً وَنَحْنُ
روز را برحمت خود در حالیکه آفریده است تازه و ما
في عافِيَةٍ بِمَنِّهِ وَجُودِهِ وَكَرَمِهِ مَرْحَباً بِالْحافِظَيْنِ
در عافیت بمنت او و جود او و کرم او مرحبا بدو فرشته حفظ کننده
والتفات کن بجانب راست خود و بگو اُكْتُبا
بنویسید

وَحَيَّاكُمَا اللّٰهُ مِنْ كَاتِبَيْنِ وَالْتَفَا تُكُنْ بِجَانِبِ

وسلام فرستد بر شما خدا ای دو نویسنده   چپ خود و بگو

اُكْتُبَا رَحِمَكُمَا اللّٰهُ بِسْمِ اللّٰهِ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ

بنویسید رحمت کند شما را خدا بنام خدا شهادت میدهم که نیست خدائی

اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا

مگر خدا تنهاست نیست شریک از برای او و گواهی میدهم که بدرستیکه محمد

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ

بنده اوست و رسول وی است و گواهی میدهم بدرستیکه قیامت آینده است

لَا رَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ

نیست شکی در آن و اینکه خدای بر می انگیزد هر کرا که در قبرها است

عَلٰى ذٰلِكَ اَحْيٰى وَعَلَيْهِ اَمُوتُ وَعَلَيْهِ اُبْعَثُ

براین عقائد زنده ام و براین می میرم و براین انگیخته میشوم

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ اِقْرَاٰ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ

اگر خدا خواسته باشد بخوانید برسانید بمحمد رحمت خدای بر او و آل او

مِنِّي السَّلَامَ بَعْدَ اَنِ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ

از جانب من دعا و سلام میگوئی خداوندا رحمت فرست بر محمد

وَاٰلِ مُحَمَّدٍ فِي النَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ

و آل محمد در روز هر گاه ظاهر شود رحمت بفرست بر محمد

وَاٰلِ مُحَمَّدٍ فِي اللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ

و آل محمد در شب هر گاه بپوشاند و رحمت فرست بر محمد و آل

مُحَمَّدٍ فِي الْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰى وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ

محمد در آخرت و دنیا و رحمت فرست بر محمد و آل محمد

مَا لَاحَ الْجَدِيدَانِ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ مَا اطَّرَدَ

مادام که ظاهر شوند دو تازه و رحمت فرست بر محمد و آل محمد مادام که رانده شوند

الْخَافِقَانِ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ مَا حَدَى الْحَادِيَانِ

مغرب و مشرق و رحمت فرست بر محمد و آل محمد مادام که رانند آن دو راننده

وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ مَا عَسْعَسَ لَيْلٌ وَمَا

و رحمت فرست بر محمد و آل محمد مادام بیاید شب و مادام

اَدْلَهَمَّ ظَلَامٌ وَمَا تَنَفَّسَ صُبْحٌ وَمَا اَضَاءَ فَجْرٌ

که پدید شود تاریکی و مادام نفس باشد صبح و مادام که روشن شود فجر

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا خَطِيبَ وَفْدِ الْمُؤْمِنِينَ اِلَيْكَ

خداوندا بگردان محمد خطیب وارد شونده گان مؤمنان بطرف تو

وَالْمَكْسُوَّ حُلَلَ الْاَمَانِ اِذَا وَقَفَ بَيْنَ يَدَيْكَ

و لباس پوشانیده شده جامه های امان زمانیکه بایستد در برابر تو

وَالنَّاطِقَ اِذَا خَرِسَتِ الْاَلْسُنُ بِالثَّنَاءِ عَلَيْكَ

و گویا زمانیکه گنگ شوند زبانها بستایش بر تو

اَللّٰهُمَّ اَعْلِ مَنْزِلَتَهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَاَظْهِرْ

خداوندا بلند گردان منزلت او را و رفیع کن درجه مرتبه او را و ظاهر کن

حجته وتقبل شفاعته وابعثه المقام
حجت اورا وقبول کن شفاعت اورا وبفرست اورا بمنزل
المحمود الذی وعدته واغفر له ما احدث
پسندیده شده که وعده کرده اورا وبیامرز از برای او آنچه احداث کردند
المحدثون من امته بعده اللهم انی اسئلک
احداث کنندها از امت او بعد از او خداوندا سوال میکنم ترا
موجبات رحمتک وعزائم مغفرتک والغنیمة
واجب سازندها رحمت ترا وحتم کنندهای آمرزش ترا وغنیمت بردن
من کل بر والسلامة من کل اثم واسئلک
از هر احسانی وسلامتی از هر گناهی وسوال میکنم ترا
الفوز بالجنة والنجاة من النار اللهم صل
فیروزی به بهشت ونجات از آتش خداوندا رحمت فرست
علی محمد وآل محمد واجعل لی فی صلوتی
بر محمد وآل محمد وبگردان از برای من در نماز من
ودعائی برکة تطهر بها قلبی وتؤمن بها
ودعای من برکت که پاک گردانی بآن دل مرا وامان دهی بآن
روعی وتکشف بها کربی وتغفر بها ذنبی
خوف مرا ورفع کنی بآن اندوه مرا وبیامرزی بآن گناه مرا
وتصلح بها امری وتغنی بها فقری وتذهب بها
واصلاح کنی بآن امر مرا وتوانگر کنی بآن فقر مرا وببری بآن

ضری وتفرج بها همی وتسلی بها غمی وتشفی بها
بدحالی مرا وزایل کنی بآن هم مرا وتسلی فرمائی بآن غم مرا وشفا دهی بآن
سقمی وتؤمن بها خوفی وتجلوا بها حزنی وتقضی
ناخوشی مرا وامان دهی بآن ترس مرا وبرطرف کنی بآن حزن مرا وادا کنی
بها دینی وتجمع بها شملی وتبیض بها وجهی واجعل
بآن دین مرا وجمع کنی بآن پراکنده مرا وسفید گردانی بآن روی مرا
ما عندک خیرا لی بعد ازان میگوئی اللهم انی ادعوک
وبگردانی آنچه را نزد تست خیر برای من خداوندا بدرستیکه من میخوانم ترا
لهم لا یفرجه غیرک ولرحمة لا تنال الا
برای اندوهی که گشایش نمیدهد اورا غیر از تو وبرای رحمتی که رسیده شده نمیشود
منک ولحاجة لا یقضیها الا انت یا کریم
مگر از تو وبرای حاجتی که بر نمیآورد آنرا مگر تو ای صاحب بسیار خیر
اللهم کما کان من شانک ما اردتنی به من
خداوندا چنانکه بود از امر آنچه اراده کرده بودی مرا بآن از یاد آوری تو
ذکرک والهمتنیه من شکرک ودعائک
ودر دل من انداخته بودی آنرا از شکر تو وخواندن
فلیکن من شانک الاجابة لی فیما دعوتک
پس بوده باشد از امر تو اجابت کردن مرا در آنچه خواندم ترا
والنجاة مما فزعت الیک منه فان لم اکن
ونجات از آنچه پناه آورده ام بسوی تو از آن پس اگر نبوده باشم من

اَهْلاً اَنْ اَبْلُغَ رَحْمَتَكَ فَاِنَّ رَحْمَتَكَ اَهْلٌ اَنْ

سزاوار اینکه برسم برحمت تو پس بدرستیکه رحمت تو سزاوار است که برسد

تَبْلُغَنِي وَ تَسَعَنِي لِاَنَّهَا وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَ اَنَا شَيْءٌ

بمن و گنجایش داشته باشد مرا زیرا که گنجایش دارد هر چیز را و من چیزیم

فَلْتَسَعْنِي رَحْمَتُكَ يَا مَوْلَايَ يَا مَنْ لَا اَرْجُو وَ حَالِي ...

پس باید که گنجایش داشته باشد مرا رحمت تو ای مولای من ای کریم ای جواد ای بخشنده

اِلٰهِي اِنَّ ذُنُوبِي وَ كَثْرَتَهَا قَدْ غَبَّرَتْ وَجْهِي عِنْدَكَ

ای خدای من بدرستیکه گناهان من و بسیاری آنها بتحقیق که غبار آلوده کرده است روی مرا نزد تو

وَ حَجَبَتْنِي عَنِ اسْتِيهَالِ رَحْمَتِكَ وَ بَاعَدَتْنِي عَنِ

و مانع شده است مرا از مستوجب بودن رحمت تو و دور کرده است مرا از

اسْتِنْجَازِ مَغْفِرَتِكَ وَ لَوْ لَا تَعَلُّقِي بِآلَائِكَ وَ تَمَسُّكِي

استحقاق آمرزش تو و اگر نبودی تعلق من به نعمتهای تو و دست زدن من

بِالرَّجَاءِ لِمَا وَعَدْتَ اَمْثَالِي مِنَ الْمُسْرِفِينَ وَ اَشْبَاهِي

با امید داری تو وعده کرده تو امثال مرا از اسراف کنندگان و مانندهای مرا

مِنَ الْخَاطِئِينَ بِقَوْلِكَ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا

از گناهکاران بگفته تو ای بندگان آنانیکه اسراف کردند

عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ

بر نفسهای خودشان نا امید نشوید از رحمت خدا بدرستیکه خدا

يَغْفِرُ

يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعاً اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

خدا میآمرزد گناهان را جمیعاً بدرستیکه خدا اوست بسیار آمرزنده مهربان

وَ حَذَّرْتَ الْقَانِطِينَ مِنْ رَحْمَتِكَ فَقُلْتَ وَ مَنْ

و ترساننده آنانرا که نومید شدند از رحمت تو پس گفته که و کیست نومید میشود

يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ اِلَّا الضَّالُّونَ ثُمَّ نَدَبْتَنَا

از رحمت پروردگار مگر گمراهان پس خوانده ما را بسبب

بِرَحْمَتِكَ اِلٰى دُعَائِكَ فَقُلْتَ ادْعُونِي اَسْتَجِبْ

رحمت مهربانی بسوی خود خواندن تو پس فرموده بخوانید مرا اجابت میکنم

لَكُمْ اِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ

مر شما را بدرستیکه آن کسانیکه تکبر میورزند از عبادت من زود باشد

جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ اِلٰهِي لَقَدْ كَانَ ذُلُّ الْاِيَاسِ

داخل میشوند جهنم را خوار شده گان ای خدای من بتحقیق بود ذلت نومیدی

عَلَيَّ مُشْتَمِلاً وَ الْقُنُوطُ مِنْ رَحْمَتِكَ بِي مُلْتَحِفاً

بر من شامل و یاس از رحمت تو بمن لاحق

اِلٰهِي قَدْ وَعَدْتَ الْمُحْسِنَ ظَنَّهُ بِكَ ثَوَاباً وَ اَوْعَدْتَ

الهی من بتحقیق وعده کرده کسی را که نیکو کرده است گمان خود را بتو ثواب را و وعید

الْمُسِيءَ ظَنَّهُ بِكَ عِقَاباً اَللّٰهُمَّ وَ قَدْ اَسْبَلَ دَمْعِي

فرموده کسی را که بد کرده است گمانش را عذاب تو خداوندا بتحقیق که روان کرده است

حُسْنُ الظَّنِّ بِكَ فِي عِتْقِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ تَغَمُّدِ

نیکوئی گمان بتو در آزاد کردن من از آتش و پوشاندن گناهان

ذَلِكَ وَأَقالَهُ عَثْرَتِي وَقَبِلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ
گناه من وچشم پوشد ازلغزش وخطای من وگفته تو حق است
الَّذِي لا خُلْفَ فِيهِ وَلا تَبْدِيلَ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ
نیست خلافی در آن ونه تغییری روزیکه میخوانیم هر
أُناسٍ بِإِمامِهِمْ اللّهُمَّ إِنِّي أُقِرُّ وَأَشْهَدُ وَأَعْتَرِفُ
طایفه از مردمان را با پادشاهان خداوندا بدرستیکه اقرار میکنم وگواهی میدهم واعتراف
وَلا أَجْحَدُ وَأُسِرُّ وَأُظْهِرُ وَأُعْلِنُ وَأُبْطِنُ بِأَنَّكَ
میکنم وانکار نمیکنم ودر پنهان وظاهر وآشکار وباطن باینکه توئی تو
أَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ وَحْدَكَ لا شَرِيكَ
خدائی که نیست خدائی مگر تو وتنهائی نیست شریکی
لَكَ وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَأَنَّ عَلِيّاً
مرترا وبدرستیکه محمد بنده تو ورسول تست واینکه علی
أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَسَيِّدُ الْوَصِيِّينَ وَوارِثُ
امیر وبزرگ کرده مؤمنان وبزرگ جانشینان پیغمبر تست و وارث
عِلْمِ النَّبِيِّينَ وَقاتِلُ الْمُشْرِكِينَ وَإِمامُ
علم پیغمبران وکشنده مشرکان وپیشوای
الْمُتَّقِينَ وَمُجاهِدُ النّاكِثِينَ وَالْقاسِطِينَ
پرهیزکاران وجهاد کننده باجمعی که شکننده اند وجمعی که جور کننده اند
وَالْمارِقِينَ إِمامِي وَحُجَّتِي وَصِراطِي وَدَلِيلِي وَ
وجمعی که از دین بیرون رونده اند امام من وحجت من وراه من ودلیل من

وَمَنْ لا أَثِقُ بِالْأَعْمالِ وَإِنْ زَكَتْ وَلا أَراها مُنْجِيَةً
از برای من وکسیست که اعتماد ندارم بعملها اگرچه پاکیزه باشند ونمی بینم کردارها را
وَإِنْ صَلَحَتْ إِلّا بِوِلايَتِهِ وَالْائْتِمامِ بِهِ وَالْإِقْرارِ
نجات دهنده وهرچند نیکو باشند مگر بدوستی ومحبت او وپیروی او واقرار کردن
بِفَضائِلِهِ وَالْقَبُولِ مِنْ حَمَلَتِها وَالتَّسْلِيمِ لِرُواتِها
بفضیلتهای او وقبول کردن از نقل کننده گان فضیلتها وگردن نهادن
اللّهُمَّ وَأُقِرُّ بِأَوْصِيائِهِ مِنْ أَبْنائِهِ أَئِمَّةً وَحُجَجاً
خداوندا اقرار میکنم بجانشینان او از پسران او که امامان وحجتهااند
وَأَدِلَّةً وَسُرُجاً وَأَعْلاماً وَمَناراً وَسادَةً وَأَبْراراً
وراه نمایانند وچراغهاانند ونشانها وعلامتهای آشکارانند وبزرگان نیکوکارانند
وَأَدِينُ بِسِرِّهِمْ وَجَهْرِهِمْ وَظاهِرِهِمْ وَباطِنِهِمْ وَحَيِّهِمْ
واعتقاد دارم به پنهان ایشان وآشکار ایشان وظاهر ایشان وباطن ایشان وزنده
وَمَيِّتِهِمْ وَشاهِدِهِمْ وَغائِبِهِمْ لا شَكَّ فِي ذلِكَ
ایشان ومرده ایشان وحاضر ایشان وغایب ایشان نیست شکی در این
وَلا ارْتِيابَ وَلا تَحَوُّلَ عَنْهُ وَلا انْقِلابَ اللّهُمَّ
ونه ارتیابی ونه برگشتنی از این اعتقاد ونه برگشتن خداوندا
فَادْعُنِي يَوْمَ حَشْرِي وَحِينَ نَشْرِي بِإِمامِهِمْ وَاحْشُرْنِي
پس بخوان مرا روز حشر من وهنگام برانگیختن من از خاک با امامت ایشان
وَاكْتُبْنِي فِي أَصْحابِهِمْ وَأَنْفِذْنِي بِبابِهِمْ يا مَوْلايَ مِنْ
وبنویس مرا در شمار اصحاب ایشان ودر گذران مرا به باب ایشان ای سید من

حرّ النّيران فانّك ان اعتقتني منها كنت من الفائزين

از گرمی آتش بدرستیکه تو اگر نجات دادی مرا از آن آتش هستم من از جمله رستگاران

اللّهمّ وقد اصبحت في يومي هذا لا ثقة لي ولا

خداوندا و بتحقیق که صبح کرده‌ام در این روز و حال آنکه نیست اعتمادی مرا و نیست

مفزع ولا ملجأ غير من توسّلت بهم اليك من آل

گریزگاهی و نه پناهی جز آنکه توسل جسته‌ام بایشان بسوی تو از آل

رسولك عليّ وفاطمة والحسن والحسين وعليّ

رسول تو یعنی علی و فاطمه و حسن و حسین و علی

ومحمّد وجعفر وموسى وعليّ ومحمّد وعليّ والحسن

و محمد و جعفر و موسی و علی و محمد و علی و حسن

ومحمّد صلوات الله عليهم اجمعين اللّهمّ فاجعلهم

و محمد رحمتهای تو باد بایشان همگی خداوندا پس بگردان

حصني من المكاره ومعقلي من المخاوف ونجّني

ایشان را حصار من از مکروهها و پناه من از خوفها و رهائی ده

بهم من كلّ عدوّ طاغ وفاسق باغ ومن شرّ ما

مرا از هر دشمن از حد تجاوز کننده و هر فاسق ستمکار و از شر آنچه

اعرف وما انكر وما استتر عليّ وما ابصر ومن

میشناسم بسبب ایشان و آنچه نمیشناسم و آنچه پوشیده است بر من و آنچه می‌بینم و از

شرّ كلّ دابّة ربّي آخذ بناصيتها انّ ربّي على

شر هر جانوری که پروردگار من گرفته است ناصیه آنرا بدرستیکه پروردگار من بر

صراط مستقيم اللّهمّ بوسيلتي اليك بهم وتقرّبي

بر راه راست است خداوندا بحق توسل جستن من بسوی تو و تقرب جستن من

بمحبّتهم افتح عليّ ابواب رحمتك ومغفرتك

بدوستی ایشان بگشای بر من درهای رحمت تو و آمرزش خود را

وحبّبني الى خلقك وجنّبني عداوتهم وبغضهم

و دوست گردان مرا بسوی خلق خود و دور گردان مرا از دشمنی ایشان و بغض ایشان

انّك على كلّ شيء قدير اللّهمّ ولكلّ متوسّل ثواب

بدرستیکه تو بر هر چیز توانائی خداوندا از برای هر وسیله جوینده ثوابیست

ولكلّ ذي شفاعة حقّ فاسألك بمن جعلته

و از برای هر صاحب شفاعت حقی است پس سؤال میکنم ترا بآنکه گردانیده‌ام

اليك سببي وقدّمته امام طلبتي ان تعرّفني بركة

ایشان را بسوی تو سبب خود و مقدم داشته‌ام ایشان را پیش حاجت و طلب خود اینکه بشناسانی

يومي هذا وشهري هذا وعامي هذا اللّهمّ فهم

برکت مرا روز من و این ماه من و این سال من خداوندا پس ایشانند

معوّلي في شدّتي ورخائي وعافيتي وبلائي ونومي

محل اعتماد من در سختی حال من و در عافیت و بلای من و خواب من

ويقظتي وظعني واقامتي وعسري ويسري وصباحي

و بیداری من در سفر من و اقامت من و دشواری من و آسانی من و صبح من

ومسائي ومنقلبي ومثواي اللّهمّ فلا تخيّبني بهم

و شام من و در مکان آمدن و مقام من خداوندا پس ناامید مگردان مرا بایشان

مِن نِعمَتِكَ وَلا تُخَيِّبْنِي بِهِم مِن نائِلِكَ وَلا تَقطَعْ
از نعمت خود و نومید مگردان مرا بسبب ایشان از عطای خود و مبر
رَجائِي مِن رَحمَتِكَ وَلا تَبتَلِنِي بِاِنغِلاقِ اَبوابِ
امید مرا از رحمت خود و گرفتار مکن مرا به بستن درهای
الاَرزاقِ وَانسِدادِ مَسالِكِها وَارتِتاجِ مَذاهِبِها
روزیها و بند کردن راههای آن و بستن طریقهای آن
وَافتَحْ لِي مِن لَدُنكَ فَتحًا يَسيرًا وَاجعَلْ لِي مِن كُلِّ
و بگشای از برای من از نزد خود گشادن آسانی و بگردان از برای من از
ضَنكٍ مَخرَجًا وَاِلى كُلِّ سَعَةٍ مَنهَجًا بِرَحمَتِكَ يا
هر تاریکی بیرونی و بسوی هر گشایشی راهی از رحمت خود ای
اَرحَمَ الرّاحِمينَ اَللّهُمَّ وَاجعَلِ اللَّيلَ وَالنَّهارَ
رحم کننده ترین رحم کنندگان خداوندا بگردان شب و روز را
مُختَلِفَينِ عَلَيَّ بِرَحمَتِكَ وَمُعافاتِكَ وَمَنِّكَ
گردنده بر من برحمت خود و عافیت دادن تو و نعمت تو
وَفَضلِكَ وَلا تُفقِرْنِي اِلى اَحَدٍ مِن خَلقِكَ
و فضل تو و محتاج مگردان مرا بسوی احدی از مخلوقین خود
بِرَحمَتِكَ يا اَرحَمَ الرّاحِمينَ اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَيءٍ قَديرٌ
برحمت تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان بدرستیکه تو بهمه چیز توانائی
وَبِكُلِّ شَيءٍ مُحيطٌ بَعدَ اَن اَللّهُمَّ اِنّي اَسئَلُكَ
و بهمه چیز احاطه کننده میگوئی خداوندا بدرستیکه سؤال میکنم

يا مُدرِكَ الهارِبينَ وَيا مَلجَاَ الخائِفينَ وَيا صَريخَ
ای دریابنده گریزندگان و ای پناه ترسانندگان و ای فریادرس
المُستَصرِخينَ وَيا غِياثَ المُستَغيثينَ وَيا مُنتَهى
فریادرس طلبان و ای غیاث مستغیثان و ای منتهای
غايَةِ السّائِلينَ وَمُجيبَ دَعوَةِ المُضطَرّينَ يا
غایت سؤال کنندگان و ای کننده اجابت دعای بیچارگان و ای
اَرحَمَ الرّاحِمينَ يا اَللّهُ يا رَبّاهُ يا عَزيزُ يا حَكيمُ يا
رحم کننده ترین رحم کنندگان ای خدا ای پروردگارا ای عزیز ای حکم کننده ای
غَفورُ يا رَحيمُ يا قاهِرُ يا عَليمُ يا سَميعُ يا بَصيرُ
بسیار آمرزنده ای مهربان ای قهر کننده ای دانا ای شنوا ای بینا
يا لَطيفُ يا خَبيرُ يا قَهّارُ يا جَبّارُ يا رَحمانُ يا
ای لطف کننده ای مطلع بحقیقت ای غلبه کننده ای جبر کننده ای بسیار بخشنده ای
مَنّانُ يا سُبّوحُ يا قُدّوسُ يا مُبدِئُ يا مُعيدُ يا
نعمت دهنده ای بسیار منزه ای بسیار پاکیزه ای ابتدا کننده ای عود دهنده ای
باعِثُ يا وارِثُ يا فارِجَ الهَمِّ يا كاشِفَ الغَمِّ يا
ای باعث ای وارث ای دفع کننده اندوه ای زایل کننده غم ای
مُنزِلَ الحَقِّ يا قابِلَ الصِّدقِ يا ذَا البَلاءِ
نازل کننده حق ای قبول کننده راستی ای صاحب آزمایش
الجَميلِ وَالطَّولِ العَظيمِ يا مَعروفًا بِالاِحسانِ
نیکو و نعمت بزرگ ای شناخته شده باحسان

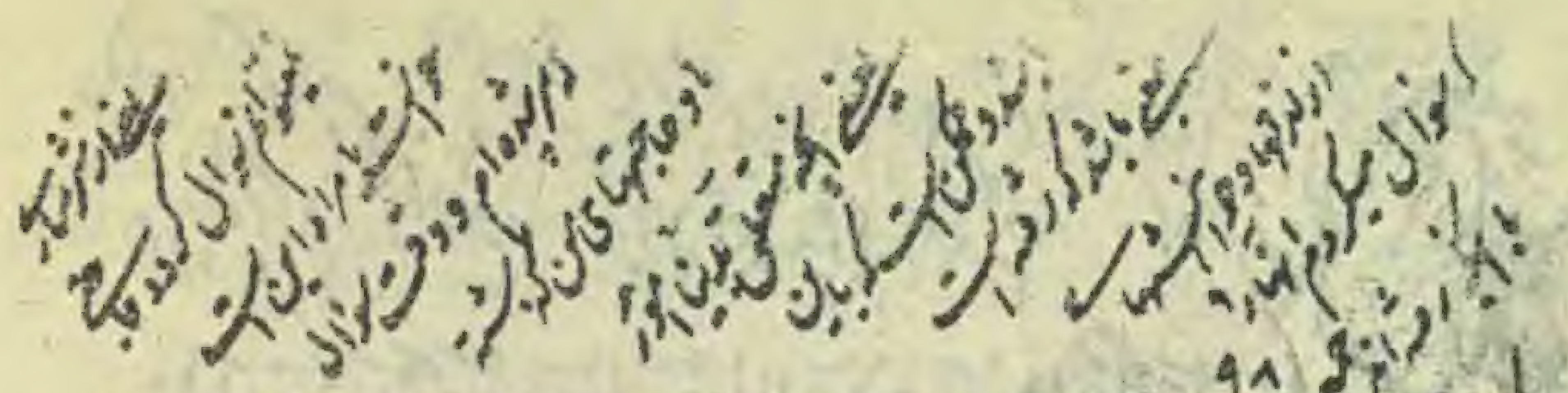
يا موصوفا بالامتنان يا من قصرت عن وصفه
اى وصف كرده شده به نعمت دادن اى انكه كوتاهست از وصف
ألسن الواصفين وتقطعت عنه أفكار
كردن زبان وصف كنندكان اى داناى راز وبريده شده است ازو فكرهاى
المتفكرين يا شاهد النجوى يا كاشف الغم و
فكر كنندكان اى داناى راز اى زائل كننده غم
دافع البلوى يا نعم النصير والمولى يا منعم يا
ودفع كننده بلا اى خوب يارى كننده وپروردگار اى نعمت دهنده
مفضل يا محسن يا مجمل يا من لا يشغله صغير
اى تفضل كننده احسان كننده اى نيكو كننده اى كسيكه مشغول نميسازد اورا
عن كبير ولا حقير عن خطير يا من بدأ بالنعمة
از كوچك وازبزرگ ونه حقيرى از شىء عظيمى اى كسيكه ابتدا كرده است بنعمت
قبل استحقاقها والفضيلة قبل استيجابها
پيش از استحقاق آن وبتفضيل پيش از استيجاب آن
يا أحق من عبد وحمد ورجي واعتمد أسألك
اى سزاوارترين كسى كه پرستيده شود وستايش كرده شود واعتبار كرده شده
بكل اسم مقدس مطهر مكنون أخزنته لنفسك
سوال ميكنم ترا بحق هر نام پاكيزه شده پاك گردانيده شده پنهان كرده كه بر گزيده تو
وكل ثناء عال رفيع كريم رضيت به مدحة
آنرا ازبراى خود وهر ثناى بلند رفيع نيكويى كه راضى شده تو بآن ازبراى مدح كردن

لك

لك وبحق كل ملك قربته منزلته عندك
ازبراى مدح كردن هر ملك كه نزديك كرده منزلت اورا نزد خود
وبحق كل نبي أرسلته إلى عبادك وبحق كل شيء
وبحق هر پيغمبرى كه فرستاده اورا بطرف بندگان خود وبحق هر شيئى
جعلته مصدقا لرسلك وكل كتاب فصلته
وكردانيده اورا تصديق كننده براى رسولان خود وهر كتابى كه تفصيل داده اورا
وأحكمته وأشرعته وكل دعاء سمعته فأجبته
ومحكم كردانيده اورا وسنت قرار داده وبا هر دعائيكه شنيده ازاين اجابت
وعمل رفعته وأسألك بكل من عظمت
كردى اورا وعمليكه بلند كردى اورا وسوال ميكنم ترا بحق هر كه بزرگ كردانيده
حقه وأعليت قدره وعرفتنا أمره ومن لم
حق اورا وبلند كرده قدر اورا وشناسانده ما را امر اورا وكسيكه شناسانده ما را
تعرفنا مقامه ولم تظهر لنا شأنه ممن خلقته
مقام اورا وظاهر نكرده با شأن اورا ولذا كه خلق كرده اورا
من أول ما ابتدأت به من خلقك وممن تخلقه
از اول ابتدا كرده بآن از خلق خود وازانكه خلق خواهى كرد
إلى انقضاء الدهر وأسألك بتوحيدك الذي
تا انقضاى روزگار وسوال ميكنم ترا بحق يگانه داشتن تو چنانكه
فطرت عليه العقول وأخذت به المواثيق
خلق كرده اورا بر آن عقلها وفرا گرفته بآن عهد ها را

وَأَرْسَلْتَ بِهِ الرُّسُلَ وَجَعَلْتَهُ أَوَّلَ فُرُوضِكَ
فرستاده بان رسولان را و کردانیده آنرا اول واجبها بجود
وَنِهَايَةَ طَاعَتِكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَمَجْدِكَ
نهایت طاعت خود و متوجه میشوم بسوی توبخشش تو و بزرگی تو
وَكَرَمِكَ وَعِزِّكَ وَجَلَالِكَ وَعَفْوِكَ وَامْتِنَانِكَ
وکرم تو و غلبه تو وعظمت تو وعفو تو و منت تو
وَتَطَوُّلِكَ وَأَسْأَلُكَ يَا اَللهُ يَا اَللهُ يَا اَللهُ يَا رَبَّاهُ
وتفضل کردن تو و سوال میکنم ترا الهٰا الهٰا الهٰا ای پروردگار
يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ خَاصًّا وَعَامًّا وَأَوَّلًا
ای پروردگار ای پروردگار و رغبت میکنم بسوی تو در خاص و عام و اول
وَآخِرًا بِحَبِيبِكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
وآخر بحق دوست تو ورسول تو محمد بزرگ رسولان تو
وَأَشْرَفِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَبِالرِّسَالَةِ
وشریف ترین گذشتگان وآینده‌گان وبرسالتیکه
الَّتِي أَدَّاهَا وَالْعِبَادَةِ الَّتِي اجْتَهَدَ فِيهَا وَالْمِحْنَةِ
ادا کرد آنرا و عبادتیکه صرف طاقت کرد در آن و محنتی
الَّتِي صَبَرَ عَلَيْهَا وَالْمَغْفِرَةِ الَّتِي دَعَا إِلَيْهَا وَالدِّيَانَةِ
که صبر کرد بر آن و آمرزشیکه خواند بسوی آن و طاعتیکه
الَّتِي حَضَّ عَلَيْهَا مُنْذُ وَقْتِ رِسَالَتِكَ إِيَّاهُ
که تحریص کرد بر آن از وقت فرستادن تو او را تا وقت

إِلَى أَنْ تَوَفَّيْتَهُ وَبِمَا بَيْنَ ذَلِكَ مِنْ أَقْوَالِهِ الْحَكِيمَةِ
تا وقتیکه رحلت فرمود او را و آنچه درمیان آن واقعشده از اقوال محکم او
وَأَفْعَالِهِ الْكَرِيمَةِ وَمَقَامَاتِهِ الْمَشْهُودَةِ وَسَاعَاتِهِ
وافعال نیکوی او و مقامهای او حاضر کرده شده وساعتهای او
الْمَعْدُودَةِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ كَمَا وَعَدْتَهُ مِنْ نَفْسِكَ
شمرده شده و اینکه رحمت فرستی براو چنانکه وعده کرده او را از نفس خود
وَتُعْطِيَهُ أَفْضَلَ مَا أَمَّلَ مِنْ ثَوَابِكَ وَتُزْلِفَ لَدَيْكَ
و عطا کنی باو فضل آنچه قصد کرده است از ثواب تو ونزدیک گردانی نزد خود
مَنْزِلَتَهُ وَتُعْلِيَ عِنْدَكَ دَرَجَتَهُ وَتَبْعَثَهُ الْمَقَامَ
منزلت او را و بلند گردانی نزد خود مرتبه او را و بفرستی او را در جایگاه ستوده
الْمَحْمُودَ وَتُورِدَهُ حَوْضَ الْكَرَمِ وَالْجُودِ وَعَلَى
کرده شده و وارد سازی بر حوض کرم وجود و بر
آلِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَطْهَارِ الْمُنْتَجَبِينَ الْأَبْرَارِ
آل او که پاکیزگان پاکان برگزیدگان نیکوکاران
وَعَلَى جَبْرَئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ
و بر جبرئیل و میکائیل و فرشتگان مقربان
وَعَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَ
و بر جمیع پیغمبران و رسولان و شهیدان
الصَّالِحِينَ اَللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي
وصالحان خداوندا بدرستیکه داخل صباح شدم در حالیکه مالک نیستم ازبرا

ضَرًّا وَلا نَفْعًا وَلا مَوْتًا وَلا حَيوةً فَقَدِ انْقَطَعَتْ
از برای نفس خود ضرر را و نفع را و نه مرده را و نه زنده را بتحقیق که بریده شده است

وَسائِلي وَذَهَبَتْ مَسائِلي وَذَلَّ ناصِري وَاَسْلَمَني
وسیله های من و رفته است سوالهای من و خوار گردیده یاری کننده من و خوار کرد مرا

اَهْلي وَوَلَدي اَللّهُمَّ وَقَدْ اَكْدَى الطَّلَبُ وَاَعْيَتِ
مرا اهل و اولاد من خداوندا به تحقیق که دشوار شده است طلب و عاجز مانده

الْحِيَلُ اِلّا عِنْدَكَ وَانْقَطَعَتِ الطُّرُقُ وَضاقَتِ
چاره های من مگر نزد تو و بریده شده است طریقها و تنگ شده است

الْمَذاهِبُ اِلّا اِلَيْكَ وَدَرَسَتِ الْآمالُ وَانْقَطَعَ
راهها مگر بسوی تو و محو شده است آرزوها و قطع شده است

الرَّجاءُ اِلّا مِنْكَ وَكَذَبَ الظَّنُّ وَاُخْلِفَتِ
آرزوها مگر از تو و دروغ شده است گمان و خلف شده است

الْعِداتُ اِلّا عِدَتَكَ اَللّهُمَّ اِنَّ مَناهِلَ الرَّجاءِ
وعده ها مگر وعده تو خداوندا بدرستیکه منازل امید

لِفَضْلِكَ مُتْرَعَةٌ وَاَبْوابَ الدُّعاءِ لِمَنْ دَعاكَ
بفضل تو مملو است و درهای دعا از برای هر که بخواند ترا

مُفَتَّحَةٌ وَالْاِسْتِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِكَ مُباحَةٌ
گشوده است و یاری جستن برای کسیکه یاری بجوید بتو جایز و حلال است

وَالْاِسْتِغاثَةَ لِمَنِ اسْتَغاثَ بِكَ مَوْجُودَةٌ وَاَنْتَ
و فریاد رسی برای کسیکه طلب فریاد رسی کند بتو موجود است و تو

لِداعيكَ

لِداعيكَ بِمَوْضِعِ اِجابَةٍ وَلِلصّارِخِ اِلَيْكَ
مر خواننده خود را در محل اجابت و مر زاری کننده بسوی تو

وَلِيُّ اِغاثَةٍ وَلِلْقاصِدِ اِلَيْكَ قَريبُ الْمَسافَةِ
متولی فریاد رسیدن و از برای قصد کننده بسوی تو قریب مسافتی

وَاَنْتَ لا تَحْتَجِبُ عَنْ خَلْقِكَ اِلّا اَنْ تَحْجُبَهُمُ الْاَعْمالُ
و تو پوشیده نمیشوی از خلق خود مگر اینکه بپوشاند ایشان را کردارهای زشت

السَّيِّئَةُ وَقَدْ عَلِمْنا اَنَّ اَفْضَلَ زادِ الرّاحِلِ اِلَيْكَ
و به تحقیق که دیدیم اینکه بهترین توشه رحلت کننده بسوی تو

عَزْمُ اِرادَةٍ وَاِخْلاصُ نِيَّةٍ وَقَدْ دَعَوْتُكَ بِعَزْمِ
عزم اراده است و اخلاص نیت و به تحقیق که بخواندم ترا بعزم

اِرادَتي وَاِخْلاصِ طَوِيَّتي وَصادِقِ نِيَّتي فَها اَنَاذا
اراده خود و اخلاص طویت خود و نیت صادق خود پس اینک من

مِسْكينُكَ بائِسُكَ اَسيرُكَ فَقيرُكَ سائِلُكَ
مسکین توام محتاج توام اسیر توام فقیر توام سوال کننده توام

مُنيخٌ بِفِنائِكَ قارِعُ بابِ رَجائِكَ وَاَنْتَ اَوْلى
خفته در آستانه درگاه توام کوبنده ام در امید ترا و تو اولی

بِنَصْرِ الْواثِقِ بِكَ وَاَحَقُّ بِرِعايَةِ الْمُنْقَطِعِ اِلَيْكَ
بیاری کردن اعتماد کننده بتو و سزاوارتر بر عایت کردن بریده شده بسوی تو

سِرّي لَكَ مَكْشُوفٌ وَاَنَا اِلَيْكَ مَلْهُوفٌ فَاِذا
سر من برای تو ظاهر است و من بسوی تو ملهوفم هرگاه

أَوْحَشَتْنِي الْغُرْبَةُ آنَسَنِي ذِكْرُكَ وَإِذَا صُبَّتْ
وحشت اندازد غربت انس میدهد مرا ذکر تو هرگاه ریخته شود
عَلَيَّ الْأُمُورُ اسْتَجَرْتُ بِكَ وَإِذَا تَلَاحَكَتْ عَلَيَّ
بر من امرها پناه میاورم بتو هرگاه در هم شوند بر من
الشَّدَائِدُ أَمَّلْتُكَ وَأَيْنَ يَذْهَبُ بِي يَا رَبِّ
سختیها امید دارم ترا و کجا رده میشوم من ای پروردگار من
عَنْكَ وَأَزِمَّةُ الْأُمُورِ كُلِّهَا بِيَدِكَ صَادِرَةٌ
از تو و حال آنکه عنانهای امور را جمیعا بدست تو صادرند
عَنْ قَضَائِكَ مُذْعِنَةٌ بِالْخُضُوعِ لِقُدْرَتِكَ
از قضای تو صاحب انقیاد بسوی خضوع کردن مر قدرت ترا
فَقِيرَةٌ إِلَى عَفْوِكَ ذَاتُ فَاقَةٍ إِلَى رَحْمَتِكَ وَقَدْ
فقیر تو بسوی عفو تو صاحب احتیاج بسوی رحمت تو و بتحقیق
مَسَّنِيَ الْفَقْرُ وَنَالَنِيَ الضُّرُّ وَشَمِلَتْنِيَ الْخَصَاصَةُ
رسیده است فقر و رسیده است بمن بدی حال و فرو گرفته است احتیاج
وَعَرَتْنِيَ الْحَاجَةُ وَتَوَسَّمْتُ بِالذِّلَّةِ وَعَلَتْنِيَ
شامل شده حاجت و نشان کرده شده ام بخواری و غلبه کرده است
الْمَسْكَنَةُ وَحَقَّتْ عَلَيَّ الْكَلِمَةُ وَأَحَاطَتْ بِي
بر من مسکینی و سزاوار است بر من کلمه عذاب و احاطه کرده است بمن
الْخَطِيئَةُ وَهَذَا الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدْتَ أَوْلِيَاءَكَ
گناه و این وقت است که وعده کرده است بمن دوستان تو

فيها

فِيهَا الْإِجَابَةَ فَامْسَحْ مَا بِي بِيَمِينِكَ الشَّافِيَةِ وَانْظُرْ
خود را در آن اجابت کردن پس پاک بکن آنچه در من است بدست راست شفا دهنده
إِلَيَّ بِعَيْنِكَ الرَّاحِمَةِ وَأَدْخِلْنِي فِي رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ
و نگاه کن بسوی من بدیده رحمت کننده خود و داخل گردان مرا در رحمت
وَأَقْبِلْ عَلَيَّ بِوَجْهِكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
واسع خود و روی کن بطرف من بروی خود که صاحب نزول و کرامی
فَإِنَّكَ إِذَا أَقْبَلْتَ عَلَى أَسِيرٍ فَكَكْتَهُ وَعَلَى ضَالٍّ
پس بدرستیکه تو روکنی بر اسیری رها بکنی او را و بر گمراهی
هَدَيْتَهُ وَعَلَى حَائِرٍ آوَيْتَهُ وَعَلَى ضَعِيفٍ قَوَّيْتَهُ
راه بنمائی او را و بر حیرانی پناه میدهی او را و بر ضعیفی قوت میدهی او را
وَعَلَى خَائِفٍ آمَنْتَهُ اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَمْ
و بر ترسنده ایمن میکردانی او را خداوندا بدرستیکه تو نعمت دادی بر من پس
أَشْكُرْ وَابْتَلَيْتَنِي فَلَمْ أَصْبِرْ فَلَمْ يُوجِبْ عَجْزِي
شکر نکردم من و گرفتار کردی مرا به بلا پس صبر نکردم من پس باعث نشد ضعف من
عَنْ شُكْرِكَ مَنْعَ الْمُؤَمَّلِ مِنْ فَضْلِكَ وَأَوْجَبَ
از شکر تو منع کردن امید داشته شده از فضل تو و واجب ساخت ضعف
عَجْزِي عَنِ الصَّبْرِ عَلَى بَلَائِكَ كَشْفَ ضُرِّكَ وَ
من از صبر بر بلاء تو و رفع کردن بدی حال
إِنْزَالَ رَحْمَتِكَ فَيَا مَنْ قَلَّ عِنْدَ بَلَائِهِ صَبْرِي
فرو فرستادن رحمت خود را پس ای آنکه بود نزد بلا او صبر من

فعافني

مُعَافَاتِهِ وَعِنْدَ نَعْمَائِهِ شُكْرِي فَأَعْطَانِي أَسْأَلُكَ
عافیت داد مرا نزد نعمتهای او شکر من پس عطا کرد مرا سوال میکنم ترا
الْمَزِيدَ مِنْ فَضْلِكَ وَالْإِيزَاعَ لِشُكْرِكَ وَالْاِعْتِدَادَ
زیادتی از فضل تو و در دل انداختن مر شکر ترا و پرورش یافتن
بِنَعْمَائِكَ فِي أَعْفَى الْعَافِيَةِ وَأَسْبَغِ النِّعَمِ إِنَّكَ
بنعمتهای تو در عافیت دهنده ترین عافیتی بکرم وکامل ترین نعمتی
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اَللّٰهُمَّ لَا تُخَلِّنِي مِنْ يَدِكَ وَلَا
تو بر همه چیز توانائی خداوندا وامگذار مرا از دست خود و وامگذار مرا
تَتْرُكْنِي لَقًا لِعَدُوِّكَ وَلَا لِعَدُوِّي وَلَا تُوحِشْنِي
دور انداخته شده از برای عدو و نه از برای دشمن من و وحشت مفرما مرا
مِنْ لَطَائِفِكَ الْخَفِيَّةِ وَكِفَايَتِكَ الْجَمِيلَةِ هٰذَا
از لطفهای خود پنهان و کارگذاری نیکوی تو این
مَقَامُ الْعَائِذِ بِكَ اللَّائِذِ بِعَفْوِكَ الْمُسْتَجِيرِ
مقام کسیست که پناه آورده باشد بتو التجا ورزنده باشد بعفو تو پناه جوینده
بِعِزِّ جَلَالِكَ قَدْ رَأَى أَعْلَامَ قُدْرَتِكَ فَأَرِهِ
بغلبه بزرگی تو و بتحقیق دیده باشد نشانهای قدرت ترا پس بنما باو
آثَارَ رَحْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ تَوَلَّنِي وَلَا تَتَخَلَّ بِهَا
آثار رحمت خود را خداوندا متولی شو مرا متولی شده که تجاوز کرده باشی
عَنْ سُوءٍ هَا وَأَعْطِنِي عَطِيَّةً لَا أَحْتَاجُ إِلَى غَيْرِكَ
از خیران و عطا کن بمن عطیه که محتاج نباشم بغیر تو

معها

مَعَهَا فَإِنَّهَا لَيْسَتْ بِبِدْعٍ مِنْ وِلَايَتِكَ وَلَا بِنُكْرٍ
با وجود آن پس بدرستیکه آن تازه و عجیب نیست از مددگردن و یاری کردن
مِنْ عَطِيَّاتِكَ اِدْفَعِ الصَّرْعَةَ وَأَنْعِشِ السَّقْطَةَ
و عطا کردن من و نشناخته شده از بخشش تو بلند کن افتادن مرا و برخیزان لغزش مرا
وَتَجَاوَزْ عَنِ الزَّلَّةِ وَاقْبَلِ التَّوْبَةَ وَارْحَمِ الْهَفْوَةَ
و بگذر از لغزش و قبول کن توبه را و رحم کن لغزش را
وَأَنْجِ مِنَ الْوَرْطَةِ وَأَقِلِ الْعَثْرَةَ يَا مُنْتَهَى الرَّغْبَةِ
و نجات ده از هلاک و فسخ کن از لغزیدن را ای منتهای رغبت
وَيَا غِيَاثَ الْكُرْبَةِ وَوَلِيَّ النِّعْمَةِ وَصَاحِبِي فِي الْكُرْبَةِ
و فریادرس اندوه و صاحب نعمت و یار در غم
وَوَحْمَنِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ خُذْ بِيَدِي مِنْ دَحْضِ
و بسیار بخشنده در دنیا و آخرت بگیر دست مرا از محل لغزیدن
الْمَزَلَّةِ فَقَدْ كَبَوْتُ وَثَبِّتْنِي عَلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ
پس به تحقیق که افتاده ام رو برو ثابت گردان مرا بر راه راست
وَالْأَعْوَجِ يَا هَادِيَ الطَّرِيقِ يَا فَارِجَ الْمَضِيقِ
و نه گمراه خواهم بود ای نشان دهنده راه ای گشاینده تنگی ای
يَا جَارِيًا لِلصَّدِيقِ يَا رُكْنِيَ الْوَثِيقِ احْلُلْ عَنِّي
همسایه در پهلوی من ای رکن محکم بگشای از من
الْمَضِيقَ وَاكْفِنِي شَرَّ مَا أُطِيقُ وَشَرَّ مَا لَا أُطِيقُ
تنگی راه و کفایت کن شر آنچه طاقت دارم و شر آنچه طاقت ندارم

يا أهل التقوى وأهل المغفرة وأهل العزة وأهل القدرة
ای اهل پرهیزکاری و اهل آمرزش و عزت و توانایی و قدرت
والآلاء والعظمة يا أرحم الراحمين وأكرم
و نعمتها و بزرگی ای رحم کننده ترین رحم کنندگان و گرامی ترین
الناظرين ورب العالمين لا تقطع منك رجائي
نظر کنندگان و پروردگار عالمیان مبر از خود امید مرا
ولا تخيب دعائي ولا تجهد بلائي ولا تسوء
و نومید مگردان دعای مرا و سخت مگردان بلای مرا و ناخوش
قضائي ولا تجعل النار مأواي واجعل الجنة
مکن قضای مرا و مگردان آتش را جایگاه من و بگردان بهشت را
مثواي وأعطني من الدنيا مناي وبلغني من الآخرة
جایگاه من و عطا کن مرا از دنیا آرزوهای مرا و برسان مرا از آخرت
أملي ورجائي وآتني في الدنيا حسنة وفي الآخرة
امید من و خوشنودی من و بده بمن در دنیا نیکویی و در آخرت
حسنة وقني عذاب النار إنك على كل شيء قدير
نیکویی و نگهدار مرا از عذاب آتش بدرستیکه تو بر همه چیز توانایی
وبكل شيء محيط بعد از آن میخوانی دعای صباح
و بر همه چیز احاطه کننده حضرت سید العابدین را و آن
اندر دعاهای صحیفه کامله است الحمد لله
الذي خلق الليل والنهار بقوته وميز بينهما
[illegible]

بقدرته وجعل لكل واحد منهما حداً محدوداً
بقدرت خود و گردانید از برای هر یک از آنها حدی معین
وأمداً ممدوداً يولج كل واحد منهما في صاحبه
و غایتی کشیده شده داخل میسازد هر یک از این شب و روز را در صاحبش
ويولج صاحبه فيه بتقدير منه للعباد فيما
و داخل میسازد صاحب او را در آن بتقدیر و اندازه کردن از جانب او برای
يغذوهم به وينشئهم عليه فخلق لهم الليل
بندگان در آنچه غذا میدهد ایشان را و پرورش میدهد پس آفرید برای ایشان شب را
ليسكنوا فيه من حركات التعب ونهضات
تا آنکه ساکن شوند در آن از حرکتها بسبب تعب و برخواستنها بسبب
النصب وجعله لهم لباساً ليلبسوا من
تعب و گردانید شب را برای ایشان جامه که بپوشند ایشان از
راحته ومنامه فيكون ذلك لهم جماماً و
راحت و خواب آن پس بوده باشد آن برای ایشان آسودگی و
قوة ولينالوا به لذة وشهوة وخلق لهم
توانایی تا آنکه برسند بسبب آن بلذت و شهوت و آفرید برای ایشان
النهار مبصراً ليبتغوا فيه من فضله و
روز را روشن تا آنکه طلب کنند در آن از احسان او و وسیله
ليتسببوا إلى رزقه ويسرحوا في أرضه طلباً
جویند بسوی روزی او و سیر نمایند در زمین او از برای طلب
[illegible]

لما فيه نيل العاجل من دنياهم ودرك الآجل

آنچه را باشد در آن رسیدن به نعم حاضر از دنیاشان و در یافتن نعیم

في أخراهم بكل ذلك يصلح شأنهم ويبلو أخبارهم

آینده در آخرتشان بهمه اینها اصلاح حال بندگان و از مایش میکند اخبارشان را

وينظر كيف هم في أوقات طاعته ومنازل

ایشان را و نظر میکند که چگونه است ایشان در وقتهای طاعت

فروضه ومواقع أحكامه ليجزي الذين أساؤوا

واجبات او و موقعهای احکام او تا جزا دهد آنانرا که بد کردند

بما عملوا ويجزي الذين أحسنوا بالحسنى اللهم

فلك الحمد على ما فلقت لنا من الإصباح ومتعتنا

پس تراست سپاس بر آنچه شکافتی از برای ما صبح را و بهره مند گردانیدی

به من ضوء النهار وبصرتنا به من مطالب

ما را بسبب آن از روشنائی روز و بینا ساختی ما را بسبب آن از جاهای طلب

الأقوات ووقيتنا فيه من طوارق الآفات

روزیها و نگاه داشتی ما را در آن از آفتها که در شب حادث میشود

أصبحنا وأصبحت الأشياء كلها بجملتها

صباح کردیم ما و صباح کردند چیزها همه و با تمام از برای تو

لك سماؤها وأرضها وما بثثت في كل واحد

آسمانها و زمینها و آنچه را پراکنده ساختی در هر یک از آنها

منهما ساكنه ومتحركه ومقيمه وشاخصه

وما علا في الهواء وما كن تحت الثرى أصبحنا

و آنچه بالا رفته است در هوا و آنچه نهانست در زیر خاک صباح کردیم

في قبضتك يحوينا ملكك وسلطانك و

در قبضه تو فرو گرفته است ما را پادشاهی و سلطنت تو

تضمنا مشيتك ونتصرف عن أمرك ونتقلب

و جمع میکند ما را خواهش تو و تصرف میکنیم در کارها با امر تو

في تدبيرك ليس لنا من الأمر إلا ما قضيت

ولا من الخير إلا ما أعطيت اللهم وهذا يوم

و نه از نیکوئی مگر آنچه تو بخشیده خداوندا و این روز

حادث جديد وهو علينا شاهد عتيد إن

أحسنا ودعنا بحمد وإن أسأنا فارقنا بذم

نیکی کنیم وداع میکند ما را

اللهم صل على محمد وآله وارزقنا حسن مصاحبته

خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل او و روزی کن ما را

واعصمنا من سوء مفارقته بارتكاب جريرة

و نگاه دار ما را از بدی جدا شدن آن بسبب ارتکاب معصیتی یا گناه

أو اقتراف صغيرة أو كبيرة وأجزل لنا

یا اکتساب گناه صغیره یا گناه بزرگ و بسیار گردان از برای ما

فيه من الحسنات وأخلنا فيه من السيئات

در این روز از حسنات و تهی کردن ما را از بدیهای گناه

واملأ لنا ما بين طرفيه حمداً وشكراً

و پر کن از برای ما آنچه در میان دو طرف این روز است از سپاس و شکر

وأجراً وذخراً وفضلاً وإحساناً اللهم يسّر

و اجر و ذخیره آخرت و فضل و احسان خداوندا آسان کن

على الكرام الكاتبين مؤونتنا واملأ لنا

بر فرشتگان کاتب که نیکی عمل ما را می‌نویسند زحمت ما را و پر کن از برای ما

من حسناتنا صحائفنا ولا تخزنا عندهم

از حسنات ما نامه‌های اعمال ما را و رسوا مگردان نزد آن فرشتگان

بسوء أعمالنا اللهم اجعل لنا في كل ساعة

بسبب کردارهای بد اعمال ما خداوندا بگردان از برای ما در هر ساعت

من ساعاته حظاً من عبادتك ونصيباً من

از ساعتهای این روز بهره از پرستش خود و نصیبی از

شكرك وشاهد صدق من ملائكتك

شکرگذاری خود و گواه راستی از فرشتگان خود

اللهم صل على محمد وآله واحفظنا فيه

خداوندا رحمت بفرست بر محمد و آل او و نگاهداشته دار ما را

من بين أيدينا ومن خلفنا وعن أيماننا وعن

پیش روی ما و از پی سر ما و از جانبهای راست ما و از جانبهای یسار ما

شمائلنا ومن جميع نواحينا حفظاً عاصماً من

و از همه جانبهای ما نگاهداشتنی که نگاهدارنده باشد از گناه

معصيتك هادياً إلى طاعتك مستعملاً

و راه نماینده باشد بسوی طاعت تو کار فرموده شده باشد

لمحبتك اللهم صل على محمد وآله ووفقنا

برای دوستی تو خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل او و توفیق ده ما را

في يومنا هذا وفي جميع أيامنا لاستعمال

و در همه روزهای ما و در همه از برای کردن کار خیر و دوری

الخير وهجران الشر وشكر النعم واتباع

کردن از شر و از برای شکرگذاری نعمتها و پیروی کردن

السنن ومجانبة البدع والأمر بالمعروف

طریقهای پیغمبر و ترک کردن بدعت و امر کردن بچیزهای نیکو

والنهي عن المنكر وحياطة الإسلام وانتقاص

و نهی کردن از چیزهای ناشایست و محافظت کردن ملت اسلام و کم بودن

الباطل وإذلاله ونصرة الحق وإعزازه

باطل و خوار کردن آن و یاری کردن حق و گرامی کردن آن

وإرشاد الضال ومعاونة الضعيف وإدراك

و راه نمودن گمراه و یاری کردن ضعیف و دریافتن ستم دیده

اللهيف

اللهيف اللهم صل على محمد وآله واجعله
ستمديده خداوندا رحمت فرست بر محمد وآل او وبگردان
افضل يوم عهدناه وايمن صاحب صحبناه
اين روز را كاملترين روز كه دريافته ايم آنرا ايمن ترين مصاحبى كه صحبت داشته
وخير وقت ظللنا فيه واجعلنا من ارضى
وبهترين وقتيكه بسر برده ايم در آن وبگردان ما را خوشنودترين كسى كه
من مر عليه الليل والنهار من جملة خلقك
كه گذشته است بر او شب وروز از جمله آفريدگان تو
اشكرهم لما اوليت من نعمك واقومهم بما
وشكر كننده ترين مرا آنچه را عطا كرده از نعمتهاى خود وپايدارترين ايشان
شرعت من شرايعك واوقفهم عما حذرت
آنچه شروع كرده از طريقتهاى خود وباز ايستاده ترين ايشان از آنچه ترسانيده
من نهيك اللهم انى اشهدك وكفى بك شهيدا
از منهيات خود خداوندا بدرستيكه من گواه ميگيرم ترا وبس است ترا گواه
واشهد سماءك وارضك ومن اسكنتهما
وگواه ميگيرم آسمان ترا وزمين ترا وهر كه ساكن گردانيده در آنها
من ملائكتك وسائر خلقك فى يومى هذا
از فرشتگان تو وباقى آفريده هاى تو در اين روز من ودر اين
وساعتى هذه ومستقرى هذا انى اشهد
ساعت من ودر اين جايگاه من ودر اين بر اينكه من گواهى ميدهم

انك

انك انت الله الذى لا اله الا انت قائما بالقسط
بدرستيكه تو خداوندى كه نيست خدائى مگر تو بپاى دارنده بانصاف
عدلا فى الحكم رؤفا بالعباد مالك الملك
عادلى در حكم بسيار مهربان به بندگان پادشاه ملك
رحيما بالخلق وان محمدا عبدك ورسولك و
رحم كننده بخلايق وآنكه محمد بنده تست ورسول تست
خيرتك من خلقك حملته رسالتك فاداها
وبرگزيده تست از مخلوق تو تكليف كردى او را بر دوش رسالت تو پس رسانيد
وامرته بالنصح لامته فنصح لها اللهم فصل
وامر كردى به نصيحت امت خود پس نصيحت كرد ايشان را خداوندا رحمت فرست
عليه اكثر ما صليت على احد من خلقك وآته
بر او بيشترين آنچه رحمت فرستاده بر كسى از خلق خود وبرسان او را
افضل ما آتيت احدا من عبادك واجزه عنا
افضل آنچه رسانيده باحدى از بندگان خود وپاداش ده از جانب ما
افضل واكرم ما جزيت احدا من انبيائك
افضل آنچه گرامى تر آنچه پاداش دادى كسى را از پيغمبران خود از جانب
عن امته انك انت المنان بالجسيم الغافر
امت او بدرستيكه تو عطا كننده نعمت بزرگ آمرزنده
للعظيم وانت ارحم من كل رحيم وصلى الله
مر گناه بزرگ را وتو مهربانترى از هر مهربان ورحمت كند خدا

علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطیبین الطاهرین
بر بزرگ ما و پیغمبر ما محمد و آل او که پاکان و پاکیزه گانند
الاخیار الانجبین
و خیر و گرامی ترین مردمانند

و بدانکه دعاها و ذکرها که وارد شده است از اصحاب عصمت سلام الله علیهم در تعقیبات خصوص تعقیب نماز صبح بسیار است جداً و ما اکتفا کردیم باینقدر جهة اختصار والله ولی الاعانة والتوفیق و بدانکه انچه ذکر کردیم آنرا از تعقیب ماخوذ است از روایات متعدد و مجتمع نشده اند در روایت واحده پس بهتر است که اختصار کنی بر بعضی از آن هرگاه وسعت نداشته باشد وقت تو از برای همه و هرگاه بیابی از نفس خود سستی و ماندگی پس قطع کن تعقیب را و تکلیف مفرما او را بتمام کردن آنرا بی میل بسوی آن و اقبال بر آن زیرا که توجه و اقبال روح و عبادت و دعاست و سنت است نشستن تو در مصلای خود بعد از فراغ از نماز صبح تا اینکه طلوع کند آفتاب هرچند بوده

باشی

باشی مشغول بتعقیب پس بتحقیق که روایت شده است از حضرت امیر المؤمنین که فرمودند که هرکه نماز کند پس بنشیند در مصلای خود تا طلوع آفتاب خواهد بود از برای او سپر از آتش و سزاوار است خواندن سوره یس بعد از تعقیب پس بدرستیکه خواننده آن در صباح همیشه محفوظ است و روزی داده شده است تا اینکه شام کند و این سوره را دافعه میگویند جهة آنکه دفع میکند از خواننده خود هر شری را و قاضیه نیز میگویند باعتبار آنکه برمیآورد از برای خواننده خود هر حاجتی را

فصل بدانکه وارد شده است قسمت روز بر دوازده ساعت و نسبت هر ساعتی بیکی از ائمه اثنی عشر و تخصیص آن بدعائیکه خوانده شود در آن و من ذکر میکنم هر یک از آنها را با دعای آن در محل خود ان شاء الله تعالی پس ساعت اول همان ساعتی است که کلام ما در اینباب در آنست یعنی ما بین طلوع صبح تا طلوع آفتاب

«افتتاح» و این مناسبت بحضرت امیرالمؤمنین و این دعاء لیث

اللّهُمَّ رَبَّ الظَّلامِ وَالفَلَقِ
خداوندا ای پروردگار تاریکی و روشنی
وَالفَجرِ وَالشَّفَقِ وَاللَّیلِ وَما وَسَقَ وَالقَمَرِ
و صبح و شفق شب و آنچه جمع آورد آن را ماه هرگاه
اِذَا اتَّسَقَ خالِقَ الاِنسانِ مِن عَلَقٍ اَظهَرتَ
مجتمع شود آفریننده انسان از پاره‌های خون ظاهر کرده‌ای تو
قُدرَتَكَ بِبَدیعِ صَنعَتِكَ وَخَلَقتَ عِبادَكَ لِما
قدرت خود را به صنعت بدایع خود و آفریده بندگان خود را برای آنکه
كَلَّفتَهُم مِن عِبادَتِكَ وَهَدَیتَهُم بِكَرَمِكَ وَفَضلِكَ
تکلیف کرده ایشان را از عبادت خود و راه نموده ایشان را بسبب بزرگواری و فضل تو
اِلى سُبُلِ طاعَتِكَ وَتَفَرَّدتَ فی مَلَكوتِكَ بِعَظیمِ
بسوی راههای طاعت خود و یگانه از پادشاهی سلطنت عظیم
السُّلطانِ وَتَوَدَّدتَ اِلى خَلقِكَ بِقَدیمِ الاِحسانِ
و اظهار کرده دوستی خلق خود را با حسان قدیم و اظهار
وَتَعَرَّفتَ بِجَسیمِ الاِمتِنانِ یا مَن یَسئَلُهُ مَن
کرده با فریدگان خود به نعمت جسیم دادن ای کسیکه سوال میکند او را هر
فِی السَّماواتِ وَالاَرضِ كُلَّ یَومٍ هُوَ فی شَأنٍ
در آسمانها و در زمین است هر روز در کاری و امری است

اَسئَلُكَ اللّهُمَّ بِمُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِیّینَ الَّذی نَزَلَ
سوال میکنم ترا خداوندا بحق محمد آخر پیغمبران که فرود آمده است بقرآن
بِهِ الرّوحُ الاَمینُ عَلى قَلبِهِ لِیَكونَ مِنَ المُنذِرینَ
جبرئیل بر دل او تا بوده باشد از ترسانندگان
بِلِسانٍ عَرَبِیٍّ مُبینٍ وَبِاَمیرِ المُؤمِنینَ عَلِیِّ بنِ اَبی
بزبان عربی آشکار و بحق امیرالمؤمنین علی پسر ابی طالب
طالِبٍ ابنِ عَمِّ الرَّسولِ وَبَعلِ البَتولِ الَّذی
پسر عم رسول و شوهر بتول آنکه
فَرَضتَ وِلایَتَهُ عَلَى الخَلقِ وَكانَ یَدورُ حَیثُ
فرض کرده دوستی او را بر خلق و بود چنین که میگشت او هر جا که گشت
دارَ الحَقُّ اَن تُصَلِّیَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَقَد
حق اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد پس بتحقیق
جَعَلتُهُم وَسیلَتی وَقَدَّمتُهُم اَمامی وَبَینَ یَدَی
گردانیده ام من ایشان را وسیله خود و مقدم داشتم ایشان را پیش خود
حَوائِجی وَاَن تَغفِرَ لی ذَنبی وَتُطَهِّرَ قَلبی وَتَستُرَ
در حاجتهای خود و اینکه بیامرزی از برای من گناه مرا و پاک گردانی دل مرا و بپوشانی
عَیبی وَتُفَرِّجَ كَربی وَتُبَلِّغَنی مِن طاعَتِكَ وَ
عیب مرا و بگشائی و رفع کنی اندوه مرا و برسانی مرا از طاعت تو
عِبادَتِكَ اَمَلی وَتَقضِیَ لی حَوائِجَ الدُّنیا وَالآخِرَةِ
و عبادت تو آرزوی مرا و بر آری برای من حاجتهای دنیا و آخرت را

یا اَرحَمَ الرّاحِمین وچنین است که مکرر زانی
ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
ابید غار از جمله تعقیب
وَبایدکه بوده باشد اخوابچه بجامیاوری از بعد
نماز سجدهٔ شکر پس بتحقیق که روایت کرده است رئیس
محدثین در فقیه از حضرت ابی عبدالله که فرمودند
که سجدهٔ شکر واجب است بر هر مسلمانی تمام میکنی
نماز خود را و راضی میکردانی بان پروردگار خود را
و بشگفت میاید ملائکه از تو بدرستیکه بنده
هرگاه نماز کند بعد از آن سجدهٔ شکر را میگشاید
پروردگار حجاب را میان بنده و میان ملائکه پس
میفرماید ای ملائکه من نگاه کنید به بنده من بجا
آورده است فرض مرا و تمام کرده است عهد مرا
پس سجده کرده است برای من جهت شکر برانچه انعام
کرده ام من بان بر او ای ملائکه من چه چیز است برای او
پس میگویند ملائکه ای پروردگار ما رحمت تو بان

میفرماید

میفرماید خدای تعالی پس از آن دیگر چه چیز پس
میگویند ای پروردگار ما بهشت تو پس میفرماید
خدای تعالی پس از آن چه چیز پس میفرماید ملائکه
ای پروردگار ما کفایت مهم و مطلب و باز میفرماید
خدای تعالی پس از آن دیگر چه چیز پس باقی نمیماند
چیزی از خیر مگر اینکه میگویند آنرا ملائکه و میگویند
ملائکه ای پروردگار ما نیست علمی از برای ما پس
میفرماید خدای تعالی هر آینه شکر میکنم من او را
چنانکه او شکر کرد مرا و رو میاورد بسوی او بفضل
خود و نمایم او رحمت خود را و سنت طول دادن
این سجده پس بتحقیق که روایت کرده است در فقیه
نیز که حضرت کاظم بسجود میرفتند بعد از آنکه نماز
صبح کردند پس بر نمیداشتند سر مبارک را تا اینکه
بلند میشد روز و هرگاه بکنی این سجده را پهن میکنی
ذراعها خود را بر زمین و میچسبانی سینه و شکم خود را

بر زمین و میخوانی انچه را دوا یکرده است ثقة
الاسلام در کافی بسند حسن از حضرت ابی الحسن
ماضی پس میگوئی در سجدهٔ اول اللهم انی
اشهدک واشهد ملائکتک وانبیائک
گواه میگیرم ترا وگواه میگیرم فرشتگان ترا و پیغمبران ترا
ورسلک وجمیع خلقک انک انت الله ربی
ورسولان ترا با جمیع آفریدگان اینکه توئی و تو پروردگار منی و دیگر
والاسلام دینی ومحمدا صلی الله علیه نبیی
اسلام است دین من ومحمد رحمت کند خدا براو پیغمبر من
وعلیا والحسن والحسین وعلیا ومحمدا
وعلی وحسن وحسین وعلی ومحمد
وجعفرا وموسی وعلیا ومحمدا وعلیا و
وجعفر وموسی وعلی ومحمد وعلی
الحسن ومحمد اسلام الله علیهم ائمتی بهم
وحسن ومحمد رحمت خدا بر ایشان ائمه اند و بایشان
اتولی ومن عدوهم اتبرا بعد از ان میگوی سه مرتبه
دوست میگیرم و از دشمن ایشان بیزاری میجویم
اللهم انشدک دم المظلوم بعد از ان میگوی
خداوندا بدرستیکه من قسم میدهم بخون مظلوم

اللهم انی انشدک بایوائک علی نفسک
خداوندا بدرستیکه من قسم میدهم ترا بحق عهدیکه تو کردی بر نفس خود
لاولیائک لتظفرنهم بعدوک وعدوهم
از برای دوستان خود باینکه فیروزی دهی ایشانرا بر دشمن تو و دشمن ایشان
ان تصلی علی محمد وال محمد وعلی المستحفظین
واینکه رحمت فرستی بر محمد وال محمد و بر حفظ کننده کان
من ال محمد صلی الله علیه واله بعد از ان میگوی
از ال محمد رحمت کند خدا براو و بر ال او سه مرتبه
اللهم انی اسالک الیسر بعد العسر بعد از ان
خداوندا بدرستیکه من سوال میکنم ترا اسانی بعد از دشواری
میگذاری گونهٔ راست خود را بر زمین ومیگوی
یا کهفی حین تعیینی المذاهب وتضیق
ای پناه من در وقتیکه تعب میاندازد مرا مذاهبها و تنگ میشود
علی الارض بما رحبت یا باری خلقی رحمة
بر من زمین با همه وسعت آن ای باری دهنده خلق من از جهت رحمت
بی وکان عن خلقی غنیا صل علی محمد وال
بر من و حال آنکه بودی از او بی نیاز رحمت فرست بر محمد و ال او
محمد وعلی المستحفظین من ال محمد صلی الله علیه
و بر حفظ کنندکان از ال محمد رحمت باد خدا بر او

وَالِهِ بعد از آن میگذارد گونه چپ خود را بر زمین
و میگوید یَا مُذِلَّ کُلِّ جَبَّارٍ وَیَا مُعِزَّ کُلِّ ذَلِیلٍ
سه مرتبه ای خوار کننده هر جبار ای عزیز کننده هر خوار
قَدْ وَعِزَّتِکَ بَلَغَ بِي مَجْهُودِي بعد از آن میگوید
قسم بعزت تو رسیده است بمن مشقت من سه مرتبه
یَا حَنَّانُ یَا مَنَّانُ یَا کَاشِفَ الْکُرَبِ الْعِظَامِ
ای بسیار مهربان ای بسیار دهنده ای رفع کننده اندوههای بزرگ
بعد از آن اتیان میکند بسجده دوم و میگوید
در آن صد مرتبه شُکْراً شُکْراً بعد از آن سؤال میکند
حاجت خود را و روایت شده از حضرت کاظم ع که
فرمودند در سجده شکر با آواز حزین و حال آنکه اشکهای
او روان میباشد عَصَیْتُکَ رَبِّ بِلِسَانِي وَلَوْ شِئْتَ
عصیان کرده ام ترا ای پروردگار بزبان خود هرگاه میخواستی
وَعِزَّتِکَ لَأَخْرَسْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِبَصَرِي وَلَوْ
قسم بعزت تو هر آینه گنگ میکردی مرا و عصیان کرده ام ترا بچشم خود هرگاه
شِئْتَ وَعِزَّتِکَ لَأَکْمَهْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِسَمْعِي
میخواستی قسم بعزت تو هر آینه کور میکردی مرا و عصیان کرده ام ترا بگوش خود

ولو

وَلَوْ شِئْتَ وَعِزَّتِکَ لَأَصْمَمْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِیَدِي
اگر میخواستی قسم بعزت تو هر آینه کر میکردی و عصیان کرده ام ترا بدست خود
وَلَوْ شِئْتَ وَعِزَّتِکَ لَکَنَعْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِرِجْلِي
و اگر میخواستی قسم بعزت تو هر آینه شل میکردی مرا و عصیان کرده ام ترا بپای خودم
وَلَوْ شِئْتَ وَعِزَّتِکَ لَجَذَمْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِفَرْجِي
و اگر میخواستی قسم بعزت تو هر آینه ببریده پای مرا و عصیان کرده ام ترا بفرج خود
وَلَوْ شِئْتَ وَعِزَّتِکَ لَعَقَمْتَنِي وَعَصَیْتُکَ بِجَمِیعِ
هرگاه میخواستی قسم بعزت تو هر آینه عقیم میکردی مرا و عصیان کرده ام ترا
جَوَارِحِيَ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ وَلَیْسَ هَذَا جَزَاؤُکَ مِنِّي
بجمیع اعضای خود که انعام کرده بآنها بر من و نیست این جزای تو از جانب من
بعد از آن میگوید الْعَفْوَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ هزار
مرتبه بعد از آن میچسباند گونه راست خود را بر
زمین و میگوید با آواز حزین بُؤْتُ إِلَیْکَ
اقرار کرده ام
بِذَنْبِي عَمِلْتُ سُوءاً وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي
بسوی تو بگناه خود کرده ام بدی و ستم کرده ام بنفس خود پس بیامرز برای من گناهان
فَإِنَّهُ لَا یَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَیْرُکَ یَا مَوْلَايَ بعد از آن
مرا پس بدرستیکه نمی آمرزد گناهان را غیر تو ای پروردگار من میچسباند
گونه چپ خود را بر زمین و میگوید سه مرتبه
ارْحَمْ مَنْ أَسَاءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَکَانَ وَاعْتَرَفَ
رحم کن کسی را که بدی کرده و کسب گناه نموده و فروتنی کرده و اعتراف نموده

ومیگوئی هرگاه بر داری سر خود را از سجدهٔ شکر

اَللّٰهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ کَمَا خَلَقْتَنِی وَلَمْ اَکُ شَیْئاً مَذْکُوراً

خداوندا مر تراست پس سپاس چنانکه آفریدی مرا و نبودم من چیزی یاد کرده شده

رَبِّ اَعِنِّی عَلٰی اَهْوَالِ الدُّنْیَا وَبَوَائِقِ الدَّهْرِ وَ

ای پروردگار من یاری کن مرا از هولهای دنیا و مصیبتهای روزگار

نَکَبَاتِ الزَّمَانِ وَمُصِیبَاتِ اللَّیَالِی وَالْاَیَّامِ

و نکبتهای زمان و مصیبتهای شبها و روزها

وَاکْفِنِی شَرَّ مَا یَعْمَلُ الظَّالِمُونَ فِی الْاَرْضِ وَفِی

و کفایت ده مرا از شر آنچه میکنند ستمکاران در زمین و در سفر من

سَفَرِی فَاصْحَبْنِی وَفِی اَهْلِی فَاخْلُفْنِی وَفِیمَا رَزَقْتَنِی

پس رفیق باش با من و در اهل من پس نشین من باش در آنچه روزی کرده من

فَبَارِکْ لِی وَفِی نَفْسِی لَکَ فَذَلِّلْنِی وَفِی اَعْیُنِ النَّاسِ

پس برکت ده برای من و در نفس من برای تو پس خوار ساز و در دیدهای خلایق

فَعَظِّمْنِی وَاِلَیْکَ فَحَبِّبْنِی وَبِذُنُوبِی فَلَا تَفْضَحْنِی وَبِعَمَلِی

پس بزرگ بگردان مرا و بسوی تو پس دوست گردان و بسبب گناهان من پس رسوا مکن مرا

فَلَا تُبْسِلْنِی وَبِسَرِیرَتِی فَلَا تُخْزِنِی وَمِنْ شَرِّ الْجِنِّ

و بسبب کردار من پس تسلیم مکن مرا و بسبب اندیشهٔ نهانی من پس خوار مگردان مرا و از شر جن

وَالْاِنْسِ فَسَلِّمْنِی وَلِمَحَاسِنِ الْاَخْلَاقِ فَوَفِّقْنِی وَمِنْ

و انس پس سالم دار مرا و از برای اخلاق پسندیده پس توفیق ده مرا و از

مساوی

مَسَاوِی الْاَخْلَاقِ فَجَنِّبْنِی اِلٰی مَنْ تَکِلُنِی یَا رَبَّ

و از اخلاق نکوهیده پس دور کن مرا بسوی که وا میگذاری مرا ای پروردگار

الْمُسْتَضْعَفِینَ وَاَنْتَ رَبِّی اِلٰی عَدُوٍّ مَلَّکْتَهُ اَمْرِی

ضعیف شمرده شدگان و تو پروردگار منی آیا بسوی دشمنی که او را مالک امر من کرده

اَمْ اِلٰی بَعِیدٍ فَیَتَجَهَّمُنِی فَاِنْ لَمْ تَکُنْ غَضِبْتَ عَلَیَّ

یا بسوی دوری که عبوس کند در برابر من پس اگر نباشی غضبناک بر من

یَا رَبِّ فَلَا اُبَالِی غَیْرَ اَنَّ عَافِیَتَکَ اَوْسَعُ لِی وَاَحَبُّ

ای پروردگار من پس باک ندارم مگر آنکه عافیت تو فراختر است برای من و دوست تر

اِلَیَّ اَعُوذُ بِنُورِ وَجْهِکَ الَّذِی اَشْرَقَتْ لَهُ السَّمٰوَاتُ

بسوی من پناه میاورم بنور روی تو که روشن است بآن آسمانها

وَالْاَرْضُ وَکُشِفَتْ بِهِ الظُّلْمَةُ وَصَلُحَ عَلَیْهِ

و زمین و رفع شده است بسبب آن ظلمت و صلاح آمده بآن

اَمْرُ الْاَوَّلِینَ وَالْآخِرِینَ اَنْ تُحِلَّ عَلَیَّ غَضَبَکَ

امر گذشتگان و آینده گان از اینکه فرود آید بر من غضب تو

وَیَنْزِلَ بِی سَخَطُکَ لَکَ الْحَمْدُ حَتّٰی تَرْضٰی وَبَعْدَ

و نازل شود بمن سخط تو از برای تست حمد و سپاس تا آنکه راضی شوی

الرِّضَا وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِکَ باب دوم

و بعد از خوشنود شدن نیست گردیدنی و نه قوتی بر طاعت مگر بسبب تو

در آنچه کرده میشود میانه طلوع آفتاب تا پیشین

بتحقیق

بتحقیق که گذشت در اول و آخر باب اول اینکه وارد
شده است قسمت روز به دوازده ساعت و اینکه
از برای هر یک از ائمه اثنی عشر ساعتی است و از
برای هر ساعت دعائی که مخصوص باشند پس
ساعت اول که ابتدا طلوع صبح است تا طلوع آفتاب
از حضرت امیر المؤمنین است و ذکر کردیم ما دعا
آنرا در جمله اعمال آنوقت پس هر آینه ذکر میکنیم د
اینمقام آنچه مخصوص اینوقت است پس میگوئیم که ساعت
دوم از طلوع آفتاب است تا بر طرف شدن سرخی آن و این
از حضرت امام حسن است میخوانی در آن این دعا را

اللّهمّ یا خالق السّموات والأرض ومالک
خداوندا ای آفریننده سموات و زمین و مالک
البسط والقبض ومدبّر الابرام والنّقض
گشادن و درهم کشیدن و تدبیر کننده محکم کردن و خراب کردن
ومن لا یخیب المضطرّ اذا دعاه ویکشف
وکسیکه نومید نمیکند بیچاره را هرگاه بخواند او را و برطرف میکند

السّوء

السّوء یا مالک یا جبّار یا واحد یا قهّار یا عزیز
ناخوشی را ای خداوند همه چیزها ای جبر کننده ای واحد ای بسیار قهر کننده ای عزیز
یا غفّار یا من لا تدرکه الابصار وهو یدرک
ای آمرزنده بسیار ای کسیکه ادراک نمیکنند او را دیدها و او ادراک میکند
الابصار یا من لا یمسک خشیة الانفاق
دیده ها را ای کسیکه امساک نمیکند از خوف فقیر شدن نفقه دادن
ولا یغیّر خوف الاملاق یا کریم یا رزّاق یا
و کم نمیکند از خوف فقیر شدن ای بزرگوار بسیار روزی دهنده ای
مبتدئا بالنّعم قبل الاستحقاق یا من ینزل
ابتدا کننده نعمتها پیش از استحقاق ای کسیکه فرو میفرستد
الرّوح من امره علی من یشاء من عباده لینذر
روح را از امر او بر هرکه میخواهد از بندگان خود تا اینکه بترساند
یوم التّلاق کبرت نعمتک علیّ وصغر فی
از روز ملاقات بزرگست نعمت تو بر من و کوچکست در
جنبها شکری ودام غناک عنّی وعظم الیک
در جنب آن شکر من و همیشه هست بی نیازی تو از من و بزرگست بسوی تو
فقری اسألک یا عالم سرّی وجهری یا من لا یقدر
حاجت من سؤال میکنم ترا ای دانای پنهان و آشکار من ای کسیکه قادر نیست
سواه علی کشف ضرّی ان تصلّی علی محمّد رسولک
غیر او بر دفع کردن بدی حال من اینکه رحمت فرستی بر محمّد که رسول برگزیده

المختار

المختار وحجتك على الابرار والفجار وعلى
برگزیده است و برهان تو است بر نیکوکاران و بدکاران و بر اهل
اهل بيته الطاهرين الاخيار واتوسل اليك
بیت او که پاکانند و از اخیارند و توسل میجویم بسوی تو
بالانزع البطين علما وبالامام الزكي الحسن
با اشکم بزرگ از حیثیت علم و با امام پاکیزه امام حسن
المقتول سما فقد استشفعت بهم اليك وقدمتهم
کشته شده بزهر بتحقیق که شفاعت میجویم از ایشان بسوی تو و مقدم داشتم
امامي وبين يدي حوائجي ان تزيدني من لدنك علما
ایشان را امام و پیش پیش حاجتهای خود اینکه زیاد کنی مرا از نزد خود علمی و
وهب لي حكما وتجبر كسري وتشرح بالتقوى صدري
ببخش برای من حکمی و علاج کن شکستگی مرا و بگشای به پرهیزکاری سینه مرا
وترحمني اذا انقطع من الدنيا اثري وتذكرني
و رحم کنی مرا زمانیکه بریده شود از دنیا نشان من و یاد کنی مرا
اذا نسي ذكري برحمتك يا ارحم الراحمين وساعة
هرگاه فراموش شود یاد من برحمت تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
سیم که از بر طرف شدن سرخی آفتاب تا بلند شدن
روز از خصائص امام حسین است و میخوانی در آن ابتداء
اللهم رب الارباب ومسبب الاسباب ومالك
خداوندا ای پروردگار پروردگاران و سبب دهنده سببها و مالک

الرقاب ومسخر السحاب ومسهل الصعاب يا
گردنها و تسخیر کننده ابر و آسان کننده دشوارها ای
يا حليم يا تواب يا كريم يا وهاب يا مفتح الابواب
بردبار ای قبول کننده توبه ای بزرگوار ای بخشنده ای گشاینده درها
يا من حيث ما دعي اجاب يا من ليس له حاجب
ای کسیکه هر جا خوانده شده جواب داده ای کسیکه نیست برای او حاجبی
ولا بواب يا من ليس لخزائنه قفل ولا باب
و نه دربانی ای کسیکه نیست از برای خزینهای او قفل و نه دری
يا من لا يرخى عليه ستر ولا يضرب دونه حجاب
ای کسیکه او پوشیده نمیشود براو پرده و زده نمیشود نزد او حجابی
يا من يرزق من يشاء بغير حساب يا غافر الذنب
ای کسیکه روزی میدهد هر کرا خواهد بدون حساب ای بخشنده گناه
وقابل التوب شديد العقاب اللهم انقطع
و قبول کننده توبه و صاحب عقاب سخت پروردگارا بریده شده
الرجاء الا من بفضلك وخاب الامل الا من كرمك
آرزو مگر از فضل تو و نومید شده است امید مگر از کرم تو
فاسألك بمحمد رسولك وبعلي بن ابيطالب صفيك
پس سوال میکنم از تو بحق محمد که رسول تو و علی بن ابیطالب برگزیده تو
وبالحسين الامام التقي الذي اشترى نفسه ابتغاء
و بحق حسین امام پرهیزگار که فروخته است نفس خود را

مَرضاتِكَ وَجاهَدَ النّاكِثينَ عَن صِراطِ طاعَتِكَ
رضای تو و جهاد کرده است با عدول کننده از راه طاعت تو
فَقَتَلوهُ ساغِبًا ظَمآنًا وَهَتَكوا حُرمَتَهُ بَغيًا
پس کشتند او را گرسنه و تشنه و دریدند حرمت او را از روی تعدی
وَعُدوانًا وَحَمَلوا رَأسَهُ فِي الآفاقِ وَأَحَلّوهُ
ظلم و عدوان و بردند سر او را در اطراف و فرود آوردند او را
مَحَلَّ أَهلِ العِنادِ وَالشِّقاقِ اللّهُمَّ فَصَلِّ عَلى
محل اهل عناد و عداوت خداوندا رحمت فرست بر
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَجَدِّد عَلَى الباغينَ عَلَيهِ مُخزِياتِ
محمد و آل او و تازه گردان بر ستم کنندگان رسوا کننده‌های
لَعنِكَ وَانتِقامِكَ وَمُردِياتِ سَخَطِكَ وَنَكالِكَ
لعن خود و انتقام خود را و هلاک کننده‌های غضب و عقوبت خود را
اللّهُمَّ إِنّي أَسأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَستَشفِعُ
خداوندا بدرستیکه من سوال میکنم از تو بحق محمد و شفاعت میجویم
بِهِم إِلَيكَ وَأُقَدِّمُهُم أَمامي وَبَينَ يَدَي حَوائِجي
بایشان بسوی تو و مقدم میدارم ایشان را پیش خود و پیش حاجات خود
أَن لا تَقطَعَ رَجائي مِنِ امتِنانِكَ وَلا تُخَيِّبَ
اینکه نبری آرزوهای مرا از انعام تو و نا امید نگردانی

تَأميلي في إِحسانِكَ وَنَوالِكَ وَلا تَهتِكِ السُّتورَ
امید مرا در احسان تو و بخشش تو و ندری پرده‌ها را
المَسدولَ عَلَيَّ مِن جِهَتِكَ وَلا تُغَيِّر عَنّي عَوائِدَ
که پوشیده شده است بر من از جانب تو و تغییر مده از من عادتهای
طَولِكَ وَنِعَمِكَ وَوَفِّقني لِما يُقَرِّبُني إِلَيكَ وَأَبعِدني
فضل خود و نعمت خود و توفیق ده مرا بر آنچه نزدیک گرداند مرا بسوی تو و دور گردان مرا
عَمّا باعَدَني عَنكَ وَأَعطِني مِنَ الخَيرِ أَفضَلَ ما
مرا از آنچه دور گرداند مرا از تو و عطا کن مرا از خیر افضل آنچه امید دارم
أَرجو وَاكفِني مِنَ الشَّرِّ ما أَخافُ وَأَحذَرُ بِرَحمَتِكَ
امید دارم و کفایت کن مرا از شر آنچه میترسم و خوف دارم برحمت تو
يا أَرحَمَ الرّاحِمينَ وليحفظها دم از بلند شدن روز
ای رحم کننده ترین رحم کنندگان است تا پیشین و این از حضرت
سيد العابدين مى‌خوانی دران ابتدا عا را اللّهُمَّ
خداوندا
أَنتَ المَلِكُ المَليكُ المالِكُ وَكُلُّ شَيءٍ سِوى
تو پادشاه صاحب ملک و مالک امور و هر چیزی غیر ذات تو
وَجهِكَ الكَريمِ هالِكٌ سَخَّرتَ بِقُدرَتِكَ
هلاک شونده اند رام کرده بقدرت خود
الغُيومَ السَّوافِكَ وَعَلِمتَ ما فِي البَرِّ وَالبَحرِ
ابرهای ریزاننده را و دانسته آنچه در صحرا و در دریاست
وَما تَسقُطُ مِن وَرَقَةٍ فِي الظُّلُماتِ الحَوالِكِ
و آنچه را می‌افتد از برگی در ظلمات بسیار سیاه

يَا سَمِيعُ يَا بَصِيرُ يَا بَرُّ يَا شَكُورُ يَا غَفُورُ يَا رَحِيمُ
ای شنوا ای بینا ای نیکوکار ای شکر کننده ای بخشنده ای مهربان
يَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ
ای کسیکه میداند نگاه دزدیده چشمها را و آنچه پنهان میدارند سینها
يَا مَنْ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
ایکسیکه از برای اوست سپاس در دنیا و آخرت و اوست حکیم
الْخَبِيرُ أَسْأَلُكَ سُؤَالَ الْبَائِسِ الْحَسِيرِ وَأَتَضَرَّعُ
دانا سوال میکنم از تو سوال کردن بسیار محتاج و درمانده و فروتنی کنم
إِلَيْكَ تَضَرُّعَ الضَّالِعِ الْكَسِيرِ وَأَتَوَكَّلُ
بسوی تو فروتنی خم شده شکسته شده و توکل میکنم
عَلَيْكَ تَوَكُّلَ الْخَاشِعِ الْمُسْتَجِيرِ وَأَقِفُ بِبَابِكَ
بر تو توکل کردن زاری کننده زنهار جوینده و میایستم در تو
وُقُوفَ الْمُؤَمِّلِ الْفَقِيرِ وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِالْبَشِيرِ
ایستادن امیدوار محتاج و متوسل میشوم بسوی تو ببشارت دهنده
النَّذِيرِ وَالسِّرَاجِ الْمُنِيرِ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ
ترساننده و چراغ روشن محمد خاتم پیغمبران
وَابْنِ عَمِّهِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِالْإِمَامِ عَلِيِّ بْنِ
و پسر عم او امیر مومنان و با امام علی ابن
الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَإِمَامِ الْمُتَّقِينَ الْمُنْجِي
الحسین زینت عبادت کننده گان و امام پرهیزکاران

للصدقات

لِلصَّدَقَاتِ وَالْخَاشِعِ فِي الصَّلَوَاتِ وَالدَّائِبِ
پنهان دهنده تصدقات و خشوع کننده در صلوات و تعب کشنده
الْمُجْتَهِدِ فِي الْمُجَاهِدَاتِ السَّاجِدِ ذِي الثَّفِنَاتِ
جد کننده در مجاهدات و سجده کننده صاحب پینها
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَقَدْ تَوَسَّلْتُ
اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد پس بتحقیق که متوسل شدم
بِهِمْ إِلَيْكَ وَقَدَّمْتُهُمْ أَمَامِي وَبَيْنَ يَدَيْ حَوَائِجِي
من بسوی تو بایشان و مقدم داشتم ایشانرا پیش خود و پیش حاجتهای خود
وَأَنْ تَعْصِمَنِي مِنْ مُوَاقَعَةِ مَعَاصِيكَ وَتُرْشِدَنِي
و اینکه نگاه داری مرا از محاربه معاصی تو و راه نمائی مرا
إِلَى مُوَافَقَةِ مَا يُرْضِيكَ وَتَجْعَلَنِي مِمَّنْ يُؤْمِنُ
بسوی موافقت آنچه راضی گرداند ترا و بگردانی مرا از آنها که ایمان آورد
بِكَ وَيَتَّقِيكَ وَيَخَافُكَ وَيُحِبُّكَ وَيُرَاقِبُكَ
و بتو و پرهیزد از تو و میترسد از تو و امید میدارد از تو و انتظار میبرد ترا
وَيَسْتَحْيِيكَ وَيَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمُوَالاةِ مَنْ
و شرم میدارد از تو و نزدیکی میجوید بسوی تو بدوست گرفتن آنکه
تُوَالِيهِ وَيَتَحَبَّبُ إِلَيْكَ بِمُعَادَاةِ مَنْ تُعَادِيهِ
دوست میگیرد ترا و اظهار دوستی میکند بسوی تو بدشمنی کردن با کسیکه دشمنی میکند
وَيَعْتَرِفُ لَدَيْكَ بِعَظِيمِ نِعَمِكَ وَأَيَادِيكَ بِرَحْمَتِكَ
و اعتراف میکند در نزد تو بزرگ نعمتهای تو و عطایا تو برحمت تو

یا ارحم الراحمین و بانکه نسخهای دعای
ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
ساعتها اختلاف بسیار دارد
بزیادتی و نقصان و انچه اورده‌ام انرا در این
کتاب نسخه ایست که وثوق دارم بان و اعتماد دارم بان
و خدا است ولی التوفیق بفضلش و انچه سزاوار
است که کرده شود در اول روز تصدقست بهر چه
میسر شود و هر چند چیز حقیری باشد و روایت کرده
ثقة الاسلام در کافی از حضرت صادق که فرمودند
که پیغمبر فرمود که صبح گاه بدهید صدقه پس به
درستیکه بلا تجاوز نمیکند از ان و روایت کرده
است نیز در کافی از انحضرت فرمود صبح گاه بدهید
صدقه و رغبت کنید در ان پس نیست مؤمنی که
تصدق کند بصدقه که اراده کند بان انچه را نزد
خدا است جهت اینکه دفع کند خدا از او بسبب ان
صدقه شر انچه فرود میاید از اسمان بسوی زمین
در ان روز و از انچه کرده میشود در اول روز مسح

کردن بگلاب پس در حدیث از اصحاب عصمت
سلام الله علیهم وارد شده که هر که مسح کند روی
خود را بگلاب نمیرسد او را در ان روز احتیاجی
و نه فقری و باید که مسح کرده شود رو و دستها و صلوات
فرستاده شود بر پیغمبر و از انچه کرده میشود در اول
روز در غالب اوقات مندیل پیچیدنست و پوشیدن
جامها و موزه و نعل پس هر اینه ذکر میکنیم بعضی
از اداب انها و دعای انها را پس میگوییم اما مندیل
پیچیدن پس بتحقیق که روایت شده است که سزاوار
است که گفته شود نزد ان اللهم سومنی بسیماء
خداوندا داغ کن مرا به نشان
الایمان و توجنی بتاج الکرامة و قلدنی
ایمان و تاج ده مرا بتاج کرامت و در گردن من انداز
حبل الاسلام و لا تخلع ربقة الایمان
ریسمان اسلام و بیرون مکن ریسمان اسلام و ایمان را
من عنقی و مندیل بپیچ در حالی که نشسته باشی
از گردن من
و هر گاه مندیل پیچیدی پس تحت الحنک کن بمندیل خود

بسندی که تحنک سنت مؤکد است روایت کرده است
شیخ طایفه در تهذیب بسند حسن از حضرت
صادق که فرموده که هر که عمامه بپیچد و نکرداند عمامه
را زیر حنک خود پس برسد باو کوفتی که نباشد برای
آن دوائی پس ملامت نکند مگر نفس خود را و
روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه از
حضرت صادق که فرموده بود در شبی که من تعجب
میکنم از کسی که شروع کند در حاجت خود و حال
آنکه اوکرولیسیده باشد چگونه بر نمی آید حاجت او
و بود در شبی که من تعجب میکنم از کسی که شروع کند
در حاجت خود و حال آنکه کردانیده باشد عمامه
را زیر حنک خود چگونه بر نمی آید حاجت او و احادیث
در ترغیب در تحنک بسیار است و بتحقیق که
منعقد شده است اجماع شیعه بر آن و عجب است
از مخالفین ما که چگونه انکار میکنند از آن با آنکه

کرده اند در کتابهای خود از پیغمبر که نهی کرده است
از اقتعاط و امر کرده است بتلحی گفته است در کتاب
صحاح اقتعاط بستن عمامه است بی کردانیدن
زیر حنک و در حدیث واقع شده است که پیغمبر نهی
کرده است از اقتعاط و امر کرده است بتلحی تمام
کلام صحاح و تلحی کردانیدن عمامه است زیر
لحیین و بدانکه استحباب تحنک عمامه است در
جمیع اوقات و حالات و مخصوص نیست بحال نماز
و هر چند نماز در آن افضل است بلکه آن سنتی
است بر سر خود خواه نماز کرده شود در آن
یا نه و نیست استحباب آن از برای نماز چنانکه ظاهر
میشود از کلام بعضی از علمای ما و نیافته ام من
در احادیثی که در کتب اصول ما نقل شده چیزی را
که دلالت کند بر استحباب آن از برای نماز بلکه
احادیث که در این باب واقع شده همه عامست و بتحقیق

که تصریح کرده است باین علامه ره در منتهی المطلب
چون آورده است احادیثی که دلالت میکند بر اینکه
تحنک سنتی است فی نفسه بعد از آن فرموده به
تحقیق که ظاهر شد باین احادیث استحباب تحنک
مطلقا خواه بوده باشد در نماز یا در غیر آن تمامشد
کلام او پس سزاوار است که هرگاه تحنک کنی نزد
اراده نماز قصد کنی استحباب آنرا لنفسه مانند
اکثر مستحبات نه اینکه مستحب است از برای غیر خود یعنی
نماز مانند رداء مثلا و بودن تحنک شرط در
زیادتی ثواب نماز اقتضا نمیکند استحباب آنرا از
برای نماز و این ظاهر است و اما آداب در پوشیدن
جامها پس سزاوار کوتاه کردن جامه است پس بتحقیق
که نقل شده است در تفسیر قول خدای تعالی وثیابک
فطهر که مراد اینست که جامه خود را کوتاه کن و سزاوار
است که نگذرد آستین از سر انگشتان و جامه بلند

مکن و صوف را و مپوش جامه شهرت و مپوش در نماز جامه
سفید و بتحقیق که روایت شده است از حضرت صادق
که مکروه است سیاه مگر در سه چیز موزه و عمامه و عبا
و اما دعا نزد پوشیدن جامه پس بتحقیق که روایت
شده است از حضرت صادق که گفته میشود نزد پوشیدن
جامه اللهم اجعل ثوبی ثوب یمن و برکة اللهم
خداوندا بگردان پس اینجامه را ایمن و برکت خداوندا
ارزقنی فیه شکر نعمتک وحسن عبادتک
روزی کن مرا در آن شکر نعمت تو و نیکوئی عبادت تو
والعمل بطاعتک الحمد لله الذی رزقنی
و عمل کردن بطاعت تو سپاس مر خدا را که روزی کرد مرا
ما استر به عورتی واتجمل به فی الناس
آنچه میپوشانم بآن عورت خود را و زینت میکنم بآن در میان مردم
و روایت شده است از حضرت باقر که گفته میشود نزد
پوشیدن جامه نو اللهم اجعله ثوب یمن
خداوندا بگردان این جامه را
وتقوی وبرکة اللهم ارزقنی فیه حسن عبادتک
جامه یمن و پرهیزکاری و برکت خداوندا روزی کن مرا در آن نیکوئی عبادت خود

وَعَمَلاً بِطاعَتِكَ وَاَداءً لِشُكْرِ نِعْمَتِكَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ
و عملی بطاعت خود و بجا آوردن شکر نعمت تو ستایش مر خدا را
اَلَّذی كَسانی ما اُواری بِهِ عَوْرَتی وَاَتَجَمَّلُ بِهِ فِی النّاسِ
که پوشانید مرا آنچه پنهان میکنم بآن عورت خود را و زینت میکنم بآن در میان مردم
و روایت شده است که گفته میشود نزد پوشیدن جامه
اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتی وَآمِنْ رَوْعَتی وَاَعْفِفْ فَرْجی
خداوندا بپوشان عورت مرا و ایمن کردان ترس مرا و پرهیزکار کردان فرج مرا
وَلا تَجْعَلْ لِلشَّیْطانِ فی ذٰلِكَ نَصیباً وَلا لَهُ
مگردان برای شیطان در آن بهره و نه برای او
اِلی ذٰلِكَ وُصُولاً فَیَصْنَعَ لِیَ الْمَكائِدَ وَیُهَیِّجَنی لِارْتِكابِ
بسوی آن رسیدن پس قرار دهد برای من مکرها و برانگیزاند مرا برای ارتکاب
مَحارِمِكَ و سزاوار است که پوشیده نشود
چیزهائیکه تو حرام کرده در نزد جامه رو به قبله و اما پوشیدن
موزه و نعل مبادا بلکه بوده باشد در حالی که
نشسته باشد و میپوشد نعل پای راست پیش از
چپ نزد کندن میکند بعکس این در حالی که ایستاده
باشد و میگوید نزد پوشیدن هر یک از موزه و نعل
بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَوَطِّئْ
بنام خدا و بیاری خدا خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل محمد و در راه ببر

قدمی

قَدَمَیَّ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَثَبِّتْهُما عَلَی الصِّراطِ
پاهای مرا در دنیا و آخرت و ثابت کردان بر صراط
یَوْمَ تَزِلُّ فیهِ الْاَقْدامُ و میگوید نزد کندن آنها
روزیکه میلغزد در آن قدمها بِسْمِ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی
بنام خدا ستایش مر خدای را که
رَزَقَنی ما اُوَقّی بِهِ قَدَمَیَّ مِنَ الْاَذی اَللّٰهُمَّ ثَبِّتْهُما
که روزی کرده مرا آنچه حفظ کنم بآن پاهای خود را از آزار خداوندا ثابت گردان
عَلی صِراطِكَ وَلا تُزِلَّهُما عَنْ صِراطِكَ السَّوِیِّ
آنها را بر صراط تو و ملغزان آنها را از صراط راست تو
و روایت شده است از حضرت صادق کراهت پوشیدن
موزه سرخ در حضر و نه در سفر و روایت شده است
نیز از آنحضرت که فرمودند که از جمله سنت موزه سیاه
و نعل زرد و مکروه شمرده اند آنحضرت پوشیدن نعل
سیاه را و روایت شده است از آنحضرت که هر که بپوشد
نعل زرد کهنه نمیکند آنرا تا اینکه بهم رساند مالی
و هم از آنحضرت است که هر که بپوشد نعل زرد خواهد
بود در سرور و شادی تا کهنه کند آنرا فصل و از
جاری شده است عادت بآنکه در اثنای این وقت یعنی مبا

طلوع

طلوع آفتاب و زوال اکل و شرب است پس هر آینه ذکر
میکنیم ما پاره از آداب نهار و دعا آنها را که روایت
شده است از اصحاب عصمت سلام الله علیهم پس
میگوییم که هرگاه خواهی چیزی بخوری پس بنشین
بر جانب چپ خود و منشین مربع پس بدرستی که
این نشستنی است که ناخوش میدارد آنرا خدای
تعالی و دشمن میگیرد صاحب آنرا چنانکه روایت
شده است از حضرت امیر المؤمنین ع هرگاه دراز کنی
دست خود را جهت اکل پس بگو بسم الله والحمد
لله رب العالمین پس بتحقیق که روایت شده
از حضرت صادق که مرد هرگاه خواهد چیزی بخورد
پس اینکه دست خود را و بگوید بسم الله و
الحمد لله رب العالمین در امرزد خدای تعالی
مر او را پیش از اینکه برسد لقمه بدهن او و روایت
شده است استحباب التسمیه بر هر رنگی و روایت شده

و نیز استحباب آن بهر ظرفی که مائده باشد و هر چند
از یک رنگ باشد و هر که فراموش کند تسمیه را بر هر رنگی
پس بگوید بسم الله علی اوله و آخره و روایت کرده
بنام خدا بر اول این و آخر این
کرده است ابن ابی
ربیع محمد بن ... در فقیه و از آنچه سزاوار است که گفته
شود نزد شروع در اکل بعد غسل است الحمد
لله الذی یطعم و لا یطعم و یجیر و لا یجار علیه
سپاس مر خدا را طعام میکند و کسی طعام نمیکند او را و زینهار میدهد مر او را
و یستغنی و یفتقر الیه اللهم لک الحمد علی
و بی نیاز است خلق محتاج او اند خداوندا از برای تست سپاس بر آنچه
ما رزقتنا من طعام و ادام فی یسر و عافیة
روزی کردی مارا از طعام و نان خورش در آسانی و عافیت
من غیر کد منا و لا مشقة بسم الله خیر الاسماء
بی کدی از ما و نه مشقت بنام خدا بهترین نامها
بسم الله رب الارض و السماء بسم الله الذی
بنام خدا و پروردگار زمین و آسمان بنام خدا آنکه
لا یضر مع اسمه شیء فی الارض و لا فی السماء
ضرر نمیرساند با نام او چیزی در زمین و نه در آسمان
و هو السمیع العلیم اللهم اسعدنی فی مطعمی
و اوست شنوا و دانا خداوندا نیک بخت گردان مرا در اکل

هذا الخبز واعذنی من شره و امتعنی بنفعه
من بخیر آن و پناه ده مرا از شر آن و بهره مند گردان از نفع آن
وسلمنی من ضره وسزاوار است که بوبه باشد اول
و سلامت دار از ضرر آن انچه بخوری هر روز ناشتا بیست
و یکدانه موبز سرخ پس روایت شده از پیغمبر که هر که
بخورد هر روز ناشتا بیست و یکدانه موبز سرخ بیمار
نشود مگر بیماری که در آن بمیرد و بشوید دستها را
هر روز پیش از طعام و بعد از آن و هر چند بوده
باشد چیز خوردن تو سکینت و روایت کرده است
رییس محدثین در صفة از پیغمبر که فرمود که هر که بشوید
دست خود را پیش از طعام بعد از آن تعیش کند
در فراخی و عافیت داده شود در بلا اینکه در بدن او
باشد و تحقیق که روایت شده است از حضرت امیر
المؤمنین که این زیاد میکند در عمر و جلا میدهد
چشم را و ابتدا کن تو اگر صاحب طعام باشی بشستن
اول و بعد از آن بشوید بعد از تو کسی که بر طرف راست
تو باشد و در شستن دوم میشوید تو آخر همه ابتدا

میکند

میکند کسی که بر طرف چپ تو باشد و در شستن
دوم روایت شده است ابتدا هر که بر طرف راست تو
باشد خواه آزاد باشد یا بنده و پاک مکن دست خود را
بمندیل بعد از شستن اول و پاک کن آنرا بعد
از شستن دوم بعد از آنکه مالیده باشی تری آنرا
بابن با چشمهای خود و پاک مکن دست را بمندیل
هرگاه در آن اثر طعام باشد تا اینکه بلیسی آنرا و
تکرار کن حمد خدای تعالی را در اثنای اکل و ابتدا
کن باکل پیش از حاضران اگر بوده باشی تو صاحب
طعام و فرا گیر دست خود را از طعام بعد از
ایشان و سزاوار نیست چیزی خوردن در حب سیت
ونه آب آشامیدن و چیزی خوردن بر دو انگشت
و هر گاه حاضر شود غیر تو از اطعمه و نگذار نان را
زیر کاسه و میز نان را بکار و ابتدا کن بنمک و ختم کن
حاضر
بان و روایت شده است ختم بسرکه نیز و سنت کرده

کردن بخبز تازه بر مائده و مخ گوشت در یکروز
و هریسه و مجوز در هر سه بعزو مکروه هست و از
ان جهل بعنو خالی مکن تمام گوشت استخوان را بلکه
بگذار دوان بقیه پس بتحقیق که روایت شده است که از
برای جن دراستخوان بهره است و هرگاه بکند اینرا
میرود از خانه او انچه بهتر از ان باشد و سنت است
طول دادن نشستن بر مائده کهاگر بوده باشی تو
صاحب طعام پس بتحقیق که روایت کرده است ثقة الاسلام
در کافی بسند حسن از زراره که گفته شنیدم از
حضرت ابی عبدالله که فرمودند که سه چیز است که هرگاه
بیاموزی آنها را میخواهد تو آنها را بیابی در عمر او و بقا
نعمت او پس گفتم من که چیست آنها فرمودند که
طول دادن رکوع و در سجود و در نماز و طول دادن
نشستن بر طعام هرگاه چیز بخوری بر مائده خود
و بیاورد و اهل سابق را اهل آن و بگوید بعد از
فراغ از اکل انچه روایت شده است از حضرت رسول

وانیکه

واینکه بگوید الحمد لله الذی اطعمنا فی
ستایش مر خدایرا که طعام کرد ما را در
جائعین و سقانا فی ظامئین و کسانا
در میان گرسنگان و سیراب کرد ما را در میان تشنگان و رخت پوشانید ما را
فی عارین و هدانا فی ضالین و حملنا فی
در میان برهنگان و هدایت کرد ما را در میان گمراهان و سوار کرد ما را در
راجلین و آوانا فی ضاحین و اخدمنا فی عانین
در میان پیادگان و جا داد ما را در میان آفتاب نشستگان و خدمتکار داد ما را
و فضلنا علی کثیر من العالمین و اما انچه
میان تعب کشندگان و زیادتی داد ما را بر بسیاری از عالمیان
مشهور شده است در اینزمان از خواندن سوره فاتحه بعد
از طعام پس اطلاع نیافته‌ام من بر ان در کتاب
های حدیث و سزاوار است که بشویند حاضران
دستهای خود را همه در یک طشت و بر ندارند
تو بیرند تا پر شود و سنت است خلال کردن و مکروه
است ساختن خلال از برگ خرما و از نی و ریحان
و مورد و انار و سزاوار است بیرون انداختن
انچه بیرون اید از میان دندانها بخلال و فرو بردن

انچه

آنچه بیرون آید بزبان و سزاوار است بوده باشد
آنچه میخوری تو موافق آنچه میخواهند آنرا عیال
تو نه آنچه میخواهی آنرا تو نه ایشان پس بتحقیق که
روایت کرده است ثقة الاسلام در کافی از حضرت
صادق فرموده‌اند که پیغمبر فرمود که مؤمن میخورد
بخواهش اهل خود و منافق میخورد اهل و بخواهش
او و اما آداب آشامیدن آب پس اینکه بگویی نزد
آشامیدن اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي مُنْزِلِ الْمَاءِ مِنَ
آب — سپاس مر خدای را که فرو آورنده است آب را از
السَّمَاءِ وَمُصَرِّفِ الْأَمْرِ كَيْفَ يَشَاءُ بِسْمِ اللهِ
از آسمان و تغییر دهنده امر است هر نحو که میخواهد بنام خدا
خَيْرِ الْأَسْمَاءِ و میگویی بعد از آشامیدن الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي
بهترین نامها — آشامیدن آن — سپاس مر خدای را
سَقَانِي مَاءً عَذْبًا وَلَمْ يَجْعَلْهُ مِلْحًا أُجَاجًا
که آب داد مرا آب گوارا و نگردانید آنرا شور و تلخ
بِذُنُوبِي الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي سَقَانِي فَأَرْوَانِي
بسبب گناهان من سپاس مر خدای را که آب داد مرا پس سیراب کرد مرا
وَأَعْطَانِي فَأَرْضَانِي وَعَافَانِي وَكَفَانِي اللَّهُمَّ
عطا کرد مرا پس خوشنود کرد مرا و کفایت کرد مرا خداوندا

اجعلنی

اِجْعَلْنِي مِمَّنْ تَسْقِيهِ فِي الْمَعَادِ مِنْ حَوْضِ مُحَمَّدٍ
بگردان مرا از آنکه آب میدهی او را در روز قیامت از حوض محمد
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَتُسْعِدُهُ بِمُرَافَقَتِهِ
رحمت کند خدا بر او و آل او و نیک بخت گردانی او را به رفیق بودن
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ و سنت است آشامیدن
برحمت تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان — آب مصّاً نه عبّاً
پس بتحقیق که روایت شده است از پیغمبر که آشامیدن
آب عبّاً مورث کباد است و سزاوار است که بیاشامی
آب را در سه نفس و حمد کنی خدا را بعد از هر
نفسی و سؤال کرده شده است از حضرت صادق
از آشامیدن بیک نفس پس فرموده‌اند که اگر آنکه آب
دهد بتو بنده تو باشد پس بیاشام به سه نفس و اگر
آزاد باشد پس بیاشام بیک نفس و بتحقیق که روایت
شده است که هر که بیاشامد آب پس باز گیرد آنرا
و هنوز خواهد آنرا انکه باز سه مرتبه واجب میشود
از برای او بهشت و سزاوار است اجتناب بکردن آشامیدن

آب از ظرف دسته و از جائیکه شکسته باشد و بجا
نخورد آب پس بتحقیق که روایت شده است از حضرت
صادق که پرهیز از بجا خوردن آب چه بدرستیکه
اینها گاه هر کوفتیست و روایت شده است که هر که بیا
شامد آب پس یاد کند حضرت امام حسین را و لعن کند
کشنده او را مینویسد خدای تعالی از برای او صد
هزار حسنه و ساقط میکند از او صد هزار گناه را
و بلند میکند از برای او صد هزار درجه و بمنزله آن
است آزاد کرده باشد صد هزار بنده باب سیم
در آنچه کرده میشود میان زوال آفتاب تا غروب و
در این باب مقدمه است و چند فصل مقدمه روایت
کرده است رئیس محدثین در فقیه از پیغمبر که
فرموده که هرگاه زوال آفتاب میشود گشوده میشود
درهای آسمان و درهای بهشت و مستجاب میشود دعا
پس خوشا کسی را که بالا برده شود برای او عمل صالح

و روایت

و روایت کرده است نیز از پیغمبر فرمود که آفتاب را
نزد زوال حلقه است که داخل میشود در آن پس
هرگاه داخل شود در آن زایل میشود آفتاب پس تسبیح
میکند هر چیز که پائین عرش است بحمد پروردگار
من عز و جل و این ساعتی است که صلوات میفرستند
بر من در آن پروردگار من جل جلاله و فرض کرده
است بر من و امت من در آن نماز را و فرموده است اقم
الصلوة لدلوک الشمس الی غسق اللیل یعنی بپا
دار نماز را از زوال آفتاب تا نصف شب والله تعالی
یعلم و این ساعتی است که میاورند در آن جهنم را در
روز قیامت پس نیست مؤمنی که موافق افتاده باشد
این ساعت را اینکه بوده باشد او سجده کننده یا رکوع
کننده یا ایستاده مگر اینکه حرام گرداند خدای تعالی
بدن او را بر آتش بتصریح سزاوار است بر خواستن
بسوی نماز در اول وقت آن خواه نماز واجب باشد

یا سنت مگر آنچه استثنا شده پس بهتر آنست که فضل
اول وقت بر آخر آن مثل فضل آخرت بر دنیا چنان
که روایت شده از حضرت صادق و روایت شده نیز از آن
حضرت که اول وقت خوشنودی خدای تعالی است و آخر
آن عفو خدا است و ظاهر اینست که این فضیلت
دریافته میشود به مشغول شدن در اول وقت بمقدمات
نماز مانند طهارت و پوشیدن و در یکی چنانکه گفته
است شیخ ما شیخ شهید و موقوف نیست دریافتن
آن بر داخل شدن در نماز در اول وقت و اما آنچه در
بعضی روایات مذکور شده که ظاهرش خلاف این
است چنانکه روایت شده از ائمه علیهم السلام که توقیر
و تعظیم نکرده است نماز را کسی که تاخیر کرده باشد
طهارت را تا اینکه داخل شود وقت نماز پس نیافته ام من
از برای آن سندی که اعتماد باشد بر آن و بر تقدیر
اندراج عمل بآن در عمل بآنچه روایت کرده است ثقة
الاسلام در کافی بسند حسن از حضرت صادق

که هر که بشنود چیزی از ثواب بر چیزی پس بکند آنرا خواهد
بود از برای او اجر آن و هر چند نبوده باشد حدیث
چنانکه رسیده باو پس ضرر نمیکند ما را اجر آن
دلالت نمیکند مگر اینکه در نیافتن در آمد طهارت
مینا اول وقت و نماز منافی توقیر است نه اینکه
منافی دریافتن فضیلت وقت است زیرا که آن امری
دیگر است غیر توقیر نماز پس تدبر کن و سزاوار است
انتظار کشیدن نماز و مستحب شده بجهت وقت آن چنانچه
روایت شده که پیغمبر انتظار میکشیدند داخل شدن
وقت نماز را و میفرمودند ارحنا یا بلال یعنی داخل
کن بر ما راحت را ای بلال با علام کردن بر داخل شدن
وقت چنانکه فرموده است قرة عینی من در نماز
است و اول زوال شروع کردن سایه است در
زیادتی بعد از کم شدن یا حادث شدن آن بعد از
بر طرف شدن پس بهتر است که هر چند زیاد میشود

بلند آفتاب زیاده میشود کم شدن سایه تا اینکه هرگاه
برسد آفتاب بانجهایت بلندیست در آن روز
میرسد سایه بانجهایت کم شدن آنست در آن
روز یا بالکلیه بر طرف میشود و این نزد رسیدن
آفتابست بر دایرهٔ نصف النهار یعنی بمنتصف
مابین مشرق و مغرب و معلومست که اوضاع
آفتاب نسبت بساکنان اقالیم مختلف است پس
بساکنان بعضی اقالیم میباشد در وقت زوال در
طرف جنوب از سمت الراس ایشان و نسبت ببعضی در
طرف شمال و نسبت ببعضی مقابل سر ایشان مثلا
پس در آن دو موضع اول بر طرف نمیشود سایه
در منتصف روز بلکه میماند در آن وقت در
انتهای کوتاهی آن بقیه از سایه کشیده شده به
طرف شمال یا جنوب و در اینجا شروع سایه در زیادی
اول وقت زوال است و در موضع سیم بر طرف

میشود سایه بالکلیه و اول ظاهر شدن آن اول
وقت زوال است و سایه شاخص پیش از زوال ظل
میگویند و بعد از آن فی میگویند چه فی بمعنی رجوع
و سایه بعد از زوال رجوع میکند بتدریج تا اینکه
داشت پیش از زوال و میگذرد وقت فضیلت نماز
ظهر از زوال تا اینکه بگردد فی یعنی سایه که حادث
میشود بعد از زوال مثل شاخص و وقت فضیلت
عصر تا اینکه بگردد فی دو برابر شاخص و سنت است
برای تو تاخیر کردن هر یک از فریضه ظهر و عصر
از اول وقت آن بقدر اینکه بجا آوری در آن نافله
آنرا و کسیکه نافله بجا نمی آورد پس سزاوار نیست از
برای او تاخیر از اول وقت فضیلت و مشهور آنست
که وقت نافله ظهر و آنرا صلوة اوابین میگویند از
زوال است تا اینکه بگردد فی دو قدم یعنی بمقدار دو
سبع شاخص چه غالب آنست که قامت هر شخصی به قدر

هفت عدد است تقبل خودش ووقت نافله عصر
وانرا سبحه میگویند انوقت فارغ شدن از ظهر است تا
اینکه بگردد فی مثل چنانکه قد و بعضی از علمای ما
بر آنند که میکشد وقت این نافله ها یکبشد وقت
فضیلت فریضه انها پس تا ملاظهر تا اینکه بگردد فی مثل
شاخص و تا فله عصر تا اینکه بگردد دو برابر ان واین قول
دور نیست و در روایات معتبره دلالت بر الهنت
بلکه در بعضی احادیث واقع شده انچه دلالت میکند
ظاهرا بر انچه زیاده بران توسعه است چنانکه روایت
کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از
حضرت صادق که فرمود نماز سنت بمنزله هدیه است
هر گاه اورده شود ان قبول کرده میشود پس مقدم
دار هرچه را خواهی و موخر دار هرچه را خواهی و لیکن
نمیدانم کسی از علمای ما که عمل کرده باشد بانچه
مستفاد میشود از اطلاق این روایت از توسعه در
تقدیم و تاخیر کویا مراد بتقدیم بها اداست و بتاخیر

قضا والله اعلم ومشهور میان علما اما قدس الله ارواحهم
اینست که جایز نیست اعتماد بر ظن بداخل شدن وقت
مگر با عدم قدرت بر تحصیل علم پس جایز نیست در ان
اعتماد بر خبر یکعادل و نه بر اذان شهر و هر چند مودن
عادل باشد مگر با عجز از علم و ظاهر کلام محقق در
معتبر اینست که جایز است اعتماد باذان یکعادل اما
خبر دو عادل یا اذان ایشان پس ظاهر جواز اعتماد
بر انست هرچند قادر باشد بر علم زیرا که علم شرعی
حاصلست بان و سزاوار است از برای کسی که اعتنا
داشته باشد بشان نوافل و اهتمام ابد یافتن فضیلت
اول وقت اینکه اماده کرده باشد در صحن خانه خود
یا بر بام خود چوب راستی که نصب شده باشد در
مکان و باید که ان راست نصب شده باشد در مکان
و باید بر نحوی که هیچ طرف میل نکرده باشد و قسمت
کرده باشد هفت حصه پس هر گاه برسد سایه

بنهایت نقصان ابتدا کند در زیادتی یا در حادث
شدن پس شروع کند در نافله ظهر اگر کسی است که
توفیق داده است خدای تعالی او را بر این سعادت
بجا آوردن نوافل یا در اداء ظهر بعد اول وقت
آن اگر محروم است از این سعادت و تحصیل کند فیء را
پس هر گاه بگردد بقدر دو سبع شاخص یا مثل آن
بنا بر خلاف مشخص شود برای نافله گذار دیر فرض رفتن
وقت نافله ظهر پس اگر در این وقت هنوز تمام نکرده
باشد یک رکعت از آن ترک دهد نافله را و مشغول
شود بفریضه و اگر تمام کرده است یک رکعت از آن
و تمامی رکعت با این میشود که فارغ شده باشد از
ذکر سجده دویم هر چند برنداشته باشد سر را از آن
پس مقدم دارد آن هفت رکعت باقی را بر فریضه
و ظاهر آن است که شش رکعت باقی در این هنگام
ادا است زیرا که هشت رکعت در حکم یک نماز است

بعد از آن بجا گذارد تمام ظهر را و تحصیل میکند
سایه را بعد از آن پس اگر برسیده باشد بچهار
سبع شاخص یا دو برابر بر بنا بر آنچه گذشت از
خلاف پس شروع میکند در نافله عصر و اگر
رسیده باشد با تمام مشغول میشود برفتن وقت و
آن و خواهد بود حال آن در ترک آن و مقدم
داشتن بر فریضه مثل حال نافله ظهر چنانکه
گذشت و آنچه مذکور شد در غیر روز جمعه است
و در جمعه زیاده میشود بر این دو هشت رکعت
چهار دیگر میگذارد از این بیست رکعت هجده
رکعت را پیش از زوال در حالیکه سه حصه کرده باشد از آن
ثلث آن را که شش رکعت باشد در وقت پهن
شدن آفتاب و ثلث دیگر در وقت بلند شدن
آن و ثلث دیگر در وقت راست ایستادن آن

ومیگذارد این دو رکعت را بعد از زوال

فصل اول آنچه بجا میآوری بعد از مشخص
شدن زوال اینست که بخوانی آنچه روایت
کرده است ربیع محدثین در فقیه که حضرت باقر
تعلیم کرده است او را محمد بن مسلم و فرموده است باو
که محافظت کن بر این چنانکه محافظت میکنی بر
چشمهای خود و آن اینست سُبْحانَ اللهِ وَ
لا اِلهَ اِلّا اللهُ وَالْحَمْدُ لِلّهِ الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ
پاکست خدا و نیست خدائی مگر خدا و سپاس مر خدا را که فرا نگرفته است
وَلَداً وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَریکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ
فرزندی و نیست او را انبازی او شریکی در پادشاهی او و نیست او را
لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبیراً بعد از آن بشتاب
دوستی از خواری و تعظیم کن او را تعظیم کردنی بسوی وضوء
بعد از آن شروع میکنی در نافله زوال پس نیت میکنی
دو رکعت اول را و میگوئی هفت تکبیر را با دعاهای
آنها بر نحوی که گذشت ذکر آن در باب اول بعد از آن

میگوئی هفت تکبیر را با دعاهای آنها بر نحوی که
گذشت ذکر آن در باب اول بعد از آن میگوئی
اعوذ بالله من الشیطان الرجیم و میخوانی بعد از
فاتحه در رکعت اول سوره توحید و در رکعت
دویم سوره جحد چنانکه روایت کرده است ثقة
الاسلام در کافی بسند حسن بعد از آن سلام
میدهی و میگوئی آن سه تکبیر را که بعد از نماز
سنت است چنانکه گذشت و تسبیح زهرا علیها السلام
بعد از آن اَللّهُمَّ اِنّی ضَعیفٌ فَقَوِّ فی رِضاکَ
میگوئی
خداوندا بدرستیکه من ضعیفم پس قوی گردان در رضای تو
ضَعْفی وَخُذْ اِلَی الْخَیْرِ بِناصِیَتی وَاجْعَلِ الْایمانَ
ضعف مرا و بگیر بسوی خیر ناصیه مرا و بگردان ایمان مرا نهایت
مُنْتَهی رِضایَ وَبارِکْ لی فیما قَسَمْتَ لی وَبَلِّغْنی
منتهای خوشنودی من و برکت ده برای من در آنچه قسمت کردی برای من و برسان مرا
بِرَحْمَتِکَ کُلَّ الَّذی اَرْجُو مِنْکَ وَاجْعَلْ لی
برحمت خود بجمیع آنچه امید دارم از تو و بگردان از برای من دوستی
وُدّاً وَسُرُوراً لِلْمُؤْمِنینَ وَعَهْداً عِنْدَکَ
و سرور را برای مومنان و پیمانی نزد تو

بعد از ان میگذاری دو رکعت دیگر بر همان نحو
بغیر شش تکبیر که در اول نماز گفته میشود با دعاها
انها بعد از ان دو رکعت دیگر مثل انها و میخوانی
بعد از هر یک از این دو رکعتها تعقیب و دعا برا
که مذکور شد و بعد از انکه تمام کردی شش رکعت
با توابع ان بر میخیزی و اذان میگوئی از برای ظهر و
فاصله میکنی میان اذان و اقامه بدو رکعت بر همان
منوال و این دو رکعت هفتم و هشتم اند از نافله ظهر
و بعد از ان اقامه بعد از اقامه اَللّٰهُمَّ رَبَّ
خداوندا ای پروردگار
هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التّٰامَّةِ وَالصَّلوٰةِ الْقٰائِمَةِ
این دعوت تمام و نماز بر پا ایستاده برسان محمد
بَلِّغْ مُحَمَّداً صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ الدَّرَجَةَ
رحمت کند خدا بر او و آل او بدرجه
وَالْوَسِیلَةَ وَالْفَضْلَ وَالْفَضِیلَةَ بِاللّٰهِ
و منزلت و زیادتی و فضیلت بیاری خدا
اَسْتَفْتِحُ وَبِاللّٰهِ اَسْتَنْجِحُ وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ
ابتدا میکنم و بخدا طلب فیروزی میکنم و بخدا و بمحمد رحمت کند خدا بر او

وَاٰلِهِ اَتَوَجَّهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ
وال او رو میاورم خداوندا رحمت فرست بر محمد وال محمد
وَاجْعَلْنِی بِهِمْ عِنْدَکَ وَجِیهاً فِی الدُّنْیٰا وَ
و بگردان مرا بسبب ایشان نزد تو رو شناس در دنیا و آخرت
الْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِینَ بعد از ان مشغول
و از جمله مقربان
شو بنماز ظهر و دعا
کن بجمیع انچه روایت کردیم در نماز صبح از
اعمال و اهسته بکن قرائت را بغیر بسم الله الرحمن
الرحیم و میخوانی در رکعت اول سوره سبح اسم
ربک الاعلی یا والشمس یا انچه شبیه انها باشد
و بعد از ان چنانکه روایت کرده است شیخ طا
در تهذیب از حضرت صادق بسند صحیح و بر خیز
بعد از تشهد اول گوید انچه را میگفتی نزد
برخواستن برای رکعت سوم صبح و بخوان حمد را
یا تسبیحات اربع را سه مرتبه اضافه کنند با انها
استغفار را بعد از ان تکبیر بگو برای رکوع بنهاد

دستهارا چنانکه گذشت و در کوع بکن بر نحوی که گذشت
بعد از آن برخیز و بجا آور دیگر رکعت دیگر بر همان
نحو بعد از آن تشهد بخوان و سلام بده بعد از آن
میگوئی لا اله الا الله سه تکبیر را که در تعقیب
مذکور شد میگوئی بعد از آن میگوئی لا اله الا
الله الهاً واحداً و نحن له مسلمون تا آخر دعا چنانکه
گذشت در تعقیب صبح بعد از آن تسبیح میگوئی
تسبیح فاطمه علیها السلام و میخوانی هر چه خواهی
از دعاهائیکه پیش از این ذکر کردیم در تعقیب
نماز صبح غیر ذکرهائیکه مخصوص بتعقیب صبح است
و دعائیکه متضمن ذکر دخول در صباح است
مثل آن سه دعا آخر بعد از آن میگوئی یا من
اظهر الجمیل و ستر القبیح یا من لم یؤاخذ
ظاهر کرده است نیکو را و پوشیده است زشت را ای کسیکه نمیگیرد
بالجریرة و لم یهتک الستر یا کریم الصفح یا عظیم
بجنایت و معصیت و نمیدرد پرده را ای بزرگوار در گذشتن ای بزرگ

المن

المن یا حسن التجاوز یا واسع المغفرة یا باسط
نعمت ای نیکو تجاوز ای وسیع مغفرت ای گشاده
الیدین بالرحمة یا سامع کل نجوی و یا
دستها با رحمت ای شنونده هر راز و ای
منتهی کل شکوی و یا مبتدئاً بالنعم قبل
منتهای هر شکایت و ای ابتدا کننده نعمتها پیش
استحقاقها یا رباه یا رباه یا رباه یا سیداه
از استحقاق آنها ای پروردگار ای پروردگار ای پروردگار ای بزرگ
یا سیداه یا سیداه یا غایة رغبتاه یا ذا الجلال
ای بزرگ ای بزرگ ای نهایت آرزو ای صاحب جلال
و الاکرام اسألک بحق محمد و علی و فاطمة
و کرامی درخواست سؤال میکنم از تو بحق محمد و علی و فاطمه
و الحسن و الحسین و علی و محمد و جعفر
و حسن و حسین و علی و محمد و جعفر
و موسی و علی و محمد و علی و الحسن و محمد
و موسی و علی و محمد و علی و حسن و محمد
صاحب الزمان سلام الله علیهم ان
صاحب زمان درود خدا بر ایشان باد اینکه
تصلی علی محمد و آل محمد و ان تکشف کربی
رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه برطرف کنی اندوه مرا

فلقد

وتغفر ذنبي وتنفس همي وتفرج غمي وتصلح
وبیامرزی گناه مرا وفراخ کنی اندوه مرا ودفع کنی غم مرا واصلاح کنی
شأني في ديني ودنياي وان تدخلني الجنة
حال مرا در دین ودنیای من وآنکه داخل کنی مرا بهشت
ولا تشوه خلقي بالنار ولا تفعل بي ما انا
وزشت نگردانی اندام مرا بسبب آتش ونکنی با من آنچه من سزاوار آنم
اهله برحمتك يا ارحم الراحمين بعدد ا
برحمت تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
يا سامع كل صوت يا جامع كل فوت يا بارئ
ای شنونده هر صوت ای جمع کننده هر فوت شده ای آفریننده
النفوس بعد الموت يا باعث يا وارث يا
نفسها بعد از موت ای باعث ای وارث ای بزرگ
سيد السادات يا اله الآلهة يا جبار الجبابرة
ای بزرگ بزرگان ای خدای عبادت کرده شدگان ای جبر کننده متکبران
يا ملك الدنيا والآخرة يا رب الارباب
ای پادشاه دنیا وآخرت ای پروردگار همه پرورنده گان
يا مالك الملوك يا باطش البطش الشديد
ای پادشاه پادشاهان ای صاحب بطش وسختی
يا مبدئ يا معيد يا فعالا لما يريد يا محصي
ای ابتدا کننده ای اعاده کننده ای کننده آنچه اراده کند ای شمارنده عدد
عدد

عدد الانفاس ونقل الاقدام يا من السر عنده
عدد نفسها وحرکت قدمها ای کسیکه پنهان نزد او آشکارا
علانية اسالك بحق خيرتك من خلقك و
سوال میکنم از تو بحق برگزیده تو در خلق تو
بحقهم الذي اوجبت لهم على نفسك ان
وبحق ایشان که واجب کرده برای ایشان بر نفس خود آنکه
تصلي على محمد واهل بيته وان تمن علي
رحمت کنی بر محمد واهل بیت او وآنکه منت گذاری بر من
الساعة بفكاك رقبتي من النار وان تنجز
در این ساعت بخلاص کردن من از آتش وآنکه بجا آوری
لوليك وابن نبيك الداعي اليك باذنك
از برای دوست تو وپسر پیغمبر تو که خواننده است بسوی تو برخصت تو
وامينك في ارضك وعينك في عبادك
وامین تست در زمین تو ودیده بان تست در میان بنده گان تو
وحجتك على خلقك عليه صلواتك و
وحجت تست بر خلق تو بر او باد رحمتهای تو و
بركاتك وعده اللهم ايده بنصرك وقو اصحابه
وبرکتهای تو وعده او را خدایا تقویت کن او را بیاری خود وقوت ده اصحاب او را
وصبرهم واجعل لهم من لدنك سلطانا نصيرا
وصبر بفرما ایشان را وبگردان برای ایشان از نزد خود قوتی یاری کننده

وَعَجِّلْ فَرَجَهُ وَمَكِّنْهُ مِنْ اَعْدَائِكَ وَاَعْدَاءِ رَسُولِكَ
وتعجیل فرما رحمت او را و ممکن ساز او را از باره دشمنان تو و دشمنان رسول تو
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بعد از ان اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوَاتِ
ای رحم کننده ترین رحم کنندگان میگوئی خداوندا ای پروردگار آسمانها
السَّبْعِ وَرَبَّ الْاَرَضِينَ السَّبْعِ وَمَا فِيهِنَّ وَمَا
هفت گانه ای پروردگار زمینهای هفتگانه و آنچه در آنهاست و آنچه
بَيْنَهُنَّ وَمَا تَحْتَهُنَّ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَرَبَّ
میان آنهاست و آنچه زیر آنهاست و پروردگار عرش بزرگ و پروردگار
جَبْرَئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَاِسْرَافِيلَ وَرَبَّ السَّبْعِ
جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و پروردگار حمد و سوره
الْمَثَانِي وَالْقُرْاٰنِ الْعَظِيمِ وَرَبَّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ
و قرآن بزرگ و پروردگار محمد که خاتم
النَّبِيِّينَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَاَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ
پیغمبران و رحمت فرست بر محمد و آل و سوال میکنم از تو باسم
الْاَعْظَمِ الَّذِي بِهِ تَقُومُ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ وَبِهِ
اعظم تو که بآن بر پا ایستاده اند آسمانها و زمین و بآن
تُحْيِي الْمَوْتٰى وَتَرْزُقُ الْاَحْيَاءَ وَتُفَرِّقُ بَيْنَ
زنده میکنی و میرانی و روزی میدهی زندگان را و پراکنده میکنی میان
الْمُجْتَمِعِ وَتَجْمَعُ بَيْنَ الْمُتَفَرِّقِ وَبِهِ اَحْصَيْتَ
فراهم آمدگان و جمع میکنی میان پراکنده شده و بآن شمرده

عَدَدَ الْاٰجَالِ وَوَزْنَ الْجِبَالِ وَكَيْلَ الْبِحَارِ
عدد اجلها و وزن کوهها و کیل دریاها
اَسْئَلُكَ يَا مَنْ هُوَ كَذٰلِكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ
سوال میکنم ترا ای آن کسیکه او چنین است اینکه رحمت فرستی بر محمد
وَاٰلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا بعد از ان
و آل محمد و اینکه بکنی بمن فلان و فلان سوال میکنی
حاجت خود را بعد از ان سجده میکنی دو سجده شکر
را و میگوئی در انها و بعد از انها آنچه گذشت در
باب تعقیب فصل و بعد از انکه فارغ شدی از آنچه
تعلق بنماز ظهر دارد بر میخیزی بنافله عصر و تکبیرة
الاحرام میگوئی جهت دو رکعت اول بی آنکه تکبیر
دیگر زیرا که سنت نیست گفتن آنها در هیچ نافله
مگر در جهاى نافله اول نافله زوال و اول نافله مغرب
و وتیره و بکر رکعت آخر و تر و میخوانی در نافله عصر
آنچه خواهی از سورها و بهتر این نیست که بخوانی
در ان دو در غیر ان سوره هائی که ترغیب فی فضله

دران

درانها از ائمه هدی واخبار میکنی از انها انچه

بیرون برود و وقت بخواند ان و بتحقیق که روایت

شده است از حضرت باقر که هر که بخواند سوره صف را

در نمازهای واجب و سنتی خود بدارد خدا تعالی

او را در یک صف با ملائکه خود و پیغمبران مرسل

خود هم از آنحضرتست که هر که مداومت کند بر خواندن

سوره ق در نمازهای واجب و سنتی خود فراخ

کرداند خدا تعالی برای او روزی او و او بدهد با

نامه اعمال او را بدست راست او و حساب کند او را

حسابا اندک و هم از آنحضرتست که بسیار بکند

تلاوت سوره الفاتحه را در نمازهای واجب و

سنت زیرا که این از جمله ایمان بخدا تعالی و رسول

اوست و هر که زایل نمیشود از خواندن ان ایمان

او تا اینکه بمیرد و بعد از نماز غسل ان دو رکعت

اول میگوید اللهم انت لا اله الا انت الحی

خداوندا بدرستیکه تویی خدائی مگر تو و تویی زنده

القیوم

الْقَيُّومُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ الْخَالِقُ الرَّازِقُ

و برپای بلند مرتبه بزرگ بردبار جوانمرد آفریننده روزی

الْمُحْيِي الْمُمِيتُ الْبَدِيءُ الْبَدِيعُ لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الْمَنُّ

وَلَكَ الْكَرَمُ وَلَكَ الْجُودُ وَلَكَ الْأَمْرُ وَحْدَكَ

لَا شَرِيكَ لَكَ يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ

يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ وَلَمْ يَتَّخِذْ

صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ

بِي كَذَا وَكَذَا و بعد از ان میگذارد دو رکعت

فلان و فلان دیگر و میگوید بعد از انها اللهم

رب السموات السبع تا اخر ان بعد از ان می

گذارد دو رکعت دیگر و میگوید بعد از انها

اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ يُونُسُ

خداوندا بدرستیکه من میخوانم ترا بانچه خوانده است بان بنده تو یونس

إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ

در حالیکه رفت غضبناک پس دانست که ...

فنادى في الظلمات ان لا اله الا انت سبحانك
پس ندا کرد در ظلمات اینکه نیست خدائی مگر تو پاکی بدرستیکه من ترا
اني كنت من الظالمين فاستجبت له ونجيته
بدرستیکه من بودم از ستم کنندگان پس اجابت کردی او را و نجات دادی او را
من الغم فانه دعاك وهو عبدك وانا ادعوك
از غم پس بدرستیکه او خواند ترا و او بنده تو بود و من میخوانم ترا و
وانا عبدك وسألك وهو عبدك وانا
من بنده توام و سوال کرد ترا و او بنده تو است و من
اسألك وانا عبدك ان تصلي على محمد وآل
سوال میکنم ترا و من بنده توام اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل
محمد وان تستجيب لي كما استجبت له وادعوك
محمد و اینکه مستجاب کنی از برای من چنانکه اجابت کردی از برای او و من
بما دعاك به عبدك ايوب اذ مسه الضر
میخوانم ترا بآنکه خوانده ترا بنده تو ایوب در وقتیکه رسیده بود باو بدحال
فدعاك اني مسني الضر وانت ارحم الراحمين
پس خواند ترا بدرستیکه رسیده است بمن بدحال و توئی رحم کننده ترین رحم کنندگان
فاستجبت له وكشفت ما به من ضر وآتيته
پس اجابت کردی او را و برطرف کردی از آنچه او را بود از بدحالی و دادی او را
اهله ومثلهم معهم فانه دعاك وهو عبدك
اهل او را و مثل ایشان را با ایشان پس بدرستیکه میخوانم ترا و او بنده تو بود

وانا

وانا اسألك وانا عبدك ان تصلي على محمد
و من سوال کردم ترا و من بنده توام باینکه رحمت فرستی بر محمد و آل
وآل محمد وان تفرج عني كما فرجت عنه وان
و آل محمد و اینکه زایل کنی از من غم را چنانکه زایل کردی غم را از او و اینکه
تستجيب لي كما استجبت له وادعوك بما دعاك
اجابت کنی از برای من چنانکه اجابت کردی از برای او و میخوانم ترا بآنچه خواند
به يوسف اذ فرقت بينه وبين اهله واذ
ترا بآن یوسف در وقتیکه جدا کردی میان او و میان اهل او و زمانیکه
هو في السجن فانه دعاك وهو عبدك وانا
او در زندان بود پس بدرستیکه او خواند ترا و او بنده تو بود و من
ادعوك وانا عبدك وسألك وهو عبدك
هم من میخوانم ترا و من بنده توام و سوال کرد ترا و او بنده تو بود
ان تصلي على محمد وآل محمد وان تفرج
اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه رحمت بر
عني كما فرجت عنه وان تستجيب لي كما
مرا چنانکه رحمت دادی او را و اینکه اجابت کنی از برای من
استجبت له فصل على محمد وآل محمد وافعل
چنانکه اجابت کردی از برای او پس رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و بکن با من
بي كذا وكذا وذكر میکنی حاجت خود را و بعد
ازان میگذاری دو رکعت آخر را و میگوئی بعد

انها

بعد از انها یا من اظهر الجمیل وستر القبیح تا
اخر آن و بعد از آن فارغ شدن از اذان چنین
میگوید از برای نماز عصر و فاصله میکنی میان
اذان و اقامت بسجده و دعا میکنی بآنچه گذشت
در صبح و ظهر بعد از آن مشغول شو بنماز عصر
و رغایب کننده جمیع آن آداب که سابقا مذکور شد
و میخوانی در دو رکعت قل اذا جاء نصر الله والفتح
یا الهکم التکاثر و مانند آنها را در کوتاهی چنان
که روایت کرده است از شیخ طایفه در تهذیب
از حضرت صادق بسند صحیح بعد از فارغ شدن
از نماز تعقیب میکنی بآنچه تعقیب کردی بآن در
ظهر مگر آنچه مخصوص بظهر است و میگوئی بعد از آن
آنچه مخصوص بعصر است و آن اینست
استغفر الله الذی لا اله الا هو الحی
طلب آمرزش میکنم از خدا که نیست خدائی مگر او زنده
القیوم الرحمن الرحیم ذا الجلال والاکرام
بر پا نگاهدارنده مهربان صاحب بزرگی و گرامی داشتن

واتوب الیه

واسئله ان یتوب علی توبة عبد ذلیل خاضع
و سؤال میکنم او را آنکه قبول کند توبه مرا توبه بنده خوار فروتنی کننده
فقیر بائس مسکین مستجیر لا یملک لنفسه
فقیر سخت محتاج زنهار خواهنده مالک نیست از برای نفس خود
ضرا ولا نفعا ولا موتا ولا حیوة ولا نشورا
ضرری و نه نفعی و نه مردگی را و نه زندگی را و نه برانگیختن را
اللهم انی اعوذ بک من نفس لا تشبع ومن
خداوندا بدرستیکه من پناه میبرم بتو از نفسی که سیر نشود و نه از دلی
قلب لا یخشع ومن علم لا ینفع ومن صلوة
که فروتنی نکند و نه از علمی که نفعی ندارد و نه از نمازی
لا ترفع ومن دعاء لا یسمع اللهم انی
که بالا برده نشود و از دعائیکه شنیده نشود خداوندا بدرستیکه من
اسئلک الیسر بعد العسر والفرج بعد
سؤال میکنم ترا آسانی بعد از سختی و راحت بعد از
الکرب والرخاء بعد الشدة اللهم ما بنا
اندوه و رفاهیت بعد از شدت خداوندا آنچه با ماست
من نعمة فمنک وحدک لا اله الا انت
از نعمت پس از تست تنها نیست خدائی مگر تو
استغفرک واتوب الیک و سنت است که از

بعد از

استغفار بعد از نماز عصر هفتاد مرتبه و قرائت
سورهٔ قدر ده مرتبه پس بتحقیق که روایت شده است
از حضرت صادق که فرمود که هر که استغفار کند بعد از
نماز عصر هفتاد مرتبه بیامرزد خدای تعالی هفتصد
گناه او را و از حضرت ابی جعفر ثانی که فرمود
که هر که بخواند انا انزلناه فی لیلة القدر ده مرتبه
بعد از نماز عصر بگذرد آن از برای او بر مثل
اعمال خلایق در آن روز بعد از آن دو سجده شکر
بکن و بخوان در آنها و بعد از آنها آنچه را پیش
گذشت و باید که بوده باشد آخر آنچه میخوانی
اینکه بگوئی اَللّٰهُمَّ اِنّی وَجَّهْتُ وَجْهِی اِلَیْکَ
خداوندا بدرستیکه من گردانیدم روی خود را بسوی تو
وَ اَمَّلْتُکَ بِدُعَائی عَلَیْکَ رَاجِیاً اِجَابَتَکَ
و دعا آورده ام دعای خود بر تو امید دارم اجابت ترا
طَامِعاً فِی مَغْفِرَتِکَ طَالِباً مَا اَوْجَبْتَ بِهِ عَلٰی
طمع دارنده در آمرزش تو و طلب کننده آنچه را وعده کرده ای بآن بر
نَفْسِکَ مُتَنَجِّزاً وَعْدَکَ اِذْ تَقُولُ اُدْعُونِی
نفس خود سؤال کننده بجا آورنده وعده خود را که میگوئی بخوانید مرا

استجب

اَسْتَجِبْ لَکُمْ فَصَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَقْبِلْ اِلَیَّ
اجابت میکنم شما را پس رحمت بفرست بر محمد و آل محمد و رو کن بسوی من
بِوَجْهِکَ وَ ارْحَمْنِی وَ اسْتَجِبْ دُعَائِی یَا اِلٰهَ الْعَالَمِینَ
بروی خود و رحمت کن مرا و اجابت کن دعای مرا ای پروردگار عالمیان
فصل بتحقیق که گذشت که روز قسمت شده بدوازده
ساعت و هر یک از آنها منسوبست بیکی از ائمه
اثنی عشر سلام الله علیهم و از برای هر یک از آنها
دعائیست که مخصوص باینست و بتحقیق که ما ذکر کردیم
دعاهای چهار ساعت را که منسوبند بچهار امام
و میگوئیم در اینمقام و اما ساعت پنجم پس از نزد
زوال آفتابست تا گذشتن بمقدار چهار رکعت
و این از حضرت باقر است و این دعای آنست و بهتر
اینست که بخوانی این را بعد از رکعت چهارم از نافلهٔ زوال
اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اللّٰهُ الَّذِی لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَیُّ
خداوندا توئی خدائی که نیست خدائی مگر تو زنده بخود
الْقَیُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَ لَا نَوْمٌ هُوَ اللّٰهُ الَّذِی
... نمیگیرد او را چرتی و نه خوابی اوست خدائی که
لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَیْبِ وَ الشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ
نیست خدائی مگر او دانای پنهان و آشکار اوست بخشنده

الرحیم

الرحیم هو الاول والآخر والظاهر والباطن
بخشاینده مهربان اوست اول و آخر و ظاهر و باطن
وهو بكل شیء علیم فالق الاصباح وجاعل
و اوست بهمه چیز دانا شکافنده صبح و گرداننده
اللیل سكنا والشمس والقمر حسبانا ذلك
شب چیزی که آرام گیرند در آن و آفتاب و ماه را حسابی اینست
تقدیر العزیز العلیم یا غالبا غیر مغلوب
تقدیر عزیز و دانای ای غالب که مغلوب نشود
ویا شاهدا لا یغیب یا قریب یا مجیب ذلكم
وای حاضر که غایب نشود ای نزدیک ای جواب دهنده اینست
الله لا اله الا هو علیه توكلت والیه
خدای پروردگار نیست خدایی مگر او که بر اوست توکل من و بسوی او بازگشت
انیب اتذلل الیك تذلل الطالبین واخضع
کشت میکنم فروتنی میکنم بسوی تو فروتنی کردن طلب کنندگان و زاری
بین یدیك خضوع الراغبین واسالك سؤال
میکنم زاری کردن رغبت کنندگان و سؤال میکنم ترا سؤال
الفقیر المسكین وادعوك تضرعا وخفیة
فقیر بسیار محتاج و میخوانم ترا زاری کننده و پنهان
انك لا تحب المعتدین وادعوك خوفا وطمعا
بدرستیکه تو دوست نمیداری از حد گذرندگان را و میخوانم ترا ترسنده و طمع دارنده

ان

ان رحمتك قریب من المحسنین واتوسل
بدرستیکه رحمت تو نزدیک است به نیکوکاران و متوسل میشوم
الیك بخیرتك وصفوتك من العالمین
بتو ببرگزیده تو و برگزیده تو از عالمیان
الذی جاء بالصدق وصدق المرسلین
آنکه آورده است راستی را و تصدیق کرده است رسولان را
محمد عبدك ورسولك النذیر المبین
که آن محمد است بنده تو و رسول تو که ترساننده است آشکارا
وبولیك وعبدك علی ابن ابی طالب امیر
و بولی تو و بنده تو علی ابن ابی طالب امیر المومنین
المؤمنین وبالامام محمد بن علی باقر
و با امام محمد پسر علی شکافنده علوم
علوم الاولین والآخرین والعالم بتاویل
پیشینان و پسینان و داناست بتاویل
الكتاب المستبین واسالك بمكانهم
کتاب ظاهر و سؤال میکنم از تو بمنزلت ایشان
عندك واقدمهم امامی وبین یدی
نزد تو و در میاورم مقدم ایشان را پیش خود و پیش
حوائجی ان توزعنی شكر ما اولیتنی من
حاجتهای خود اینکه در دل من اندازی شکر آنچه انعام کرده
نعمك

مِنْ نِعَمِكَ وَتَجْعَلَ لِي فَرَجاً وَمَخْرَجاً مِنْ كُلِّ
از نعمتهای خود و بگردانی از برای من گشادگی و بیرون رفتن از هر
كَرْبٍ وَغَمٍّ وَتَرْزُقَنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَمِنْ
اندوهی و غمی و روزی دهی مرا از آنجا که گمان دارم و از آنجا
حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ وَتُيَسِّرَ لِي مِنْ فَضْلِكَ مَا
که گمان ندارم و آسان کنی برای من از فضل خود آنچه
تُغْنِيَنِي بِهِ عَنْ كُلِّ مَطْلَبٍ وَاقْذِفْ فِي قَلْبِي
غنی گردانی مرا بآن از هر مطلبی و بینداز در دل من
رَجَاءَكَ وَاقْطَعْ رَجَائِي مِمَّنْ سِوَاكَ حَتَّى لَا
امید ترا و ببر آرزوی مرا از غیر تو تا اینکه امید
أَرْجُوَ إِلَّا إِيَّاكَ إِنَّكَ تُجِيبُ الدَّاعِيَ إِذَا دَعَاكَ
نداشته باشم مگر ترا بدرستیکه توئی اجابت کننده خوانندگان را هرگاه
وَتُغِيثُ الْمَلْهُوفَ إِذَا نَادَاكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ
ترا بخوانند و بفریاد میرسی ستم دیده را زمانیکه ندا کند ترا و توئی رحم کننده‌ترین
الرَّاحِمِينَ أَمَّا سَاعَتِ ششم مقدار چهار
رحم کنندگان
رکعتست از زوال تا نماز ظهر و این از حضرت
صادقست و این دعا است و خوبست که بخواند
اینرا بعد از رکعت ششم از نافلهٔ زوال

اَللّٰهُمَّ أَنْتَ أَنْزَلْتَ الْغَيْثَ بِرَحْمَتِكَ وَعَلِمْتَ
خداوندا تو نازل کرده باران را برحمت خود و دانسته
الْغَيْبَ بِمَشِيَّتِكَ وَدَبَّرْتَ الْأُمُورَ بِحِكْمَتِكَ
غیب را باراده خود و تدبیر کرده کارها بحکمت کامله خود
وَذَلَّلْتَ الصِّعَابَ بِعِزَّتِكَ وَأَعْجَزْتَ الْعُقُولَ
و آسان کرده دشوارها بغلبه خود و عاجز کرده عقلها را
عَنْ عِلْمِ كَيْفِيَّتِكَ وَحَجَبْتَ الْأَبْصَارَ عَنْ إِدْرَاكِ
از دانستن چگونگی و پوشانده دیده‌ها را از دریافتن
صِفَتِكَ وَالْأَوْهَامَ عَنْ حَقِيقَةِ مَعْرِفَتِكَ
صفت خود و وهمها را از حقیقت شناخت خود
وَاضْطَرَرْتَ الْأَفْهَامَ إِلَى الْإِقْرَارِ بِوَحْدَانِيَّتِكَ
و مضطر کرده فهمها را بسوی اقرار و یگانگی خود
يَا مَنْ يَرْحَمُ الْعَبْرَةَ وَيُقِيلُ الْعَثْرَةَ لِلَّهِ الْعِزَّةُ
ای کسیکه رحم میکند اشک را و در میگذرد از لغزش را
وَالْقُدْرَةُ لَا يَعْزُبُ عَنْكَ فِي الْأَرْضِ وَلَا
و قدرت و پنهان نیست از تو در زمین و نه در آسمان
فِي السَّمَاءِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِالنَّبِيِّ
در آسمان هم سنگ ذره توسل میجویم بسوی تو به پیغمبر
الْأُمِّيِّ مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ الْعَرَبِيِّ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ
امی محمد رسول تو عربی مکی مدنی

الهاشمی الذی اخرجتنا به من الظلمات الی

هاشمی که بیرون آوردی ما را بآن از تاریکیها بسوی

النور وبامیر المؤمنین علی ابن ابیطالب

روشنی و بامیر المؤمنین علی ابن ابی طالب

علیه السلام الذی شرحت بولایته الصدور

برا و باد درود که وسعت دادی بدوستی او سینه ها را

وبالامام جعفر بن محمد الصادق ذی الاخبار

و با امام جعفر بن محمد الصادق در الخبرها

المؤتمن علی مکنون الاسرار صلی الله علیه

امین بود بر پوشیدن سرها رحمت خدا برا و با

وعلی اهل بیته بالعشی والابکار اللهم

و براهل بیت او باد در شام و صبح خداوندا

انی اسئلک بهم واستشفع بمکانهم لدیک

بدرستیکه سوال میکنم ترا بحق ایشان وشفاعت میجویم بمرتبت ایشان نزد تو

واقدمهم امام حوائجی فاعطنی

ومقدم میدارم ایشانرا پیش خود در پیش حاجتهای خود پس عطا کن

الفرج الهنی والمخرج الوحی والصنع القریب

بمن فرج گوارا و بیرون رفتن زود و احسان نزدیک

والامان من الفزع یوم العصیب وان

وامان از ترس در روز سخت

تغفرلی موبقات الذنوب وتستر علی فاضحات

واینکه بیامرزی مرا گناهان هلاک کننده را و بپوشانی بر من رسوا

العیوب فانت الرب وانا المربوب وانا

کننده های عیبها پس تو پروردگاری ومن پرورده شده ومنم طلب

الطالب وانت المطلوب وانت الذی

کننده ام و تو طلب کرده شده و توی آنکه بیاد آوردن

بذکرک تطمئن القلوب وانت الذی

تو آرام میگیرد دلها و توی آنکه

تقذف بالحق وانت علام الغیوب یا اکرم

میاندازی حق را و توی دانای عیبها ای گرامی ترین گرامی

الاکرمین ویا خیر الفاصلین ویا احکم

کننده کان وای بهترین جدا کننده کان و ای حاکم ترین

الحاکمین ویا ارحم الراحمین واما ساعت هفتم پس از زوال

حکم کننده کان وای رحم کننده ترین رحم کننده کان

ظهر است تا گذشتن مقدار چهار رکعت پیش

از عصر واین از حضرت کاظم است وابتدا ما انت

اللهم انت المرجو اذا اشتد الامر وانت

خداوندا توی امید داشته شده هرگاه سخت شود کار و توی

المدعو اذا مس الضر ومجیب الملهوف والمضطر

خوانده شده هرگاه برسد بدی حال و اجابت کننده ستم رسیده بیچاره

والمنجي من ظلمات البر والبحر ومن له الخلق
و نجات دهنده از ظلمات بیابان و دریا کسیکه از برای اوست خلق
والأمر والعالم بوساوس الصدور المطلع
و امر و داناست به وسوسه های سینه ها و خبر دارست
على خفيات السر يا غاية كل نجوى ومنتهى كل
بر پنهان سر ای نهایت هر سر و راز و نهایت هر
شكوى يا من له الحمد في الآخرة والأولى
شکایت ای کسیکه از برای اوست ستایش در آخرت و دنیا
يا من خلق الأرض والسماوات العلى الرحمن
ای کسیکه آفریده است زمین و آسمانهای بلند را بسیار مهربان
على العرش استوى له ما في السماوات وما في
بر عرش مستولی شده برای اوست آنچه در آسمانها و آنچه در
الأرض وما بينهما وما تحت الثرى وإن
زمین و آنچه در میان آنهاست و آنچه در زیر خاک است و اگر
تجهر بالقول فإنه يعلم السر وأخفى الله
بلند سازی گفتگو را پس بدرستیکه او میداند سر و آشکار را خدا
لا إله إلا هو له الأسماء الحسنى أسألك
نیست خدائی مگر او است از برای اوست نامهای نیکو سوال میکنم از تو
بمحمد خاتم النبيين خيرتك من خلقك والمؤ
بمحمد که ختم پیغمبرانست و برگزیده تو از میان خلق و امین

على أداء رسالتك وبأمير المؤمنين علي بن
بر رساندن پیغام تو و به امیر مومنان علی بن
أبي طالب عليه الصلاة والسلام الذي
ابی طالب علیه و السلام آنکه
جعلت ولايته مفروضة مع ولايتك
گردانیده دوستی او را واجب کرده با دوستی تو
ومحبته مقرونة برضاك ومحبتك وبالإمام
و محبت او همراه با خوشنودی تو و محبت تو و بامام
الكاظم موسى بن جعفر عليه السلام الذي سألك
کاظم موسی پسر جعفر بر او باد درود آنکه سوال کرد از تو
أن تفرغه لعبادتك وتخليه لطاعتك
و اینکه فارغ گردانی او را از برای عبادت و واگذاری او را از برای طاعت
فأجبت دعوته أن تصلي على محمد وآله صلاة
پس اجابت کردی دعوت او را اینکه رحمت بفرستی بر محمد و آل او رحمتی
تقضي بها عني واجب حقوقهم وترضي بها في أداء
ادا کنی بآن از من واجب حقهای ایشان را و راضی نمائی بآن در ادای
فروضهم وأتوسل إليك بهم وأستشفع
فرضهای ایشان و توسل میجویم بسوی تو بایشان و شفاعت میجویم
بمنزلتهم وقد قدمتهم أمامي وبين يدي
بمنزلت ایشان و تحقیق مقدم داشتم ایشانرا پیش خود و پیش

حوائجي أن تجريني على جميل عوائدك وتمنحني
حاجتهای خود اینکه روان گردانی مرا بر نیکوی احسانهای خود و عطا کنی مرا
جزيل فوائدك وتأخذ بسمعي وبصري وسري
بزرگ منفعتهای خود و فراگیری گوش مرا و چشم مرا و پنهان مرا و
وناصيتي وقلبي وعزيمتي إلى ما تعينني به على
پیش سر مرا و دل مرا بسوی آنچه یاری کنی مرا بآن بر خواهش
هواك وتقربني من أسباب رضاك وتوجب لي
تو و نزدیک گردانی مرا باسباب خوشنودی تو و اینکه واجب گردانی برا
نوافل فضلك وتنيلني لطائف طولك يا أرحم
برای زیادتیهای فضل خود و برسانی مرا باحسان خود را ای رحم
الراحمين فصل واما ساعت هشتم پس از گذشتن
کننده‌ترین رحم کنندگان
چهار رکعت پیش از نماز عصر تا نماز عصر و آن از خصر امام رضا
عليه السلام است واین دعا است اللهم انت
خداوندا توئی
الكاشف للملمات والمفرج للكربات والسامع
رفع کننده مصیبتها و کفایت کننده اندوهها و شنونده
للأصوات والمخرج من الظلمات والمجيب للدعوات
آوازها و بیرون آورنده از تاریکیها و اجابت کننده دعاها را
الراحم للعبرات جبار الأرض والسموات يا ولي
رحم کننده اشکها را بسیار قهر کننده زمین و آسمانها ای پادشاه

يا مولاي يا علي يا أعلى يا كريم يا أكرم يا من له الاسم
ای پروردگار ای بلند ای بلندتر ای بزرگوار ای بزرگوارتر ای آنکه از برای او است
الأعظم يا من علم الإنسان ما لم يعلم فاطر
اسم اعظم ای آنکه تعلیم کرد آدمی را آنچه نمیدانست ای آفریننده
السموات والأرض وهو يطعم ولا يطعم أسألك
آسمانها و زمین و او طعام میدهد و طعام کرده نمیشود سؤال میکنم
بحق المصطفى من الخلق المبعوث بالحق وبأمير
بحق محمد مصطفی از خلق فرستاده شده بحق و بحق امیر
المؤمنين الذي أوليته فأغنيته شاكرا
مؤمنان آنکه نعمت دادی اورا پس بی نیاز کردی اورا شکر کننده
وابتليته فوجدته صابرا وبالإمام الرضا
و آزمایش کردی اورا یافتی اورا صبر کننده و بامام رضا
علي بن موسى الذي أوفى بعهدك ووثق بوعدك
علی پسر موسی آنکه وفا کرد بعهد تو و اعتماد داشت بوعده تو
وأعرض عن الدنيا وقد أقبلت إليه ورغب
و رو گردانید از دنیا و بتحقیق رو آورده بود بسوی او و رغبت کرد از
عن زينتها وقد رغبت فيه أن تصلي على محمد
زینت دنیا و حال آنکه بتحقیق رغبت کرده بود باو اینکه رحمت بفرستی
وآل محمد فقد توسلت بهم إليك وقدمتهم
و آل محمد بتحقیق توسل کردم بایشان بسوی تو و مقدم داشتم ایشانرا
أمامي وبين يدي حوائجي أن تهديني إلى سبل
پیش روی خود و پیش حاجتهای خود اینکه هدایت کنی مرا بسوی راههای
مرضاتك

مَرضاتِكَ وتيسيرِ لي اسبابَ طاعتِكَ وتوفقني
خوشنودی تو و آسان گردانیدی برای من اسباب طاعت تو و توفیق دادی
لابتغاءِ الزلفةِ بموالاةِ اوليائكَ وابداءِ
مرا برای طلب کردن نزدیکی بسبب دوست داشتن دوستان تو و دریافتن
الحظوةِ من معاداةِ اعدائكَ وتعينني على اداءِ
منزلت بواسطه دشمنی کردن با دشمنان تو و یاری کنی مرا بر بجا آوردن
فروضكَ واستعمالِ سننكَ وتوفقني على المحجةِ
فرضهای تو و بکار بردن سنتهای تو و توفیق دهی مرا به جاده روشن
الموديةِ الى العفوِ من عذابكَ والفوزِ برحمتكَ
که رساننده است به آزادی از عذاب تو و رستگاری برحمت تو ای رحم کننده ترین
يا ارحمَ الراحمينَ. واما ساعتِ نهم پس از ادا
رحم کنندگان
نمازِ عصر است تا اینکه بگذرد دو ساعت و این از
حضرت جواد است و ابتداءی این است اللّهم
خداوندا
يا خالقَ الانوارِ ومقدرَ الليلِ والنهارِ
ای خالق نورها و تقدیر کننده شب و روز را
تعلمُ ما تحملُ كلُّ انثى وما تغيضُ الارحامُ وما
میدانی آنچه را بار دارد هر ماده و آنچه کم میکند رحمها و آنچه
تزدادُ وكلُّ شيءٍ عندكَ بمقدارٍ اذا تقاقم
زیاده میکند و هر چیز نزد او باندازه است هرگاه بزرگ باشد

امرٌ طرح عليكَ واذا غلقتِ الابوابُ قرعَ
کاری انداخته میشود بر تو و هرگاه بسته شود همه ابوابها کوبیده
بابُ فضلكَ واذا ضاقتِ الحاجاتُ فزعَ
میشود در فضل تو و هرگاه تنگ شود حاجتها پناه آورده میشود
الى سعةِ طولكَ واذا انقطعَ الاملُ من الخلقِ
بسوی فراخی توانگری تو زمانیکه بریده شود امید از خلایق
اتصلَ بكَ واذا وقعَ الياسُ من الناسِ وقفَ
و پیوسته میشود بتو و هرگاه واقع شود ناامیدی از مردم ایستاده
الرجاءُ عليكَ اسالكَ بحقِ النبيِ الاوابِ
آرزو بر تو سوال میکنم ترا بحق پیغمبر بسیار بازگشت کننده
الذي انزلتَ عليهِ الكتابَ ونصرتهُ على الاحزابِ
آنکه فرو فرستاده برای او کتاب و یاری کردی مرا او را بر احزاب
وهديتنا بهِ الى دارِ المآبِ وباميرِ المؤمنينَ
و هدایت کرده ما را بسوی دار خانه بازگشت و بحق امیر مومنان
علي بنِ ابي طالبٍ الكريمِ النصابِ المتصدقِ بخاتمهِ
علی پسر ابی طالب که گرامی اصل است تصدق کننده انگشتر خود را
في المحرابِ وبالامامِ الفاضلِ محمدِ بنِ علي
در محراب و با امام فاضل محمد پسر علی
عليهما السلامُ سُئلَ فوفقتهُ لردِ الجوابِ وامتحنَ
بر او باد درود آنکه سوال کرده شد پس توفیق دادی رد جواب او را و ازمایش کرده

فَعَضُدْتَهُ بِالتَّوْفِيقِ وَالصَّوَابِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
پس یاری کردی اورا بتوفیق وصواب رحمت کند خدا براو
وَعَلَى اَهْلِ بَيْتِهِ الْاَطْهَارِ اَنْ تَجْعَلَ مُوَالَاتِي
وبر اہل بیت او کہ پاکیزہ کانند اینکہ بگردانے دوستی مرا
لَهُمْ عِصْمَةً مِنَ النَّارِ وَمَحَجَّةً اِلَى دَارِ الْقَرَارِ
بایشان نگاہ داری از آتش وجادہ بسوی خانہ قرار
فَقَدْ تَوَسَّلْتُ بِهِمْ اِلَيْكَ وَقَدَّمْتُهُمْ اَمَامِي
پس بتحقیق کہ متوسل شدم بایشان بسوی تو ومقدم داشتم ایشان را پیش خود
وَبَيْنَ يَدَيْ حَوَائِجِي وَاَنْ تَعْصِمَنِي مِنَ التَّعَرُّضِ
وپیش حاجتہای خود و اینکہ نگاہ داری مرا از متعرض شدن جرا برای
لِمَوَاقِفِ سَخَطِكَ وَتُوَفِّقَنِي لِسُلُوكِ سَبِيلِ
محل غضب تو و توفیق دہے مرا از برای طی کردن راہ
مَحَبَّتِكَ وَمَرْضَاتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
محبت تو وخوشنودی تو ای رحم کنندہ ترین رحم کنندگان
واما ساعت ششم بعد از نماز عصر تا نزدیک زردی
آفتاب واین از حضرت هادیست و آنست
اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ الْغَفُورُ الْوَدُودُ
خداوندا توئی پادشاہ وستایش کردہ شدہ آمرزندہ ودوستدارندہ

الْمُبْدِئُ الْمُعِيدُ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدِ وَالْبَطْشِ
ابتدا کنندہ عود فرمایندہ صاحب عرش بزرگ و
الشَّدِيدِ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ يَا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَيَّ
سخت کنندہ مرانچہ را میخواہد ای آنکہ او نزدیکتر است بسوی من
مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
از حبل ورید ای آنکہ اوست بر ہر چیز قادر و گواہ
يَا مَنْ لَا يَتَعَاظَمُهُ غُفْرَانُ الذُّنُوبِ وَلَا يَكْبُرُ عَلَيْهِ
ای کسیکہ بزرگ نمیاید اورا بخشیدن گناہان وعظیم نیست براو
الصَّفْحُ عَنِ الْعُيُوبِ اَسْاَلُكَ بِجَلَالِكَ وَبِنُورِ
درگذشتن عیبہا سوال میکنم ترا بہ بزرگی تو وبنور
وَجْهِكَ الَّذِي مَلَأَ اَرْكَانَ عَرْشِكَ وَبِقُدْرَتِكَ
ذات تو کہ پر کردہ است ارکان عرش ترا وبہ قدرت تو
الَّتِي قَدَّرْتَ بِهَا عَلَى خَلْقِكَ وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِي
کہ تقدیر کردہ است بان بر خلق خود وبرحمت تو کہ گنجائیش
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي ضَعُفَ لَهَا
دارد ہمہ چیز را وبقوت تو کہ ضعیف است از برای آن
كُلُّ قَوِيٍّ وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي ذَلَّ لَهَا كُلُّ عَزِيزٍ وَبِمَشِيَّتِكَ
ہر صاحب قوتی وبعزت تو کہ فروتنی کردہ است از برای آن ہر عزیزی
الَّتِي ضَعُفَ فِيهَا كُلُّ كَبِيرٍ وَبِرَسُولِكَ الَّذِي
ومارادہ تو کہ ضعیفست درآن ہر بزرگ وبہ رسول تو کہ رحمت کم

رَحِمْتَ بِهِ الْعِبادَ وَهَدَیْتَ بِهِ اِلی سُبُلِ الرَّشادِ
رحمت کرده باو بندگان وهدایت کرده باو بسوی راه ارشاد
وَبِاَمیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ اَبیطالِبٍ عَلَیْهِ السَّلامُ
وبامیر مومنان علی پسر ابیطالب براو باد درود
اَوَّلِ مَنْ آمَنَ بِرَسُولِکَ وَصَدَّقَ وَالَّذی وَفی
که اول کسیست که ایمان آورده به پیغمبر تو وتصدیق کرده است والکه وفا کرده
بِما عاهَدَ عَلَیْهِ وَتَصَدَّقَ بِالْاِمامِ الْبَرِّ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ
وبانچه عهد کرده است برآن وتصدق کرده است بامام نیکوکار علی پسر محمد
عَلَیْهِ السَّلامُ الَّذی کَفَیْتَهُ حیلَةَ الْاَعْداءِ اَعْوانِهِمْ
براو باد درود انکه کردی کفایت از برای او حیله دشمنان او و یاران ایشان
عَجِبَ الْاَیّامِ اِذْ تَوَسَّلُوا بِهِ فِی الدُّعاءِ اَنْ تُصَلِّیَ
معجزه عجب هرگاه متوسل شدند باو در دعا اینکه رحمت فرستی بر محمد
عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَقَدِ اسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ اِلَیْکَ
بر محمد وآل محمد پس بتحقیق که شفاعت جسته ام بایشان بسوی تو
وَقَدَّمْتُهُمْ اَمامی وَبَیْنَ یَدَیْ حَوائِجی وَاَنْ تَجْعَلَنی
ومقدم داشته ام ایشانرا پیش خود وپیش حاجتهای خود اینکه گردانی
مِنْ کِفایَتِکَ فی حِرْزٍ حَریزٍ وَمِنْ کِلائَتِکَ تَحْتَ عِزٍّ
مرا از کفایت خود در پناه پناهی خود واز نگاهبانی خود در زیر عزت
عَزیزٍ وَتُوزِعَنی شُکْرَ آلائِکَ وَمِنَنِکَ وَتَوْفیقِکَ
عزیز و در دل من اندازی شکر نعمتهای ترا وصلهای ترا وتوفیق

لِلْاِعْتِرافِ بِاَیادیکَ وَنِعَمِکَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ
برای اعتراف باحسانهای تو ونعمتهای تو ای ارحم کننده ترین رحم کنندگان
واما ساعت یازدهم پس از نزدیک زرد شدن آفتاب
تا فرو رفتن آن واین بحضرت عسکری است ابتدای آن
اَللّهُمَّ اِنَّکَ مُنْزِلُ الْقُرْآنِ وَخالِقُ الْاِنْسِ وَالْجانِّ
خداوندا بدرستیکه تو نازل کننده قرآن وآفریننده انس وجن
وَجاعِلُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ بِحُسْبانٍ الْمُبْتَدِئُ بِالطَّوْلِ
وقرار دهنده آفتاب وماه بحساب ابتدا کننده به نعمت
وَالْاِمْتِنانِ وَالْمُبْدِئُ لِلْفَضْلِ وَالْاِحْسانِ
وامتنان وآفریننده تفضل واحسان
وَضامِنُ الرِّزْقِ لِجَمیعِ الْحَیَوانِ لَکَ الْمَحامِدُ
وضامن روزی جمیع صاحب جانها از برای تست حمدها
وَالْمَمادِحُ وَمِنْکَ الْعَوائِدُ وَالْمَنائِحُ وَاِلَیْکَ
ومدحها وازتست همه احسانها وعطاها وبسوی او بالا میرود
یَصْعَدُ الْکَلِمُ الطَّیِّبُ وَالْعَمَلُ الصّالِحُ
سخنان پاکیزه وعمل صالح
وَاَنْتَ عالِمٌ بِما تُخْفِی الصُّدُورُ وَالْجَوانِحُ
وتوئی دانا بانچه پنهان است در سینهها وضلعها وجوانحها
اَسْئَلُکَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ رَسُولِکَ
سؤال میکنم از تو بحق محمد رحمت کند خدا براو وآل او رسول تو

الى الكافة وامينك المبعوث بالرحمة والرأفة
سوى همه خلق و امين تست فرستاده شده سوى رحمت و مهربانى
وبامير المؤمنين على ابن ابيطالب عليه السلام
و با مير مؤمنان على پسر ابى طالب براو باد درود
المفترض طاعته على القريب والبعيد المؤيد
كه فرض كرده شده طاعت او بر نزديك و دور و تاييد كرده شده
بنصرك فى كل موقف ومشهود وبالامام
بيارى تو در هر موقف مشهودى و با امام
الحسن بن على الذى طرح للسباع فخلصته
حسن پسر على آنكه انداخته شده از براى سباع پس خلاص
من مرابضها وامتحن بالدواب الصعاب
كردى او را از مربضها و امتحان كرده شده بچارپايهاى سخت
فذللت له مراكبها ان تصلى على محمد وآل
پس رام كردى براى او پشتهاى آنها و اينكه رحمت فرستى بر محمد و آل
محمد فقد توسلت بهم اليك وقدمتهم
محمد پس بتحقيق كه متوسل شدم بايشان سوى تو و مقدم داشتم ايشان را
امامى وبين يدى حوائجى وان ترحمنى بالتوفيق
پيش خود و پيش حاجتهاى خود و اينكه رحم كنى مرا بتوفيق دادن
لتركى معاصيك ما ابقيتنى وتعيننى على
از براى ترك كردن من معصيتهاى ترا ما دامى كه باقى دارى مرا و يارى كنى مرا بر

التمسك بطاعتك ما احييتنى وان تختم لى بالخيرات
بچنگ زدن بطاعت تو چندانكه زنده دارى مرا و اينكه ختم كنى براى من بخيرات
اذا توفيتنى وتفضل على بالمياسرة اذا حاسبتنى و
هرگاه بميرانى مرا و تفضل كنى بر من باسان گرفتن هرگاه حساب كنى مرا و
هب لى العفو اذا كاشفتنى ولا تكلنى الى نفسى فاضل
و ببخشى براى من عفو هرگاه درگذرى و وامگذار مرا بسوى نفس من پس گمراه شوم
ولا تحوجنى الى غيرك فاذل ولا تحملنى ما لا طاقة
و محتاج مكن مرا بسوى غير خود پس خوار شوم و بار مكن آنچه نباشد طاقت
لى به فاضعف ولا تبتلنى بما لا صبر لى عليه فاعجز
از براى من پس ضعيف شوم و مبتلا مكن مرا بآنچه صبر از براى من بر آن نيست پس عاجز شوم
واجرنى على جميل عوائدك عندى ولا تواخذنى
و در نهاده مرا بر نيكوى احسانهاى تو كه نزد من است و مگير مرا بسبب بدى
بسوء عملى ولا تسلط على من لا يرحمنى برحمتك
كردار من و مسلط مگردان بر من كسى را كه رحم نكند برحمت تو اى بهترين
يا ارحم الراحمين واما ساعت دوازدهم قرن
رحم كنندگان
انذر دن آفتاب تا غروب آن
از حضرت خلف حجت و حجت بر خلق است وابنه است
اللهم يا خالق السقف المرفوع والمهاد الموضوع
خداوندا اى آفريننده سقف بلند كرده و گهواره پست كرده شده و درود

وَرازِقَ العاصي وَالمُطيعِ الَّذي لَيسَ لَهُ مِن دُونِهِ
روزی دهنده گناهکاران و طاعت کننده آنکه نیست سوای او یاور و نه
وَلِيٌّ وَلا شَفيعٌ اَسأَلُكَ بِاَسمائِكَ الَّتي اِذا سُمِّيَت
و نه شفاعت کننده سوال میکنم ترا باسمهای تو که هرگاه زمانیکه نام نهاده شود
عَلىٰ طَوارِقِ العُسرِ عادَت يُسراً وَاِذا وُضِعَت عَلَى
بر حادثهای سواری سختی بر میگردد آسانی زمانیکه گذاشته شود بر
الجِبالِ كانَت هَباءً مَنثُوراً وَاِذا رُفِعَت اِلَى السَّماءِ
کوهها میگردد ریزه های پراکنده و هرگاه بالا برده شود بسوی آسمان
انفَتَحَت لَهَا المَغالِقُ وَاِذا هَبَطَت اِلىٰ ظُلُماتِ
گشوده میشود از برای آنها درهای بسته شده و هرگاه پائین برده شود بسوی تاریکیهای
الاَرضِ اتَّسَعَت لَهَا المَضايِقُ وَاِذا دُعِيَت بِهَا
زمین گشاده میشود از برای آنها تنگیها زمانیکه خوانده شوند بآن
المَوتىٰ انتَشَرَت مِنَ اللُّحُودِ وَاِذا نُودِيَت بِهَا
مردهها پراکنده شوند از لحدها زمانیکه ندا کرده شود بانها
المَعدُوماتُ خَرَجَت اِلَى الوُجُودِ وَاِذا ذُكِرَت
معدومات بیرون آیند بوجود و هرگاه یاد کرده شوند
عَلَى القُلُوبِ وَجِلَت خُشُوعاً وَاِذا قَرَعَت الاَسماعَ
بر دلها هرآینه میترسند انها از روی خشوع زمانیکه کوفته شوند انها بگوشها
فاضَتِ العُيُونُ دُمُوعاً اَسأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِكَ
روان شوند دیدهها از اشکها سوال میکنم ترا بحق محمد رسول تو
المُؤَيَّدِ بِالمُعجِزاتِ المَبعُوثِ بِمُحكَمِ الآياتِ وَبِاَميرِ

المُؤمِنينَ عَلِيِّ ابنِ اَبي طالِبٍ عَلَيهِ السَّلامُ الَّذي
و بامیر مومنان علی پسر ابی طالب بر او باد درود آنکه
اختَرتَهُ لِمُواخاتِهِ وَوَصِيَّتِهِ لِمُصافاتِهِ وَاصطَفَيتَهُ
اختیار کرده او را برای برادری رسول تو و وصی تو و برگزیدی او را از برای خالص بودن با
وَمُصاهَرَتِهِ وَبِصاحِبِ الزَّمانِ المَهدِيِّ الَّذي
و دامادی او و بحق صاحب زمان مهدی آنکه
تَجمَعُ عَلىٰ طاعَتِهِ الآراءَ المُتَفَرِّقَةَ وَتُؤَلِّفُ بِهِ
جمع کردی بر طاعت او خواهشهای مختلف و خلاص پراکندگی او
بَينَ الاَهواءِ المُختَلِفَةِ وَتَستَخلِصُ بِهِ حُقُوقَ
میان خواهشهای مختلف و خلاص میکنی باو حقوق
اَولِيائِكَ وَتَنتَقِمُ بِهِ مِن شَرِّ اَعدائِكَ وَتَملَاُ
دوستان خود را و انتقام میکشی باو از شر دشمنان و پر میکنی
بِهِ الاَرضَ عَدلاً وَاِحساناً وَتُوَسِّعُ عَلَى العِبادِ
باو زمین را از عدل و احسان و فراخ میگردانی بر بندگان
بِظُهُورِهِ فَضلاً وَامتِناناً وَتُعيدُ الحَقَّ اِلىٰ
بظهور او و تفضل و احسان او و عود میفرمائی حق را بسوی مکان
مَكانِهِ عَزيزاً حَميداً وَتُرجِعُ الدّينَ عَلىٰ يَدَيهِ
و شأن عزیز پسندیده و میگردانی دین را بر دستهای او
غَضّاً جَديداً اَن تُصَلِّيَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَقَد
تازه جدید ... بر محمد و آل محمد بتحقیق

اسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ إِلَيْكَ وَقَدَّمْتُهُمْ أَمَامِي وَبَيْنَ
شفاعت جستم بایشان بسوی تو و مقدم گردانیدم ایشان را پیش خود
يَدَيْ حَوَائِجِي وَأَنْ تُوزِعَنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ فِي التَّوْفِيقِ
و پیش حاجتهای خود اینکه در دل من اندازی شکر نعمت خود را در توفیق
لِمَعْرِفَتِهِ وَالْهِدَايَةِ إِلَى طَاعَتِهِ وَتَزِيدَنِي قُوَّةً
برای شناخت او و هدایت بسوی طاعت او و بیفزائی مرا قوت را
فِي التَّمَسُّكِ بِعِصْمَتِهِ وَالْاقْتِدَاءِ بِسُنَّتِهِ وَالْكَوْنِ
در چنگ زدن بنگهداری او و اقتدا بطریقه او و در گروه او
فِي زُمْرَتِهِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
بدرستیکه تو شنونده دعائی برحمت تو ای رحم کننده ترین راحمان

باب چهارم در آنچه کرده میشود در میان غروب آفتاب
تا وقت خواب اول نماز مغرب بنا بر مشهور بر طرف
شدن سرخی طرف مشرق داخل میشود و وقت فضیلت آن
تا پنهان شدن سرخی مغربست و وقت ادای آن تا آنکه باقی بماند
تا نصف شب قدر گذاردن آن با نماز عشا پس هرگاه
تحقیق کردی داخل شدن آن وقت میگوئی ده مرتبه آنچه
روایت کرده است آنرا بعضی محدثین در ضمن حدیث صحیح
از حضرت صادق از دعای نوح بر پیغمبر ما و بر او باد درود

آنچه روایت کرده است آنرا ثقة الاسلام در کافی بسند
صحیح از حضرت باقر و بتحقیق که گذشت ذکر آنها در
دعاهای نزد طلوع صبح و میگذاری دست خود را بر
خود بعد از آن میکشی آنرا بر روی خود و میکشی بریش
خود را و أَحَطْتُ عَلَى نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي
میگوئی — فرو گرفتم نفس خود را و اهل خود و مال خود و فرزند خود را
مِنْ غَائِبٍ وَشَاهِدٍ بِاللّٰهِ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ
از غایب و حاضر بخدائی که نیست خدائی مگر او
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ
دانای نهان و حاضر و بسیار مهربان رحم کننده زنده
الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ
بخود برپا فرا نمیگیرد او را پینکی و نه خوابی و اوست بلند مرتبه بزرگ و مستحبست اکتفا
بیکی از این دعاها خصوصاً هرگاه بترسی از تنگی وقت
بعد از آن سزاوار است پیشی گرفتن بسوی نماز مغرب
پس بدرستیکه مستفاد از روایات معتبره از اصحاب
عصمت سلام الله علیهم آنست که وقت مغرب
تنگست و روایات در این باب بسیار است چنانکه روایت
کرده است آنرا ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح از حضرت

صادق

صادق که فرمود که جبرئیل آورد از برای پیغمبر از برای
هر نمازی دو وقت غیر نماز مغرب پس بدرستی که وقت
آن یکیست و وقت آن سقوط آفتابست و چنانکه
روایت کرده آنرا بیشتر محدثین در مجلس شصت و دوم
در کتاب امالی از ابی اسامه که گفت شنیدم از حضرت
ابی عبد الله که میفرمود که هر که تاخیر کند مغرب را تا اینکه
مشتبک شود ستارها پس من از او بیزارم و چنانکه
روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح
از ذریح که گفت گفتم بخدمت ابی عبد الله که جمعی از
مردم از اصحاب ابی الخطاب نماز میکنند نماز مغرب
تا اینکه مشتبک میشود ستارها پس فرمود که آنحضرت
من بیزارم بسوی خدا از کسی که بکند اینرا عمداً و چنانکه روایت
کرده است آنرا در تهذیب نیز بسند صحیح از آنحضرت که
فرمود که جبرئیل امر کرد پیغمبر نمازها تمام آنها پس گردانید
از برای هر نماز دو وقت مگر مغرب پس بدرستی که گردانید
از برای آن یکوقت و بتحقیق وارد شده است نیز در

در روایات معتبره بیرون رفتن وقت مغرب بزایل
شدن شفق و عمل کرده اند باینها جمعی از علمای ما
و گردانیده اند میانه غروب و رفتن شفق را از برای
مختار و ما بعد آنرا وقت از برای مضطر و ظاهرتر
مذهب متاخرین است که وقت فضیلت آن تنگست
نه وقت ادای آن پس بنا براین حمل کرده میشود بیزار
بودن حضرت صادق از کسی که تاخیر کند آنرا تا مشتبک
شدن ستارهای بر کسی که اعتقاد داشته باشد وجوب
تاخیر آنرا تا آنوقت و سزاوار است که ترک نشود اذان و
اقامت نماز شام پس بتحقیق که رفته اند جمعی از علمای
ما مثل سید مرتضی ره و ابن عقیل و ابن جنید بوجوب
آنها در شام بلکه قایل شده اند بعضی از ایشان بباطل
شدن نماز بسبب ترک آنها عمداً و هرگاه اذان بگوید
پس فاصله کن میان آن و میان اقامت بسکته یا نشستن
پس بتحقیق که روایت شده است از حضرت صادق که فرمود
که هر که بنشیند میان اذان و اقامه مغرب خواهد بود

مثل کسی که تعلل ظلد بجون خود در راه خدا تعالی
واز انچه کفته میشود میان اذان مغرب واقامت اینست
اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ بِاِقْبالِ لَیْلِکَ وَاِدْبارِ نَهارِکَ
(خداوندا بدرستیکه سؤال میکنم ترا بحق رو آوردن شب وپشت کردن روز)
وَحُضُورِ صَلَواتِکَ وَاَصْواتِ دُعاتِکَ وَتَسْبِیحِ
(وحاضر شدن نمازهای تو وآوازهای دعا کنندگان تو وتسبیح)
مَلائِکَتِکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَتُوبَ
(ملائکه تو اینکه رحمت فرستی بر محمد وآل محمد واینکه قبول توبه نمائی)
عَلَیَّ اِنَّکَ اَنْتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ واما فاصله کردن
(بر من بدرستیکه توئی بسیار توبه پذیرنده مهربان) میان انها بکام بر
داشتن چنانکه مذکور است در کتابهای فقه وکفته است
شیخ ما در ذکری که من نیافتم در این باب حدیثی ومیکوید
بعد از اقامه انچه کذشت بعد از ان افتتاح کن نماز را
دعا کنند اذانکه بیش از این کذشت واختیار میکند
از سورهها در هر رکعت اول سوره نصر تا تکاثر یا انچه
مانند انها باشد در کوتاهی چنانکه روایت کرده است
انرا شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح در دو تقدیم
سوره توحید وتعقیب میخواند بعد از فراغ با تسبیح

[illegible]

وتسبیح فاطمه زهرا بعد از ان میکوید سه مرتبه انچه روایت
کرده است ابو نصر محمد بن حمزه در صحیفه از حضرت صادق
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی یَفْعَلُ ما یَشاءُ وَلا یَفْعَلُ ما یَشاءُ
(سپاس مر خدا را که میکند انچه را میخواهد ونمیکند انچه را که میخواهد)
غیره بعد از ان بر میخیزد بنافله واکر دوست دارد
طول دادن تعقیب را پس سزاوار است که بجا
اورد انچه را که زیاده باشد بعد برای ان وتحقیق
که وارد شده است از اصحاب عصمت سلام الله علیهم
تحریض بر نافله مغرب پس بتحقیق که روایت شده است
از حضرت صادق که فرمود بحارث بن مغیره که وامکذار
چهار رکعت را بعد از مغرب در سفر ونه در حضر
واکر چه طلب کنند ترا سواران مکروه است سخن کفتن
در میان مغرب واین چهار رکعت ودر روایت خفتن
از حضرت صادق دلالت هست بر این وروایت کرده است
ربیع محدثین در صحیفه از حضرت صادق که فرمود که هر که
نماز مغرب بکذارد پس از ان تعقیب کند وحرف نزند
تا اینکه دو رکعت نماز بکذارد نوشته میشود از برای او در

[illegible]

از براء او در علیین پس اگر بگذارد چهار رکعت نوشته میشود آنها از براء او حجت مقبول و مشهور نیست کراهت سخن گفتن در میان این چهار رکعت و دلالت میکند بر کراهت آن روایت ابی الفوارس که گفته نهی کرد مرا حضرت ابو عبد الله از سخن گفتن میان چهار رکعتی که بعد از مغرب است و بتحقیق که استدلال کرده است علامه در منتهی بر این روایت بر کراهت سخن گفتن میان مغرب و این چهار رکعت و موافقت کرده است او شیخ ما شیخ شهید در ذکری بر این استدلال و اینچنانست که می بینی و اول وقت این چهار رکعت فارغ شدن از نماز شام است و آخر آن بر مذهب مشهور بر طرف شدن شفق احمر است در سمت مغرب نمیشود با این چهار رکعت نماز عشا خواه شروع شده باشد با نهایا نه و بسا باشد که قول شده باشد بامتداد وقت آنها تا آنکه باقی بماند بعد از مغرب و پیش از از نصف شب مقدار اداء نماز عشا و بتحقیق که

میل

که میل کرده است با این شیخ ما در ذکری لیکن کلام علامه طاب ثراه در منتهی دلالت میکند بر اتفاق علمای ما بر اینکه آخر وقت آنها بر طرف شدن شفق است پس علی نیست بنا بر این از مشهور و هر گاه فوت شود وقت آنها پس سزاوار است قضای آنها مانند باقی نوافل شبانه روزی پس از حضرت صادق روایت شده است که فرمود که پیغمبر فرموده که بدرستیکه خدای تعالی مباهات میکند به بنده که قضا میکند نماز شب را در روز میگوید ملائکه من نگاه کنید بسوی بنده من قضا میکند آنچه را واجب نکردم بر او گواه میگیرم شما را که بدرستیکه من بتحقیق آمرزیدم او را و بتحقیق که روایت شده از ائمه علیهم السلم در تفسیر قول خدای تعالی والذینهم علی صلوتهم دائمون یعنی آنانکه ایشان بر نماز خود مداومت میکنند و الله تعالی یعلم که مراد اینست که مداومت کنند بر نماز سنت

سنت اگر فوت شود از ایشان در شب قضا میکنند
آنرا در روز و اگر فوت شود از ایشان در روز قضا می
کنند آنرا در شب و سزاوار است نزد شروع در آنها
اینکه افتتاح کنی رکعت اول را بهفت تکبیر با سه دعا
آنها که گذشت و بخوانی در آن بعد از حمد سوره توحید
سه مرتبه و در رکعت دویم سوره قدر و اگر خواهی
میخوانی در سوره رکعت اول جحد و در دویم توحید
و اگر اکتفا کنی بحمد تنها جایز است ترا چنانکه در باقی نوافل
های شبانه روزی جایز است و سزاوار است ملتفت کردن تمام
در آنها و در جمیع نوافل شب و میگوئی بعد از
فراغ از دو رکعت اول اللهم انک تری ولا
خداوندا بدرستیکه تو میبینی و دیده
تری وانت بالمنظر الاعلی وان الیک الرجعی
نمیشوی و تو منظر بلند شده بدرستیکه بسوی تست رجوع
والمنتهی وان لک الممات والمحیی وان لک
و منتهی بدرستیکه از برای تست ممات و حیات بدرستیکه از برای
الاخرة والاولی اللهم انا نعوذ بک ان نذل
آخرت و اولی خداوندا بدرستیکه پناه میآوریم بتو اینکه خوار شویم

ونخزی

ونخزی وان ناتی ما عنه نهیت اللهم انی اسالک
خوار شویم اینکه بجا آوریم آنچه تو نهی کرده خداوندا سوال میکنم ترا
ان تصلی علی محمد وآل محمد واسالک الجنة
اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و سوال میکنم ترا بهشت
برحمتک واستعیذ بک من النار بقدرتک
برحمت تو و پناه میآورم بتو از آتش بقدرت تو
واسالک من الحور العین بعزتک وان تجعل
و سوال میکنم ترا از حور عین بعزت تو و اینکه بگردانی
اوسع رزقی عند کبر سنی واحسن عملی عند
فراخ‌تر روزی مرا نزد پیری من و نیکوترین عمل مرا نزد
اقتراب اجلی واطل فی طاعتک وما یقرب منک
نزدیک شدن اجل من و طولانی گردان در طاعت تو و آنچه نزدیک گرداند
ویحظی عندک ویزلف لدیک عمری واحسن فی
بتو و بهره‌مند گرداند نزد تو و نزدیک گرداند عمر مرا و نیکو گردان بمن در
جمیع احوالی واموری معرفتی ولا تکلنی الی احد
جمیع احوالها و امورها معرفت مرا و وامگذار مرا بسوی
من خلقک وتطول علی بقضاء جمیع حوائجی
احدی از خلق تو و احسان کن بر من به برآوردن جمیع حاجتهای من
للدنیا والآخرة وابدا بوالدی وولدی وجمیع
از برای دنیا و آخرت و ابتدا کن به پدر و مادر و فرزندان و جمیع

اخوانی المؤمنین فی جمیع ما سألتک لیغفر لی برحمتک
برادران مؤمنین در جمیع آنچه سؤال کردم از تو برای بحق خودم
یا ارحم الراحمین و بعد از آنچه فارغ شدی از آنچه
ای رحیم کننده‌ترین رحم کنندگان
معلوم است بگزار دو رکعت اول از نماز نافله مغرب

شروع میکنی در دو رکعت آخر و میخوانی در رکعت اول
آنها بعد از حمد اول سورهٔ حدید بسم الله الرحمن
بنام خدا که بخشنده
الرحیم سبح لله ما فی السموات و الارض و هو
و مهربان است تسبیح کرده است بر خدا آنچه در آسمانها و زمین است و او است
العزیز الحکیم له ملک السموات و الارض یحیی
غالب و دانا و او است پادشاهی آسمانها و زمین زنده میکرداند
و یمیت و هو علی کل شیء قدیر هو الاول و الآخر
و میمیراند و او است بر همه چیز قادر او است اول و او است آخر
و الظاهر و الباطن و هو بکل شیء علیم هو الذی
و او است ظاهر و باطن و او است بر همه چیز دانا و او است آنکه
خلق السموات و الارض فی ستة ایام ثم استوی
آفریده است آسمانها و زمین در شش روز پس از آن مستولی شده است
علی العرش یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها
بر عرش میداند آنچه فرو میرود در زمین و آنچه خارج میشود در آن

و ما ینزل من السماء و ما یعرج فیها و هو معکم
و آنچه فرود میآید از آسمان و آنچه بالا میرود در آن و او با شما است
این ما کنتم و الله بما تعملون بصیر له ملک
هر جا که بوده باشید خدا بانچه میکنید بینا است برای او است پادشاهی
السموات و الارض و الی الله ترجع الامور
آسمانها و زمین و بسوی خدا بر میگردد همه امور
یولج اللیل فی النهار و یولج النهار فی
داخل میکرداند شب را در روز و داخل میکرداند روز را در
اللیل و هو علیم بذات الصدور و میخوانی
شب و او است دانا بانچه در سینه‌ها است در دو رکعت
دویم آخر سورهٔ حشر لو انزلنا هذا القرآن
اگر فرستاده بودیم این قرآن را
علی جبل لرأیته خاشعا متصدعا من
بر کوه هر آینه میدیدی او را زاری کننده و شکافته شده از
خشیة الله و تلک الامثال نضربها للناس
از خوف خدا و این مثال ها میزنیم ما آنها را برای مردمان
لعلهم یتفکرون هو الله الذی لا اله الا هو
شاید ایشان تفکر کنند او است خدائی که نیست خدائی مگر او است
عالم الغیب و الشهادة هو الرحمن الرحیم
دانای غیب است و حاضر و او است بخشنده و مهربان

هُوَ اللهُ الَّذِی لا اِلٰهَ اِلّا هُوَ الْمَلِکُ الْقُدُّوسُ
اوست خدائی که نیست خدائی مگر او پادشاه بسیار پاکیزه
السَّلامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَیْمِنُ الْعَزیزُ الْجَبّارُ
سلام امان دهنده حفظ کننده عزیز و جبار است
الْمُتَکَبِّرُ سُبْحانَ اللهِ عَمّا یُشْرِکُونَ هُوَ اللهُ
متکبر پاکست خدا از انچه شریک میگردانند واوست خدا
الْخالِقُ الْبارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْماءُ الْحُسْنیٰ
تقدیر کننده آفریننده صورتها مر او راست نامهای نیکو
یُسَبِّحُ لَهُ ما فِی السَّمٰواتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزیزُ
تسبیح میکنند از برای او انچه در آسمانهاست و زمین و اوست عزیز
الْحَکیمُ ومیگوئی در سجدهٔ آخر از ابتدای رکعت هفتم
حکیم
اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ بِوَجْهِکَ الْکَریمِ وَاسْمِکَ
خداوندا بدرستیکه من از تو سؤال میکنم بحق ذات بزرگوار تو ونام
الْعَظیمِ وَمُلْکِکَ الْقَدیمِ اَنْ تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ
بزرگ تو وپادشاهی قدیم تو اینکه رحمت فرستی بر محمد
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَغْفِرَ لی ذَنْبِیَ الْعَظیمَ اِنَّهُ
وال محمد واینکه بیامرزی از برای من گناهان بزرگ مرا بدرستیکه
لا یَغْفِرُ الْعَظیمَ اِلَّا الْعَظیمُ پس هرگاه فارغ شدی
نمی آمرزد بزرگ را مگر بزرگ
از این چهار رکعت
پس نافله مغرب را تمام کرده باید بتعقیب هرگاه بعضی

این آیات شریفه در تعقیب صبح است

از انچه

از انچه گذشت در تعقیب صبح از انچه خوانده میشود
در صبح وشام چنانکه آگاه کردیم ترا بآن در آنجا
فضل واگر وسعت داشته باشد وقت تو پس
بخوان بعد از نافله مغرب این دعا را بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ
الرَّحیمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ الْبَشیرِ النَّذیرِ السِّراجِ
خداوندا رحمت فرست بر محمد بشارت دهنده وترساننده
الْمُنیرِ الطُّهْرِ الطّاهِرِ خاتَمِ اَنْبِیائِکَ وَسَیِّدِ
وچراغ روشن پاکیزه پاک خاتم پیغمبران تو وبزرگ
اَصْفِیائِکَ وَخالِصِ اَخِلّائِکَ ذِی الْمَقامِ
برگزیدگان تو وخالص دوستان تو صاحب مقام
الْمَحْمُودِ وَالْمَنْهَلِ الْمَشْهُودِ وَالْحَوْضِ الْمَوْرُودِ
پسندیده شده ومنهل مشهود وحوض مورود
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ کَما بَلَّغَ رِسالاتِکَ وَجاهَدَ
خداوندا صلوات فرست بر محمد چنانکه رسانید رسالت ترا وجهاد کرد
فی سَبیلِکَ وَنَصَحَ لِاُمَّتِهِ حَتّیٰ اَتاهُ الْیَقینُ
در راه تو ونصیحت کرد از برای امت خود تا آنکه آمد او را یقین
وَصَلِّ عَلیٰ آلِهِ الطّاهِرینَ الْاَخْیارِ الْاَتْقِیاءِ
ورحمت بر محمد وال طاهرین او که اخیار وپرهیزکار اند

الأبرارِ الّذينَ انتجبتَهُم لنفسِكَ واصطفيتَهُم
نیکوکارانند آنانکه برگزیدهٔ ایشان را از برای نفس خود و برگزیدهٔ ایشان را
مِن خلقِكَ وأمَّنتَهُم على وحيِكَ وجعلتَهُم
از خلق خود و امین کردانیدهٔ ایشان را بر وحی خود و کردانیدی ایشان را
خُزّانَ علمِكَ وتَراجمةَ وحيِكَ وأعلامَ
خزانه داران علم خود و ترجمانهای وحی خود و علمهای
نورِكَ وحفظةَ سرِّكَ وأذهبتَ عنهُمُ الرِّجسَ
نور خود و نگاهداران سر خود و زایل کرده از ایشان نجس را
وطهَّرتَهُم تطهيراً اللّهمَّ افعل ذلك بهم
و پاک کردانیدی ایشان را پاک کردانیدنی خداوندا بکن این را با ایشان
واحشُرنا في زُمرتِهِم وتحتَ لوائِهِم ولا تُفرِّق
و حشر کن ما را در گروه ایشان و در زیر لواء ایشان و جدائی مکن
بينَنا وبينَهُم واجعلني بهم عندَكَ وجيهاً
میان ما و میان ایشان و بگردان مرا با ایشان بسبب ایشان نزد خود صاحب آبرو
في الدُّنيا والآخرةِ ومِنَ المُقرَّبينَ الّذينَ لا
در دنیا و آخرت و از مقربان کن آنانکه نیست
خوفٌ عليهِم ولا هُم يحزنونَ الحمدُ للّهِ
خوفی بر ایشان و نه ایشان اندوهناک شوند سپاس مر خدا را
الّذي أذهبَ النَّهارَ بقدرتِهِ وجاءَ باللّيلِ
که برد روز را برحمت خود و بقدرت خود و آورد شب را

برحمتِهِ خلقاً جديداً وجعلَهُ لباساً
برحمت خود آفریده خلق جدید و کردانیده آن را لباس و
وسكناً وجعلَ اللّيلَ والنّهارَ آيتينِ
آرامگاه و کردانیده شب را و روز را دو علامت
لِنعلمَ بهما عددَ السِّنينَ والحسابَ الحمدُ للّهِ
تا اینکه بدانیم بآنها عدد سالها و حساب را سپاس مر خدا را
على إقبالِ اللّيلِ وإدبارِ النّهارِ اللّهمَّ صلِّ
بر آوردن شب و پشت کردن روز خداوندا رحمت فرست
على محمّدٍ وآلِهِ وأصلِحْ لي دينيَ الّذي هو عِصمةُ
بر محمد و آل او و اصلاح کن برای من دین مرا که پشت نگهداری
أمري وأصلِحْ لي آخرتيَ الّتي إليها مُنقلَبي
امر من و اصلاح کن برای آخرت مرا بسوی آنست بازگشت من
واجعلِ الحياةَ زيادةً لي من كلِّ خيرٍ واجعلِ
و بگردان زندگی مرا زیادتی برای من از هر خیر و بگردان
الموتَ راحةً لي من كلِّ سوءٍ واكفِني أمرَ دُنيايَ
موت را راحت برای من از هر بدی و کفایت ده مرا امر دنیای مرا
وآخرتي بما كفيتَ بهِ أولياءَكَ وحزبَكَ من
و آخرت مرا از آنچه کفایت کردی گروه دوستان خود را و گروه خود را از
عبادِكَ الصّالحينَ واصرِفْ عنّي شرَّهُما
بندگان خود که صالحین اند و بگردان از من شر ایشان را

ووفّقني لما يرضيك عنّي يا كريم امسينا والملك
وتوفیق ده مرا بآنچه خوشنود میگرداند ترا از من ای کریم داخل شام شدیم و پادشاهی
لله الواحد القهار وما في الليل والنهار اللّهمّ
خدای واحد قهر کننده و آنچه در شب و روز است خداوندا
انّ هذا الليل والنهار خلقان من خلقك
این شب و روز دو آفریده‌اند از آفریدگان تو
فاعصمني فيهما بقوّتك ولا ترهما جراءة منّي
پس نگاه دار مرا در آنها بقوت خود و منما بایشان جرأت از من
على معاصيك ولا ركوبا لمحارمك واجعل
بر معاصی تو و ارتکاب کردن بر حرامهای ترا و بگردان
عملي فيهما مقبولا وسعيي مشكورا وسهّل لي
عمل مرا در آن قبول کننده و سعی مرا اجر دهنده و آسان کن مرا
ما اخاف عسره واقض لي فيه بالحسنى وامنّي
آنچه میترسم از عسرت او و حکم کن برای من در آن نیکوئی و ایمن گردان
مكرك ولا تهتك عنّي سترك ولا تنسني ذكرك
از مکر خود و مدر از من پرده خود را و فراموشی مگردان ذکر خود را
ولا تحل بيني وبين حولك وقوّتك ولا تلجئني
مانع مشو میان من و میان حول و قوت خود و ملجا مساز مرا
الى نفسي طرفة عين ابدا ولا الى احد من خلقك
بسوی نفس من طرفه چشم زدن هرگز و نه بسوی احدی از خلق خود

يا كريم اللّهمّ صلّ على محمّد وآل محمّد وافتح قلبي
ای بزرگوار خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بگشای دل مرا
لذكرك حتّى اعي وحيك واتّبع امرك
برای ذکر تو تا حفظ کنم وحی ترا و پیروی کنم امر ترا
واجتنب نهيك اللّهمّ صلّ على محمّد وآله ولا
و اجتناب کنم نهی ترا خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل او و نه
تصرف عنّي وجهك ولا تمنعني فضلك ولا تحرمني
مگردان از من روی خود را و منع مکن از من فضل خود را و محروم مکن
عفوك واجعلني اوالي اولياءك واعادي
مرا از عفو خود و بگردان مرا چنانکه دوست دارم دوستان ترا و دشمن دارم
اعداءك وارزقني الرهبة منك والرغبة اليك
دشمنان ترا و روزی کن مرا ترسیدن از تو و رغبت بسوی تو
والتسليم لامرك والتصديق بكتابك واتّباع
و اطاعت مر امر ترا و تصدیق بکتاب تو و پیروی
سنّة نبيّك صلّى الله عليه وآله اللّهمّ انّي
طریقه پیغمبر تو رحمت فرستد خدا بر او و آل او خداوندا بدرستیکه من
اعوذ بك من نفس لا تقنع وبطن لا يشبع
پناه میگیرم بتو از نفسی که قناعت نکند و شکمی که سیر نشود
وعين لا تدمع وقلب لا يخشع وصلوة لا ترفع
و چشمی که گریه نکند و دلی که فروتنی نکند و نمازی که بلند نشود

وعمل لا ينفع ودعاء لا يسمع واعوذ بك
وعملیکه نفع نکند و دعائیکه شنیده نشود پناه میبرم بسوی تو
من سوء القضاء ودرك الشقاء وشماتة
از بدی قضا و دریافتن شقاوت و شماتت
الاعداء وجهد البلاء وعمل لا يرضى و
دشمنان و مشقت بلایا و عملیکه پسندیده نشود و
اعوذ بك من الفقر والكفر والغدر
پناه میبرم بتو از فقر و کفر و از حیله بیجا
وضيق الصدر وسوء الامر ومن بلاء ليس
تنگی صدر و سینه و بدی امر و از بلائیکه نبوده باشد
لي به صبر ومن البلاء العضال وغلبة الرجال
از برای من صبری دارم در کلفت سختی و غلبه مردان
وخيبة المنقلب وسوء المنظر في النفس و
و نومیدی بازگشت و بدی نگرستن در نفس و
الاهل والمال والدين والولد وعند
اهل و مال و دین و فرزند و نزد
معاينة ملك الموت واعوذ بالله من انسان
در معاینه ملک الموت پناه میبرم بخدا از آدم
سوء وجار سوء وقرين سوء وساعة سوء
ناخوش و همسایه بد و قرین بد و ساعت بد

ومن شر ما يلج في الارض وما يخرج منها وما ينزل
از شر آنچه فرو میرود از زمین و آنچه خارج میشود از آنها و آنچه نازل گردد
من السماء وما يعرج فيها ومن شر طوارق
از آسمان و آنچه بالا میرود در آن و از شر آنچه حادثهای
الليل والنهار الا طارقا يطرق بخير ومن
شب و روز مگر حادثه که حادث شود بخیر و از شر
شر كل دابة ربي آخذ بناصيتها ان ربي
شر آنچه هر جنبنده که پروردگار گرفته به پیشانی او بدرستیکه پروردگار
على صراط مستقيم فسيكفيكهم الله وهو
بر راه راست پس زود کفایت کند خدا از برای آنها و او
السميع العليم الحمد لله الذي قضى عني صلوة
شنونده علیم و دانا سپاس مر خدای را که ادا کرد از من نماز را
كانت على المؤمنين كتابا موقوتا تعليا زان
که هست بر مؤمنان کتابی بوقت قرار داده شده میگوی
اللهم اني اسالك بحق محمد وآل محمد وان تجعل
خداوندا من سؤال میکنم ترا بحق محمد و آل محمد و اینکه بگردانی
النور في بصري والبصيرة في ديني واليقين في
نور در چشم من و بصیرت در دین من و یقین من در
قلبي والاخلاص في عملي والسلامة في نفسي
دل من و اخلاص در عمل من و سلامتی در نفس من

وَالسَّعَةَ فِي رِزْقِي وَالشُّكْرَ لَكَ اَبَداً مَا اَبْقَيْتَنِي
وفراخی را در روزی م وشکر را از برای تو همیشه مادام که باقی داری مرا
بعد از آن شکر میکنی و میگوئی در آنها و بعد از آنها
در سجده
آنچه گذشت و اقل آنچه مستحب است آنست که بگوئی
در هر یک از آنها شکراً شکراً و بتحقیق که
روایت شده است کردن آنها بعد از نافله مغرب
و در بعضی روایات پیش از آن و بعد از آنکه فارغ
شد از آن پس میخوانی برای دو رکعت ساعت غفلت
پس میخوانی در رکعت اول بعد از حمد وَذَا النُّونِ
اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِباً فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
زمانیکه رفت غضبناک پس دانست که تنگ نمیکنیم بر او
فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ
پس ندا کرد در ظلمات اینکه نیست خدائی مگر تو پاکی تو
اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ
بدرستیکه من بودم از ستمکاران پس اجابت کردیم او را ونجات دادیم او را
مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ و در رکعت دوم
از غم و چنانکه نجات میدهیم مومنان را بعد از حمد

وعنده

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا اِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ
ونزد اوست کلید غیب نمیداند آنها را مگر او ومیداند
مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا
آنچه در بیابان و دریاهاست و آنچه می افتد از برگی مگر آنکه میداند آنرا
وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ
ونه دانه در تاریکیهای زمین ونه تری ونه خشکی
اِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ بعد از آن قنوت اللّٰهُمَّ
مگر اینکه در کتاب هویدا میخوانی و میگوئی خداوندا
اِنِّي اَسْأَلُكَ بِمَفَاتِحِ الْغَيْبِ الَّتِي لَا يَعْلَمُهَا
بدرستیکه سوال میکنم ترا بحق خزانه های غیب چنانکه نمیداند آنها را
اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَفْعَلَ
مگر تو اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه بکنی با من
بِي كَذَا وَكَذَا بعد از آن اللّٰهُمَّ اَنْتَ وَلِيُّ نِعْمَتِي
فلان و فلان میگوئی خداوندا تو صاحب نعمتی منی
وَالْقَادِرُ عَلٰى طَلِبَتِي تَعْلَمُ حَاجَتِي فَاَسْأَلُكَ بِحَقِّ
وقادر بر مطلب منی میدانی حاجت مرا پس سوال میکنم ترا بحق
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ لَمَّا قَضَيْتَهَا لِي
محمد و آل او براو و بر ایشان باد درود که البته برآوری آنرا برایم
وسوال میکنی حاجت خود را پس بتحقیق که روایت کرده
است هشام بن سالم از حضرت ابی عبد الله هر که نماز

نماز کند این دو رکعت را میان شام و خفتن و دعا
کند و یا بید عا و سؤال کند از خدا حاجت خود را
عطا کند او را آنچه سؤال کرده و بدانکه مشهور شده
است نامیدن این دو رکعت به دو رکعت غفیله
و دو رکعت غفلت و دو رکعت صاحب غفلت و وجه
این نسبت ساعت غفلت گذارده میشود این دو رکعت در میان
و انمیان شام و خفتن است نامیده میشود بساعت
غفلت روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه
از حضرت باقر که فرمود بدرستیکه شیطان پراکنده
میکند لشکر شام را مگر در هنگام غروب آفتاب
تا برطرف شدن شفق و پراکنده میکند لشکر روز را
مگر از هنگامیکه طلوع میکند صبح تا طلوع آفتاب
و ذکر کرده اند که پیغمبر میفرمودند بسیار کنید ذکر خدا
عز و جل را در این ساعت و التجا برید بخدا از شر شیطان
و لشکر او و التجا بفرمائید کودکان خود را در این

دو

دو ساعت در ساعت غفلتند و روایت کرده است
شیخ طایفه در تهذیب از حضرت صادق که فرمود
که نافله گذارید در ساعت غفلت اگر چه به دو رکعت
سبک باشد پس به درستیکه سبک باشد آنها
میراث میگذارند خانه کرامت را گفته شد ای رسول
خدا کدام است ساعت غفلت فرموده میان
مغرب و عشا پوشیده نماند که ظاهر این است که
مراد میان مغرب و عشا است یعنی میان غروب آفتاب
و برطرف شدن شفق چنانکه دلالت میکند بر آن حدیث
سابق میانه نمازها و بتحقیق که وارد شده است در
احادیث صحیحه که اول وقت عشا برطرف شدن شفق است
چنانکه به زودی خواهد آمد و از این مستفاد میشود
که وقت گذاردن دو رکعت غفیله میان غروب
و زایل شدن شفق است پس هرگاه بکند یا بتوقف میکرد
قضا و از آنچه گفته شد گردن آن در ساعت غفلت دو

رکعه

دو رکعت که بخوانی در رکعت اول بعد از حمد
سورهٔ اذا زلزلت سیزده مرتبه و در دویم سورهٔ قل
هو الله احد پانزده مرتبه پس بتحقیق که روایت کرده است
شیخ طایفه از حضرت صادق که هر که بکند در هر شبی
این را ختم کند با مردن در بهشت و نداند ثواب آنرا
مگر خدای تعالی فضل در اول وقت نماز عشا فارغ
شدن از مغربیت بر مذهب مشهور و میکشد
وقت آن تا ثلث شب وقت ادای آن تا مقدار گذاردن
چهار رکعت پیش از نصف و سزاوار است بعد از
فارغ شدن از دو رکعت غفیله اینکه ملاحظه کنی
شفق را پس اگر باقی باشد سزاوار نیست شروع در عشا
تا اینکه برطرف شود شفق و بتحقیق که رفته اند شیخ
طایفه و شیخ مفید بر اینکه داخل نمیشود وقت عشا
مگر به پنهان شدن شفق و روایت شده است از حضرت صادق

که اول وقت عشا آخر رفتن سرخیست روایت کرده
است این را رئیس محدثین بسند صحیح و این محمول
است بر استحباب تا آخر آن تا رفتن شفق پس هرگاه
تحقیق کردی برطرف شدن شفق را پس سزاوار است
که مبادرت کنی بسوی اذان و اقامت بجا آورده
دعاهائیکه پیش از اقامت و بعد از آنست پس
از آن شروع کن در نماز عشا افتتاح کنده دعا
خوانده چنانکه گذشت و میخوانی در رکعت اول
سورهٔ اعلی و شمس و آنچه مانند اینها باشد در دوم را
چنانکه روایت کرده است آنرا شیخ طایفه در تهذیب
بسند صحیح و در رکعت دویم سورهٔ توحید مانند
باقی نمازها و تکبیر میگوئی بجهت قنوت و قنوت میخوانی
بآنچه گذشت در باب اول یا بآنچه خواهد آمد در باب
ششم و طول میدهی قنوت را و تعقیب را پس بدرستی
که وقت وسیع است پس میخوانی تعقیبها را که در مغرب گذشت

میان پنج نماز و تعقیبها برا که مشترک میان
صباح و شا و انچه را مخصوص نماز عشا است پس میکوی
اللّهمّ بحقّ محمّد وآل محمّد صلّ علی محمّد وآل محمّد
خداوندا بحق محمد وال محمد رحمت بفرست بر محمد وال محمد
ولا تؤمنّا مکرک ولا تنسنا ذکرک ولا تکشف
ایمن مکردان مرا از مکر خود و فراموش مکردان ما را از ذکر خود و بر مدار از
عنّا سترک ولا تحرمنا فضلک ولا تحلل علینا
پرده خود را و محروم مکردان ما را از فضل خود و فرو میار بر ما
غضبک ولا تباعدنا من جوارک ولا تنقصنا
غضب خود را دور مکردان ما را از جوار خود و کم مکردان ما را
من رحمتک ولا تنزع عنّا برکاتک ولا تمنعنا عافیتک
از رحمت خود و وا مگیر ما را از برکتهای خود و منع مکن از ما عافیت خود را
واصلح لنا ما اعطیتنا وزدنا من فضلک المبارک
و بصلاح آور آنچه عطا کرده بما و زیاد کن بر ما از فضل خود که با برکت
الطّیّب الحسن الجمیل ولا تغیّر ما بنا من نعمتک
و خوش و نیکو و خوبست و تغییر مده آنچه را با ماست از نعمت تو
ولا تؤیسنا من روحک ولا تهنّا بعد کرامتک
و نومید مکردان ما را از رحمت خود و خوار مکردان ما را بعد از کرامت خود
ولا تضلّنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک
و گمراه مکردان ما را بعد از آنکه هدایت کردی ما را و ببخش ما را از نزد خود

رحمة انّک انت الوهّاب بعد از آن میخواند هر یک
رحمتی بدرستیکه تو ئی بسیار بخشنده از سوره فاتحه و قل هو
الله احد و قل اعوذ بربّ الفلق و قل اعوذ بربّ النّاس
را ده مرتبه و بعد سبحان الله والحمد لله ولا اله
از آن میکوئی پاکیست خدا و سپاس مر خدا را نیست خدا
الّا الله والله اکبر ده مرتبه اللّهمّ صلّ علی محمّد وآل محمّد
مگر خدا و خدا بزرگست ده مرتبه خداوندا رحمت فرست بر محمد وال محمد
و ده مرتبه بعد اللّهمّ افتح لی ابواب رحمتک و
از آن میکوئی خداوندا بکشا برای من درهای رحمت خود را
اسبغ علیّ من حلال رزقک ومتّعنی بالعافیة ما
و فراخ گردان بر من از حلال رزق خود و بهره مند گردان بعافیت خود
ابقیتنی فی سمعی وبصری وجمیع جوارحی اللّهمّ ما
مادام که باقی داری در گوش من و چشم من و جمیع اعضا کان من خداوندا آنچه
بنا من نعمة فمنک لا اله الّا انت استغفرک
با ماست از نعمتی پس از تست نیست خدا مگر توئی طلب آمرزش میکنم ترا
واتوب الیک یا ارحم الرّاحمین بعد از آن می
توبه میکنم سوی تو ای رحم کننده ترین رحم کنندگان گوئی و این از
دعاهای طلب روزی است اللّهمّ انّه لیس لی علم
خداوندا بدرستیکه نیست مرا علم
بموضع رزقی وانّما اطلبه بخطرات تخطر علی
بموضع روزی من بدرستیکه طلب میکنم آنرا باندیشهای که در میاید در دل
قلبی فاجول فی طلبه البلدان وانا فیما انا طالب
دل من پس جولان کنم در طلب او در شهرها و من در آنچه طلب میکنم

كالحيران لا ادري أفي سهل هو ام في جبل ام في

حیرانم که آیا در هموار است یا در کوه است یا اینکه در

ارض ام في سماء ام في بر ام في بحر وعلى يدي من

زمین است یا در سما است یا در بیابان است یا در بحر است و بر دستهای کیست

ومن قبل من وقد علمت ان علمه عندك واسبابه

و از پیش کیست بتحقیق میدانم که علم آن در نزد تست و اسباب آن

بيدك وانت الذي تقسمه بلطفك وتسببه

در دست تست و توئی آنکه قسمت میکنی مرا بلطف خود و سبب میگردانی

برحمتك اللهم فصل على محمد وآل محمد واجعل

برحمت خود خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بگردان

يا رب رزقك لي واسعا ومطلبه سهلا ومأخذه

ای پروردگار من روزی خود برای من فراخ و طلب آنرا آسان و فرا گرفتن آنرا

قريبا ولا تعنني بطلب ما لم تقدر لي فيه رزقا

نزدیک و برنج میانداز بطلب کردن آنچه تقدیر نکرده مرا در آن روزی را

فانك غني عن عذابي وانا فقير الى رحمتك فصل

بدرستیکه تو غنی از عذاب کردن منی و من محتاجم بسوی رحمت تو پس رحمت

على محمد وآل محمد وجد على عبدك بفضلك

فرست بر محمد و آل محمد و ببخش بر بنده خود به فضل خود

انك ذو فضل عظيم بعد ازان بسم الله الرحمن الرحيم

بدرستیکه تو صاحب فضل بزرگی بگو بنام خدای بخشاینده و مهربان

اللهم صل على محمد وآل محمد صلوة تبلغنا بها

رضوانك

رضوانك والجنة وتجيرنا بها من سخطك والنار

خوشنودی خود و بهشت و نجات ده ما را بآن از غضب خود و از آتش

اللهم صل على محمد وآل محمد وارني الحق حقا حتى

خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بنما بمن حق را حق تا اینکه

اتبعه وارني الباطل باطلا حتى اجتنبه ولا

پیروی کنم آنرا و بنما بمن باطل را باطل تا اینکه اجتناب کنم از آن و نه

تجعله علي متشابها فاتبع هواي بغير هدى

گردان بر من مشتبه تا آنکه پس پیروی کنم خواهش خود بی راه یافتن

منك واجعل هواي تبعا لرضاك وطاعتك

از تو و بگردان خواهش مرا تابع خوشنودی خود و طاعت خود

وخذ لنفسك رضا من نفسي واهدني لما اختلف

و فرا گیر از برای نفس خود خوشنودی را از نفس من و هدایت کن مرا از برای آنچه

فيه من الحق باذنك انك تهدي من تشاء الى

اختلاف شده است در آن از حق باذن خود بدرستیکه تو هدایت میکنی هر کرا خواهی بسوی

صراط مستقيم اللهم صل على محمد وآله واهدني

راه راست خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل او و هدایت کن مرا

فيمن هديت وعافني فيمن عافيت وتولني فيمن

در آنکه هدایت کرده و عافیت ده مرا با آنچه عافیت داده و متولی شو مرا در آنچه

توليت وبارك لي فيما اعطيت وقني شر ما قضيت

متولی شده و برکت ده برای من در آنچه عطا کرده و نگاه دار از شر آنچه تقدیر کرده

أَنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ وَتُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْكَ

بدرستیکه تو تقدیر میکنی و تقدیر کرده نمیشود بر تو و زینهار میدهی و زینهار داده نمیشود

تَمَّ نُورُكَ اَللّٰهُمَّ فَهَدَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَعَظُمَ حِلْمُكَ

بر تو تمام است نور تو خداوندا پس هدایت کردی پس تراست سپاس و بزرگ است حلم تو

فَعَفَوْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَبَسَطْتَ يَدَكَ فَأَعْطَيْتَ

پس عفو کردی پس تراست سپاس و گشوده است دست تو پس عطا کردی

فَلَكَ الْحَمْدُ تُطَاعُ رَبَّنَا فَتَشْكُرُ وَتُعْصَى رَبَّنَا فَتَغْفِرُ

پس تراست سپاس پس عطا کرده پروردگار ما پس جزا میدهی گناه کرده میشود ای پروردگار

وَتَسْتُرُ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ بِالْكَرَمِ

و میپوشانی تو چنانکه ثنا کرده خود بر نفس خود بکرم و

وَالْجُودِ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ

و جود خود آمده‌ایم بخدمت تو ... بخدمت تو بزرگ و پاکیزه تو و بلند مرتبه تو

لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ

نیست پناهی و نه خلاصی از تو نیست خدائی مگر تو

سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ عَمِلْتُ سُوْءًا وَظَلَمْتُ

یاد میکنم ترا خداوندا و به ثنای تو بحمد تو کرده‌ام بدی و ستم کرده‌ام

نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

نفس خود را پس ببخش مرا و رحم کن مرا و تو رحم کننده‌ترین رحم کنندگانی

لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

نیست خدائی مگر تو تسبیح میکنم ترا بدرستیکه من بودم از ستم کنندگان

لا اله الا

لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ عَمِلْتُ سُوْءًا

نیست خدا مگر تو تسبیح میکنم ترا خداوندا ... بحمد تو کرده‌ام بدی

وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي يَا خَيْرَ الْغَافِرِينَ لَا إِلٰهَ إِلَّا

ظلم کرده‌ام بنفس خودم پس بخش مرا ای بسیار آمرزنده نیست خدا مگر

أَنْتَ سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ عَمِلْتُ سُوْءًا وَظَلَمْتُ

تو تسبیح میکنم ترا خداوندا و بحمد تو کرده‌ام بدی ظلم کرده‌ام

نَفْسِي فَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ لَا إِلٰهَ

نفس خود را پس قبول کن مرا بدرستیکه تو بسیار توبه قبول کننده مهربان نیست خدا

إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ سُبْحَانَ

مگر تو پاک بدرستیکه من بودم از ظلم کنندگان پاک است

رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى

پروردگار تو پروردگار عزت از آنچه وصف میکنند و درود بر

الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اَللّٰهُمَّ صَلِّ

رسولان و حمد مر خدا راست که پروردگار عالمیانست خداوندا رحمت

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَثَبِّتْنِي مِنْكَ فِي عَافِيَةٍ وَصَبِّحْنِي

بفرست بر محمد و آل محمد و ثابت دار مرا از جانب خود در عافیت و در

مِنْكَ فِي عَافِيَةٍ وَاسْتُرْنِي مِنْكَ فِي عَافِيَةٍ وَارْزُقْنِي

از تو در عافیت و بپوشان مرا از جانب خود در عافیت روزی ده مرا

تَمَامَ الْعَافِيَةِ وَدَوَامَ الْعَافِيَةِ وَالشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ

تمام عافیت و همیشه عافیت و شکر بر عافیت

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ نَفْسِي وَدِينِي وَأَهْلِي وَمَالِي

خداوندا بدرستیکه من طلب نگاهداری میکنم از تو نفس خود را و دین و اهل و مال خود را

وَعَلَدِي وَأَهْلِ حُزَانَتِي وَكُلِّ نِعْمَةٍ أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ
و فرزندان خود و اهل خزانه خود را و هر نعمت که انعام کرده با آن بر من
وَتُنْعِمُ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنِي فِي كَنَفِكَ
و انعام خواهی کرد پس رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بگردان مرا در سایه خود
وَأَمْنِكَ وَكِلَاءَتِكَ وَحِفْظِكَ وَحِيَاطَتِكَ وَكِفَا
و امان خود و نگهداری خود و محافظت خود و نگاهداری خود و کفایت خود
يَتِكَ وَسِتْرِكَ وَذِمَّتِكَ وَجِوَارِكَ وَوَدَائِعِكَ
و پرده خود و زنهار خود و همسایه خود و امانت های خود
يَا مَنْ لَا يُضِيعُ وَدَائِعَهُ وَلَا يُخَيِّبُ سَائِلَهُ وَلَا
ای آنکه ضایع نکند امانتهای او و نومید گردانه سائل خود را و نه
يَنْفَدُ مَا عِنْدَهُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْرَأُ بِكَ فِي نُحُورِ أَعْدَائِي
و فانی نشود آنچه نزد او است خداوندا بدرستیکه من دفع میکنم بتو در گلوهای دشمنان خود
اللَّهُمَّ فَكِدْ مَنْ كَادَنِي وَبَغَى عَلَيَّ اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنَا
خداوندا مکر کن با کسی که مکر کند با من و ستم کند بر من خداوندا هر که قصد کند ما را
فَأَرِدْهُ وَمَنْ كَادَنَا فَكِدْهُ وَمَنْ نَصَبَ لَنَا عَدَاوَةً
پس قصد کن او را و هر که کید کند ما را کید کن او را و هر که پای دارد مرا عداوت
فَخُذْهُ يَا رَبِّ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
پس بگیر او را ای پروردگار من گرفتن غالب مقتدر خداوندا رحمت فرست بر
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاصْرِفْ عَنِّي الْبَلِيَّاتِ وَالْآفَاتِ
محمد و آل محمد و بگردان از من بلیات را و آفات را
وَالْعَاهَاتِ وَالنِّقَمِ وَلُزُومَ السَّقَمِ وَزَوَالَ
عاهتها و عقابها و لازم شدن بیماریها و زایل شدن

النعم

النِّعَمِ وَعَوَاقِبَ التَّلَفِ وَمَا طَغَى بِهِ الْمَاءُ لِغَضَبِكَ
نعمتها و عواقب تلف را و آنچه را طغیان کرد بسبب آن آب بغضب
وَمَا عَتَتْ بِهِ الرِّيحُ عَنْ أَمْرِكَ وَمَا أَعْلَمُ وَمَا لَا
و آنچه از حد گذشته است باد از امر تو و آنچه را میدانم و آنچه را
أَعْلَمُ وَمَا أَخَافُ وَمَا لَا أَخَافُ وَمَا أَحْذَرُ وَمَا
نمیدانم و آنچه را خوف دارم و آنچه را خوف ندارم و آنچه را حذر دارم و آنچه
لَا أَحْذَرُ وَمَا أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
حذر ندارم و آنچه با آن داناتری خداوندا رحمت فرست بر محمد
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَفَرِّجْ هَمِّي وَنَفِّسْ غَمِّي وَسُلَّ حُزْنِي
و آل محمد و رفع کن هم مرا و برطرف کن غم مرا و زایل کن اندوه مرا
وَاكْفِنِي مَا ضَاقَ بِهِ صَدْرِي وَعِيلَ بِهِ صَبْرِي
و کفایت کن آنچه تنگ است با آن سینه مرا و مغلوب شده است بسبب آن صبر مرا
وَقَلَّتْ فِيهِ حِيلَتِي وَضَعُفَتْ عَنْهُ قُوَّتِي وَ
کم شده است در آن چاره من و ضعیف شده است در آن قوت مرا و
عَجَزَتْ عَنْهُ طَاقَتِي وَرَدَّتْنِي فِيهِ الضَّرُورَةُ
عاجز است در آن طاقت مرا و برگردانیده است در آن ضرورت
عِنْدَ انْقِطَاعِ الْآمَالِ وَخَيْبَةِ الرَّجَاءِ مِنَ
نزد بریده شدن آرزوها و نومیدی امید از
الْمَخْلُوقِينَ إِلَيْكَ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
از مخلوقان بسوی تو پس رحمت فرست بر محمد و آل محمد

واكفنيه

وَاكْفِنِيهِ يَا كَافِيًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَكْفِي مِنْهُ
وكفايت كن او برای من اینکه بسنده است هر چیز و بسنده نیست از او
شَيْءٌ اِكْفِنِي كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى لَا يَبْقَى شَيْءٌ يَا كَرِيمُ اَللّٰهُمَّ
چیزی و کفایت کن برای من هر چیز حتی باقی نگذار چیز را ای بزرگوار خداوندا
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ
رحمت فرست بر محمد و آل محمد روزی کن مرا حج خانه حرم خود را
الْحَرَامِ وَزِيَارَةَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
و زیارت جناب پیغمبر را رحمت خدا بر او و اولاد او باد
مَعَ التَّوْبَةِ وَالنَّدَمِ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْتَوْدِعُكَ
با توبه و پشیمانی خداوندا بدرستیکه من طلب نگاه داری میکنم
نَفْسِي وَاَهْلِي وَوَلَدِي وَاِخْوَانِي وَاَسْتَكْفِيكَ مَا اَهَمَّنِي
نفس خود را و اهل خود را و اولاد خود را و برادران خود را طلب میکنم از تو کار کردن آنچه مرا
وَمَا لَمْ يُهِمَّنِي وَاَسْئَلُكَ بِخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ الَّذِي
غمگین دارد مرا و آنچه غمگین ندارد مرا سؤال میکنم ترا بحق برگزیده تو از آفریدگان
لَا يَمُنُّ بِهِ سِوَاكَ يَا كَرِيمُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي قَضَى عَنِّي
آنچه را انعام میکند بآن غیر تو ای کریم سپاس مر خدا را که ادا کرد از من
صَلٰوةً كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا
نماز را که هست بر مؤمنان کتب بی وقت قرار داده شده
بعد از آن سجده میکنی دو سجدهٔ شکر و میگوئی
در سجدهٔ اول اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَنْتَ انْقَطَعَ الرَّجَاءُ

اِلَّا مِنْكَ يَا اَحَدُ مَنْ لَا اَحَدَ لَهُ غَيْرُكَ يَا مَنْ لَا يَزِيدُهُ
مگر از تو ای واحد کسی هست کسی که از برای او غیر تو ای کسیکه زیاد نمیکند
كَثْرَةُ الْعَطَاءِ اِلَّا كَرَمًا وَجُودًا يَا مَنْ لَا يَزِيدُهُ
بسیاری بخشش مگر کرم و جود ای کسیکه زیاد نمیکند او را
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ
رحمت فرست بر محمد و اهل بیت او را رحمت فرست بر محمد و اهل
بَيْتِهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ وَافْعَلْ بِي
بیت او را رحمت فرست بر محمد و اهل بیت او را بکن با من
كَذَا وَكَذَا بعد از آن میگذاری گونهٔ راست خود
را بر زمین و میخوانی این دعا را بعد از آن
میگذاری گونهٔ چپ خود را بر زمین و میخوانی همین
دعا را بعد از آن عود میکنی بسجود و میگذاری
پیشانی خود را بر زمین و میخوانی همین دعا را
و این از دعاها ئیست که دفع میشود بآنها سختیها
يَا سَابِغَ النِّعَمِ يَا دَافِعَ النِّقَمِ يَا بَارِئَ النَّسَمِ
ای واسع نعمتها ای دفع کننده عقابها ای آفریننده بندگان
يَا مُجَلِّيَ الْهِمَمِ يَا مُغَشِّيَ الظُّلَمِ يَا كَاشِفَ الضُّرِّ
ای دفع کننده غم ای پوشاننده تاریکیها ای زایل کننده بدیهای

وَالْآلٰاءِ يٰا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ يٰا سٰامِعَ كُلِّ صَوْتٍ
ای صاحب جود و کرم ای شنونده هر صدا
يٰا مُدْرِكَ كُلِّ فَوْتٍ يٰا مُحْيِيَ الْعِظٰامِ وَهِيَ رَمِيمٌ
ای دریابنده هر فوت شده ای زنده کننده استخوانها و حال آنکه پوسیده
وَمُنْشِئَهٰا بَعْدَ الْمَوْتِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
شده اند و احداث کننده آنها بعد از مرگ رحمت فرست بر محمد و آل محمد
وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرَجاً وَمَخْرَجاً يٰا ذَا الْجَلٰالِ
و بگردان از برای من از امرم گشایشی و بیرون رفتنی ای صاحب بزرگی
وَالْإِكْرٰامِ بعد از آن میگذاری دو رکعت وتیره را
و گرامی داشتن
نشسته و جایز است گذاردن آنها ایستاده و مشهور
در آنها نشستن است و ذکر کرده اند بعضی از علما
ما که نشستن در آنها افضل است از ایستادن و
روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح
از حضرت صادق که فرموده که دو رکعت است بعد از
نماز عشا بدرستیکه میگذارد آنها را و حال آنکه نشسته
بود و من میگذارم آنها را و حال آنکه ایستاده ام و عمل
ما بر مشهور است و میکشد وقت این دو رکعت تا

وقت

وقت عشا پس بعد از نصف شب قضا میشود و افضل
میکنی آنها را بهفت تکبیر بادعیه مذکوره و میخوانی در
رکعت اول سوره ملک یا واقعه و در دوم سوره توحید
و میخوانی بعد از فراغ هر دعا که خواهی باب پنجم
در آنچه کرده میشود در میان وقت خواب تا نصف شب
اول آنچه بجا میآوری آنرا نزد اراده خواب تحصیل
طهارتست روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه
از حضرت صادق که هر که طهارت بگیرد بعد از آن جای
بگیرد در فراش خود شب بروز آورده و حال آنکه
فراش او مانند مسجد او باشد و ذکر کرده اند علمای
ما ذکر کرده اند که جایز است تیمم از برای خوابیدن هر چند
قادر باشد بر آب مانند تیمم از برای نماز جنازه
و از اعمال سنتی نزد خواب خواندن سوره قل هو الله احد
و قل یا ایها الکافرون است روایت کرده است اینرا
نیز رئیس محدثین در فقیه وارد شده است نیز از اصحاب
عصمت سلام الله علیهم خواندن سوره قل هو الله احد صد

مرتبه

صد مرتبه چنانکه روایت کرده است ثقة الاسلام در
کافی بسند صحیح از ابی اسامه که گفت شنیدم از حضرت
ابو عبد الله که میفرمود که هر که بخواند قل هو الله احد
صد مرتبه هنگامیکه میرود بخوابگاه خود آمرزیده شود
برای او آنچه قبل از آن کرده باشد پنجاه سال و روایت
کرده است در کافی نیز از آنحضرت که فرمود که پیغمبر فرمود
که هر که بخواند الهیکم التکاثر نزد خواب نگاه داشته
میشود از فتنه قبر و سزاوار است آنکه بخوابی بر پهلوی
راست آنچه را روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه بسند
حسن از محمد بن مسلم که گفت که فرمود بمن حضرت ابو جعفر
که هرگاه بخوابد بر جانب راست خود پس باید که بگوید
بسم الله و فی سبیل الله و علی ملة رسول الله
بنام خداوند و در راه خدا و بر ملت رسول خدا
صلی الله علیه و آله اللهم انی اسلمت نفسی
رحمت خدا بر او و اولاد او باد خداوندا بدرستیکه تسلیم کرده ام نفس خود را
الیک و وجهت وجهی الیک و فوضت امری
بسوی تو و گردانیده ام روی خود را بسوی تو و گذاشته ام امور خود را

الیک

الیک و الجأت ظهری الیک و توکلت علیک
بسوی تو و تکیه داده ام پشت خود را بسوی تو و توکل کرده ام بر تو
رهبة منک و رغبة الیک لا ملجأ و لا منجا منک
از روی ترس از تو و رغبت بسوی تو نیست پناهی و محل خلاصی از تو
الا الیک آمنت بکتابک الذی انزلت و برسولک
مگر بسوی تو ایمان آورده ام بکتاب تو چنانچه فرو فرستاده و برسول تو
الذی ارسلت بعد از آن تسبیح میکنی بتسبیح زهرا
چنانکه فرستاده
علیها السلام آخر حدیث و بدانکه مشهور استحباب
تسبیح زهراء در دو وقت یکی بعد از نماز و دیگری نزد
خوابیدن و روایتی که وارد شده است نزد خوابیدن
تقدیم سبحان الله بر الحمد لله و ظاهر روایت صحیحی
که وارد است در باب تسبیح زهرا مطلقا اقتضای
کند تاخیر را از آن و باکی نیست ببسط کلام در اینمقام
هر چند بیرون رفتن است از موضوع کتاب پس میگوئیم بتحقیق
اختلاف کرده اند علمای ما قدس الله ارواحهم در این
باب باتفاق ایشان بر ابتدای در آن به الله اکبر زیرا
که حدیث صحیح ابن سنان از حضرت باقر صریح است در

ابتدا

در ابتدای بان و مذهب مشهور که بر آنست عمل در
تعقیب آن تقدیم الحمد لله است بر سبحان الله و
قائل شده است بعض محدثین و پدر او ابن جنید به
تأخیر آن از آن و روایات از ائمه هدی سلام الله علیهم
در این باب خالی نیست بحسب ظاهر از اختلاف و روایا
معتبره که ظاهر آن تقدیم تحمید است شاملست بنا بر اطلاق
کرد ار آنچه را کفته شود بعد از نماز و آنچه را کفته
شود نزد خوابیدن و آن روایتیست که روایت کرده است
آنرا شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از محمد بن عذافر
که کفت داخل شدم با پدر خود بر حضرت ابی عبد الله
علیه السلام پس سؤال کرد او را پدرم از تسبیح زهرا پس
فرمود آنحضرت الله اکبر تا اینکه شمرد سی و چهار بار
پس کفت الحمد لله تا رسید بشصت و هفت مرتبه
پس کفت سبحان الله تا اینکه رسید بصد مرتبه می
شمرد آنحضرت آنها را بدست خود یکجمله و روایتیکه ظاهر
تقدیم سبحان الله است بر الحمد لله مخصوص است

تا آنچه کرده میشود نزد خوابیدن و این روایتیست که
روایت کرده است بعض محدثین در فقیه از حضرت
امیر المؤمنین که فرموده بمردی از بنی سعد که آیا حدیث
کنم شما را از خود و فاطمه بدرستیکه بود او نزد من پس آب
کشید بمشک تا اینکه اثر کرد در سینه او و جاروب کرد
با آسیا تا اینکه آبله کرد دستهای او و جاروب کرد خانه
را تا اینکه غبار آلود شد جامههایش و آتش افروخت
در زیر دیک تا اینکه سیاه شد رختهایش پس رسید
او را از این ضرر سختی پس کفتم من با او که اکر بیائی پیش
پدرت پس از او سؤال کردی خدمتکاری که کفایت کند
از تو تعب و سختی آنچه بود در آن از این عمل پس آمد بجد
پیغمبر پس یافت نزد آنحضرت جوانی چند پس شرم کرد
و برکشت پس دانست آنحضرت که در پی کاری آمده
برای حاجتی پس صباح پیش آمد و ما در لحاف بودیم پس
فرمود السلام علیکم پس ساکت شدیم ما و شرم کردیم
بسبب جای خود باز فرمود السلام علیکم پس ترسیدیم که اکر

رد سلام نکنیم بر او بر گردد و بتحقیق که میکردم چنین
سلام کردم سه مرتبه پس اگر اذن داده میشد داخل
میشد و اگر نه بر میگشت پس گفتم من وعلیک السلم
ای رسول خدا داخل شو پس داخل شد و نشست پیش سرهای
ما و فرمود ای فاطمه چه بود حاجت تو دیروز نزد محمد
پس ترسیدم من که اگر جواب ندهیم او را اینکه بر
خیزد پس بیرون آوردم من سر خود را پس گفتم والله
خبر میدهم ترا ای رسول خدا بدرستی که او آب کشید
بمشک تا اینکه اثر کرد در سینه او و جاروب کرد خانه
را تا اینکه غبار آلود شد جامهای او و آتش افروخت
زیر دیگ تا اینکه سیاه شد رختهای او پس من گفتم
باو که اگر بیائی پیش پدرت پس سؤال کنی او را خادم
کاری که کفایت کند از برای تو تعب این کار را
از این عمل پس فرمود آنحضرت آیا پس من تعلیم نکنم شما
را خدمتکاری هرگاه فرا گیرید خوابگاه خود را پس تکبیر
بگوئید سی و چهار تکبیر و تسبیح بگوئید سی و سه

تسبیح و حمد بگوئید سی و سه حمد پس بیرون آورد فاطمه
سر خود را و گفت راضی شدم از خدا و رسول او و پوشیده
نماند که این روایت صریح نیست در تقدیم تسبیح بر تحمید
زیرا که واو افاده ترتیب نمیکند بلکه نیست آن مگر
از برای مطلق جمع بنا بر مذهب اصح چنانکه ثابت شده است
در اصول بلی ظاهر تقدیم بحسب لفظ اقتضای آن
میکند و همچنین روایت سابقه صریح نیست در
تقدیم تحمید بر تسبیح زیرا که لفظ ثم در آنجا از کلام
راوی است پس باقی نماند در آن مگر ظاهر تقدیم لفظی
پس منافات میان این دو روایت نیست مگر بحسب ظاهر
پس سزاوار است حمل تقدیم بر اول بسبب صحت سند آن
و موافقت آن با بعضی روایات ضعیفه چنانکه
روایت کرده است ابو بصیر از حضرت صادق که فرمود
در تسبیح فاطمه زهرا ابتدا میکنی بتکبیر سی و چهار بار
پس بتحمید سی و سه بار پس بتسبیح سی و سه بار و این
روایت صریح است در تقدیم تحمید پس این موید ظاهر

لفظ روایت صحیحه است پس حمل کرده میشود روایت دیگر خلاف ظاهر آن تا اینکه برطرف شود منافات میان آنها چنانکه گفتیم پس اگر بگوئی تو که ممکن است حمل کردن بظاهر هر دو روایت باهم باینکه حمل کرده شود روایت اول بر آنچه کرده میشود بعد از نماز و روایت دویم بر آنچه کرده میشود نزد خوابیدن و بنا بر این احتیاج نیست مگر دانیدن دویم از ظاهر آن پس چرا عدول کرده تو از آن و چگونه راضی و قائل نمیشویم باین میگوئیم مراد بر اینکه من بنا فهم کسی را که قایل باشد بفرق میان تسبیح زهرا در این دو حال ملکه آنچه ظاهر میشود بعد از تتبع این است که هر یک از این دو فرقه که قایلند بتقدیم تحمید و تاخیر آن قایلند باطلاق خواه واقع شود بعد از نماز یا پیش از نماز پس قول بتفصیل احداث قول سیم است در برابر اجماع مرکب اما آنچه میگویند که احداث قول سیم ممتنع نیست مگر وقتیکه لازم اید از آن برطرف شدن آنچه اجماع امت شده باشد بر آن مانند پس دادن کنیز

وطی کرده شده بسبب عیبی در آن زیرا که اتفاق کرده اند همه بعد از آن بخلاف آنچه چنین نباشد مثل قول بفسخ نکاح ببعضی از عیبهای بیجگانه ببعضی دیگر زیرا که هر یک از فریقین موافقند در یک قسم چنانکه در اینجا است زیرا که مانعی نیست از این مثل قول بصحت فروختن مالی که غایب باشد و نکشتن مسلمان بعوض ذمی بعد از قول پاره از امت بدویم و نقیض قول پاره دیگر بعکس آن پس جواب آن است که این تفصیل درست نیست مگر بر مذهب سنیان و اما بنا بر آنچه بیان کردیم امامیه که حجت اجماع بسبب آنست که کاشف است از دخول معصوم پس این تفصیل معقول نیست چه مخالفت معصوم لازم میاید هر چند موافق باشد قایل با هر یکی از دو فرقه در قسمی و قیاس کردن بر امثال فروختن و کشتن را فصل کردن و سزاوار نیست که بوده باشد خواه بدن تو بر جانب راست پس به درستیکه آن خواب مومنانست چنانکه روایت کرده ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح از احمد بن اسحق

که گفت گفتم بحضرت ابی محمد یعنی حسن عسکری که گردیدم
شوم من فدای تو میبرد رشته که من غمگینم از برای چیزی که
میرسد بخاطر من و بتحقیق که اراده کردم که سؤال کنم
پدر ترا از آن پس میسر نیامد از برای من آن پس فرمود آن
حضرت چه چیز است آن یا احمد پس گفتم روایت شده است
برای ما از پدران تو علیهم السلام که بدرستیکه خواب
پیغمبران بر قفاهای ایشانست و خواب مؤمنان بر جانب
های راست ایشان و خواب منافقان بر جانبهای چپ
ایشان و خواب شیاطین بر رویهای ایشان پس فرمود
آنحضرت چنین است این پس گفتم ای سید من بدرستیکه
من جهد میکنم که بخوابم بر جانب راست خود پس ممکن
نمیشود مرا خواب بر آن پس ساکت شد آنحضرت ساعتی
بعد از آن فرمود ای احمد نزدیک شو بمن پس نزدیک شدم
پس فرمود که داخل کن دستهای خود را در زیر جامهای خود
پس داخل کردم آنرا پس بیرون آورد دست خود را از
زیر جامهای خود پس مالید دست راست خود را بر جانب

چپ من و دست چپ خود را بر جانب راست من سه مرتبه
گفت ای احمد پس نمیتوانم که بخوابم بر جانب چپ خود از
وقت که کرد آنرا با من آنحضرت و نمیکردم از برای خواب
اصلا و آنچه خوانده میشود نزد خوابیدن آنست که
روایت کرده است از ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح
از حضرت صادق که فرمود که هر که بگوید وقتیکه میرود
بخوابگاه خود سه مرتبه الحمد لله الذی علا فقهر
سپاس مر خدا را آنکه بلند شده است پس غلبه کرده است
والحمد لله الذی بطن فخبر والحمد لله
سپاس مر خدا را که رفته است باطن چیزها پس آزمایش کرده است سپاس مر خدا را
الذی ملک فقدر والحمد لله الذی یحیی الموتی
که مالک شده است چیزها را پس قادر است سپاس مر خدا را که زنده میکند مرده ها را
و یمیت الاحیاء و هو علی کل شیء قدیر بیرون
و میمیراند زنده ها را و او است بر هر چیز صاحب قدرت
رود از گناهان مانند حالیکه زاییده است او را مادر
او و روایت شده است در کتاب مذکور از پیغمبر
که فرمود که هر که بخواند این آیه را نزد خوابیدن
قل انما انا بشر مثلکم یوحی الی انما الهکم
بگو بدرستیکه نیستم مگر بشری مانند شما فرستاده شده است بمن وحی بدرستیکه خدا

اِلٰهٌ واحِدٌ فَمَنْ كانَ يَرْجُوا لِقاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ
خدا ئیست یکتا پس آنکه داشته باشد امید ملاقات پروردگار خود پس عمل کند
عَمَلاً صالِحاً وَلا يُشْرِكْ بِعِبادَةِ رَبِّهِ اَحَداً بلند شود
عمل نیکو پس شریک نگرداند بعبادت پروردگار خود احدیرا از برای او
نوری بسوی مسجد الحرام در میان آن نور ملائکه
باشند که استغفار کنند از برای او و روایت شده است
در کتاب مذکور نیز از حضرت صادق که فرمود که نیست
بنده که بخواند آخر کهف را وقتیکه میخواهد مگر اینکه
بیدار شود در ساعتی که میخواهد شیخ ره میفرماید که
این از اسرار عجیبه مجربه است که نیست شکی در آنها
و مراد بآخر کهف آیه آخر است یعنی همین آیه که مذکور
شد و هرگاه خوف داشته باشی از عقرب بگو مانند آن
پس بگو آنچه را روایت کرده است در کتاب مذکور
از حضرت باقر که هر که بخواند این کلمات را پس من ضامنم
که نرسد باو عقربی و نه گزنده تا اینکه صبح کند
اَعُوذُ بِكَلِماتِ اللهِ التّامّاتِ الَّتي لا يُجاوِزُهُنَّ
پناه می آورم بکلمات تامه خدا که تجاوز نمی کنند از آنها نیکو کاری

بَرٌّ وَلا فاجِرٌ مِنْ شَرِّ ما ذَرَءَ وَمِنْ شَرِّ ما بَرَءَ وَمِنْ
نیکوکاری و نه بدکاری از شر آنچه خلق کرده است و از شر آنچه آفریده است
شَرِّ كُلِّ دابَّةٍ هُوَ آخِذٌ بِناصِيَتِها اِنَّ رَبّي عَلى
و از شر هر جنبنده که او گرفته است ناصیه آنرا بدرستیکه پروردگار من بر
صِراطٍ مُسْتَقيمٍ و روایت کرده است در کتاب
ربیع ... راه راست است دفع احتلام مذکور بسند صحیح
از برای دفع احتلام از حضرت صادق که فرمود
که هرگاه بترسی از جنابت پس بگو در رختخواب
اَللّٰهُمَّ اِنّي اَعُوذُ بِكَ مِنَ الاِحْتِلامِ وَمِنْ شَرِّ
خداوندا بدرستیکه من پناه می آورم بتو از احتلام و از شر خوابها که
الاَحْلامِ وَمِنْ اَنْ يَتَلاعَبَ بِيَ الشَّيْطانُ في
در خواب دیده شود و از اینکه بازی کند با من شیطان در بیداری
اليَقَظَةِ وَالمَنامِ و روایت شده است در کتاب
بیداری و خواب مذکور نیز از برای ایمنی از
اینکه فرود آید بر او خانه از حضرت رضا که فرمود
که نکشت هیچ کس هرگاه که اراده کرد که بخواند
اِنَّ اللهَ يُمْسِكُ السَّمٰواتِ وَالاَرْضَ اَنْ تَزُولا
بدرستیکه خدا نگاه میدارد آسمانها و زمین را که مبادا زایل شوند
وَلَئِنْ زالَتا اِنْ اَمْسَكَهُما مِنْ اَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ اِنَّهُ
و هرگاه زایل شوند آنها نگاه نمیدارد آنها را کسی بعد از خدا بدرستیکه او

کَانَ حَلِیمًا غَفُورًا پس فرود آمده باشد براو
اولیا بر روبار اهر زنده است خانه و روایت شده است در
کتاب مذکور نیز که پیغمبر هرگاه میرفتند بجامه خواب
میفرمودند بِاسْمِكَ اللّٰهُمَّ اَحْیَا وَ بِاسْمِكَ اَمُوتُ
پس هرگاه بنام خدا خداوندا زنده میشوم و بنام تو می میرم
بیدار میشدند میفرمودند اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَحْیَانِیْ
سپاس مر خدایرا که زنده کرد اینرا مرا
بَعْدَ مَا اَمَاتَنِیْ وَ اِلَیْهِ النُّشُوْرُ و روایت شده
بعد از انکه میرانید مرا و بسوی اوست زنده شدن است در
کتاب مذکور نیز از حضرت صادق که فرمود که
هرگاه بشنوی آواز خروس پس بگو سُبُّوْحٌ
قُدُّوْسٌ رَبُّ الْمَلٰٓئِكَةِ وَ الرُّوْحِ سَبَقَتْ
بسیار پاکیزه است پروردگار ملائکه و روح پیشی گرفته
رَحْمَتُكَ غَضَبَكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ
رحمت تو بر غضب تو نیست خدا مگر تو تسبیح میکنیم ترا
وَ بِحَمْدِكَ عَمِلْتُ سُوْٓءًا وَ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ فَاغْفِرْلِیْ
و حال انکه عمل کرده ام بدی و ستم کرده ام بر نفس خود را پس بیامرز مرا
اِنَّهٗ لَا یَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ و از آنچه سزاوار است گردن
بدرستیکه نمی آمرزد گناهان را مگر تو
از نزد خوابیدن سرمه کشیدن است پس بتحقیق که

مراد به روح جبرئیل است یا فرشته دیگر که هفتاد هزار رو دارد که همه آنها تسبیح میکنند چنانکه در بعضی احادیث واقع شده و بر تقدیر ارفتیر ذکر خاص بعد از عام است و ممکن است بنفس مجرد یا بروح حیوانی یا قرآن یا حضرت عیسی

که روایت شده که پیغمبر سرمه میکشیدند با ثمد و آن
سنگی است که بآن سرمه میکشند هرگاه میخواست
که برود بجامه خواب خود و بتحقیق که روایت شده
از حضرت رضا که فرمود که هر که برسد براو ضعفی
در بدن او پس سرمه بکشد هفت میل نزد خوابیدن
از اثمد چهار میل در چشم راست و سه میل در چشم
چپ و روایت شده هم از آنحضرت که فرموده نزد
خوابیدن امانست از آبی که نازل شود در چشم و
روایت شده است که آنحضرت علیه السلام میخواندند
ابتدا از نزد سرمه کشیدن اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ
بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ اَنْ تُصَلِّیَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ
بحق محمد و آل محمد اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد
وَ اَنْ تَجْعَلَ النُّوْرَ فِیْ بَصَرِیْ وَ الْبَصِیْرَةَ فِیْ دِیْنِیْ
اینکه بگردانی نور را در دیده من و بصیرت را در دین من
وَ الْیَقِیْنَ فِیْ قَلْبِیْ وَ الْاِخْلَاصَ فِیْ عَمَلِیْ وَ السَّلَامَةَ
و یقین را در دل من و اخلاص را در عمل من و سلامتی را
فِیْ نَفْسِیْ وَ السَّعَةَ فِیْ رِزْقِیْ وَ الشُّكْرَ لَكَ اَبَدًا مَا اَبْقَیْتَنِیْ

و روایت کرده است ثقة الاسلام در کافی بسند حسن
از حضرت صادق که فرمود که هرگاه ببیند مرد چیزی
که ناخوش دارد در خواب خود پس بگردد از جائیکه
بران خوابیده بود و بگوید إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ
جز این نیست که سخن بیفایده و آزار از شیطان است
لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا
تا اینکه اندوهناک گرداند آنانرا که ایمان آورده اند و نیست ضرر رساننده مر ایشانرا چیزی مگر
بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ عُذْتُ
باذن خدا و بر خدا است باید توکل کنند مؤمنان بگوید
عُذْتُ بِمَا عَاذَتْ بِهِ مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ وَأَنْبِيَاؤُهُ
پناه آورده ام بآنچه پناه آورده اند بآن فرشتگان مقربان خدا
وَعِبَادُهُ الصَّالِحُونَ مِنْ شَرِّ مَا رَأَيْتُ وَمِنْ شَرِّ المُرْسَلُونَ
و بندگان صالحان او از شر آنچه دیده ام و از شر رسولان او
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ باب ششم در آنچه کذا رده می
شیطان رانده شده
شود میان نصف شب تا طلوع صبح و در این باب مقدمه
است و چند فصل بتحقیق که روایات بسیار واقع
شده است از اصحاب عصمت سلام الله علیهم در
باب برخواستن شب و بیان فضیلت آن روایت کرده
است ثقة الاسلام در کافی بسند صحیح از حضرت

حضرت صادق فرمود که شرف مؤمن برخواستن او است
در شب و عزت او استغنای او است بر مردم و روایت
کرده است نیز در کافی بسند حسن از عبد الله بن سنان
که گفت شنیدم از حضرت ابی عبد الله که میفرمود که جزا
کار نهار فخر مؤمن و زینت او و نهد در دنیا و آخرت
نماز در آخر شب و مایوس بودن او از آنچه در دست های
مردم است نیز در کافی بسند حسن از آنحضرت در قول
و برابر کردن او اما مرا از آل محمد در روایت کرده
خدای تعالی كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ که فرمود که بودند
ایشان چنین که اقل شبها فوت میشد از ایشان که بر
میخواستند در آنها روایت کرده است در کافی نیز
که آمد مردی بخدمت امیر المؤمنین پس گفت بدرستی که من
بتحقیق که محروم از نماز شب پس فرمود امیر المؤمنین که
تو مردی که بتحقیق در بند کرده است ترا گناهان تو و
روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند صحیح از
حضرت صادق در قول خدای تعالی إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ
هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا که فرموده که برخواستن

او است از رخت خواب خود که اراده نکند بان مگر خدا را و روایت کرده است شیخ ره در تهذیب بسند صحیح نیز از آنحضرت که فرمود که نیست بنده که مگر اینکه بیدار میشود در هر شب یکمرتبه یا دو مرتبه پس اگر بر خیزد خواهد بود آن و اگر نه میکشاید شیطان میان پایهای خود را پس بول میکند در گوش او آیا نمی بینید

و نه بیند آیا هیچکس از شما را هر گاه بر میخیزد
احدی از شما که هر گاه بر میخیزد و حال آنکه گران و سنگین و کاهل است و روایت کرده است در تهذیب بسند صحیح نیز از عمر بن یزید که بدرستیکه او شنیده از حضرت ابی عبد الله که میفرمود که بدرستیکه در شب هر آینه ساعتی هست که موافق نمیافتد آنرا بنده مسلمانی که نماز کند و دعا کند خدا را در آن مگر اینکه مستجاب کند خدای تعالی برای او و در هر شب گفتم فاصلحك الله پس کدام ساعتست از شب فرمود هر گاه بگذرد نصف شب تا ثلث باقی روایت کرده است رئیس محدثین در فقیه بسند صحیح از عبد الله بن سنان که سؤال کرد

از حضرت صادق از قول خدای تعالی سیماهم فی وجوههم من اثر السجود پس فرمود آن بیداری در نماز شب و روایت از اصحاب عصمت سلام الله علیهم در بر خواستن شب بسیار است و فضل هر گاه بیدار شوی از خواب پس اول آنچه سزاوار است برای تو کردن آن اینست که سجده کنی از برای خدای تعالی پس بتحقیق که روایت شده است که پیغمبر هر گاه بیدار می شدند از خواب خود سجده میکردند بعد از آن بگو در حال سجود یا بعد از برداشتن سر از آن و بگو

الحمد لله الذی احیانی بعد ما اماتنی و الیه النشور

سپاس مر خدای را که زنده گردانید مرا بعد از اینکه میرانید مرا و بسوی اوست برانگیختن

الحمد لله الذی رد علی روحی لاحمده و اعبده

سپاس مر خدای را که بر گردانید بر من روح مرا تا اینکه سپاس کنم و بندگی کنم او را

روایت کرده است ثقة الاسلام در کافی بسند حسن از حضرت باقر که فرمود که هر گاه بر خیزی در شب پس نگاه کن در اطراف آسمان و بگو اللهم انه لا یواری عنك

این را در بر چشم که بدو تاریکی را از تو

لَيْلٌ سَاجٍ وَلَا سَمَاءٌ ذَاتُ اَبْرَاجٍ وَلَا اَرْضٌ ذَاتُ
شب ساکن شده ونه آسمان صاحب برجها ونه زمین صاحب
مِهَادٍ وَلَا ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ وَلَا بَحْرٌ
بساط ونه تاریکیها که بعضی از آنها بالای بعضی باشد ونه دریای
لُجِّيٌّ تُدْلِجُ بَيْنَ يَدَيِ الْمُدْلِجِ مِنْ خَلْقِكَ تَعْلَمُ
عمیق میروی در شب پیش کسی که بیدار شب از خلق تو میدانند
خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ غَارَتِ
خیانت چشمها را وآنچه پنهان میکنند سینها فرو رفته اند
النُّجُومُ وَنَامَتِ الْعُيُونُ وَاَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
ستارهها وخواب رفته اند چشمها وتو همیشه بخود زنده برپا
لَا تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ سُبْحَانَ رَبِّ الْعَالَمِينَ
فرا نمیگیرد ترا پینکی ونه خوابی تسبیح میکنیم ترا پروردگار عالمیان
وَاِلٰهِ الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
ومعبود مسلمانان وسپاس مر خدا را پروردگار عالمیان است
بعد از آن بخوان پنج آیه از آخر سوره عمران
اِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ
در بستیکه در آفریدن آسمانها وزمین و اختلاف
اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ لِاُولِي الْاَلْبَابِ
شب وروز هر آینه علامتها هستند برای دارندگان عقول

اَلَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ
آنانکه یاد میکنند خدا را در حالیکه ایستاده ونشسته اند وخوابیده اند بر پهلو
وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا مَا
خود واندیشه میکنند در آفرینش آسمانها وزمین پروردگار ما نیافریدی
خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
تو اینها را باطل بیاکی یاد میکنیم ترا پس نگاه دار ما را از عذاب آتش ای
رَبَّنَا اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهُ وَمَا
پروردگار ما بدرستیکه تو هر کرا در آوردی در آتش بتحقیق که رسوا کردی او را
لِلظَّالِمِينَ مِنْ اَنْصَارٍ رَبَّنَا اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا
نیست مر ستمکاران یاری کنندگانی ای پروردگار ما که ما شنیدیم آواز کننده را
يُنَادِي لِلْاِيمَانِ اَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا رَبَّنَا
که میخواند برای ایمان باینکه ایمان بیاورید بپروردگار خود پس ایمان آوردیم
فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا
ای پروردگار پس بیامرز برای ما گناهان ما را وقطع کن از ما بدیهای ما را وبمیران ما را
مَعَ الْاَبْرَارِ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ
با نیکوکاران پروردگار ما وعطا کن بانچه وعده کرده ما را بر تصدیق رسولان تو
وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ
ورسوا مکن ما را در روز قیامت بدرستیکه تو خلف نمیکنی وعده را
فصل هرگاه نصف شب شود پس بتحقیق که داخل شد

شده است وقت نماز شب وگاهی تعبیر میکنند از
نصف بزوال نیز روایت کرده است رئیس محدثین
در فقیه که عمر بن حنظله سؤال کرده است از حضرت
صادق پس گفته که زوال روز را میدانیم پس روز
پس چون میدانیم در شب پس فرمود آنحضرت که از
برای شب زوالی هست مانند زوال آفتاب گفت
پس بچه چیز میشناسیم آنرا فرمود بستارها هرگاه
منحدر شوند ظاهر اینست که آنحضرت اراده کرده به
ستارها و ستارهائی که طلوع کرده باشند نزد
غروب آفتاب چنانکه گفته است شیخ ما شیخ شهید
مراد بمنحدر شدن آنها شروع آنها است در پائین
آمدن و نماز شب اطلاق میشود در احادیث گاهی
بهشت رکعت وگاهی بیازده رکعت یا اضافه دو رکعت
شفع ویک رکعت وتر وگاهی بر سیزده رکعت باضافه دو
رکعت نافله صبح واین نماز شب از سنتهای مؤکده است

روایت کرده است شیخ طایفه در تهذیب بسند
صحیح از حضرت صادق که فرموده بود در وصیت رسول
خدا بعلی ای علی وصیت میکنم ترا در باب نفس
خودت بچند خصلت پس حفظ کن آنها را بعد
از آن فرمود خداوندا یاری کن او را وذکر
کردند جمله از خصلتها تا اینکه فرمودند علیک
بصلوة اللیل وعلیک بصلوة اللیل وعلیک
بصلوة اللیل وعلیک بصلوة الزوال وعلیک
بصلوة الزوال وعلیک بصلوة الزوال وظاهر
اینست که آنحضرت اراده کرده اند نماز شب سیزده
رکعت را ونماز زوال هشت رکعت را که نافله زوال
است چنانکه گفته اند بعضی از علمای ما پس هرگاه
خواهی متوجه شوی بسوی عبادت وبوده باشد ترا
حاجتی بتخلی پس ابتدا کن بان اول پس هرگاه خواهی
که داخل بیت الخلا شوی پس اگر بوده باشد در نفسش

انکشتری تو با همراه تو هر جا که باشد نامی که احترامی داشته
باشد پس داخل مکن انرا با خود و هم چنین درمهای
سعید را که در کیسه نباشد بعد از ان پیش بکذار
پای چپ را نزد اول داخل شدن اکر بوده باشد ان
خانه و اکر قضای حاجت بکنی در فضای مثل صحرا
و مانند ان پس پیش بکذار پای چپ را در موضعی که
می نشینی در ان بکو بسم الله و بالله و اعوذ بالله
من الرجس النجس الخبیث المخبث الشیطان
الرجیم و اکر قضای حاجت بکنی در فضای پس اختیار
کن موضعی را که دیده نشود در ان شخص تو و باید
که بوده باشد اعتماد و تکیه تو در وقت تخلی بر پای
چپ تو و سترا و را ست کشودن پای راست و طول
مده نشستن را و حرف مزن مکر بر اینجا چنین که خوف
فوت ان داشته باشی یا خواندن ایة الکرسی یا الحمد لله
رب العالمین یا حکایت اذان یا ذکر خدا تعالی

بعد از انکه فارغ شوی برخیز و بکش دست خود را
بر شکم خود و بکو الحمد لله الذی اماط عنی
الاذی وهنانی طعامی وشرابی وعافانی
من البلوی و استبرا بکن باینکه بکذاری انکشت
میان را نزد مقعد و بکشی انرا تا اصل ذکر بعد
از ان بکذاری انکشت شصت را زیر ذکر و انکشت
شهادت را بالای ان و بفشاری بقوت انرا سه
مرتبه بعد از ان بفشاری حشفه را سه مرتبه و
تنحنح بکن در حال استبرا و هر کاه که خواهی استنجا
کنی باب پس بکو الحمد لله الذی جعل الماء طهورا
ولم یجعله نجسا و استنجا کن بدست چپ خواه
استنجا کنی باب و خواه بکلوخ
و مانند ان و اکر در دست تو انکشتری باشد
که نکین ان از سنک ریزه زمزم باشد پس بیرون کن
انرا و باید که بوده باشد شستن مقعد با انکشت
نصر یعنی انکشتی که پهلوی انکشت کوچک و حرز

دست راست را بذکر و اختیار کن در غیر متعدی
از غایط یعنی آنکه بجوانب و اطراف نرسیده باشد
اثر او بر کلوخ مالیدن و جمع میان آب و کلوخ بهتر
است در متعدی و غیر آن و بشوی مخرج غایط را
تا اینکه احساس کنی صدای آن و بگو در حال استنجا
اللّهم حصّن فرجی واعفّه واستر عورتی
خداوندا بازدار فرج مرا از حرام و عفیف گردان او را و بپوش عورت مرا
وحرّمنی علی النار و مقدم داشتن مخرج غایط
حرام گردان مرا بر آتش
را بر شستن مخرج بول و طاق
بگردان سنگها را اگر پاک نشود محل به سه تا و
بوسان هر سنگی را بر تمام محل یا اینکه دو دو بدهی آنرا
بر آن پس هرگاه بیرون آیی از خلا پس پیش بگذار
پای راست را و بگو نزد بیرون آمدن الحمد
لله الذی عرّفنی لذّته وابقی فی جسدی قوّته
ستایش مر خدا را که شناسانید بمن لذت او را و باقی گذاشت در بدن من قوت او را
واخرج عنّی اذاه یا لها نعمة یا لها نعمة لا یقدر
و بیرون کرد از من اذیت او را ای قوم تعجب کنید ای قوم تعجب کنید

القادرون قدرها فصل پس هرگاه بیرون
از نعمتی که قادر نیستند قادران بشمردن او را
آمدی از خلا ابتدا کن
بمسواک بعد از آن وضو بساز وضوی کامل
چنانکه گذشت در باب اول بعد از آن خوشبوی
ساز پس بتحقیق که روایت شده است از حضرت صادق
که فرمود که بود از برای پیغمبر مشکدانی هرگاه
وضو میساخت میگرفت آنرا بدست خود و حال آنکه
آن تر بود و روایت شده است نیز از آنحضرت که
فرمود که دو رکعت که بگذارد آنرا بوی خوشکرده
افضل است از هفتاد رکعت که بگذارد آنرا بی بوی
خوش کرده و مراد آنکه بوی خوش کردن سنت است از برای
هر نمازی و هر دعائی که نیست مخصوص بنماز شب و
دعاهای آن پس هرگاه وضو ساختی و بوی خوش کردی
پس بنشین رو بقبله و بخوان دعای حضرت زین
العابدین را که میخواندند آنرا در دل شب

الهی غارت نجوم سماءک ونامت عیون
الهی ای من فرو رفته اند ستارهای آسمان تو وخواب رفته اند چشمهای
انامک وهدأت اصوات عبادک وانعامک
آفریدگان تو وساکت شده است آوازهای بندگان تو وانعام تو
وغلقت الملوک علیها ابوابها وطاف علیها
وبسته اند پادشاهان بر ایشان درهای خود را ومیگردند بر دور ایشان
حراسها واحتجبوا عمن یسئلهم حاجة او
نگاهبانان نهان وپوشیده شده اند از کسیکه سوال کند از ایشان حاجتی
ینتجع منهم فائدة وانت الهی حی قیوم لا
یا طلب کند از ایشان فایده وتوی ای خدا زنده برپا بجود
تأخذک سنة ولا نوم ولا یشغلک شیء عن
فرا نمیگیرد ترا پینکی ونه خواب ونه مشغول میسازد چیزی از چیزی
شیء ابواب سماءک لمن دعاک مفتحات
ودرهای آسمان تو از برای کسیکه بخواند ترا گشوده اند
وخزائنک غیر مغلقات وابواب رحمتک
وخزانهای تو بسته نشده اند ودرهای رحمت تو
غیر محجوبات وفوائدک لمن سألک غیر
منع کرده نشده اند وفوایده تو برای کسیکه سوال کند ترا باز داشته
محظورات بل هی مبذولات الهی انت الکریم
نشده اند بلکه آنها داده شده اند خداوندا توی کریمی

الذی لا ترد سائلا من المؤمنین سألک ولا
که بر نمیگردانی سوال کننده را از مومنان ... وپوشیده
تحتجب عن احد منهم ارادک لا وعزتک
نمیشود از کسی از ایشان که قصد کند ترا نه چنین نیست قسم بعزت تو
وجلالک ولا تختزل حوائجهم دونک ولا
وبزرگی تو ونه تعویق افتاده نمیشود حاجتهای ایشان نزد تو ونه
یقضیها احد غیرک اللهم وقد ترانی ووقوفی
وبر نمیآورد آنرا کسی غیر تو خداوندا تحقیق که می بینی مرا وایستادن مرا
وذل مقامی بین یدیک وتعلم سریرتی و
وخواری جایگاه مرا پیش روی تو ومیدانی اسرار مرا و
تطلع علی ما فی قلبی وما یصلح به امر آخرتی
واگاهی مرا بر آنچه در دل منست وآنچه بصلاح آید کار آخرت من
ودنیای اللهم ان ذکر الموت واهوال
ودنیای من خداوندا بدرستیکه یاد مرگ وهولهای عرصه قیامت
المطلع والوقوف بین یدیک نغصنی مطعمی
وایستادن پیش روی تو مکدر کرده است مرا برای من خوردن
ومشربی واغصنی بریقی واقلقنی عن وسادی
وشراب من وگره کرده است در گلوی من آب دهن مرا وبی آرام کرده است از بالش
ومنعنی رقادی کیف ینام من یخاف ملک
ومنع کرده است از من خواب را چگونه میخوابد کسی که میترسد از ملک الموت

الموتِ فی طوارقِ اللیلِ وطوارقِ النهارِ
وارد شوندگان شب و وارد شوندگان روز
بل کیف ینامُ الغافلُ وملکُ الموتِ لاینامُ
بلکه چگونه بخوابد غافل و حال آنکه ملک الموت نخوابیده است
لا باللیلِ ولا بالنهارِ ویطلبُ روحهُ بالبیاتِ
نه در شب و نه در روز و طلب کننده است روح او را در شب
وفی آناءِ الساعاتِ وسجود میرفتند آنحضرت
و در اثنای ساعتها
بعد از این دعا و میچسبانیدند گونه راست مبارک
خود را بخاک و میفرمودند اسألک الروحَ والراحةَ
عندَ الموتِ والعفوَ عنّی حین ألقاکَ و می
ترا آسودگی و راحت نزد مرگ و عفو از من هنگامیکه ملاقات کنم ترا
گذاردند پیش از نماز شب دو رکعت که میخواندند
در دو رکعت قل اللهم قل هو الله احد و در دویم قل
یا ایها الکافرون بعد از آن بلند میکردند دستهای
مبارک خود را بتکبیر و دعا میکردند و تو هرگاه
بگذاری این دو رکعت را پس خوبست که بخوانی این
دعا را که روایت کرده است بعض المحدثین در
کتاب ما بالاذان که در آنکه شنیده از حضرت امیر

امیر المؤمنین که میخوانده اند این را در دل شب
الهی کم من موبقةٍ حلمتَ عن مقابلتها بنقمتکَ
الهی ای بسا معصیت هلاک کننده که بردباری کردی از برابر آن بعقوبت خود
وکم من جریرةٍ تکرّمتَ عن کشفها بکرمکَ
و بسا گناهیکه کرم ورزیدی از کشف کردن آن بکرم خود
الهی ان طالَ فی عصیانکَ عمری وعظمَ فی
الهی اگر دراز کشیده است در عصیان تو عمر من و بزرگ است در
الصحفِ ذنبی فما انا مؤمّلٌ غیرَ غفرانکَ
نامها گناه من پس نیستم امیدوار غیر آمرزش تو را
وما انا براجٍ غیرَ رضوانکَ الهی افکرُ فی
و نه من طمع دارنده ام غیر خوشنودی ترا الهی اندیشه میکنم
عفوکَ فتهونُ علیّ خطیئتی ثمّ اذکرُ العظیمَ
در عفو تو پس سهل می نماید بر من گناه من باز یاد می آورم انتقام عظیم را
من اخذکَ فتعظمُ علیّ بلیّتی آهِ ان انا قرأتُ
از گرفتن تو پس بزرگ می نماید بر من بلایا آه اگر بخوانم در
فی الصحفِ سیّئةً انا ناسیها وانتَ محصیها
نامها گناهی را که من فراموش کرده ام او را و تو حفظ کننده او را
فتقولُ خذوهُ فیا لهُ من مأخوذٍ لاتنجیهِ
پس گوئی بگیرید او را ای قوم تعجب کنید از گرفته شده که خلاص نمیکند

عَشِيرَتُهُ وَلَا تَنْفَعُهُ قَبِيلَتُهُ اَهْ مِنْ نَارٍ تُنْضِجُ
خویشان او را و سود ندهد او را قبیله او آه از آتشی که میپزد
الْأَكْبَادَ وَالْكُلَى اَهْ مِنْ نَارٍ نَزَّاعَةٍ لِلشَّوَى اَهْ
جگرها را و گردهها را آه از آتشی که میبرد پوست سر را آه
مِنْ غَمْرَةٍ مِنْ هَبَوَاتِ لَظَى پس گریه کن بعد از
از فرو گیرنده از زبانههای جهنم
این دعا و بکن هر دعائی
که خواهی بعد از آن برخیز نماز شب و بتحقیق که
اجماع کرده اند علمای ما بر اینکه اول وقت آن نصف
شب است و اینکه هر چند نزدیکتر شود بصبح صادق خواندن آنها
افضل پس اگر طلوع کند آن و گذارده باشد
چهار رکعت تمام کند با فجر سبک بجهت تنهائی سوره
تقصد ادا و مشهور اینست که جایز است تقدیم آن
بر نصف شب از برای کسی که عذری داشته باشد لیکن
قضای آن افضل است از تقدیم پس هرگاه خواهی
شروع کنی در نماز شب پس سزاوار است که بگوئی
اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَتَوَجَّهُ اِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ
خداوندا بدرستیکه من رو میگردانم بسوی تو بیاری نبی تو پیغمبر رحمت تو

وَآلِهِ وَاُقَدِّمُهُمْ بَيْنَ يَدَيْ حَوَائِجِي فَاجْعَلْنِي بِهِمْ
و آل او و مقدم میدارم ایشان را پیش حاجتهای خود پس بگردان مرا بایشان
وَجِيهاً فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ اَللّٰهُمَّ
روشناس در دنیا و آخرت و از نزدیکان خداوندا رحم کن مرا
ارْحَمْنِي بِهِمْ وَلَا تُعَذِّبْنِي بِهِمْ وَاهْدِنِي بِهِمْ وَلَا
بحق ایشان و عذاب مکن مرا بحق ایشان و هدایت کن مرا بحق ایشان
تُضِلَّنِي بِهِمْ وَارْزُقْنِي بِهِمْ وَلَا تَحْرِمْنِي بِهِمْ وَاقْضِ
و گمراه مکن مرا بحق ایشان و روزی ده مرا بحق ایشان و محروم مگردان مرا بحق ایشان و
لِي حَوَائِجَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
و برآور برای من حاجتهای دنیا و آخرت بدرستیکه تو بر هر چیز قادری
وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ بعد از آن ابتدا کن برکعت اول
و بر هر چیز عالمی
بهفت تکبیر با سه دعاهای آنها
و افضل اینست که بخوانی در آن بعد از حمد و
سوره قل هو الله احد سه مرتبه و در رکعت دوم
قل یا ایها الکافرون و در شش رکعت باقی سورههای
دراز مثل سوره انعام و کهف و انبیا و یس و حم
ها و آنچه مانند اینها باشد در درازی و جایز
است در نمازهای سنتی خواندن سوره تمام اما
در نمازهای واجب پس جایز نیست آن مگر اینکه

هیچ سوره حفظ نداشته باشی و بعضی گفته اند در آنها
نیز جایز است مطلقا و این قول ضعیف است و اگر تنگ
باشد وقت تو از سوره ها در آن کافی است ترا حمد
و قل هو الله احد در هر رکعتی و بهتر است اقتصار
بر حمد تنها مانند باقی نوافل و بدانکه بتحقیق اتفاق
کرده اند علمای ما بر اینکه قنوت چنانکه سنت است در
نمازهای واجب سنت است در هر رکعت دوم از نوافل
نیز سنت است روایت کرده است ایضا ثقة الاسلام
در کافی بسند صحیح از حضرت صادق و کافی است در
قنوت اینکه بگوئی اللهم اغفر لنا وارحمنا وعافنا
خداوندا بیامرز مارا و رحم کن مارا و عافیت ده مرا
واعف عنا فی الدنیا والآخرة انک علی کل شیء
و عفو کن از ما در دنیا و آخرت به درستیکه تو بر هر چیز
قدیر چنانکه روایت کرده است ایضا در کافی
توانائی
از آنحضرت بسند حسن و روایت شده است
کافی بودن سه تسبیح نیز در قنوت و سنت است بلند
خواندن قنوت هر چند در نوافل روز باشد و سرا

است

است در طول دادن خصوصا در نماز شب زیرا
که وقت دراز و سعی دارد و بتحقیق که روایت
کرده است رئیس محدثین در فقیه از پیغمبر که فرموده
که هر که از شما درازتر باشد قنوت او در دار دنیا
درازتر است راحت او در روز قیامت و بتحقیق
که آورده است سید جلیل رضی الدین علی بن
طاوس در کتاب منهج الدعوات پاره از قنوتهائی
دراز که قنوت میکرده اند بآنها ائمه ما سلام الله
علیهم و نفرین میکرده اند در آنها بر دشمنان دین
و باکی نیست که بخوانی قنوت را در نوافل از روی
کتاب و مانند آن و منع شده است از بعض این دعا
و از دعاهای محض که لائق نیست که خوانده شود
در قنوت نوافل و فرایض آنهاست که روایت شده است
از حضرت صادق الهی کیف ادعوک وقد عصیتک
ای خداوند من چگونه بخوانم ترا بتحقیق که گناه کرده ام ترا

وکیف

وَكَيْفَ لا أَدْعُوكَ وَقَدْ عَرَفْتُ حُبَّكَ فِي قَلْبِي
چگونه نخوانم ترا بتحقیق شناخته ام دوستی ترا در دل من
وَإِنْ كُنْتُ عاصِياً مَدَدْتُ إِلَيْكَ يَداً بِالذُّنُوبِ
واگر بوده ام گناه کننده بلند کرده ام بسوی تو دستی را که بگناه
مَمْلُوَّةً وَعَيْناً بِالرَّجاءِ مَمْدُودَةً مَوْلايَ أَنْتَ
پر شده است وچشمی را که بامید بلند شده است ای پروردگار من تو
عَظِيمُ الْعُظَماءِ وَأَنَا أَسِيرُ الْأُسَراءِ وَأَنَا الْأَسِيرُ
بزرگ بزرگانی ومن اسیر اسیرانم ومنم اسیر
بِذَنْبِي الْمُرْتَهَنُ بِجُرْمِي إِلهِي لَئِنْ طالَبْتَنِي بِذَنْبِي
بگناه خودم در گرو جرم خود خداوندا اگر باز خواست کنی مرا بگناه من
لَأُطالِبَنَّكَ بِكَرَمِكَ وَلَئِنْ طالَبْتَنِي بِجَرِيرَتِي
هر آینه باز خواست کنم ترا بکرم تو واگر باز خواست کنی مرا به معصیت من
لَأُطالِبَنَّكَ بِعَفْوِكَ وَلَئِنْ أَمَرْتَ بِي إِلَى النّارِ
هر آینه باز خواست میکنم ترا بعفو تو واگر امر کنی بردن بسوی آتش هر آینه
لَأُخْبِرَنَّ أَهْلَها أَنِّي كُنْتُ أَقُولُ لا إِلهَ إِلَّا
خبر میدهم اهل آنها را بدرستیکه من بودم چنین که میگفتم نیست خدائی مگر
اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ اَللّهُمَّ إِنَّ الطّاعَةَ
خدای محمد رسول خدا است خداوندا بدرستیکه طاعت تو

تَسُرُّكَ وَالْمَعْصِيَةَ لا تَضُرُّكَ فَهَبْ لِي ما لا يَسُرُّكَ
خوشنود میکند ترا وگناه ضرر نرساند ترا پس ببخش بمن آنچه خشنود میکند ترا
وَاغْفِرْ لِي ما لا يَضُرُّكَ يا أَرْحَمَ الرّاحِمِينَ واز
بیامرز برای من آنچه ضرر نمیرساند ترا ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
دعاهای متوسطه که سزاوار است که خوانده شود
در قنوت نیز واز جمله دعاهای وسایل شیعه
مسئله که روایت شده از حضرت جواد است دعا
اَللّهُمَّ إِنَّ الرَّجاءَ لِسَعَةِ رَحْمَتِكَ أَنْطَقَنِي بِاسْتِقالَتِكَ
بطلب فسخ کردن تو
خداوندا بدرستیکه امید تو بسبب فراخی رحمت تو گویا کرده است مرا
وَالْأَمَلَ لِأَناتِكَ وَرِفْقِكَ شَجَّعَنِي عَلَى طَلَبِ
وامید بسبب درنگ تو ومدارای تو جرأت داده است بر طلب
أَمانِكَ وَعَفْوِكَ وَلِي يا رَبِّ ذُنُوبٌ قَدْ واجَهَتْها
امان تو وعفو تو واز برای پروردگار من گناهانی که روبرو وامّا
أَوْجُهُ الْانْتِقامِ وَخَطايا قَدْ لاحَظَتْها أَعْيُنُ
آنها را روی انتقام وگناهان وتحقیق که نگریسته است آنها را دیده
الْاصْطِلامِ وَاسْتَوْجَبْتُ بِها عَلَى عَدْلِكَ أَلِيمَ
اصطلام وسزاوار شده ام بآن بر عدالت تو الم رساننده
الْعَذابِ وَاسْتَحْقَقْتُ بِاجْتِراحِها مُبِيرَ الْعِقابِ
عذاب را ومستحق شده ام بسبب کسب آنها کشنده عقاب را

وَخِفْتُ تَعْوِيقَهَا لِإِجَابَتِي وَرَدَّهَا إِيَّايَ عَنْ
وترس دارم از تعویق آن بر گردانیدن انها ورد آنها مرا از بر آوردن
قَضَاءِ حَاجَتِي بِإِبْطَالِهَا لِطَلِبَتِي وَقَطْعِهَا
حاجتهای آنها بسبب باطل کردن انها مر طلب مرا و بریدن آنها
لِأَسْبَابِ رَغْبَتِي مِنْ أَجْلِ مَا أَنْقَضَ ظَهْرِي مِنْ ثِقْلِهَا
اسباب رغبت مرا بواسطه انکه سنگینی کرده پشت مرا از گرانی انها
وَبَهَظَنِي مِنَ الْاِسْتِقْلَالِ بِحَمْلِهَا ثُمَّ تَرَاجَعْتُ
وانچه سدار کرده است از استقلال بر داشتن آن باز رجوع کرده ام
رَبِّ إِلَى حِلْمِكَ عَنِ الْخَاطِئِينَ وَعَفْوِكَ عَنِ
پروردگارا بسوی بردباری تو از خطا کنندگان و عفو کردن تو از
الْمُذْنِبِينَ وَرَحْمَتِكَ لِلْعَاصِينَ فَأَقْبَلْتُ
گناهکاران و رحمت تو مر عاصیان پس رو آورده مرا
بِثِقَتِي مُتَوَكِّلًا عَلَيْكَ طَارِحًا نَفْسِي بَيْنَ يَدَيْكَ
با عتماد خود توکل کننده بر تو اندازنده نفس خود را پیش روی تو
شَاكِيًا بَثِّي إِلَيْكَ سَائِلًا مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ
شکوه کننده راکنده کی خود را بسوی تو سوال کننده انچه را سزاوار آن نیستم
مِنْ تَفْرِيجِ الْهَمِّ وَمَا لَا أَسْتَحِقُّهُ مِنْ تَنْفِيسِ الْغَمِّ
از زایل کردن هم و انچه مستحق ان نیستم از طرف کردن غم
مُسْتَقِيلًا إِيَّاكَ وَاثِقًا مَوْلَايَ بِكَ اللّٰهُمَّ
طلب فسخ کننده از تو اعتماد دارنده بتو ای پروردگار من بتو خداوندا

فامنن

فَامْنُنْ عَلَيَّ بِالْفَرَجِ وَتَطَوَّلْ عَلَيَّ بِسُهُولَةِ
پس منت گذار بر من بگشایش کار و تفضل کن بر من باسانی
الْمَخْرَجِ وَادْلُلْنِي بِرَأْفَتِكَ عَلَى سَمْتِ الْمَنْهَجِ وَأَزْلِقْنِي
بدر شدن و راه بنما مرا بمهربانی خود بر سمت راه واضح و دور کن مرا
بِقُدْرَتِكَ عَنِ الطَّرِيقِ الْأَعْوَجِ وَخَلِّصْنِي مِنْ
بقدرت خود از طریق کج و خلاص کن مرا از
سِجْنِ الْكَرْبِ بِإِقَالَتِكَ وَأَطْلِقْ أَسْرِي
زندان اندوه و غصه را بدر گذشتن خود و گشاده کن بند مرا برحمت خود
بِرَحْمَتِكَ وَطُلْ عَلَيَّ بِرِضْوَانِكَ وَجُدْ عَلَيَّ
و منت گذار بر من بخوشنودی خود وجود کن بر من
بِإِحْسَانِكَ وَأَقِلْنِي عَثْرَتِي وَفَرِّجْ كُرْبَتِي وَارْحَمْ
باحسان خود و در گذر از لغزش مرا و بگشا هم مرا و رحم کن
عَبْرَتِي وَلَا تَحْجُبْ دَعْوَتِي وَاشْدُدْ بِالْإِقَالَةِ
اشک مرا منع مکن دعای مرا و سخت کن در گذشتن قوت مرا
أَزْرِي وَقَوِّ بِهَا ظَهْرِي وَأَصْلِحْ بِهَا أَمْرِي
و قوی گردان بان پشت مرا و اصلاح کن بان امور مرا
وَأَطِلْ بِهَا عُمْرِي وَارْحَمْنِي يَوْمَ حَشْرِي وَوَقْتَ
و دراز گردان بان عمر مرا و رحم کن مرا روز قیامت و وقت
نَشْرِي إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ وَمِنْهَا
برانگیختن من بدرستیکه تو بسیار بخشنده کریمی مهربان رحیمی

منها

میانه هر دو رکعت از این هشت رکعت اسند اغازا

اللهم انی اسالک ولم یسال مثلک انت موضع

خداوندا بدرستیکه من سوال میکنم ترا و سوال کرده نشده است کسی مثل تو و توی موضع

مسئلة السائلین ومنتهی رغبة الراغبین ادعوک

هر سوال سوال کنندگان و منتهای رغبت رغبت کنندگان میخوانم ترا

ولم یدع مثلک وارغب الیک ولم یرغب

و خوانده نشده است کسی مثل تو و رغبت میکنم بسوی تو و رغبت کرده نشده

الی مثلک انت مجیب دعوة المضطرین وارحم

بسوی مثل تو تو اجابت کننده دعای بیچارگانی و رحم کننده ترین

الراحمین اسالک بافضل المسائل وانجحها

رحم کنندگانی سوال میکنم ترا بتمامترین سوالها و رواترین آنها

واعظمها یا الله یا رحمن یا رحیم وباسمائک

و بزرگترین آنها ای خدا ای رحم کننده ای رحیم و بنامهای

الحسنی وامثالک العلیا ونعمک التی لا تحصی

نیکوی تو و مثلهای بلند تو و نعمتهای تو که شمرده نمیشود

وباکرم اسمائک علیک واحبها الیک واقربها

و بگرامی ترین نامهای تو بر تو و دوسترین آنها بسوی تو و نزدیکترین آنها

منک وسیلة واشرفها عندک منزلة واجزلها

بتو از روی مرتبه و شریفترین آنها در نزد تو از روی منزلت و عظیم ترین آنها

لدیک

لدیک ثوابا واسرعها فی الامور اجابة و

پیش تو از روی ثواب و جلدترین در امورات از روی اجابت و

باسمک المکنون الاکبر الاعز الاجل الاعظم

بنام تو پنهان کرده شده بزرگتر عزیزتر جلیل تر و بزرگتر

الاکرم الذی تحبه وتهواه وترضی به عمن

گرامی تر که دوست میداری آنرا و میخواهی و خوشنود میشوی بآن از کسیکه

دعاک وتستجیب له دعاءه وحق علیک ان

خواند ترا بآن و اجابت کردی برای او دعای او را و واجب است بر تو اینکه

لا ترد سائلک وبکل اسم لک فی التوریة

رد نکنی سوال کننده خود را و بهر نامی که آن از برای تست در تورات

والانجیل والزبور والفرقان العظیم وبکل

و انجیل و زبور و فرقان بزرگ و بهر نامی

اسم دعاک به حملة عرشک وملائکتک و

که خواندند ترا بآن بردارندگان عرش تو و فرشتگان تو

انبیاؤک ورسلک واهل طاعتک من خلقک

و پیغمبران تو و رسولان تو و اهل طاعت تو از آفریدگان تو

ان تصلی علی محمد وآل محمد وان تعجل فرج

اینکه رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه تعجیل کنی فرج

ولیک وابن ولیک وتعجل خزی اعدائه

حجت خود و اولاد حجت خود را و تعجیل کنی خواری دشمنان او را

وان

وَاِنْ تَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا   بعد از ان تسبیح فاطمه
و اینکه کنی با من فلان و فلان
زهرا میکنی و میخوانی بعد از ان هر دعا که خواهی
چون از ان سجده میکنی دو سجده شکر و خوبست که
بخوانی در یکی از انها این دعا که منسوبست بحضرت
زین العابدین اِلٰهِي وَعِزَّتِكَ وَجَلالِكَ وَ
الهی قسم بعزت تو و بزرگی تو
وَعَظَمَتِكَ لَوْ اَنِّي مُنْذُ بَدَعْتَ فِطْرَتِي مِنْ
و عظمت تو هرگاه من براستیکه بودمی باز آن وقت که تو پدید آوردی خلقت مرا از
اَوَّلِ الدَّهْرِ عَبَدْتُكَ دَوَامَ خُلُودِ رُبُوبِيَّتِكَ
اول زمان که چنین عبادت کرده بودم ترا که بدوام همیشگی پروردگاری تو
بِكُلِّ شَعْرَةٍ فِي كُلِّ طَرْفَةِ عَيْنٍ سَرْمَدَ الْاَبَدِ
و بهر موئی در هر چشم زدنی همیشه روزگار
بِحَمْدِ الْخَلائِقِ وَشُكْرِهِمْ اَجْمَعِينَ لَكُنْتُ مُقَصِّراً
بحمد خلایق و شکر ایشان همگی هر آینه بودم تقصیر کننده
فِي بُلُوغِ اَداءِ شُكْرِ خَفِيِّ نِعْمَةٍ مِنْ نِعَمِكَ عَلَيَّ
در رسیدن از شکر پنهانی از نعمتهای نعمت تو بر من
وَلَوْ اَنِّي كَرَبْتُ مَعَادِنَ حَدِيدِ الدُّنْيا بِاَنْيابِي
و اگر من براستیکه عمل کننده بودم کانهای آهن دنیا را بدندانهای خود

وَحَرَثْتُ اَرَضِيهَا بِاَشْفارِ عَيْنِي وَبَكَيْتُ مِنْ
و زراعت کرده بودم زمین آنها بمژگانهای چشم خود و گریه کرده بودم از
خَشْيَتِكَ مِثْلَ بُحُورِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرَضِينَ
ترس تو مانند دریاهای آسمان و زمینها
دَماً وَصَدِيداً لَكانَ ذٰلِكَ قَلِيلاً فِي كَثِيرِ
خون و خوناب هر آینه بودی این اندک در بسیار از آنچه
مَا يَجِبُ مِنْ حَقِّكَ عَلَيَّ وَلَوْ اَنَّكَ اِلٰهِي عَذَّبْتَنِي
واجب است از حق تو بر من و اگر آنکه تو الهی عذاب کرده بودی مرا
بَعْدَ ذٰلِكَ بِعَذَابِ الْخَلائِقِ اَجْمَعِينَ وَعَظَّمْتَ لِلنَّارِ
بعد از آن بعذاب خلایق همگی و بزرگ گردانیده بودی از برای آتش
خَلْقِي وَجِسْمِي وَمَلَأْتَ طَبَقَاتِ جَهَنَّمَ مِنِّي
اندام مرا و جسم مرا و پر کرده بودی طبقات جهنم را از من
حَتّٰى لَا يَكُونَ فِي النَّارِ مُعَذَّبٌ غَيْرِي وَلَا يَكُونَ
تا آنکه نبود در آتش عذاب کرده شده غیر از من و نبود از برای
لِجَهَنَّمَ حَطَبٌ سِوَايَ لَكانَ ذٰلِكَ بِعَدْلِكَ
جهنم هیمه بجز من هر آینه بودی آن بعدالت تو
عَلَيَّ قَلِيلاً فِي كَثِيرِ مَا اسْتَوْجَبْتُهُ مِنْ عُقُوبَتِكَ
بر من اندک در بسیار آنچه سزاوار آنم از عقوبت تو
پس هر گاه فارغ شدی از رکعت هشتم پس بخوان ده مرتبه
يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ ده مرتبه صَلِّ عَلٰى
ای خدا ای خدا ای خدا

محمد وآله وارحمني وثبتني على دينك ودين
محمد و آل او و رحم کن مرا و ثابت دار مرا در دین خود و دین
نبيك ولا تزغ قلبي بعد إذ هديتني وهب
پیغمبر خود و میل مده دل مرا از حق بعد از آنکه هدایت کردی مرا و ببخش
لي من لدنك رحمة إنك أنت الوهاب يكوني
مرا از نزد خود رحمتی هر آینه تو بسیار بخشنده
بز اللهم أنت الحي القيوم العلي العظيم
خداوندا توئی همیشه زنده بر پای بلند مرتبه بزرگ
الخالق الرازق المحيي المميت المبدئ البديع
آفریننده روزی دهنده ای زنده کننده میراننده ابتدا کننده نو پدید
لك الكرم ولك الجود ولك المن ولك
آرنده او برای تست کرم و از برای تست جود و از برای تست نعمت دادن و از برای تست
الأمر وحدك لا شريك لك يا خالق يا رازق
امر و فرمان تنها نیست انبازی مر ترا ای آفریننده ای روزی دهنده
يا محيي يا مميت يا بديع يا رفيع أسألك أن
ای زنده کننده ای میراننده ای نو پدید آرنده ای بلند مرتبه سؤال میکنم ترا که
تصلي على محمد وآل محمد وأن ترحم ذلي بين
رحمت فرستی بر محمد و آل محمد و اینکه رحمت کنی خواری مرا پیش روی تو
يديك وتضرعي إليك ووحشتي من الناس
و فروتنی مرا بسوی تو و ترسیدن مرا از مردم

وأنسي

وأنسي بك بعد ازان میگوید اینجا اختصار امر
انس مرا بتو
المؤمنين میخوانند بعد ازان گفت هشتم اللهم
خداوندا
إني أسألك بحرمة من عاذ بك منك ولجأ
هر آینه من سؤال میکنم ترا بحرمت هر که پناه آورده بتو از تو و التجا آورده
إلى عزك واستظل بفيئك واعتصم بحبلك
بسوی عزت تو و آمده بزیر سایه تو و دست زده بریسمان تو
ولم يثق إلا بك يا جزيل العطايا يا مطلق
و اعتماد نداشته مگر بتو ای بزرگ عطایا ای رها کننده
الأسارى يا من سمى نفسه من جوده وهابا
اسیرها ای کسیکه نامیده است نفس خود را بسبب جود خود بسیار بخشنده
أدعوك راغبا وراهبا وخوفا وطمعا
میخوانم ترا رغبت کننده و ترسنده و خوف دارنده و طمع کننده
وإلحاحا وإلحافا وتضرعا وتملقا وقائما
و الحاح کننده و صم کننده و فروتنی کننده و تملق کننده و بر پا ایستاده
وقاعدا وراكعا وساجدا وراكبا وماشيا
و نشسته و رکوع کننده و سجده کننده و سواره و پیاده
وذاهبا وجائيا وفي كل حالاتي أسألك
و رونده و آینده و در هر حالات سؤال میکنم ترا
أن تصلي على محمد وآل محمد وأن تفعل بي كذا
اینکه رحمت بفرستی بر محمد و آل محمد و اینکه بکنی با من اول

وكذا

وکذا و نماید میکنی خاطر خود را بعد از آن سجده می
کنی دو سجده شکر و میخوانی در آنها و بعد از آنها
آنچه را گذاشت فضل و بعد از آنکه فارغ شدی
از هشت رکعت بر میخیزی برای دو رکعت شفع و
یک رکعت وتر و افضل اوقات آنها ما بین صبح کاذب
و صادق است چنانکه گذشت در باب اول نزد ذکر
صبح صادق و کاذب که وارد شده است اخبار
از حضرت امیر المؤمنین و بدانکه شایع بر زبانهای
علمای متاخرین اطلاق وتر است بر رکعت سیم تنها
نه بر مجموع سه رکعت و شایع در احادیث که وارد شده
از اصحاب عصمت سلام الله علیهم عکس اینست
چنانکه روایت کرده است از شیخ طایفه در تهذیب
بسند صحیح از حضرت صادق که پدرم و حضرت باقر می
خوانده اند در وتر قل هو الله احد در هر سه رکعت

ان

ان و چنانکه روایت کرده است در تهذیب بسند
موثق از آنحضرت که فرموده که پیغمبر می گذارده اند
هشت رکعت زوال و چهار رکعت نماز اول و هشت
رکعت بعد از آن و چهار رکعت عصر و سه رکعت مغرب
و چهار رکعت بعد از مغرب و عشای آخر چهار
رکعت و هشت رکعت نماز شب و سه رکعت وتر و دو
رکعت فجر و نماز صبح دو رکعت تا آخر حدیث و چنانکه
روایت کرده است از رئیس محدثین بسند صحیح
از حفص بن سالم حناط که گفته شنیدم از حضرت
ابی عبد الله که میفرمود که باکی نیست اینکه گذارده
شود دو رکعت وتر را بعد از آن بر خیزد و برآورد
حاجت خود را باز برگردد و بگذارد یک رکعت و هم
چنین غیر اینها احادیث بسیار است و اما اطلاق
وتر بر رکعت سیم تنها پس آن در احادیث بسیار کم
است و لیکن بسیار است در عبارتهای متاخرین

علمای

علمای ما قدس الله ارواحهم واما قدما پس اکثر
ایشان تعبیر کنند از ان بمفرده وتر چنانکه تعبیر
کرده است از ان شیخ طایفه در مصباح و غیر او
و اینجا ظاهر میشود که کسی که نذر کند نماز وتر
موظف است برون نماید از عهدهٔ تعیین مگر بیکبار
سه رکعت و ظاهر میشود که انچه ذکر کرده است از
شیخ جلیل ابو علی طبرسی عطر الله مرقده در کتاب
مجمع البیان از وجه نامیدن سورهٔ فاتحه بسبع
المثانی باینکه مثنی میشود قرائت ان در هر نماز
واجبی سنتی کلامیست درست خالی از قصور و از انچه
اعتراض کرده اند برو او از انتقاض این کلیه بنماز
وتر وارد نیست والله اعلم و میخوانی در هر یک
از دو رکعت شفع بعد از حمد سورهٔ قل هو الله احد
و اگر خواهی میخوانی قل اعوذ برب الفلق در رکعت
اول و قل اعوذ برب الناس در دوم پس هر گاه

سلام داده پس بخوان این دعا را الهی تعرّض
لکَ فی هذا اللیل المتعرّضون وقصدکَ فیه
بتو در این شب متعرض شونده گان وقصد کرده ترا در آن
القاصدون وامّل فضلکَ ومعروفکَ
قصد کنندگان و امیدوار فضل ترا و معروف ترا
الطالبون ولکَ فی هذا اللیل نفحات و
طلب کنندگان و ترا است در این شب عطاها و صلهها
جوائز وعطایا ومواهب تمنّ بها علی من
و عطاها و موهبتها که منت میگذاری بان بر هر که
تشاء من عبادکَ وتمنعها من لم تسبق
میخواهی از بندگان خود و منع میکنی انها را از کسیکه پیشی نگرفته است
له العنایة منکَ وها انا ذا عبدکَ الفقیر
او را عنایت از تو و اینک منم این بنده تو فقیر
الیکَ المؤمّل فضلکَ ومعروفکَ فان
بسوی تو امیدوار مر فضل تو و احسان تو پس اگر بوده
کنتَ یا مولای تفضّلتَ فی هذه اللیلة
باشی ای پروردگار من چنین که تفضل کرده باشی در این شب
علی احد من خلقکَ وعدتَ علیه بعائدة
بر کسی از خلق خود و احسان کرده باشی بر او بصله از

مِنْ عَطْفِكَ فَضِّلْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ
از شفقت خود پس رحمت فرست بر محمد و آل محمد و آنکه پاکیزگان اند
الطَّاهِرِينَ الْخَيِّرِينَ الْفَاضِلِينَ وَجُدْ عَلَيَّ
و پاکانند بسیار خیر کنندگان فاضلانند و احسان کن بر من
بِطَوْلِكَ وَمَعْرُوفِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّی
بفضل خود و احسان خود ای پروردگار عالمیان و رحمت
اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ
کند خدا بر محمد ختم کننده پیغمبران و آل او که پاکیزگانند
الَّذِينَ اَذْهَبَ اللّٰهُ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ
که آنانکه برده است خدا از ایشان نجس را و پاکیزه کرده است
تَطْهِيرًا اِنَّ اللّٰهَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَدْعُوكَ
ایشان را پاک کردنی بدرستیکه خدا ستوده و کرامت است خداوندا بدرستیکه من میخوانم ترا
كَمَا اَمَرْتَ فَاسْتَجِبْ لِي كَمَا وَعَدْتَ اِنَّكَ لَا
چنانکه امر کرده پس استجابت کن مرا چنانکه وعده کرده بدرستیکه تو
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ بعد ازان برخیز برای مفرده وتر و
خلف نمیکنی وعده را
وافتتاح کن هفت تکبیر با سه دعای آنها و بخوانی
در آنها بعد از حمد قل هو الله احد سه مرتبه و معوذتین
بعد ازان بلند میکنی دستهای خود را و قنوت میخوانی

دعای

وحال آنکه گریه کنی یا خود را بگریه بداری با آنچه روایت کرده
اند از رئیس محدثین در فقیه بسند صحیح از معروف
بن خربوذ از احدهما یعنی از حضرت باقر یا حضرت صادق
که فرمود که بگو در قنوت وتر لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
نیست خدائی مگر خدا
الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ
بردبار کریم نیست خدائی مگر خدای بلند مرتبه بزرگ پاک است
اللّٰهِ رَبِّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْاَرَضِينَ
خدا پروردگار آسمانهای هفتگانه و پروردگار زمینهای
السَّبْعِ وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
هفتگانه و آنچه در آنها است و آنچه میان آنهاست و او پروردگار عرش
الْعَظِيمِ اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
بزرگ خداوندا توئی خدای زینت آسمانها و زمین
وَاَنْتَ اللّٰهُ زَيْنُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَنْتَ اللّٰهُ
و توئی خدای ستون آسمانها و زمین و توئی خدای
جَمَالُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَنْتَ اللّٰهُ عِمَادُ السَّمٰوَاتِ
جمال آسمانها و زمین و توئی خدای ستون آسمانها و
وَالْاَرْضِ وَاَنْتَ اللّٰهُ قَوَّامُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
زمین و توئی خدای بپای دارنده آسمانها و زمین

وانت

وانت الله صريخ المستصرخين وانت الله غياث
وتوی خدای فریادرس فریادرس کنندگان وتوی خدای فریادرس
المستغيثين وانت الله المفرج عن المكروبين
مستغیثان وتوی خدای گشایش دهنده از اندوهناکان
وانت الله المروح عن المغمومين وانت الله مجيب
وتوی خدای فرح دهنده از غمگینان وتوی خدای اجابت
دعوة المضطرين وانت الله اله العالمين وانت
کننده دعای بیچارگان وتوی خدای عالمیان وتوی
الله الرحمن الرحيم وانت الله كاشف السوء وانت
خدای رحم کننده ومهربان وتوی خدای رفع کننده ناخوش وتوی
الله بك تنزل كل حاجة يا الله ليس يرد غضبك
خدا بتو فرود آورده میشود هر حاجت ای خدا نیست رد شونده غضب ترا
الا حلمك ولا ينجي من عقابك الا رحمتك ولا
مگر بردباری تو وخلاص نکند از عذاب تو مگر رحمت تو و
ينجي منك الا التضرع اليك فهب لي من لدنك
نجات نمیدهد از تو مگر فروتنی بسوی تو پس ببخش مرا از نزد خود
يا الهي رحمة تغنيني بها عن رحمة من سواك بالقدرة
ای خداوند من رحمتیکه بی نیاز گرداند مرا بآن از رحمت کسیکه غیر تو باشد بقدرتی
التي بها احييت جميع ما في البلاد وبها تنشر
که بآن زنده کرده آنچه را در شهرها است وبآن زنده میکنی

ميت

ميت العباد ولا تهلكني غما حتى تغفر لي وترحمني
مرده بندگان را وهلاک مگردان مرا از غم تا اینکه بیامرزی مرا ورحم کنی مرا
وتعرفني الاستجابة في دعائي وارزقني العافية
وبشناسانی بمن اجابت در دعای من وروزی کن مرا عافیت را
الى منتهى اجلي واقلني عثرتي ولا تشمت بي عدوي
تا منتهای اجل من وببخش گناهان من تا اینکه شماتت کنند بمن عدوی من
ولا تمكنه من رقبتي اللهم ان رفعتني فمن ذا
وممکن مساز او را از گردن من خداوندا اگر بلند کنی مرا پس کیست آنکه
الذي يضعني وان وضعتني فمن ذا الذي يرفعني
آنکه پست کند مرا واگر پست کنی مرا پس کیست آنکه بلند مرتبه سازد مرا
وان اهلكتني فمن ذا الذي يحول بينك وبيني
واگر هلاک کنی مرا پس کیست آنکه مانع شود میان من ومیان تو
او يتعرض لك في شيء من امري وقد علمت ان
یا معترض شود مر ترا در چیزی از امور من وبتحقیق که دانسته ام اینکه
ليس في حكمك ظلم ولا في نقمتك عجلة وانما
نیست در حکم تو ظلمی ونیست در عذاب تو تعجیلی بدرستیکه
يعجل من يخاف الفوت وانما يحتاج الى الظلم
تعجیل میکند آنکه بترسد از فوت ... ومحتاج نیست بستم مگر
الضعيف وقد تعاليت عن ذلك يا الهي فلا
ضعیف وبتحقیق که برتری در این ای خدای من پس گردان

تجعلني

تجعلني للبلاء غرضا ولا لنقمتك نصبا
پس مگردان مرا ازبرای بلاها نشانه و نه ازبرای عقوبت خود بپا داشته شده
ومهلني ونفسني واقلني عثرتي ولا تتبعني بلاء
و مهلت ده مرا و گشایش ده مرا و بگذر از گناه من و در مگذار از عقب بلائی
على اثر بلاء فقد ترى ضعفي وقلة حيلتي استعيذ
و مگردان بلائی در عقب بلائی پس بتحقیق که می بینی ضعف مرا و اندکی چاره مرا
بك الليلة فاعذني واستجير بك من النار
پناه میاورم بتو در این شب پس پناه ده مرا و زنهار میجویم بتو از آتش
فاسألك الجنة فلا تحرمني بعد از ان دعا کن
پس سؤال میکنم ترا بهشت پس محروم مگردان مرا
خدا را بانچه خواهی و استغفار کن خدا را هفتاد مرتبه
اینست اخر حدیث و سنتست که دعا کنی برای چهل
کس از برادران خود یا زیاد پس میگوئی اللهم اغفر
لفلان وفلان تا اخر اسامی ایشان بعد از ان میگوئی
استغفر الله واتوب اليه و سزاوار است که
بشماره استغفار را بدست راست خود و نگاه
دارد بدست چپ خود را چنانکه روایت کرده است و در بعضی

محدثین در عقیده بسند صحیح و اگر بوسه استغفار
بصد مرتبه خواهد بود با فضل و بعد از ان میگوئی
هفت مرتبه استغفر الله الذي لا اله الا هو
طلب آمرزش میکنم از خدائی که نیست خدائی مگر او
الحي القيوم لجميع ظلمي وجرمي واسرافي على
همیشه زنده بخود برپا ازبرای همه ظلم من و جرم من و اسراف من بر
نفسي واتوب اليه بعد از ان رب اسأت
در ستم بر نفس خود و توبه میکنم بسوی او میگوئی ای پروردگار من بد کردم
وظلمت نفسي وبئس ما صنعت هذه يداي يا رب
و ظلم کرده ام نفس خود را و چه بد کرده ام و اینست دستهای من ای پروردگار
جزاء بما كسبت وهذه رقبتي خاضعة لما
برای جزای آنچه کسب کرده است و اینست گردن من فروتنی کننده برای آنچه
اتيت وها انا ذا بين يديك فخذ بنفسك
بجا آورده ام و اینک منم این پیش روی تو پس بگیر ازبرای نفس خود
من نفسي الرضا حتى ترضى لك العتبى لا اعود
از نفس من رضا را تا آنکه راضی شوی ازبرای تست رضا رجوع نمیکنم
بعد از ان میگوئی العفو العفو سیصد مرتبه بعد از ان
میگوئی رب اغفر لي وارحمني وتب علي انك انت
ای پروردگار من بیامرز مرا و رحم کن مرا و توبه مرا بپذیر بدرستیکه تو قبول

التواب الرحیم وسنت است طول دادن قنوت پس
توبه پذیرنده مهربان
اضافه میکنی باین آنچه را پیش گذشت ذکرش در
هشت رکعت پس اگر وسعت داشته باشد وقت اضافه
کن باین دعائی را که میخواند آنحضرت سید العابدین
چنانکه روایت کرده است آنرا بعض محدثین در
کتاب امالی وآن اینست که سریع الاجابه است
سَيِّدِي سَيِّدِي هٰذِهِ يَدَايَ قَدْ مَدَدْتُهُمَا إِلَيْكَ
ای سید من ای سید من اینست دستهای من بتحقیق بلند کرده ام آنها را بسوی تو
بِالذُّنُوبِ مَمْلُوَّةً وَعَيْنَايَ بِالرَّجَاءِ مَمْدُودَةً
در حالیکه بگناهان پر است و چشمهای من در حالیکه بآرزو بلند شده است
وَحَقٌّ لِمَنْ دَعَاكَ بِالنَّدَمِ تَذَلُّلاً أَنْ تُجِيبَهُ
و سزاوار است کسیرا که بخواند ترا به پشیمانی در آرزوی فروتنی اینکه اجابت کنی او را
بِالْكَرَمِ تَفَضُّلاً سَيِّدِي أَمِنْ أَهْلِ الشَّقَاءِ خَلَقْتَنِي
بکرم از روی تفضل ای سید من آیا از اهل بدبختی آفریده مرا
فَأُطِيلَ بُكَائِي أَمْ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ خَلَقْتَنِي فَأُبَشِّرَ
پس دراز بکنم گریه خود را یا از اهل نیک بختی آفریده مرا پس مژده بدهم
رَجَائِي سَيِّدِي أَلِضَرْبِ الْمَقَامِعِ خَلَقْتَ أَعْضَائِي
آرزوی خود ای سید من آیا از برای زدن گرزها خلق کرده اعضای مرا

أم

لِشُرْبِ الْحَمِيمِ خَلَقْتَ أَمْعَائِي سَيِّدِي لَوْ أَنَّ عَبْداً
از برای آشامیدن حمیم خلق کرده رودهای مرا ای سید من اگر اینکه بنده
اسْتَطَاعَ الْهَرَبَ مِنْ مَوْلَاهُ لَكُنْتُ أَوَّلَ الْهَارِبِينَ
میتوانست گریختن از خداے خود هر آینه بودم اول گریزندگان
مِنْكَ لَكِنِّي أَعْلَمُ أَنِّي لَا أَفُوتُكَ سَيِّدِي لَوْ أَنَّ
از تو لیکن من میدانم بدرستیکه من فوت نمیشوم ترا ای سید من اگر اینکه
عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ لَسَأَلْتُكَ الصَّبْرَ
بودی عذاب من از آنچه زیاد میگردد در پادشاهی تو هر آینه سؤال میکنم ترا صبر
عَلَيْهِ غَيْرَ أَنِّي أَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ طَاعَةُ
بر آن با آنکه بدرستیکه من میدانم بدرستیکه زیاد نمیکند در پادشاهی تو طاعت
الْمُطِيعِينَ وَلَا تَنْقُصُ مِنْهُ مَعْصِيَةُ الْعَاصِينَ
طاعت کنندگان و کم نمیکند از آن معصیت عصیان کنندگان
سَيِّدِي مَا أَنَا وَمَا خَطَرِي هَبْ لِي بِفَضْلِكَ وَجَلِّلْنِي
ای سید من چیستم من و چیست قدر من ببخش مرا بفضل خود و بپوشان مرا
بِسِتْرِكَ وَاعْفُ عَنْ تَوْبِيخِي بِكَرَمِ وَجْهِكَ إِلٰهِي
بپرده خود و درگذر از سرزنش من بکرم ذات خود خداوندا
وَسَيِّدِي ارْحَمْنِي مَصْرُوعاً عَلَى الْفِرَاشِ تُقَلِّبُنِي
ای سید من رحم کن مرا در حالیکه افتاده باشم بر فراش و بگردانند مرا

أيدي

ايدي احبتي وارحمني مطروحاً على المغتسل يغسلني
از پهلوی بپهلوی ودرحم کن مرا درحالیکه انداخته شده باشم بر غسلگاه غسل دهد مرا
صالح جيرتي وارحمني محمولاً قد تناول الاقرباء
همسایگان من درحالیکه برداشته شده باشم صالح همسایگان من ورحم کن مرا درحالیکه فرا گرفته باشند خویشان
اطراف جنازتي وارحمني في ذلك البيت المظلم وحشتي
اطراف جنازه مرا ورحم کن مرا در آن خانه تاریک وحشت مرا
وغربتي ووحدتي واگر تنگ باشد وقت از طول دادن
وغربت وتنهائی مرا قنوت بس است اقتصار بر آنچه خواهی
از آنچه وسعت داشته باشد آن را وقت واز دعاها
مختصر که خوبست قنوت یا آن در وسعت وتنگی وقت
وغیر آن از دعاهاست اللهم ان كثرة الذنوب
تكف ايدينا عن انبساطها اليك بالسؤال
بازمیدارد دستهای ما را از گشودن آنها بسوی تو بسؤال
والمداومة على المعاصي تمنعنا من التضرع و
ومداومت بر معاصی منع میکند ما را از تضرع کردن
الابتهال والرجاء يحثنا على سؤالك يا ذا
وابتهال وآرزو تحریص میکند ما را بسؤال تو ای صاحب
الجلال فان لم يعطف السيد على عبده فمن
بزرگی پس اگر شفقت نکند خدای بر بنده خود پس از که

يبتغي النوال فلا ترد اكف المتضرعة اليك
طلب کند عطا پس برمگردان کفهای زاری تضرع کننده بسوی تو
الا ببلوغ الآمال وصلى الله على اشرف
مگر برسیدن آرزوها ورحمت کند خدا بر اشرف پیغمبران
الانبياء والمرسلين محمد وآله الطاهرين
ورسولان محمد وآل او که پاکانند
پس هرگاه فارغ شدی از قنوت پس رکوع کن ومیگوئی
بعد از سر برداشتن از رکوع هذا مقام من
این مقام کسیست
حسناته نعمة منك وسيئاته بعمله وذنبه
که نیکوئیهای او نعمتیست از تو وگناهان او بکردار اوست وگناه او
عظيم وشكره قليل الهي طموح الآمال قد
بزرگست وشکر او کم است خداوندا بلند شونده امیدها بتحقیق
خابت الا لديك ومعاكف الهمم قد تقطعت
نومید شده اند مگر نزد تو واقامتهای همتها بتحقیق بریده شده اند
الا عليك ومذاهب العقول قد سمت الا
مگر بر تو وراههای عقول بتحقیق بلند شده اند مگر
اليك فاليك الرجاء واليك الملتجى يا اكرم
بسوی تو پس بسوی تست آرزو وبسوی تست پناه ای گرامی ترین
مقصود ويا اجود مسؤول هربت اليك بنفسي
قصد کرده شده وای بخشنده ترین سؤال کرده شده گریزنده ام بسوی تو بنفس خود
يا ملجأ الهاربين باثقال الذنوب احملها على
ای پناه گریزندگان با سنگینیهای گناهان درحالیکه برداشته ام آنها را بر

ظَهْرِي وَمَا اَجِدُ لِي اِلَيْكَ شَافِعاً سِوَى مَعْرِفَتِي
پشت خود و نمی‌یابم از برای خود بسوی تو شفاعت کننده بغیر از دانستن من
بِاَنَّكَ اَقْرَبُ مَنْ رَجَاهُ الطَّالِبُونَ وَلَجَأَ اِلَيْهِ
اینکه تو نزدیکترین کسیکه آرزو داشته‌اند او را طلب کنندگان و پناه برده بسوی او
الْمُضْطَرُّونَ وَاَمَّلَ مَا لَدَيْهِ الرَّاغِبُونَ يَا مَنْ
بیچارگان و امید داشته‌اند آنچه را نزد اوست رغبت کنندگان ای کسی
فَتَقَ الْعُقُولَ بِمَعْرِفَتِهِ وَاَطْلَقَ الْاَلْسُنَ بِحَمْدِهِ
که شکافته است عقلها را بشناختن خود و روان کرده است زبانها را بحمد خود
وَجَعَلَ مَا امْتَنَّ بِهِ عَلَى عِبَادِهِ كِفَاءً لِتَادِيَةِ
و گردانیده است آنچه را منت داده است بر بندگان خود مانندی از برای بجا
حَقِّهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَلَا تَجْعَلْ لِلْهُمُومِ
آوردن حق او رحمت بفرست بر محمد و آل او و مگردان از برای غمهای او
عَلَى عَقْلِي سَبِيلاً وَلَا لِلْبَاطِلِ عَلَى عَمَلِي دَلِيلاً
بر عقل من راهی و نه از برای باطل بر عمل من دلیلی
بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بعد از آن دو سجده
برحمت تو ای رحم کننده‌ترین رحم کنندگان
میکنی و تشهد
میخوانی پس هرگاه سلام دادی پس تسبیح کن تسبیح
حضرت زهرا بعد از آن بخوان این دعا را
اُنَاجِيكَ يَا مَوْجُوداً فِي كُلِّ مَكَانٍ لَعَلَّكَ تَسْمَعُ
مناجات میکنم با تو ای یافت شده در هر مکان امید هست که تو بشنوی

نِدَائِي فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِي وَقَلَّ حَيَائِي مَوْلَايَ يَا مَوْلَايَ
آواز مرا بتحقیق که بزرگ شد گناه من و کم شد حیای من ای خداوند من ای خداوند من
اَيَّ الْاَهْوَالِ اَتَذَكَّرُ وَاَيَّهَا اَنْسَى وَلَوْ لَمْ يَكُنْ
کدام یک از هولها را یاد کنم و کدام از آنها را فراموش کنم و اگر نبود بجز
اِلَّا الْمَوْتُ لَكَفَى كَيْفَ وَمَا بَعْدَ الْمَوْتِ اَعْظَمُ
مرگ از برای کافی است چگونه و حال آنکه آنچه بعد از مرگ است بزرگتر است
وَاَدْهَى مَوْلَايَ يَا مَوْلَايَ حَتَّى مَتَى وَاِلَى مَتَى اَقُولُ
و عظیم‌تر است ای خداوند من ای خداوند من تا کی و تا چند بگویم از برای
لَكَ الْعُتْبَى مَرَّةً بَعْدَ اُخْرَى ثُمَّ لَا تَجِدُ عِنْدِي صِدْقاً
تست عتبی مرتبه بعد از مرتبه باز نمی‌یابی در نزد من راستی
وَلَا وَفَاءً فَيَا غَوْثَاهُ ثُمَّ وَا غَوْثَاهُ بِكَ يَا اَللهُ
و نه وفا را ای فریاد [illegible] ای بتو ای خدا
مِنْ هَوًى قَدْ غَلَبَنِي وَمِنْ عَدُوٍّ قَدِ اسْتَكْلَبَ
از خواهشی بتحقیق غلبه کرده است بر من و از دشمنی که بتحقیق [illegible]
عَلَيَّ وَمِنْ دُنْيَا قَدْ تَزَيَّنَتْ لِي وَمِنْ نَفْسٍ اَمَّارَةٍ
بر من و از دنیا بتحقیق زینت داده است خود را از برای من و از نفسی که بسیار امر کننده است
بِالسُّوءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي مَوْلَايَ يَا مَوْلَايَ
ببدی مگر آنچه رحم کرده باشد پروردگار من ای خداوند من ای خداوند من
اِنْ كُنْتَ رَحِمْتَ مِثْلِي فَارْحَمْنِي وَاِنْ كُنْتَ قَبِلْتَ
اگر بوده چنین که رحم کرده باشی مثل مرا پس رحم کن مرا و اگر بوده قبول کرده باشی

مِثْلِي فَاقْبَلْنِي يَا قَابِلَ السَّحَرَةِ وَاقْبَلْنِي يَا مَنْ لَمْ اَزَلْ
مثل مرا پس قبول کن مرا ای قبول کننده ساحران قبول کن مرا ای آنکه همیشه
اَتَعَرَّفُ مِنْهُ الْحُسْنَى يَا مَنْ يُغَذِّينِي بِالنِّعَمِ صَبَاحًا
شناسم از او نیکوئی را ای کسیکه خورش میدهد مرا از نعمتها در صبح
وَمَسَاءً اِرْحَمْنِي يَوْمَ آتِيكَ فَرْدًا شَاخِصًا اِلَيْكَ
و شام پس رحم کن مرا روزیکه بیایم ترا وحید بلند کننده بسوی تو
بَصَرِي مُقَلَّدًا عَمَلِي قَدْ تَبَرَّأَ جَمِيعُ الْخَلْقِ مِنِّي نَعَمْ
دیده خود را گردن من انداخته شده عمل بتحقیق بیزاری جسته اند جمیع خلق از من بلی
وَاَبِي وَاُمِّي وَمَنْ كَانَ لَهُ كَدِّي وَسَعْيِي فَاِنْ لَمْ تَرْحَمْنِي
پدر من و مادر من و هرکه بود از برای او کد من و سعی من پس اگر تو رحم نکنی مرا
فَمَنْ يَرْحَمُنِي فِي الْقَبْرِ وَحْشَتِي وَمَنْ يُنْطِقُ لِسَانِي
پس که رحم کند مرا در قبر وحشت مرا و که گویا میکند زبان مرا
اِذَا خَلَوْتُ بِعَمَلِي وَسَاءَلْتَنِي عَمَّا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنِّي
هرگاه خلوت کنم بعمل خود هرگاه سوال کنی مرا از آنچه تو داناتری بآن از من
فَاِنْ قُلْتُ نَعَمْ فَاَيْنَ الْمَهْرَبُ مِنْ عَدْلِكَ وَاِنْ
پس اگر گویم بلی پس کجاست جای گریز از عدل تو و اگر
قُلْتُ لَمْ اَفْعَلْ قُلْتَ اَلَمْ اَكُنِ الشَّاهِدَ عَلَيْكَ
بگویم نکرده ام بگوئی تو آیا نبوده ام من گواه بر تو
فَعَفْوَكَ عَفْوَكَ يَا مَوْلَايَ قَبْلَ سَرَابِيلِ الْقَطِرَانِ
پس طلب میکنم عفو ترا عفو ترا ای مولای من پیش از پیراهنهای قطران

عفوك

عَفْوَكَ عَفْوَكَ يَا مَوْلَايَ قَبْلَ اَنْ تُغَلَّ الْاَيْدِي
عفو ترا عفو ترا ای آقای من پیش از آنکه غل کرده شده دستها
اِلَى الْاَعْنَاقِ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَخَيْرَ الْغَافِرِينَ
بگردنها ای رحم کننده ترین رحم کنندگان و بهترین آمرزندگان
بعد از آن سجده اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَارْحَمْ
مَسْكَنِي وَمُبْكُونِي خداوندا رحمت فرست بر محمد و آل او و رحم کن
ذُلِّي بَيْنَ يَدَيْكَ وَتَضَرُّعِي اِلَيْكَ وَوَحْشَتِي مِنَ
خواری مرا پیش روی تو و زاری کردن مرا بسوی تو و وحشت مرا از
النَّاسِ وَاُنْسِي بِكَ يَا كَرِيمُ يَا كَائِنًا قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ
مردم و آرام مرا بتو ای کریم ای کسیکه بوده پیش از هر چیز
يَا مُكَوِّنَ كُلِّ شَيْءٍ يَا كَائِنًا بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ لَا تَفْضَحْنِي
ای آفریننده هر چیز ای کسیکه هست بعد از هر چیز رسوا مکن مرا
فَاِنَّكَ بِي عَالِمٌ وَلَا تُعَذِّبْنِي فَاِنَّكَ عَلَيَّ قَادِرٌ اَللَّهُمَّ
هر آینه تو بمن دانائی و عذاب مکن مرا هر آینه تو بر من توانائی خداوندا
اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ كَرْبِ الْمَوْتِ وَمِنْ سُوءِ الْمَرْجِعِ
هر آینه من پناه میبرم بتو از غصه مرگ و از بدی مرجع و بازگشت
فِي الْقُبُورِ وَمِنَ النَّدَامَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ اَسْاَلُكَ
در قبور و از پشیمانی روز قیامت سوال میکنم ترا
عِيشَةً هَنِيئَةً وَمِيتَةً سَوِيَّةً وَمُنْقَلَبًا كَرِيمًا
زندگانی گوارا و مردن را هموار و بازگشت نیکو را

غير

غيرَ مخزٍ ولا فاضحٍ اللّهمّ مغفرتُك اوسعُ مِن
نه خوار كننده و نه رسوا كننده خداوندا آمرزش تو واسع است
من ذنوبي ورحمتك ارجى من عملي فصلّ — عندي
از گناهان من و رحمت تو اميد داشته شده است از عمل من پس رحمت
على محمّدٍ وآل محمّدٍ واغفر لي يا حيّاً لا يموت
فرست بر محمد و آل محمد پس بخش مرا اى زنده كه نمى ميرد
فصل و بعد از آنكه فارغ شد از مغرب و [illegible]
از تعقيبات متعلقه بآن مستحب است براى دو ركعت
نافله صبح و مينامند آنها را دساسين باعتبار
آنكه پنهان كرده ميشود در نماز شب چنانكه روايت
كرده است شيخ طايفه در تهذيب بسند صحيح از
حضرت رضا كه بركن با آنها نماز شب را و ظاهر كنيد
وقت آنها تا طلوع صبح چنانكه متضمن است بعضى
روايات و چنانكه قائل شده اند جماعتى از علماى
ما قدس الله ارواحهم هر چند افضل وقت آنها
ميان صبح كاذب و صادق است و ميخواند دو ركعه و

بعد از

بعد از حمد سوره قل يا ايها الكافرون و در دويم
قل هو الله احد پس هر گاه سلام داد بخوابد بر
پهلوى راست رو به قبله بروشى كه ميت را در لحد
ميگذارند و ميگذارد كف راست خود را زير دست
راست خود و بگويد اِستمسكتُ بعروة الله
دست زده ام بعروه
الوثقى التي لا انفصام لها واعتصمتُ بحبل
كه محكم است آنكه نيست شكستن مر او را و چنگ زده ام بريسمان خدا
الله المتين واعوذ بالله من شرّ فسقة العرب
كه استوار است و پناه ميآورم بخدا از شر فاسقان عرب
والعجم ومن شرّ فسقة الجنّ والانس ربّي الله
و عجم و از شر فاسقان جن و انس پروردگار من خدا است
ربّي الله ربّي الله آمنتُ بالله توكّلتُ على الله
پروردگار من خداست پروردگار من خداست ايمان آورده ام بخدا و توكل كرده ام بر
ولا حول ولا قوّة الا بالله ومن يتوكّل على الله
نيست حول و نه قوه مگر بخدا و هر كه توكل بخدا كند پس او
فهو حسبه انّ الله بالغ امره قد جعل الله لكلّ
بس است او را بدرستيكه خدا رساننده امر خود است بتحقيق گردانيده است خدا براى
شيءٍ قدراً حسبي الله ونعم الوكيل اللّهمّ من اصبح
هر چيز اندازه كافيست مرا خدا و بهتر وكيل است خداوندا هر كس صبح كند

وله

وَلَا حَاجَةَ إِلَى مَخْلُوقٍ فَإِنَّ حَاجَتِي وَرَغْبَتِي
ودرا حاجتی بسوی آفریدگان تو بدرستیکه حاجت من و رغبت من
إِلَيْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ اَلْحَمْدُ وَالْحَمْدُ
بسوی تست تنهائی همتا نبازی بتو درست حمد و ستایش مر خدا را
لِلّٰهِ فَالِقِ الْإِصْبَاحِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ قَاسِمِ الْمَعَاشِ
شکافنده صبح ستایش مر خدا را قسمت کننده روزیها است
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ جَاعِلِ اللَّيْلِ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
ستایش مر خدا را که گردانید شب چیزی که آرام گیرند در آن آفتاب و ماه
حُسْبَانًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ اَللّٰهُمَّ
حساب این است تقدیر غالب و دانا خداوندا
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا
رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بگردان در قلب من نوری
وَفِي بَصَرِي نُورًا وَعَلَى لِسَانِي نُورًا وَمِنْ بَيْنِ يَدَيَّ
و در دیده من نوری و بر زبان من نوری و از پیش روی من
نُورًا وَمِنْ خَلْفِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَالِي
نوری و از پشت سر من نوری و از بالای من نوری و از جانب چپ من
نُورًا وَمِنْ فَوْقِي نُورًا وَمِنْ تَحْتِي نُورًا وَأَعْظِمْ
نوری و از جانب بالای من نور و در زیر من نوری و بزرگ گردان
لِيَ النُّورَ وَاجْعَلْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ وَلَا
برای من نور مرا و بگردان از برای من نوری که راه روم بآن در میان مردم و

تحرمنی

وَلَا تَحْرِمْنِي نُورَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ بعد از آن بخوان
محروم مگردان از نور خود مرا در روز قیامت آیة الکرسی و
معوذتین و پنج آیه از آخر آل عمران انّ فی خلق
السموات والارض تا انک لا تخلف المیعاد
بعد از آن میشینی و تسبیح میکنی بتسبیح حضرت
فاطمه زهرا و بعد از آن میگوئی این را صد مرتبه
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّي
پروردگار عظیم و مشغولم بحمد او طلب آمرزش میکنم از پروردگار خود
وَأَتُوبُ إِلَيْهِ بعد از آن میگوئی هفت مرتبه
و توبه میکنم بسوی او
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بنام خدای بخشنده مهربان نیست حول و نه قوتی مگر
بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ بعد از آن سجده میکنی دو سجده
بخدای بلند مرتبه بزرگ
شکر و میگوئی در آنها آنچه برسد بخاطر تو از دعاها
که پیش گذشت و دعا بکن در آنها از برای مؤمنان
و برادران مؤمن خود پس میگوئی اَللّٰهُمَّ
رَبَّ الْفَجْرِ وَاللَّيَالِي الْعَشْرِ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ
خداوندا ای پروردگار فجر و شبهای ده تا و جفت و طاق

واللیل

واللیل اذا یسر ورب کل شیء واله کل شیء
وشب هرگاه برود و پروردگار هرچیز و معبود هرچیز
وخالق کل شیء وملیك کل شیء صل علی محمد
و آفریننده هرچیز و مالك هرچیز رحمت بفرست بر محمد
وآله وافعل بی وبفلان وفلان ما انت
و آل او و بکن با من و فلان و فلان آنچه تو سزاوار
اهله ولا تفعل بنا ما نحن اهله فانك
آنی و مکن با ما آنچه ما سزاوار آنیم پس بدرستیکه
اهل التقوی واهل المغفرة فضل وسزاوار است
از اهل پرهیزکاریها و سزاوار آمرزشی
کسیکه بخواند بعد از نماز شب یعنی سیزده رکعت این
دعا را که میخوانده اند حضرت سید العابدین و این
از دعاهای صحیفه کامله است اللهم یا ذا
خداوندا ای صاحب
الملك المتأبد بالخلود والسلطان الممتنع
پادشاهی باقی بدوام و سلطنت غالب
بغیر جنود ولا اعوان والعز الباقی علی مر
بی لشکر و بی مددکار و عزت پاینده بر گذشتن
الدهور وخوالی الاعوام ومواضی الازمان
روزگار و سالهای رفته و زمانهای

والایام

والایام عز سلطانك عزا لا حد له باولیة
و روزهای گذشته غالبست سلطنت تو غلبه که نیست طرفی از برای او در اولیت
ولا منتهی له باخریة واستعلی ملکك علوا سقطت
و نه منتهائی از برای او و نه باخریت بلند است پادشاهی او و بلند است که افتاده
الاشیاء دون بلوغ امده ولا یبلغ ادنی ما
از چیزها پائین تر از رسیدن نهایت آن و نمی رسد پائین تر
ما استأثرت به من ذلك اقصی نعت الناعتین
آنچه مخصوص گردانیده بخود از آن از بلندی نهایت وصف وصف کنندگان
ضلت فیك الصفات وتفسخت دونك النعوت
و گم شده است در تو صفتها و باطل شده است نزد تو نعتها
وحارت فی کبریائك لطائف الاوهام کذلك
و حیران شده است در بزرگواری تو باریکهای اندیشها و همچنین
انت الله الاول فی اولیتك وعلی ذلك انت
تو توئی خدای اول در اولیت خود و بر آنچه تو و تو هستی
دائم لا تزول وانا العبد الضعیف عملا
همیشه زایل نمیشوی و منم بنده ضعیف در عمل
الجسیم املا خرجت من یدی اسباب الوصلات
بزرگ در امید بیرون رفته است از دست من اسباب پیوندها
الا ما وصله رحمتك وتقطعت منی عصم الامال
مگر آنچه پیوند کرده است آن را رحمت تو و بریده گردیده است از من رشتهای امیدها

الا

إلّا ما أنا معتصم به من عفوك قلّ عندي ما

مگر آنچه من دست زننده‌ام بآن از عفو تو کم است نزد من آنچه بشمار

أعتدّ به من طاعتك وكثر عليّ ما أبوء به من

در آورم آنرا در طاعت تو و بسیار است بر من آنچه اقرار کنم بآن از

معصيتك ولن يضيق عليك عفو عن عبدك

معصیت تو و تنگ نیاورد بر تو عفو کردن از بنده خود

وإن أساء فاعف عنّي اللّهمّ وقد أشرف على

و اگر چه بد کرده باشم پس عفو کن از من خداوندا بتحقیق که مطلع شده است

خفايا الأعمال علمك وانكشف كلّ مستور

و مخفی‌ها پنهان کرده‌ها علم تو و آشکار شده است هر پنهان

دون خبرك ولا تنطوي عنك دقائق الأمور

شده نزد آگاهی تو و در نوردیده نمیشود از تو باریکهای کارها

ولا تعزب عنك غيّبات السرائر وقد استحوذ

و غایب نمیگردد از تو پنهانیهای رازها و بتحقیق که غالب شده است

عليّ عدوّك الذي استنظرك لغوايتي فأنظرته

بر من دشمن تو چنانکه مهلت طلبیده است از برای گمراهی من پس

واستمهلك إلى يوم الدين لإضلالي فأمهلته

و مهلت طلبید از تو تا روز قیامت برای گمراه کردن من پس مهلت دادی او را

فأوقعني وقد هربت إليك من صغائر ذنوب

پس انداخت مرا در مهلکه و بتحقیق که گریختم بسوی تو از گناهان صغیره که

موبقة

موبقة وكبائر أعمال مردية حتّى إذا قارفت

که هلاک کننده اند و از عملهای بزرگ که گمراه کننده‌اند چون نزدیکی کردم

معصيتك واستوجبت بسوء سعيي سخطتك فتل

معصیت ترا و سزاوار شدم بسبب بدی سعی من غضب ترا پیچید از من

عنّي عذار غدره وتلقّاني بكلمة كفره وتولّى

عنان حیله خود را و پیش آمد مرا به کلمه کفرش و بیزاری جست از من

البراءة منّي وأدبر مولّيا عنّي فأصحرني لغضبك

پس رو برگشت و پس برگشت اعراض کننده پس برد بصحرای غضب تو

فريدا وأخرجني إلى فناء نقمتك طريدا لا شفيع

تنها بیرون کرد مرا بسوی ساحت انتقام تو رانده شده نه شفاعت کننده

يشفع لي إليك ولا خفير يؤمنني عليك ولا

که شفاعت کند مرا بسوی تو و نه زنهار کرده که امان دهد مرا بر تو و نه جای

حصن يحجبني عنك ولا ملاذ ألجأ إليه

محکمی که نگاه دارد مرا از تو و نه پناهگاهی است که پناه برم بسوی آن از تو

منك فهذا مقام العائذ بك ومحلّ المعترف

پس اینجا مقام پناه آورنده است بتو و جای اعتراف کننده است برای تو

لك فلا يضيقنّ عنّي فضلك ولا يقصرنّ

پس تنگ نیاید از من فضل تو و کوتاه نیاید

دوني عفوك ولا أكن أخيب عبادك التائبين

نزد من عفو تو و نباشم من نا امیدترین بندگان تو که توبه کننده باشند

ولا

ولا أقنط وفود الآملين واغفر لي إنك

و نومید نکرده نومید کو هستند آرزو دارندگان و بیامرز مرا بدرستیکه تو

خير الغافرين اللهم إنك أمرتني فتركت و

بهترین آمرزندگانی خداوندا بدرستیکه تو مرا امر کردی پس ترک کردم

نهيتني فركبت وسوّل لي الخطاء خاطر السوء

و نهی کردی مرا پس ارتکاب کردم و آراسته کرد برای من خطا را خاطر بدی پس تقصیر کردم

ففرّطت ولا أستشهد على صيامي نهاراً ولا

و افراط نمودم و گواه نمیگیرم بر روزه داشتن روز را و نه

أستجير بتهجدي ليلاً ولا تثني عليّ بإحيائها

پناه نمیبرم بسبب بیدار ماندن شبها را و ثنا نمیکند بر من احیای را

سنّة حاشا فروضك التي من ضيّعها هلك ولست

سنت سوای فرضهای تو هر که ضایع کرد آنها را هلاک شد و نیستم من

أتوسّل إليك بفضل نافلة مع كثير ما أغفلت

که وسیله جویم بسوی تو به فضل نافله با وجود بسیاری از آنچه غافل شدم

من وظائف فروضك وتعدّيت عن مقامات

از وظایف تو و فرضهای تو و در گذشته ام از مقامات

حدودك إلى حرمات انتهكتها وكبائر ذنوب

حدود تو بسوی حرمتهای که مبالغه کردم در دریدن آنها و گناهان

اجترحتها كانت عافيتك لي من فضائحها

که کسب کرده ام آنها را بود عافیت تو مرا از رسوائیهای آنها

ستراً

ستراً وهذا مقام من استحيى لنفسه منك

پرده و اینمقام کسی است که شرمنده است برای نفس خود از تو

وسخط عليها ورضي عنك فتلقاك بنفس خاشعة

و خشم دارد بر نفس خود و خوشنود است از تو پس پیش آمده است ترا بنفس فروتنی

ورقبة خاضعة وظهر مثقل من الخطايا واقفاً

کننده و گردن پستی کننده و پشتی گران بکرده‌ای خطایا ایستاده میانه

بين الرغبة إليك والرهبة منك وأنت

رغبت بسوی تو و ترسیدن از تو و توی

الأولى من رجاه وأحق من خشيه واتقاه

سزاوارترین کسی که امید باو داشته باشند و سزاوارتر کسی که بترسد و پرهیزکار باشد

فأعطني يا رب ما رجوت وآمنّي ما حذرت

پس عطا کن مرا ای پروردگار من آنچه اراده دارم و ایمن گردان از آنچه حذر دارم

وعد عليّ بعائدة رحمتك إنك أكرم المسؤولين

و احسان کن بر من بصله رحمت خود بدرستیکه تو کریمترین سؤال کرده شدگانی

اللهم وإن سترتني بعفوك وتغمدتني بفضلك

خداوندا و چون پوشانیدی مرا بعفو خود و فرو گرفتی مرا بفضل خود

في دار الفناء بحضرة الأكفاء فأجرني من

در سرای فنا بحضور امثال پس رهائی ده مرا از رسوائی

فضيحات دار البقاء عند مواقف الأشهاد

سرای بقا و در نزد ایستادنهای حاضران

من

مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَالرُّسُلِ الْمُكَرَّمِينَ
از فرشتگان مقربین و رسلان گرامی داشته شدگان
وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ مِنْ جَارٍ كُنْتُ أُكَاتِمُهُ
و شهیدان و صالحان از همسایه که بودم من چنین بپوشانیدم
سَيِّئَاتِي وَمِنْ ذِي رَحِمٍ كُنْتُ أَحْتَشِمُ مِنْهُ فِي
گناه من و از قرابتی که شرم میداشتم از او در کارهای پنهانی
سَرِيرَتِي لَمْ أَثِقْ بِهِمْ رَبِّ فِي السَّتْرِ عَلَيَّ وَوَثِقْتُ
پنهانی خود اعتماد داشتم بایشان ای پروردگار در پوشیدن من و اعتماد
بِكَ رَبِّ فِي الْمَغْفِرَةِ لِي وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ وُثِقَ
کرده بودم بتو ای پروردگار در مغفرت خود و توی سزاوارتر که بهترین کسی که
بِهِ وَأَعْطَى مَنْ رُغِبَ إِلَيْهِ وَأَرْأَفُ مَنِ
اعتماد باشد باو و بخشنده ترین کسی که رغبت شده باشد و بوی و او که
اسْتُرْحِمَ فَارْحَمْنِي اللَّهُمَّ وَأَنْتَ حَدَرْتَنِي
طلب رحم کرده باشد پس رحم کن مرا خداوندا و تو پائین آورده مرا
مَاءً مَهِيناً مِنْ صُلْبٍ مُتَضَايِقِ الْعِظَامِ
ماء مهین را از صلب تنگ و درهم رفته استخوانهای
حَرِجِ الْمَسَالِكِ إِلَى رَحِمٍ ضَيِّقَةٍ سَتَرْتَهَا
تنگ راه بسوی رحم تنگ شده که پوشانیدی آنرا
بِالْحُجُبِ تُصَرِّفُنِي حَالاً عَنْ حَالٍ حَتَّى انْتَهَيْتَ
بپرده‌ها و گردانیدی حال مرا از حالی بحالی تا اینکه رسانیدی مرا
بي

بِي إِلَى تَمَامِ الصُّورَةِ وَأَثْبَتَّ فِي الْجَوَارِحِ كَمَا
مرا بتمام شدن صورتها و ثابت گردانیدی در جوارح چنانکه
نَعَتَّ فِي كِتَابِكَ نُطْفَةً ثُمَّ عَلَقَةً ثُمَّ مُضْغَةً
نعت کرده در کتاب خود اول نطفه پس از آن خون پس از آن گوشتی
ثُمَّ عِظَاماً ثُمَّ كَسَوْتَ الْعِظَامَ لَحْماً ثُمَّ أَنْشَأْتَنِي
پس از آن استخوانی پس پوشانیدی استخوانها را گوشتی پس آفریدی مرا
خَلْقاً آخَرَ كَمَا شِئْتَ حَتَّى إِذَا احْتَجْتُ إِلَى
خلقی دیگر چنانچه خواستی تا چون محتاج شدم بسوی
رِزْقِكَ وَلَمْ أَسْتَغْنِ عَنْ غِيَاثِ فَضْلِكَ
روزی تو بس گردیدی مرا بی نیاز نبودم از فریادرسی فضل تو
جَعَلْتَ لِي قُوتاً مِنْ فَضْلِ طَعَامٍ وَشَرَابٍ
گردانیدی برای من قوتی از فضل طعام و شراب که
أَجْرَيْتَهُ لِأَمَتِكَ الَّتِي أَسْكَنْتَنِي جَوْفَهَا
جاری ساخته بودی برای کنیزک خود که ساکن گردانیدی در میان آن
وَأَوْدَعْتَنِي قَرَارَ رَحِمِهَا وَلَوْ تَكِلُنِي يَا رَبِّ
و امانت گذاشته بودی مرا در قرار رحم او و اگر وا میگذاشتی ای پروردگار
فِي تِلْكَ الْحَالاتِ إِلَى حَوْلِي أَوْ تَضْطَرُّنِي إِلَى
در اینحالات بقدرت من یا ناچار ساختی مرا بقوت من
قُوَّتِي لَكَانَ الْحَوْلُ عَنِّي مُعْتَزِلاً وَلَكَانَتِ
هرآینه بودی قوت از من کنار کننده و هرآینه بودی
الْقُوَّةُ

الْقُوَّةُ مِنِّي بِحِيلَةٍ فَخُذْ وَنَجِّنِي بِفَضْلِكَ غِذَاءً
قوت از من و در ست پس غذا دادی مرا بر فضل خود غذا دادن
الْبِرَّ اللَّطِيفَ تَفْعَلُ ذٰلِكَ بِي تَطَوُّلاً عَلَىٰ
لطف کننده میکنی اختیارا با من در بارئ تفضل بر من
إِلَىٰ غَايَتِي هٰذِهِ لَا أَعْدَمُ بِرَّكَ وَلَا يُبْطِئُ بِي حُسْنُ
تا اینکه غایت ار رسیده ام کم نمیکنم احسان ترا و درنگ نمیکند بمن احسان تو
صَنِيعِكَ وَلَا تَتَأَكَّدُ مَعَ ذٰلِكَ ثِقَتِي فَأَتَفَرَّغَ
و محکم نیست با وجود این اعتماد که بتو دارم تا بپردازم بانچه
لِمَا هُوَ أَحْظَىٰ لِي عِنْدَكَ قَدْ مَلَكَ الشَّيْطَانُ
بانچه بهره دار است برای من نزد تو بتحقیق که مالک شده است شیطان
عِنَانِي فِي سُوءِ الظَّنِّ وَضَعْفِ الْيَقِينِ فَأَنَا
عنان مرا در گمان سستی و ضعف و یقین پس شکوه میکنم
أَشْكُو سُوءَ مُجَاوَرَتِهِ لِي وَطَاعَةَ نَفْسِي لَهُ
از بدی همسایگی او و فرمان بردن او نفس من برای او
وَأَسْتَعْصِمُكَ مِنْ مَلَكَتِهِ وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ
و دست میزنم بتو از تسلط او در ملک و زاری میکنم بسوی تو
فِي أَنْ تُسَهِّلَ إِلَىٰ رِزْقِي سَبِيلاً فَلَكَ الْحَمْدُ
در اینکه آسان گردانی بسوی روزی من راه ترا پس ترا است سپاس
عَلَىٰ ابْتِدَائِكَ بِالنِّعَمِ الْجِسَامِ وَإِلْهَامِكَ الشُّكْرَ
بر ابتدا کردن تو به نعمتهای بزرگ تو و در دل انداختن تو شکر بر احسان

علی

عَلَىٰ الْإِحْسَانِ وَالْإِنْعَامِ فَصَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
بر احسان و انعام تو پس رحمت فرست بر محمد و آل او
وَسَهِّلْ عَلَيَّ رِزْقِي وَأَنْ تُقَنِّعَنِي بِتَقْدِيرِكَ
و آسان کن بر من روزی مرا و در اینکه قانع گردانی مرا باندازه که کرده برای
لِي وَأَنْ تُرْضِيَنِي بِحِصَّتِي فِيمَا قَسَمْتَ لِي وَأَنْ
و اینکه خوشنود سازی مرا بحصه من در آنچه قسمت کرده برای من در اینکه
تَجْعَلَ مَا ذَهَبَ مِنْ جِسْمِي وَعُمُرِي فِي سَبِيلِ
بگردانی آنچه رفته است از جسم من و عمر من در راه
طَاعَتِكَ إِنَّكَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ اَللّٰهُمَّ إِنِّي
طاعت تو بدرستیکه تو بهترین روزی دهندگانی خداوندا بدرستیکه من
أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارٍ تَغَلَّظْتَ بِهَا عَلَىٰ مَنْ
پناه میبرم بتو از آتشی که غلیظ گردانیدی او را بر کسیکه
عَصَاكَ وَتَوَعَّدْتَ بِهَا مَنْ صَدَفَ عَنْ رِضَاكَ
عصیان کرده ترا و وعده فرموده کسیرا که بیرون رفته است از رضای تو
وَمِنْ نَارٍ نُورُهَا ظُلْمَةٌ وَهَيِّنُهَا أَلِيمٌ وَبَعِيدُهَا
و از آتشیکه نور او تاریک است و سهل آن دردناک و دور آن
قَرِيبٌ وَمِنْ نَارٍ يَأْكُلُ بَعْضُهَا بَعْضاً وَيَصُولُ
نزدیک و از آتشیکه میخورد بعضی از آن بعضی را و حمله میکند بعضی
بَعْضُهَا عَلَىٰ بَعْضٍ وَمِنْ نَارٍ تَذَرُ الْعِظَامَ رَمِيماً
از آن را بعضی که از آتشیکه وا میگذارد استخوانها را پوسیده

وتسقي

وتلفح اهلها جميعا ومن نار لا تبقي على من
داغ میدهد اهل خود را و رحم نمیکند از آتش گرم داریستیکه رحم نمیکند بر کسیکه
تضرع اليها ولا ترحم من استعطفها ولا
فروتنی میکند بسوی او و رحم نمیکند کسیرا که طلب مهربانی کند از آن و
تقدر على التخفيف عمن خشع لها واستسلم
قادر نیست بر تخفیف کردن از کسیکه خشوع میکند برای او و فرمانبرداری کند او را
اليها تلقى سكانها باحر ما لديها من اليم
و بسوی او ملاقات نماید ساکنهای او گرمتر سخ در آنچه نزد اوست از عذاب
النكال وشديد الوبال واعوذ بك من
دردناک و مصیبت سخت و وبال و پناه میبرم بتو از
عقاربها الفاغرة افواهها وحياتها
عقربهای آن که گشاده اند دهنهای خود را و از مارهای آن که
الصالقة بانيابها الذي يقطع امعاء
که میزنند نیشهای خود را بدندانهای خود و از شراب آن که پاره میکند حشاها را
وافئدة سكانها وينزع قلوبهم واستهديك
و درون را و دلهای ساکنان آنرا و می کند دلهای ایشانرا و راه میجویم از تو
لما باعد منها واخر عنها اللهم صل على محمد
بسوی آنچه دور گرداند مرا از آتش و موخر سازد از آن خداوندا رحمت بفرست بر محمد
وآله واجرني منها بفضل رحمتك واقلني
و آل او و پناه ده مرا از آتش بفضل رحمت خود و در گذران را

عثرتي

عثرتي بحسن اقالتك ولا تخذلني يا خير
از لغزشهای من به نیکوئی درگذشتن تو و خوار مکن مرا ای بهترین
المجيرين انك تقي الكريهة وتعطي الحسنة
پناه دهندگان بدرستیکه تو نگاه داری چیز ناخوش را و عطا میدهی ثواب را
وتفعل ما تريد وانت على كل شيء قدير اللهم
و میکنی آنچه میخواهی و توی بر همه چیز صاحب قدرت و توانائی خداوندا
صل على محمد وآله اذا ذكر الابرار وصل على
رحمت بفرست بر محمد و آل او زمانیکه یاد کرده شوند نیکوکاران و رحمت فرست
محمد وآله ما اختلف الليل والنهار صلوة
بر محمد و آل او چندانکه مختلف شوند شب و روز و رحمتیکه
لا ينقطع مددها ولا يحصى عددها صلوة
بریده نشود مدد آن و شمرده نشود عدد آن رحمتیکه
تشحن الهواء وتملؤ الارض والسماء
پر کند هوا را و پر کند زمین را و آسمان را
حتى يرضى وصلى الله عليه وآله بعد الرضا
تا اینکه خوشنود شود و رحمت بفرست بر او و آل او بعد از خوشنود
صلوة لا حد لها ولا منتهى يا ارحم الراحمين
شدن که حدی نباشد آنرا و نه منتهای ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
سزاوار است ز براے تمام کردن ملاحظه
معانی و ذکرهاے تمام دعاهاے ان و تعقیبهاے

آن و آنچه خوانده میشود در آن و اینکه نبوده باشد ذکر او
دعا او و قرائت او محض حرکت دادن زبان بی ملاحظه معنی
که قصد کرده شده است از آنها پس نبوده باشد الا و مثل
حال عربی که بگوید فارسی را بی آنکه داند معنی آنچه را گوید
و مثل حال شخصی یا مصرعی هرگاه بگوید چیزی را بی آنکه
بگذرد معنی آن بخاطر او و کافی است در تنبیه نماز
گذارنده و تحریص او بر ملاحظه معنی آنچه میگوید
در نماز قول خدای تعالی یا ایها الذین امنوا لا
تقربوا الصلوة و انتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون
یعنی ای جماعتی که ایمان آورده اید نزدیک نشوید بنماز در
حال آنکه مست باشید تا آنکه بدانید آنچه را میگوئید
والله تعالی یعلم و روایت کرده است رئیس محدثین
از حضرت صادق فرموده که هر که نماز بگذارد دو رکعت و داند
آنچه را میگوید در آنها برگردد و حال آنکه نباشد میان او
و میان خدا گناهی مگر آنکه آمرزیده شود و ما بتوفیق خدا

[illegible] و بعضا در آن از تعقیبات و تعقیبات [illegible] کریم [illegible] مؤمنین و مؤمنات [illegible] اناو [illegible] و ما بالله التوفیق و علیه التکلان [illegible] ربیع الآخر [illegible] ۱۳۰۱

